NICOLAE C. DINU

MICUŢA CERŞETOARE

Îl rog pe cititor să nu-mi ceară alte explicaţii, mai ales despre personaje: nume, prenume, date, locuri, mai multe decât am putut da eu, încercând să păstrez confidenţialitatea şi să le protejez.

Dacă s-a strecurat vreo greşeală sau a apărut o coincidenţă de nume, îmi cer scuze de pe acum.

Autorul.

PARTEA I

Viaţă de câine urgisit îi recunoaşteţi? Sunt peste tot.

Urcasem în tramvaiul cu numărul 100 cu intenţia de a merge la gară şi, de acolo în cartierul „Viile Noi” să-mi vizitez o rudă. Ocupasem un loc pe scaun şi mă gândeam la ale mele. La staţia următoare au urcat trei copii, unul de vreo zece ani, iar ceilalţi doi sub şapte ani. Au îngenuncheat pe podeaua tramvaiului şi au început să spună o rugăciune inventată, probabil, de ei, având cuvinte pioase; cei mici se mai poticneau din când în când, dar se îndreptau după cel mare, care o declama fără întrerupere, deşi ceea ce spunea el, îi trăda un soi de candoare care-i scotea în evidenţă lipsa de experienţă în întreprinderea sa temerară care, în final, trebuia să-i aducă bănuţul sau o bucată de pâine.

Când au terminat, s-au ridicat în picioare şi au trecut printre scaune cu mânuţele întinse spre pasagerii din tramvai. Spre mine a venit unul dintre cei mici, care s-a oprit şi m-a privit fără speranţă.

Am scos o bancnotă din buzunar şi i-am întins-o, iar el a luat-o repede şi a ascuns-o în buzunarul unei haine cu mâneca descusută şi cu petice pe piept; abia atunci am observat că puştiul nu avea cămaşă pe el, purta un fel de

vestă uzată din lână direct pe piele.

Deşi afară era destul de frig, fiind în martie, el purta în picioare nişte tenişi prin care-i ieşeau degetele, dând la iveală nişte picioare neîngrijite şi vinete de frig, lipsindu-i cu desăvârşire ciorapii.

L-am luat de spate şi l-am apropiat de mine.

— Unde locuieşti tu? l-am întrebat în şoaptă.

— În centru, pe strada Olteniei.

— Tăticul tău unde lucrează?

— Nu lucrează, stă acasă şi bea, a răspuns el, prompt.

— Dar mămica ta?

— Mămica e acasă, bolnavă.

— Dar ea nu bea, nu-i aşa? îl întreb eu şi-i fac cu ochiul.

— Bea şi ea, când îi dă tata.

— Mai ai fraţi?

— Da, cinci. Două surori mai mari şi trei fraţi mai mici decât mine, răspunde el cu mândrie.

— Şi ei unde sunt acum?

— Surorile sunt la cerşit, una e în gară, la pasajul care duce înspre port.

— Câştigi bine din cerşit?

— Da. Câte odată fac şi zece mii de lei.

— Şi cu ei cumperi prăjituri, bomboane, covrigi?

— Nu, îi duc acasă. Altfel mă omoară tata.

— La fel fac şi surorile tale?

— Da. Păi noi trei aducem acasă bani pentru mâncare. Îi dăm lui tata şi plecăm iar la cerşit.

— Câţi ani ai tu? Eşti la şcoală?

— Opt, dar nu sunt la şcoală.

Deodată s-a auzit vocea ascuţită a celui mai mare care-l striga: „Hai, Mielu, să coborâm!”, iar Mielu a ţâşnit de lângă mine, a coborât pe uşa care tocmai se deschisese. I-am urmărit cum mergeau alături, copii pribegi, mulţumiţi cu câteva monede pe care le căpătaseră de la câţiva

oameni mai miloşi.

Cunoşteam casele de pe strada Olteniei şi ştiam că în unele locuiesc familii numeroase de ţigani, în spaţii restrânse, în mizerie, cu geamuri sparte astupate cu cârpe şi cu uşi dărăpănate care abia se închid. Din curţile lor nu lipsesc câinii, slabi şi flocoşi, nehrăniţi ca şi stăpânii lor, care beau, se bat şi cântă.

La gară am coborât din tramvai şi am intrat în pasajul denivelat pentru a ajunge la staţia autobuzului nr. 5 pe care, din nu ştiu ce motiv, o mutaseră cei de la I.T.C. (întreprinderea de Transport Locală), tocmai pe B-dul 1 Mai.

În pasaj am dat de doi băieţi de până în zece ani care băteau o fetiţă cam de o vârstă cu ei, zicându-i:

— Ce cauţi aici, fa? Tu nu eşti din parohia noastră.

— Lăsaţi-mă în pace, că nu v-am făcut nimic! se tânguia fata, încercând să se apere şi-i privea printre braţele-i plăpânde pe care le ţinea în dreptul feţei, ca o pavăză împotriva eventualelor lovituri.

Se obişnuia ca atunci când un grup întâlnea un alt grup sau un alt mic vagabond necunoscut care „opera” în „zona de lucru” a primului, să folosească toate mijloacele pentru a-l îndepărta.

— Măi, băieţi, ce aveţi cu fata? i-am întrebat.

— Mă bate, a scâncit fetiţa, apropiindu-se de mine.

Cei doi s-au îndepărtat după ce le-am făcut observaţie, iar fetiţa şi-a continuat drumul alături de mine, bucuroasă că scăpase de ei neciufulită.

Priveam în urma lor. Doi mici vagabonzi, unul să fi avut 12 – 13 ani, iar celălalt aproape zece; primul era mai bine îmbrăcat, cu ghete şi o geacă bogată, dar al doilea avea un pulover ponosit îmbrăcat direct pe piele, pantaloni peticiţi şi nişte tenişi găuriţi în vârfuri pe unde ieşeau afară degetele picioarelor pline de pământ şi alte mizerii.

Când am ieşit din tunel şi am urcat din nou pe B-dul. 1 Mai unde se află staţia de autobuz, în intersecţie, printre maşinile oprite la semafor, am observat alţi copii, înarmaţi

cu bidoane cu apă, cârpe şi un fel de râzătoare, cu care spălau geamurile de parbriz pentru câţiva bănuţi.

Mare mi-a fost mirarea când am văzut printre ei şi copii în pielea goală până la brâu, cerşind printre maşini, deşi afară era frig ca pentru vremea paltonului.

Pe toţi îi acoperea fumul emis de eşapamentele autocamioanelor şi furgonetelor, existând pericolul de a se îmbolnăvi de cancer pulmonar.

Deodată un ţipăt venit dinspre parc mi-a atras atenţia. Striga un copil la cei din intersecţie:

— George, Bebe, Raj! Hai, bă, că a venit Sandu şi e rost de crăpelniţă!

— Hai să halim, bă! zice unul dintre ei. Dacă nu ne grăbim nu mai apucăm nimic.

Cei de la parbrize se grăbeau să sfârşească treaba, iar puradeii dezbrăcaţi s-au îndreptat spre parc prin faţa maşinilor care se pregăteau să pornească deoarece primiseră semnalul verde.

Stimate cititor, cel ce scrie aceste rânduri a colindat prin zonele oraşului şi a studiat acest fenomen care cuprinde, printre multe altele şi această categorie defavorizată a cerşetorilor şi a oamenilor fără adăpost, respinşi de societate. M-am întâlnit cu ei pe străzi sau în apropierea locurilor unde se adunau, ziua sau noaptea. Am încercat – şi uneori am reuşit – să mi-i apropii pentru a-i cunoaşte mai bine.

Cine sunt aceşti copii care cutreieră străzile ziua şi noaptea, mergând în cete, cu hainele zdrenţuite şi, de cele mai multe ori, mai mari decât talia lor firavă, cu picioarele goale sau încălţate în tenişi găuriţi?

Zdrenţăroşi, jegoşi, plini de praf şi noroi, cu dinţii stricaţi, zeflemişti şi obraznici, în unele cazuri, mulţi dintre ei fugiţi de la şcoală pentru că nu se împacă cu învăţătura, fiindu-le dragă joaca şi libertatea.

Fiecare dintre ei are o istorie proprie. Unii au familii, poate chiar şi mame iubitoare, dar ei preferă strada pentru că acolo se întâlnesc cu libertatea şi nu dau socoteală

nimănui. Care sunt mai sentimentali, mai trec pe acasă din când în când, dar se grăbesc să dispară cât mai repede.

Aproape toţi fumează ţigări proaste, adesea chiar chiştoace adunate de pe lângă ferestrele caselor, din staţiile mijloacelor de transport sau de pe lângă băncile din parcuri. Majoritatea băieţilor, uneori şi fetele, înjură groaznic, folosind un limbaj trivial şi caută în permanenţă, peste tot, prilej de a fura.

Mulţi dintre aceşti copii cunosc anumiţi hoţi de meserie, de la care primesc anumite „însărcinări" din care se aleg cu câte un mic câştig. De aceea îi caută prin cârciumi şi le cer ceva de făcut.

De obicei îşi fac bârlog în subsolurile blocurilor de locuinţe şi în canalele de termoficare, unde dorm pe pături şi saltele luate de pe la tomberoanele de gunoi. Acolo mănâncă, dorm, consumă alcool sau Aurolac, apoi cântă tot felul de cântece deşănţate, cu care se distrează. Cântă pentru că sunt nenorociţi, dar nu au niciun dram de răutate în inima lor, dimpotrivă, unii au un suflet bun, purtând în el un mărgăritar, care înseamnă nevinovăţia şi candoarea lor. În general copiii sunt nevinovaţi, aşa cum i-a lăsat Dumnezeu, dar pătrund în anturaje care îi schimbă, iar unii dintre ei ajung hoţi, tâlhari, criminali, devenind chiriaşi permanenţi ai penitenciarelor.

Copilul firav al mahalalelor care alege calea acestei „libertăţi" se deşteaptă în fiecare dimineaţă în suferinţă şi în relaţii sociale care nu creează condiţii egale pentru toţi.

La început el este un martor nepăsător, dar pe măsură ce creşte, gândeşte, priveşte înjur, uneori face haz, dar adesea plânge de ceea ce vede. Este şi el, ca orice copil sărac, plămădit din ţărână, ca şi Adam peste care Dumnezeu a suflat şi s-a făcut om.

După ce a apucat calea pribegiei şi traiul mizer din canale, acest copil rămâne analfabet sau semianalfabet, în orice caz un om neînvăţat şi se va arăta societăţii aşa cum este, adică murdar, mitocan, mojic şi plin de duşmănie faţă de cei care-l resping, cu ochii mereu după furat sau cu

mâna întinsă ca să cerşească.

Copilul vagabond este consecinţa neştiinţei de carte care îl va costa scump mai târziu. Vinovaţii principali sunt părinţii acestor copii care nu-i obligă să meargă la şcoală, deşi învăţământul este gratuit până în clasa a X-a.

Plecaţi de acasă, lăsaţi în plata Domnului, ei se simt fericiţi că nu dau socoteală nimănui. Îi poţi vedea în fiecare dimineaţă cum dau capacul la o parte de la gura canalului şi ies la lumină exact cum fac puii de sălbăticiuni care stau la intrarea vizuinei, cu capetele ridicate, privind întoarcerea părinţilor lor de la vânătoare şi să le regurgiteze hrana, apoi să mai şi sugă lapte de la mama lor, dacă mai au posibilitatea.

Aceşti copii se pregătesc ei înşişi să plece la vânătoare, în care scop se adună afară şi pun capacul peste „casa” lor fără cheie. Nu le pasă dacă pe haine au luat vopseaua de pe ţevi, vreo plasă de păianjen sau murdăria de şobolan, etc. Poate tocmai de aceea aceşti copii îi urăsc pe alţii care sunt fericiţi şi îi privesc cu dispreţ pe oamenii care nu le dau nimic atunci când cerşesc cu mâna întinsă.

Dis-de-dimineaţă îi vezi pe străzi pentru a-şi câştiga pâinea, ca o meserie pe care şi-o asumă. Adesea, în ceata băieţilor întâlneşti fetiţe, la fel de prost îmbrăcate, murdare, zgribulite, slabe, pistruiate şi arse de soare, cu mâinile şi picioarele lustruite de jeg. Ce fel vor arăta aceste fetiţe peste ani de zile? Vor ajunge şi ele doamne? Poate, numai dacă nu vor fi victimele altora, dacă nu se vor degrada de tot în mizerie şi dacă nu vor ajunge chiriaşe obişnuite ale puşcăriilor.

Situaţia copiilor orfani este la fel de grea ca şi a celor care, deşi au părinţi, sunt neglijaţi, abandonaţi şi lipsiţi de iubire, întocmai ca ierburile care cresc în întuneric.

Privindu-i cum se îndepărtează şi se împart în cete mai mici, visător cum sunt eu şi la această vârstă, mă gândesc cu durere la discrepanţele care s-au creat între traiul acestor copii ai nimănui şi feciorii de bani gata

apăruţi după 1989 care obişnuiesc să cheltuiască într-o noapte prin restaurantele de lux sume care depăşesc cu mult salariul pe doi ani al unui om de rând, care trudeşte din greu pentru a-l obţine.

Copiii vagabonzi există în toate oraşele mari ale ţării, dar numărul lor exact nu s-a străduit nimeni să-l afle. Majoritatea dintre ei provin din familiile destrămate în care nu au găsit căldura şi educaţia necesare.

De câte ori îi văd, indiferent în ce loc, mi se strânge inima. Modelul lui „Gavroş" care a fost prezentat la televizor în zilele revoluţiei din decembrie 1989 şi ulterior, consider că trebuie urgent abandonat şi autorităţile statului să ia măsuri de a-i aduna pe aceşti copii şi să-i şcolarizeze.

Jargonul folosit de aceşti năpăstuiţi ai sorţii este graiul mizeriei şi ignoranţei în care trăiesc, într-o promiscuitate neagră. Este drept că ei îl folosesc şi pentru a se proteja faţă de alţi curioşi. Acest argou înseamnă uneori întunecime, miezul crimei plin de enigme, e limbajul pe care-l folosesc pentru a-şi ascunde faptele grave. Pentru a ajunge să le folosească, în „vizuinele" lor fac o adevărată şcoală de educaţie, dar în rău; cei mici învaţă de la cei mai mari decât ei, iar aceştia din urmă de la infractorii adulţi cu care vin în contact direct, precum şi de la boschetarii înrăiţi aciuaţi alături de ei.

Întâlneşti la tot pasul în tagma lor jargoane ca: uşcheală, gineşte-te bine! bungheală la gagiu, dă-i cu clampa! hai să halim! vezi că vin caralii, sticleţii, galonaţii, spurcaţii, etc.

Micii vagabonzi reuşesc să-i cunoască bine pe toţi poliţiştii, gardienii şi alţi oameni ai legii care au treabă prin zona în care-şi duc ei viaţa. Le cunoaşte caracterul, obiceiurile, modul în care acţionează în zonă, cu cine se întâlnesc, unde mănâncă şi beau, etc. Ei ştiu că Cutare este corupt sau altul este beţiv şi a ajuns de râsul lumii, după cum altul este rău şi trebuie să te fereşti din calea lui.

Se ştie că toţi oamenii sunt egali între ei, cel puţin pe pământ, dar dedesubtul societăţii se află acea prăpastie fără fund a răului care nu va putea fi înlăturată decât odată cu eradicarea sărăciei şi a neştiinţei. Cu toate acestea, nimeni nu se interesează de aceşti copii care trăiesc din expediente până când ajung maturi; unii dintre ei îşi întemeiază nişte aşa-zise familii în bârlogul în care-şi duc viaţa şi dau naştere la copii care vor avea aceeaşi viaţă ca şi ei.

Când aceste făpturi năpăstuite ale canalelor reuşesc să ajungă la majorat şi să ajungă bărbaţi, peste ei se prăvale piatra de moară a ordinii sociale care-i zdrobeşte moral, deoarece nu se mai pot ascunde în spatele vârstei minore pentru faptele lor care încalcă legea, trebuind şi să-şi asume obligaţiile militare şi obşteşti. În mediile în care ei trăiesc, din care exală duhoarea, nu lipsesc faptele antisociale. Această duhoare este accentuată de o dulceaţă a fatalismului care te învăluie. Majoritatea sunt cu experienţă căpătată în boscheţi, în subsolurile blocurilor în canale sau sub poduri, unde au avut de-a face mai mult cu lucruri şi cu fiinţe din mediul lor. Hrana lor aproape invariabil aceeaşi şi neîndestulătoare, stare care se poate citi cu uşurinţă pe feţele lor. Unica lor avuţie este melancolia, ca un lux universal şi, cu toate acestea, deşi duc o viaţă plină de lipsuri, disperarea nu se cuibăreşte în inimile lor, deoarece, cu timpul, reuşesc să se obişnuiască cu toate surprizele vieţii.

Unora mizeria nu le dă imbold să muncească şi atunci cad într-o caldă somnolenţă. Răsaduri omeneşti rodite în sărăcie.

Aceşti copii nu mai au decât zdrenţele de pe ei şi un suflet plin de vicii, precum şi o experienţă care le-a perfecţionat îndemânarea şi instinctele, făcând să fie la un pas de crimă. În lumea lor subterană secretul locului şi faptelor lor se păstrează cu sfinţenie, fiind bunul lor comun. Cel care nu-l păstrează, adesea este eliminat din grup, iar grupul îşi schimbă bârlogul. Cei eliminaţi trebuie să se mulţumească o vreme cu albastrul cerului.

Acestea sunt suflete care trăiesc în întuneric, după obiceiuri de ei statornicite. Unii îşi dau nume de hoţi şi tâlhari celebri, ca Terente, AI Capone, Babaet sau Monparnasse, adevăraţi idoli ai răului, după care ar trebui să umble poliţişti celebri ca: Eliot Ness, Vidocq, Javert sau Cherlock Holmes.

Desigur, printre cerşetorii mici sau mai mari există mulţi hoţi de buzunare, genţi, sacoşe, etc., care adulmecă obiectele şi banii cu mare uşurinţă, mai ales aurul, de parcă ar avea un miros special. Aceştia au o psihologie aparte a victimelor, pe care le ghicesc repede şi le urmăresc până când le pradă. Dacă îi întâlneşti noaptea pe stradă, vei constata că au înfăţişarea unor veritabile păsări de pradă, încât te sperie, deoarece nu seamănă a oameni, ci a fantome, năluci mişcătoare ce se contopesc cu întunericul.

E o mare tristeţe când îţi moare un copil, e un lucru extrem de dureros, dar cred că e mult mai trist când îl vezi că a apucat pe un drum greşit, fără întoarcere. Nimeni nu se gândeşte să ia nişte măsuri eficiente pentru a scoate la suprafaţă din această beznă pe cei care au pierdut speranţa la o viaţă decentă. Aceste făpturi deja uitate aparţin statisticilor privind copiii pierduţi, dispăruţi, etc., deşi ei mai clocesc prin subterane, poate până la îmbătrânire.

Datorită indolenţei celor chemaţi la această acţiune care costă, e drept, mulţi copii – crini imaculaţi ai inocenţei şi virtuţii – ajung în mocirlă.

Cei bogaţi manifestă scârbă faţă de cei oropsiţi, cărora le este lăsată foamea, mizeria şi pizma, ura faţă de cei de huzuresc, precum şi negura care le năpădeşte inimile. Văd şi ei cum odraslele bogaţilor sunt bine hrănite şi îmbrăcate, se plimbă în maşini luxoase, îşi cheltuie banii fără socoteală.

Ceea ce nimeni nu va putea înţelege vreodată este tocmai indignarea profundă şi disperarea neagră care îl cuprinde pe micul vagabond, care a fost hrănit toată viaţa

cu „deşertul” canalelor sordide, căruia nimeni nu s-a ostenit să-i arunce o privire de milă, când i se pun în spinare lanţurile societăţii, iar aceasta îi cere să-şi îndeplinească anumite îndatoriri despre care nu ştia până acum. Cu atât mai răzvrătit este el când îşi aminteşte că ani la rând societatea respectivă şi-a nesocotit datoriile sale faţă de el.

Se spune că acei copii născuţi în afara căsătoriei sunt mai ageri şi mai voinici decât ceilalţi copii. Probabil Dumnezeu îi dăruie cu mai multă vlagă pentru a-i despăgubi de moştenirea şi de respectul de care i-a lipsit datorită statutului pe care-l au. Sau poate şi pentru a se putea bate mai serios cu vicisitudinile vieţii, ştiind că prin meritele proprii nu pot ajunge mai sus. Cine ştie?

În canale, catacombe şi alte locuri întunecate în care îşi duc ei viaţa, nu lipsesc bătăile – unele crunte – urmate de răniri grave sau chiar de moartea celui agresat, din lipsa ajutorului medical, locul fiind izolat şi adesea nu se cere ajutorul.

Îmi aduc aminte de un copil de 13 ani găsit în stare de comă lângă gardul spitalului orăşenesc – probabil agresorii îl aduseseră până acolo şi îl abandonaseră pentru a nu se deconspira. Adus în spital, a mai trăit doar patru ore. Medicii i-au pus diagnosticul: ARAHNOIDITA – care este inflamarea meningelui interior al creierului ca urmare a unei traumatizări sau urmarea unei gripe banale.

Este greu să priveşti aceşti copii cum plâng, iar când le dai o bucată de turtă dulce sau un covrig, acei ochi ai copilăriei se zvântă. Dacă le oferi o prăjitură sau o masă modestă, uneori acestea compensează durerea care-i însoţeşte în trista lor viaţă, poate chiar lipsa mamei sau frăţiorului. Acestea sunt fiinţe fără copilărie şi fără adolescenţă.

Într-o noapte, după ora 23, 30 când mijloacele de transport în comun nu mai circulă, mă întorceam pe jos spre casă, de la un prieten pe care îl vizitasem. Când am ajuns în apropierea monumentului eroilor de pe strada

Traian, am auzit scâncete. La început mi-am închipuit că în bălării este vreo căţea cu căţei mici, dar ascultând mai atent, mi s-au părut plânsete de copii. M-am apropiat şi am constatat că erau două fetiţe de şapte şi respectiv cinci ani, fugite de acasă pentru că le-a bătut soţul mamei lor, după câte mi-au spus.

Afară nu era frig, dar ele erau îmbrăcate sumar şi le afecta răcoarea nopţii. Amândouă erau speriate de întuneric şi stăteau îmbrăţişate, plângând în hohote, fiecare izbită de răbufnelile de plâns ale celeilalte.

Formau un singur trup zguduit de suspine în întuneric, erau o singură durere, mai mult datorită groazei năprasnice din jurul lor, care le dădea fiori; se temeau de acea lume necunoscută care le înconjura mai mult decât de lipsa părinţilor sau a rudelor. Era prima lor noapte departe de casă şi se temeau de viaţa sumbră şi ameninţătoare care li se arăta la fel ca o pădure sălbatică, întunecoasă şi plină de primejdii, pe care urmează să o străbată.

Le-am luat de acolo şi discutând cu ele blajin, le-am condus de mânuţe la Direcţia Judeţeană de Ocrotire a Minorilor, unde au fost cazate în acea noapte. Ajunse în pătuţurile calde, obosite de atâta plâns, de frig şi de foame, cele două fetiţe plăpânde au adormit, iar suspinele lor s-au potolit treptat. Li se auzea respiraţia liniştită, poate chiar visau ceva frumos.

Mulţumit că le-am lăsat pe mâini bune, am plecat spre casă, luând-o pe Bd. Ferdinand, în căutarea unui taxi. Când am trecut de semaforul din intersecţia str. I.G. Duca, mi-a ieşit de după colţul unei clădiri, o femeie care-mi oferea trupul – pe bani puţini zicea ea – barându-mi calea. Am luat-o de mână s-o îndepărtez din drum şi – surpriză – mâna era subţire ca la un copilaş nedezvoltat, nicidecum un braţ de femeie. M-a cuprins mila şi am renunţat s-o mai cert pentru purtarea ei, mulţumindu-mă să-i spun: „Du-te, fetiţo de aici!”

După ce m-am îndepărtat, involuntar am întors capul

şi am privit în urmă. De fetiţă se apropiaseră doi tineri, probabil proxeneţi care o certau, dar nu desluşeam ce îi spuneau. Am înţeles că ea urma să mă atragă într-un loc prielnic pentru a mă jefui. Nu aveau ce să-mi ia, dar o încăierare era posibilă, pentru că ştiu să mă apăr destul de bine. Dar mai ştii ce se putea întâmpla? Fauna nopţii poate oricând să producă surprize neplăcute.

Odată am urmărit un grup de mici vagabonzi care locuiau într-o gură de canal de termoficare de pe Bd. Tomis, aproape de piaţa din cartierul Tomis III. Ieşeau în fiecare dimineaţă din vizuina lor şi priveau lumea din jur, întocmai ca puii de lup care-şi aşteaptă părinţii să se întoarcă de la vânătoare. Am intrat în cofetăria de alături şi i-am privit prin fereastră, urmărind ca şi ei forfota dimprejur:

— Pe trotuar trecea un bărbat îmbrăcat cu un halat albastru, ponosit, ducând pe umăr un sac de rafie plin cu zarzavat şi un cărucior plin cu alţi saci;

— O doamnă durdulie îşi trăgea după ea un copil îndărătnic, dar înhămat în spate cu un ghiozdan colorat;

— Doi tineri îndrăgostiţi treceau râzând şi se sărutau: ea îl ţinea de mijloc, iar el de după umeri;

— Un adolescent plăpând pe o bicicletă „Pegas”, nouă;

— În parcul din apropierea poştei, aproape de trotuar, doi puşti de 5 – 6 ani se certau pentru un pistol cu capse şi se îmbrânceau;

— Un şir de maşini oprite la semafor; dintre ele iese în evidenţă una albă, decapotabilă, condusă de un „boss” cu barbă şi ochelari fumurii, având în dreapta un câine gigant de culoare neagră;

— Pe trotuarul de vis-à-vis trece o tânără în vârstă de 17 – 18 ani, îmbrăcată ca o prinţesă, legănându-şi şoldurile întocmai ca o fregată militară mişcată de valurile mării.

Unul dintre băieţi a strigat ceva, dar n-am auzit şi atunci am ieşit din cofetărie şi m-am apropiat de ei.

— Gineală, bă! strigă tânărul.

— Mişto gagică! exclamă mai mulţi dintre ei.

— Asta e din vreo familie îmbogăţită. Vezi cum calcă?

— Nu e pentru tine, bă, cloncane. Tu nu te vezi ce ţoale ai? Ea nu haleşte pâine goală sau cartofi fierţi, ca tine.

— Aşa e… mama ei de viaţă! suduie unul, Roşcovan, aşa cum am aflat de la ei, mai târziu, că îl numeşte grupul. Aşa îl voi numi şi eu pe parcursul relatării mele, în continuare. Am aflat de la ei că Roşcovanul este şeful.

— Unii au bani, iar alţii cerşesc şi dorm prin hrube, a spus el, aprinzându-şi o ţigară.

— Ce să-ţi fac, băiete, dacă ai fugit de la şcoală, îl apostrofează Sandu, un tip destul de îndrăzneţ.

— Parcă toţi au şcoală! Asta să i-o spui lui Mutu! Mulţi au furat de la stat şi s-au îmbogăţit, dar nu-i întreabă nimeni de „sănătate”, a adăugat Roşcovanul.

— Da, dar asta se cheamă că au şcoală, de-aia au reuşit să fure atâta, continuă Sandu. Tu te-ai speriat de era să faci pe tine numai când ai furat o pâine din magazinul de la gară. Mai vrei să furi milioane? Pentru asta îţi trebuie curaj cu toptanul şi să fii la locul potrivit, altfel…

— Da ăla cu maşina albă, decapotabilă, de unde măsa pe gheaţă are atâţia bani să cumpere maşină de lux? Dintr-un prăpădit de salariu n-a putut el să-i facă, iar moştenire nu avea de unde primi.

— Întreabă-l şi-ţi va răspunde în mod sigur, dacă nu te ia la poceală.

— Pe ei îi apără legea, zice Raj, unul cu o figură gânditoare. Ca şi pe poliţişti, procurori, judecători, dar pe noi cine să ne apere? Noi nu existăm pentru societate.

— Pe de o parte e bine că nu ne mai bagă nimeni în seamă, spune altul. Noi ne ocupăm cu zulitul, cu cerşitul, iar ei ne lasă în pace.

…Din discuţii cu grupul, am reuşit să aflu nume şi să desprind caractere, preocupări, curiozităţi ale componenţilor lui, care m-au interesat personal.

Despre Raj Câmu îmi spunea Roşcovanul: „Nu are

decât 13 ani şi a absolvit patru clase, după care a fugit de acasă, dar este foarte deştept, deşi cultura şi-a format-o mai mult din afişele plasate pe ziduri sau pe garduri, privind teatre, filme, restaurante, excursii în străinătate, firme de fabrici, magazine, frizerii, etc.

— Acest băiat gândeşte tot timpul, domnule. Noi mai facem mişto de el, dar ne răspunde că omului i se pot lua toate celelalte, dar nu i se poate lua gândul; când pierde tot, îi rămâne dreptul de a gândi, libertatea şi puterea de a pricepe. E cam filosof, dar poate are dreptate în cele ce spune”.

Nu prea ştiam cum să fac să le dau nişte bani, ca să nu creadă altceva despre mine, dar am scos din buzunar un teanc de bani de hârtie din care le-am întins 30.000 lei. I-a luat Roşcovanul şi apoi i-a dat unuia Fănel, spunându-i să meargă la magazinul „alfabeta” să ia ceva de haleală. După un timp, aceasta s-a întors cu o sacoşă plină cu pâine şi o pungă cu mezeluri.

Am rămas cu ei să discut banalităţi şi să-i observ.

— Ia priviţi, bă, la baba cu bastonul, a strigat Sandu.

— E bătrână, dar cred că e şi nemâncată de o săptămână, completează Roşcovanul în chip filosofic. Bă, alţii rabdă de foame mai rău decât noi. Iată, bătrâna asta! Poate a muncit şi ea undeva până a ajuns la anii ăştia. Este foarte greu să ajungi în situaţii de astea.

Pe trotuar trece un domn, iar Raj îl întreabă: – Domnule, cât este ceasul?

— Zece, răspunde acesta continuându-şi drumul. Instinctiv am privit la mână, dar nu-mi luasem ceasul la plecare de acasă.

— Hai să căutăm ceva de haleală! se adresează Raj impersonal grupului.

— Ai răbdare să se întoarcă Fănel! îl linişteşte

Roşcovanul.

N-a durat mult şi Fănel s-a întors, iar din sacoşă a împărţit la fiecare câte un codru de pâine; punga cu salam a pus-o pe capacul de ciment, desfăcută ca să poată lua

fiecare.

— Ar trebui să mâncăm mai rar, îşi dă cu părerea Sandu.

— De ce? întreabă Roşcovanul.

— Se zice că dacă faci pauză cu mâncarea, se odihneşte atât gura, cât şi stomacul şi… ştiţi voi, partea de ieşire.

— Lasă tu asta pentru fachiri, că ei ştiu ce să facă! intervine Raj. Mie îmi este o foame de lup, încă din zori îmi chiorăie maţele de foame de nu ştiu ce să le mai fac; dacă nu halesc mai repede, leşin.

După ce au mâncat, au pus capacul din fontă peste gura canalului şi au pornit spre centru în şir indian, ca elefanţii în turmă. I-am însoţit şi eu, discutând cu unii dintre ei, pe rând. Când am ajuns la cinematograful „Dacia”, un afiş îndemna oamenii să facă turism în Grecia, Turcia şi la Nisipurile de Aur de pe litoralul bulgăresc al Mării Negre.

— Ce zici, Fane, facem o excursie în Grecia? îl întreabă Raj.

— Ce Grecia, bă, eu mă duc la Honolulu, răspunde Fane.

— Ba, mai bine ar fi pe Coasta de Azur, insistă Raj.

— Unde vine asta?

— Nu ştiu, dar l-am auzit pe unul vorbind la rând la O.N.T. Tocmai mă pregăteam să-l „tapez” de nişte money, dar n-am avut noroc că m-a bunghit o babă cu pălărie. Mau dat afară cam forţat şi n-am reuşit să aflu.

— Adică, vrei să spui, în şuturi? intervine altul.

— Ei, şi tu acum… atunci eram aşa de flămând şi credeam că am dat lovitura, dar n-am avut noroc.

— Ştiu, ştiu cum e, a răspuns altul. De câte ori am trecut eu pe lângă restaurante sau patiserii, unde te ameţea mirosul plăcut de mâncare, plăcinte, de-mi lăsa gura apă. Sau pe lângă cofetării. Ceream şi eu, dar nimeni nu se grăbea să-mi dea ca să-mi astâmpăr foamea, ba, mai

mult, unii mă alungau: „Pleacă, păduchiosule!” Rămâneam cu mirosul plăcut şi cu privitul. Aş fi mâncat o prăjitură sau o plăcintă cu brânză, ori o savarină din care se scurgea siropul în farfurie, dar încă nu aveam bani…

— Nu mai vorbi de mâncare, că eu leşin de foame! îl apostrofează Roşcovanul. Plecaţi câte doi sau trei pe la chioşcurile de bilete I.T.C., dar urcaţi şi prin tramvaie şi autobuze.

— Azi e Sfânta Maria şi n-ar strica să dăm şi pe la biserici, intervine Sandu.

— Da, dar o facem pe la ora 13°° când se termină slujba şi iese lumea din biserică, încuviinţează cu autoritate, Roşcovanul.

Nu puteam să-i însoţesc prin oraş şi am hotărât să-i aştept la „vizuina lor”. Pe la ora 15°° au început să se adune. Roşcovanul le-a făcut un scurt inventar, iar ei au pus toată agoniseala pe capacul de ciment.

— Eu am 20.000 lei, spune Sandu.

— De unde? întreabă Şeful.

— „Captură de război”, răspunde enigmatic acesta.

— Mă, tu ai… bine, merge. Altul!

— Era unul care părea că are prea mulţi bani pentru mutra lui; Pe ăştia îi ţinea în buzunarul de sus la cămaşă. La coborâre a fost uşor. N-a trebuit decât să-l împing spre uşa tramvaiului unde „l-am uşurat”, explică Sandu râzând.

— Eu am fost la „Casa cu Lei”, se destăinuie cu oarecare aroganţă Roşcovanul. Aveam întâlnire cu Zegras, un prieten al meu mai vechi. Ce să vă spun? Ce am văzut eu acolo m-a umplut de durere. Bă, unii ştiu să trăiască pe picior mare, fără să mişte un deget. El stătea la masă, iar ospătarul, îndoit de spate se învârtea în jurul lui. I-au adus fripturi, vin vechi din pivniţă, nişte sticle prăfuite, producţie 1923, după cum i-a spus ospătarul. Turna în pahar încet ca să nu-l tulbure. Când s-a ridicat să plece, ospătarul s-a repezit şi i-a tras scaunul, apoi i-a deschis uşa să iasă, dar şi el a fost domn, i-a lăsat pe masă 500.000 lei, iar în buzunar i-a băgat 200.000 lei.

— Bă, ce de bănet! a exclamat Fane.

— Ţie ce ţi-a dat? l-a întrebat Sandu.

— O friptură de porc, dar mult mai mică decât a lui, iar la urmă mi-a dat moneda asta de 50.000 lei, a spus Roşcovanul scoţând banii din buzunarul pantalonilor.

— De băut, nimic?

— Păi, acolo nu au voie să dea alcool minorilor. Dar mâine cumpărăm haleală de toţi banii ăştia, hotărăşte el.

— N-ar strica şi ceva „udătură”, propune Sandu.

— Dacă-i pui şi tu pe ai tăi, pe lângă mâncare, luăm şi o votcă. De acord?

— Da, răspunseră toţi, aproape în acelaşi timp.

— Dar să nu vă prind cu „Aurolac”, cum fac alţii! Ăsta este otrăvitor şi distruge mintea, „socotitorul”, ştiţi voi.

— Hai să mergem diseară la film! propune Fane.

— La ce film? întreabă Roşcovanul.

— La „Piedone”. Rulează la cinematograful „Republica”. Acolo cunosc eu o plasatoare. Azi e joi şi ştiu că e de serviciu. E o vecină de-a mea, iar cu fiul ei, Gabi, am fost colegi până în clasa a patra, după care eu am abandonat, ca să fiu aici, cu voi.

— Bă, dacă te descurci tu, eu zic să mergem. Ce ziceţi, fraţilor? li se adresează el celorlalţi.

Au fost toţi de acord.

I-am lăsat şi am plecat acasă, dar a doua zi am mers la piaţă şi, la întoarcere am trecut pe la ei cu sacoşele pline. Nu se sculaseră din somn decât doi dintre ei, care priveau afară, fără a ieşi. Văzându-mă, au sărit repede. Le-am scos din sacoşele mele şi le-am dat: două pâini, două pachete de biscuiţi şi câte un măr de fiecare. Ca la comandă, în câteva secunde toţi erau afară. Curios cum a fost la film, i-am întrebat ce i-a impresionat mai mult.

— Filmul a fost mişto, şi-a dat Fane cu părerea.

— Ce mişto, mă? A fost „marfa”, „bestial”, dar m-a înduioşat, cel puţin pe mine, a spus Sandu, aspectele pe care le-a prezentat în jurnalul de la început.

— Ce putea să te impresioneze aşa de tare? l-am întrebat.

— Arăta copii slabi şi adulţi scheletici de prin ţările africane şi asiatice care locuiau în cocioabe urâte, de unde ieşeau cu castronaşul în mână să le dea mâncare de la un cazan mare. Se vede că există pe pământ mulţi oameni care flămânzesc mai rău decât noi.

— Ce crezi, măi Sandule, câţi oameni pe glob mănâncă pe săturate? întreabă Roşcovanul. De-aia sunt aşa rahitici.

— Da ăia cu biştari mulţi, baştanii cu dolari că nu le mai ştie numărul, de ce nu-i ajută? intervine Raj.

— Tu nu vezi, mă, că nici la noi în România, nu e mai roză situaţia. ăia bogaţii te privesc cu dispreţ, explică Fane.

În timp ce noi puneam ţara la cale deasupra „vizuinei" faimosului grup, s-a apropiat un băieţaş brunet, la fel de zdrenţăros, purtând în spate un rucsac ponosit.

— Mă primiţi şi pe mine în grupul vostru? a întrebat el

— Întâi să văd dacă ştii să ţii „condeiul" în mână, a spus Roşcovanul, privindu-l pe sub sprâncene.

— Nu prea ştiu să scriu, s-a scuzat noul venit.

— Nu te pune nimeni să scrii. Bagă-i mă, sub nas mătura să facă un pic de ordine în „apartament" se adresează el lui Raj, care privea din gura canalului.

— Ei, acum am înţeles cum stă treaba, zice noul venit care ia mătura şi se apucă să deretice prin încăpere.

— Dă-i tare cu partea lată, nu cu vârful! Dacă se uzează îţi fac rost de alta. Ia zi, cum te cheamă?

— Gelu Vieru, dar îmi spun Gilică.

— Ce ai în rucsacul ăla, măi Gilică? întreabă Sandu.

— Boarfe.

Fane se repede şi-l desface, iar printre boarfe găseşte reviste cu femei goale, la care i s-au făcut ochii mari.

— Ia uite, bă ce de „reviste de cultură" a adus Gilică

al nostru! Brava, măi! De unde le ai?

— De la un tomberon de gunoi de la blocurile de lângă Casa de Cultură.

— Văd că studiezi serios anatomia, intervine Raj, care se apropiase să vadă minunea. Să ştii că un asemenea studiu îţi poate strica bunătatea de somn.

— Luam eu mai multe, dar m-a prins sectoristul şi m-a luat de ureche, apoi mi-a făcut o morală, că nu se mai oprea. Mi-a luat revistele şi le-a aruncat înapoi în tomberon, dar l-am pândit până când a plecat şi m-am întors, le-am căutat şi le-am băgat iute în sac.

A urmat o pauză în care revistele au circulat din mână-n mână pentru „studiu”, apoi Roşcovanul l-a trimis pe Gilică cu gunoiul ca să poată discuta cu grupul.

— Hai, repede, spuneţi dacă îl primim în grup!

— Să-l primim, dar să-l „botezăm” şi să jure, aşa cum am făcut şi noi, fiecare.

— De acord?

— Da, da… au răspuns toţi.

— Bine, îl primim, iar când avem mai mult timp, facem şi chestia cu botezul, concluzionează Roşcovanul.

Gând s-a întors Gelu, acesta a fost privit cu interes.

— Cine te-a tuns aşa de frumos? l-a întrebat Sandu.

— Un frizer din Piaţa Griviţei. Îl cunosc mai demult, dar pentru un tuns mă pune să-i spăl toată frizeria pe jos, precum şi oglinzile, chiuvetele, trudă serioasă de o zi.

— Păi atâta muncă face peste 200.000 lei, încât te lipseşti să te mai tunzi, spune Fane care purta plete lungi.

— O fac şi eu mai rar, iar când are mai mulţi clienţi, îmi spune să vin la sfârşitul programului, mă tunde şi zice să trec altă dată pentru curăţenie. Ultima dată avea nişte oglinzi murdare, parcă nu fuseseră date „la cârpă” de ani de zile, dar nu m-am lăsat până nu le-am scos faţă şi le-am făcut să strălucească precum bijuteriile.

— Deci, nu-ţi plăteşte pentru munca ta?

— Nu, dar mă tunde mereu gratis, de două ori pe

lună.

— Bă, da zgârcit om mai e şi frizerul tău! Dacă ar fi să-i cerem să ne tundă şi pe noi, ne cere bani, nu? l-a întrebat Fănel.

— Cred că da.

— Mai bine stau aşa, cu plete şi banii îi halesc.

— Să nu faci păduchi, că-i mai rău aşa, spune Gelu.

— Păduchii nu trebuie să trăiască şi ei? răspunde Fănel, mângâindu-şi pletele slinoase.

Sandu, care studiase o vreme revistele, le pune pe capacul de ciment, în dreptul lui Gelu, apoi tuşeşte cu scopul de a le atrage atenţia celorlalţi şi anunţă:

— În oraş a sosit circul şi tare aş vrea să merg ca să văd animalele. Cum să facem?

— Şi eu vreau să văd maimuţele şi şerpii, mai ales pe cei dresaţi, i se alătură Raj.

— Costă mult şi nu face, hotărăşte Roşcovanul.

— De ce nu face? Nici nu trebuie să plătim, că nu intrăm în sală, le vedem de afară, cum stau în cuşti, îşi dă cu părerea Fănel.

— Bă, tu vrei să vezi animalele dormind sau cum se mişcă în arenă sub biciul dresorului? intervine Gelu cu o figură serioasă de cunoscător.

— Lasă, Fănele, că noi ne uităm la şoarecii din canal cum se caţără pe zid sprijinindu-se în coadă. Sau la şobolanii care trec zilnic prin ziduri şi peste ţevi! încearcă să-l tempereze Roşcovanul.

— Nu-mi plac şobolanii. Sunt tare scârboşi…

Sandu şi-a băgat degetele în gură şi a fluierat strident.

— Ce-ai păţit, mă, smintitule? l-a apostrofat Roşcovanul.

— Voi nu vedeţi, bă, ce gagică brava trece pe trotuar? Ce zici, Călине, nu-i mişto gagica?

— E trăsnet, zice Călin, dar nu pentru sărăntoci ca noi. Ai putea să visezi şi tu în altă parte. Văd că pe tine te

atrag fetele ca pe Roşcovanul „Casa cu Lei”. Când vezi o femeie, îţi glisează sub bărbie omuşorul de parcă ar fi liftul de la blocuri.

Sandu se pregătea din nou să fluiere, ţuguindu-şi gura, dar Călin, care-l observase, i-a spus, râzând:

— Dacă mai stai aşa mult îţi încremeneşte gura la fel ca târţiţa de la găină şi n-ai să mai poţi scoate vreun sunet de folos.

Toţi au privit fata de pe trotuar care era frumoasă. Roşcovanul s-a întors spre Călin, a oftat adânc, apoi a zis: – Ce ştii tu, Călin, cât poate suferi un băiat din cauza unei fete, mai ales dacă duce o viaţă ca a noastră.

— Hai, povesteşte-ne, au sărit toţi cu gura pe el.

— Nu pot acum, a zis el privind spre mine.

— Plec, dacă vă stânjenesc, am încercat eu să mă scuz într-un fel, dar aş fi vrut să-l ascult.

— Hai, mă, că dânsul a văzut şi ştie mai multe!

— Tocmai de-aia. Dar... am să vă spun: anul trecut, aproape de Anul Nou, am cunoscut o fată la cinematograful „Progresul”. Ne-am întâlnit de vreo două ori. Atunci am văzut eu că fetele vor bani, distracţii, restaurante, bijuterii şi, la urmă căsătoria. Când ne-am întâlnit prima dată, eu i-am propus s-o duc la film, ştiind câţi bani aveam în buzunar, dar ea a ţinut neapărat să meargă la restaurant. Până la urmă am mers la cofetărie, apoi ne-am plimbat pe stradă, după care am condus-o acasă. Aşa am procedat şi a doua oară, dar am mers şi la film, tot la „Progresul” unde ne cunoscusem. Acolo am încercat şi eu să pun mâna pe ea când s-a stins lumina, dar a refuzat, dându-mi mâna jos. Când am condus-o spre casă, mi-a povestit că are mulţi prieteni, cărora le pronunţa numele şi spunea unde a fost cu fiecare.

La a treia întâlnire, Roxana – acesta e numele ei – n-a mai venit deşi am aşteptat-o până la ora opt, când era deja noapte.

— Bă, băiete, bă! zice Sandu cu aerul omului care ştie multe şi este gata să dea sfaturi, astea cu mulţi

prieteni sunt curve. Ai face bine să te fereşti de ele că sunt „căptuşite” cu tot felul de boli de-alea rele: sifilis, sida şi mai ştiu eu care.

— Are dreptate Sandu, i s-a alăturat Gelu. Odată a fost o razie a poliţiei şi am fost luat şi eu cu duba şi dus acolo.

— Bă, tu eşti om umblat! sare Raj.

— Sunt, dar aşteaptă să spun despre ce este vorba. Acolo erau aduse multe de-astea care umblă cu tot felul de bărbaţi. Despre unele poliţiştii spuneau tare pe săli că sunt bolnave şi urmau să fie internate în spital. E foarte periculos să umbli cu astfel de femei bolnave, că bolile se iau foarte uşor.

— Se vede că eşti bine informat, intervine Roşcovanul. Nu cumva tu deja ai…?

— Nu, se supără Gelu, dar am auzit şi eu destule de când umblu prin „lumea asta nouă”.

A urmat o tăcere scurtă, apoi Sandu l-a întrebat pe Roşcovan:

— Cum e prietenul ăla al tău de zici că te-ai întâlnit la „Casa cu Lei”?

— E mare, mă, e blindat cu bani şi este ştiut de frică de toţi. Are cam 1.80 m. Înălţime, e spătos, dar nu prea ştie multe cuvinte blajine, de mângâiere; la trei vorbe obişnuieşte să strecoare o înjurătură sau zice: „rahat” şi că „îşi bagă”, dar în rest… simpatic.

— Dacă are bani, nu mai are nevoie de prea multă cultură, precizează Raj care până atunci doar ascultase.

Un flăcău din grup se întorsese de la cerşit şi le-a adus o veste cam năstruşnică, pe care i-o şoptea la ureche Roşcovanului. N-am apucat să aud ce i-a spus deoarece mă îndepărtasem de ei. Am aflat-o abia peste cinci zile de la Sandu:

„Am văzut într-o maşină o geantă mare, burduşită. S-ar putea să aibă bani, mâncare sau altceva” a spus el. „Unde este maşina?” a sărit Gelu. „Uite-o acolo! Are număr de Ialomiţa! E aia albastră de lângă pom”. „O

execut imediat, dar voi plecaţi de aici sau intraţi în vizuină!”

Peste cinci minute Gelu s-a întors cu geanta de voiaj într-o mână şi cu o giacă de damă de culoare roşie în cealaltă. „Geaca o opresc pentru mine”, a hotărât Gelu. Călin a descărcat geanta de voiaj în care erau tot felul de obiecte de îmbrăcăminte intimă pe care le-au împărţit între ei. „Bani nu sunt” constată acesta. „În portbagaj ai căutat?” a întrebat Sandu. „Nu, pentru că avea antifurt”.

Toţi îl priveau pe Gelu cu respect, amestecat cu teamă şi invidie în acelaşi timp.

…Nu trebuie să ne mai mirăm de ce au crescut numărul faptelor antisociale săvârşite de deligvenţi minori. Aceştia vagabondează în tot oraşul, circulând pe jos sau cu mijloacele de transport în comun, fără bilete de călătorie, având prilejul să afle toate locurile de unde se poate fura ceva (alimente, îmbrăcăminte, aparatură electronică, băuturi, dulciuri, bani, etc.) Ajutaţi şi îndemnaţi de hoţi mari, de meserie, devin şi ei hoţi şi mai târziu îngroaşă rândurile chiriaşilor din penitenciare. Hoţia devine, astfel, o patimă chiar şi la copii de vârstă fragedă, care adesea nu au conştiinţa că săvârşesc fărădelegi. În această „mocirlă” ajung aproape toţi copiii care sunt bătuţi acasă, maltrataţi, ţinuţi în frig, răbdând de foame săptămâni de-a rândul, tratamente care-i determină să-şi părăsească familiile, părinţii beţivi şi trândavi şi să-şi ia libertatea de a hoinări după propria dorinţă.

Aşa se explică de ce îi întâlnim pe străzi şi prin alte locuri, pe un ger care îţi îngheaţă respiraţia, cerşindu-şi bucata de pâine, dovadă că pe ei foamea îi frige mai tare decât gerul.

Cap. 1 Un copil fără copilărie

Niciodată nu mi s-a întâmplat ca simţul datoriei să se afle într-un dezacord atât de evident şi totodată atât de inexplicabil cu pornirea mea lăuntrică, ca atunci când am văzut un copil în plină noapte, pe un ger care-ţi tăia răsuflarea, privind cu jind pe fereastra unei cofetării.

Amintirea acestui tablou înduioşător vine din urmă; de atunci au trecut mulţi ani, dar mi-a dat imboldul să scriu această carte, deşi nu-mi este deloc uşor.

S-a întâmplat într-o noapte din Ajunul Crăciunului. Mă întorceam pe strada Moldovei cu gulerul ridicat la palton pentru a mă proteja de viscolul care-mi băga zăpada pe gât, pe lângă fular. Lângă fereastra unei cofetării am văzut o mogâldeaţă de copil care stătea cu nasul lipit de geamul îngheţat şi privea înăuntru, în încăperea scăldată în lumină, unde se vedeau două doamne şi un pom de crăciun în care licăreau luminiţe intermitente.

La început am crezut că este vreun hoţ din rândul micilor vagabonzi care umblă fără rost prin oraş, căutând ceva de furat, dar când am studiat mai bine faţa la lumină, am constatat că era o fetiţă în vârstă de şase – şapte ani, cu faţa palidă şi obrajii ascuţiţi, peste care străluceau doi ochi mari, albaştri, dar gravi şi cu o căutătură melancolică. Avea un păr negru, peste care se aşezase un strat subţire de zăpadă şi tremura, încât buzele îi arătau ca fiind nervoase.

— Ce faci tu aici? am întrebat-o cu blândeţe.

— Mă uitam la pomul de Crăciun, mi-a răspuns ea sfioasă, dar din vocea ei blândă răzbătea tristeţea şi nesiguranţa.

Mă privea cu teamă, iar trupul ei firav şi aproape dezbrăcat, îi dârdâia de frig. Privind-o mai atent am constatat că era îmbrăcată cu o haină bărbătească mult prea mare pentru ea, peste o flanelă de corp şi nimic altceva; în picioare purta nişte pantofi scâlciaţi, mult mai mari decât picioruşele ei, care-i clămpăneau când mergea, lăsându-i călcâiele goale, fără ciorapi, să se vadă că erau vinete de frig.

— Cum te cheamă?

— Lenuţa.

— Mai ai şi alt nume? Pe părinţii tăi cum îi cheamă?

— Lenuţa Vişan, a răspuns repede.

— Nu-ţi este teamă să umbli noaptea pe străzi,

singură? Ţi se pot întâmpla tot felul de lucruri neplăcute.

— Nu. M-am obişnuit cu lumea de când cerşesc. Astăzi am întârziat mai mult pentru că n-am primit decât cinci lei şi mi-e frică să merg acasă numai cu atât că mă bate mama. Mă întreabă: „Numai atât?” şi mă bate până leşin.

— Vino cu mine! i-am spus în timp ce încercam să-mi închipui ce fel de mamă este aceea care-şi trimite la cerşit un copil atât de mic.

Aveam la mine o monedă de 100 de lei. Am intrat cu ea în cofetărie, i-am cumpărat o prăjitură pe care am pus-o s-o mănânce pe loc, apoi un pachet de biscuiţi şi i-am pus în mână o monedă de 25 lei, spunând: „Asta este pentru ca să scapi de bătaie”.

— Acum să-mi spui unde locuieşti, tu, Lenuţa!

— Pe strada Caraiman, aproape de abator.

— Şi vii tocmai de acolo?

— Da, merg prin tot oraşul. Ce să fac toată ziua?

Ca să fiu sigur că ajunge acasă, am urcat cu ea în troleibuzul 40, iar de la gară am mers două staţii cu autobuzul 5, de unde am mai mers puţin pe jos şi am ajuns acasă la Lenuţa. Nu avea poartă, iar casa era destul de modestă, compusă din două camere şi un antreu la mijloc. Totul era în beznă.

— Să nu vă vadă mama, că mă bate, mi-a şoptit Lenuţa.

— Bine, du-te!

Am aşteptat în apropierea casei. Fetiţa a împins o uşă, care a scârţâit jalnic, apoi a dispărut şi ea în întuneric. Văzând că nu se aprinde nicio lumină, am intrat încet în antreu, lăsând uşa deschisă ca să văd. Am dat peste Lenuţa care-şi pregătea culcuşul în antreu.

— Aici dormi tu?

— Da, îmi răspunde ea, continuând să-şi aştearnă un ţol peste o rogojină aflată pe duşumea.

— Fără foc, cu uşa asta direct afară, nu-ţi este frig?

— Ba da, dar ce să fac?

Am deschis uşa camerei din stânga care era goală, iar acoperişul şi tavanul lăsau să se vadă cerul.

— Ei unde sunt? am spus încet, făcând referire la părinţii Lenuţei.

— Dorm în camera asta, mi-a arătat ea cu mâna.

Ceva în mine s-a răzvrătit şi am hotărât să-i trezesc şi să-i cunosc pe aceşti iresponsabili care obligă un copil să cerşească pentru ei, umblând toată ziua prin frig, dezbrăcat şi flămând, apoi să doarmă tot în frig, ca un câine. Am apăsat pe clanţa de la uşa camerei lor şi am intrat. M-a izbit fumul şi mirosul de petrol ars care venea de la lampă de gătit (primus) aşezată pe un colţ de masă. Pe ei nu-i vedeam, dar se auzea un sforăit prelung venit dinspre perete.

— Aprinde-ţi lumina! am spus eu aproape strigând.

— Cine este? a întrebat o voce de bărbat.

— Aprinde lumina şi ai să afli! am repetat autoritar.

— Staţi să leg firele, că s-a stricat întrerupătorul.

— Cine e, mă? l-a întrebat soţia lui.

— Nu ştiu, că nu mi-a spus.

A reuşit să apropie cele două fire şi în casă s-a făcut o lumină roşiatică, venită de la un bec mic, plin de praf, mizerie de muşte şi mâzga de la mâncarea gătită.

Mi-am rotit privirea prin cameră, care spunea totul despre ocupanţii ei: pereţii leproşi din cauza umezelii, duşumeaua roasă de şoareci, plină de praf care atesta că trecuse mult timp de când nu văzuse mătura. Obiectele din cameră erau puţine: un pat modest, un dulap care nu se mai închidea, o masă şi multe tăieturi pe lemnul de deasupra, un scaun de nuiele, iar pe duşumea erau împrăştiaţi şoşoni, pantofi vechi, scâlciaţi, o pereche de ghete cu noroiul uscat pe ele care zăceau într-un colţ, iar pe lângă pat erau aruncate hainele lor de care se dezbrăcaseră înainte de culcare. Pe masă se aflau blide cu mâncare sleită, alături de acre ardea o lampă de gătit, scoţând fum. O bucată de mămăligă rece stătea alături de

o sticlă care mai avea pe fund două degete de alcool. Fereastra… plină de păienjeni. În toată casa nu se vedea niciun obiect care să facă dovada vreunei îndeletniciri de bărbat sau de femeie.

Cu ei nu s-a putut discuta că erau amândoi „trăsniţi” de alcool. Am apreciat că avea vârsta în jur de 35 de ani el, iar ea de 38 – 40 ani şi arăta ca o scroafă cu priviri de tigroaică şi cu ochii umflaţi de aburul alcoolului. I-am ameninţat că dacă vor mai bate fata şi o vor mai trimite la cerşit, vor avea de-a face cu mine. Le-am spus apoi, că mă voi întoarce a doua zi, dar luat de sarcinile zilnice, nu m-am putut ţine de cuvânt.

Înainte de plecare am mai privit o vreme aceste încăperi, jalnice, mai înfricoşătoare decât adâncul unui mormânt, în care trăiau, totuşi, oameni, erau prezente suflete, aici zvâcnea viaţa. Am învelit-o cu o pătură veche pe Lenuţa, după care am închis uşa de la intrare, care nu se apropia de toc pe toată lungimea, oricât am tras eu de ea şi am plecat acasă. Afară ningea viscolit. N-am găsit niciun mijloc de transport, încât am fost nevoit să fac drumul pe jos, treierând zăpada preţ de aproape două ore, timp în care m-am tot gândit la acel copil firav, năpăstuit de soartă să trăiască într-o familie decăzută. „Cum va dormi ea în acel loc îngheţat, apărată de zăpadă şi de gerul de afară de uşa aceea, care nici nu se apropia bine de toc? O vor bate a doua zi când se vor trezi? Iată o fetiţă la vârsta când ar trebui să stea în casă, la căldură, este nevoită să umble pe stradă, prin zăpadă, prin ger, înfruntând foamea şi pericolele pentru a cerşi în interesul unor părinţi nesimţitori, beţivi şi trândavi”.

Cine erau aceşti părinţi? Iată o întrebare care necesită un răspuns complet de natură a explica situaţia grea în care se zbătea acea fetiţă care încă nu împlinise vârsta de şapte ani.

Lenuţa şi vecinii lor credeau că Vişan Vasile şi soţia acestuia Ioana, sunt părinţii ei naturali. Aşa am crezut şi eu la început, dar situaţia lor a fost clarificată cu prilejul incendiului casei lor, pe care îl voi explica mai târziu în

contextul cărţii de faţă.

Lenuţa s-a născut în acea casă în 1969, dar după trei luni de zile mama sa a abandonat-o, căsătorindu-se cu un bărbat cu funcţie mare, căruia i-a ascuns că are un copil. Ia lăsat-o în grijă mamei sale, deci bunicii Lenuţei care a crescut-o până la vârsta de trei ani şi jumătate, când aceasta a murit, lăsând-o şi ea fiului său, Vasile, care în 1970 se întorsese acasă căsătorit cu Ioana, cu care lucrase pe diferite şantiere din ţară.

Nimeni nu i-a spus Lenuţei cine îi sunt părinţii, lăsând-o să creadă ce vrea, iar ea a crezut că cei doi sunt părinţii ei.

Vasile şi Ioana lucrau la întreprinderea „Chimpex" de pe aceeaşi stradă cu ei, dar din cauza băuturii, în 1973 ea a fost îndepărtată prin desfacerea contractului de muncă, iar în noiembrie 1974, găsit beat în mod repetat la serviciu, s-a luat aceeaşi măsură şi cu el.

Vasile a mai încercat să se angajeze la alte întreprinderi – fusese un electrician bun la început şi avea calificare cu acte – dar datorită menţiunii din cartea de muncă „Desfăcut contractul de muncă conform art. 131 litera i „din Codul Muncii, nu-l primea nimeni.

Sărăcia a obligat-o şi pe Ioana să caute de lucru şi a început să spele rufe pe la diferite persoane în vârstă din cartier sau să facă curăţenie, dar s-a dus de mai multe ori în stare de ebrietate şi acestea au refuzat s-o mai primească.

Când aveau bani, beau amândoi până când ajungeau în stare gravă de ebrietate şi se comportau ca animalele, neţinând seama că au în casă un copil. După ce s-au terminat banii, văzând că vine iarna şi lemne nu aveau, au început să taie pomii, apoi gardul de scândură, poarta şi mobilele din casă, inclusiv patul în care dormea Lenuţa, obligând-o să doarmă pe rogojina care i-o aşternuseră în antreu, aproape de uşa de la intrarea în casă, cameră neîncălzită.

Ioana o ura pe biata copilă şi o bătea destul de des,

uneori şi fără motiv. Nu s-a gândit prea mult cum să facă rost de bani, că a găsit nimerit s-o trimită la cerşit sub ameninţarea „să nu ascunzi sau să cheltui vreun leu din ce câştigi, că te omor dacă aflu!”

Lenuţa a început să cutreiere străzile şi să ceară bani la persoanele care i se păreau ei că sunt mai miloase. Astfel, zilnic aducea acasă 10 – 15 lei, pe care Ioana îi cheltuia pentru băutură. Dacă se întâmpla să aibă o zi proastă şi să nu poată primi aceşti bani – uneori primea pâine sau biscuiţi pe care îi mânca – atunci Ioana o bătea crunt şi o dădea afară din casă. Vasile vedea comportarea acesteia faţă de nepoata lui, dar fiind aproape mereu ameţit, nu intervenea.

La câteva case de ei, pe aceeaşi stradă, locuia familia Tănase, care avea o fiică Valeria, căreia îi spuneau Rica. Aceasta era cu trei ani mai mare decât Lenuţa, deci era în clasa a III-a şi o făcuseră pionieră. Îi făcea o deosebită plăcere să meargă la ea să se joace împreună. Uneori Rica îi punea cravata la gât Lenuţei care-i producea o mare bucurie, la fel şi atunci când îi citea vreun basm.

— La toamnă merg şi eu la şcoală şi am să fiu pionieră ca tine, spunea Lenuţa, îmbujorându-se la faţă.

— Sigur, dar pentru asta trebuie să înveţi bine, o încuraja Rica.

— Am să învăţ tot, că vreau să mă fac profesoară şi atunci voi părăsi casa asta păcătoasă în care trăiesc acum.

— Vai, ce mamă rea ai tu, Lenuţa! zicea Rica.

— Da. Cred că mă urăşte tare pentru că mă bate de câte ori mă vede prin casă. Dar şi eu o urăsc.

…La începutul lunii iulie, casa familiei Vişan a luat foc şi a ars în totalitate. Odată cu ea au ars şi cei doi, Vasile şi Ioana. Vecinii au observat târziu ca să poată interveni, iar când au sosit pompierii şi au stins focul, totul era scrum. Au stabilit că focul s-a declanşat de la o lampă cu gaz, care, probabil, a căzut de pe masă. Lenuţa fusese la cerşit prin oraş şi nu câştigase decât nişte covrigi şi vreo doi lei, iar de teamă că va fi bătută de Ioana, a rămas să

doarmă în gară. Când s-a întors a doua zi de dimineaţă, totul era scrum, iar cei doi se aflau în curte întinşi pe iarbă, în aşteptarea maşinii care să-i transporte la morga; erau aşa de tare carbonizaţi că aproape nu i-a recunoscut.

Casa mai păstra doar pereţii afumaţi. Totul a înfricoşat-o atât de tare, încât a plecat din nou spre gară, dar s-a oprit în parc, s-a aşezat pe o bancă şi a început să plângă.

Era buimăcită de noua ei situaţie şi nu ştia ce să facă. Se trezise singură în faţa vieţii şi nu ştia încotro să se îndrepte. Vedea bine că nu are de la cine să ceară ajutor. Nu-i părea rău după aşa-zişii ei părinţi, de la care nu primise decât bătaia şi sclavia, dar se vedea singură dintr-odată şi obligată să ia totul de la capăt, să înfrunte necunoscutul care-i va încerca necruţător tânăra ei mlădiţă de viaţă.

Prin parc se plimbau părinţi şi copii, unii de mână alţii în cărucioare sau în braţe. „Ce de copii!” a exclamat Lenuţa involuntar, atrăgând atenţia celorlalţi.

În fond şi ea era un copil de şapte ani. Pentru ea era ceva nou faptul că acei părinţi îşi alintă copiii, îi sărută, îi ocrotesc şi le satisfac toate dorinţele. Copiii sunt veseli pentru că sunt alintaţi, iubiţi, stau permanent cu mamele lor şi de aceea nu cunosc singurătatea, obida şi frica pe care le-a cunoscut ea. Cât îşi dorea să fi avut şi ea parte de o asemenea mamă!

După ce a stat toată ziua prin parc, flămândă şi plânsă, spre seară s-a întors acasă, dar pereţii afumaţi şi hidoşi au speriat-o şi s-a dus la familia Tănase.

— Unde ai fost, dragă? a întrebat-o Lucreţia Tănase.

— În oraş, tanti Lucreţia.

— Ai văzut ce s-a întâmplat cu casa voastră şi cu părinţii tăi?

— Da, am văzut.

— Noi te-am căutat peste tot. Ne temeam să nu fi fost şi tu în casă şi să fi murit în flăcări odată cu ei. Unde erai atunci?

— La gară. Nu câştigasem decât doi lei şi m-am temut că mă bate mama din nou. Când am venit de dimineaţă acasă, am văzut că totul era scrum, iar ei erau întinşi amândoi acolo, în curte. M-am întors la gară şi am stat în parc până acum.

— Ţi-e foame? Hai la bucătărie să mănânci cu Rica!

— Mi-e foame, tanti. Azi n-am mâncat nimic, că n-am mai avut putere să cerşesc. M-am tot gândit ce să fac.

În timp ce fetele mâncau, Lucreţia s-a aşezat pe un scaun şi o privea discret pe Lenuţa, gândindu-se: „Ce să fac eu cu acest copil nevinovat? Copil fără noroc! De câte ori am scăpat-o eu din mâinile Ioanei. Mari criminali au fost amândoi faţă de fetiţa asta! Aş ţine-o la noi, dar şi noi o ducem greu. Ce-aş putea face?”

Deodată Lucreţia a tresărit: „Anuţa Bratu, cea care se află la Târgovişte. Dar nu-i ştiu adresa”.

— Lenuţa, tu îţi mai aduci aminte de mătuşa ta de la Târgovişte? E soră cu Ioana.

— Nu, tanti.

— Mătuşa Anuţa, o femeie blândă, care a venit la voi acum doi-trei ani de zile. N-o mai ştii?

— Nu.

A doua zi de dimineaţă, Lucreţia a mers la sediul Miliţiei Municipale şi a cerut să vorbească cu un ofiţer pe care îl cunoştea, căruia i-a povestit toată situaţia, sugerându-i să fie căutată Anuţa de la Târgovişte. Ofiţerul a dat telefon la Târgovişte, iar peste o jumătate de oră a primit răspunsul: „S-a verificat, i s-a spus să se prezinte mâine la sediul Miliţiei din Constanţa”.

— Mâine dimineaţă Anuţa Bratu va fi aici, la noi. Vă rog să veniţi şi dumneavoastră pentru a uşura întocmirea documentelor necesare pentru încredinţarea minorei! Vor fi aici şi cei de la Inspectoratul Judeţean de Ocrotire a Minorilor. Să aduceţi şi fetiţa!

A doua zi la orele zece Anuţa Bratu se afla la Miliţia Constanţa unde s-au întocmit actele de încredinţare.

— O iau la mine la Târgovişte, tovarăşe Maior. Acolo

am toate condiţiile să înveţe şi să crească. Eu nu am avut copii şi mă bucur s-o am lângă mine, după cum cred că şi ea se va simţi bine în casa mea. Voi face tot ce depinde de mine ca să nu-i lipsească nimic, iar în toamnă o dau la şcoală.

— Mă bucur că gândiţi astfel, a spus ofiţerul. Văd că este un copil sensibil, dar a suferit mult, în mod nemeritat, fiind bătută de părinţi şi trimisă să cerşească pe străzi.

— Nu ştiam. Promit să am grijă de ea, a adăugat Anuţa după o pauză, privind-o compătimitor pe Lenuţa.

— Să aveţi grijă de ea! Noi ne vom mai interesa despre evoluţia fetiţei şi dacă totul merge bine, poate o şi înfiaţi?!

— Da, dar trebuie să vorbesc şi cu soţul meu.

Au plecat împreună cu Lucreţia, spre locuinţa acesteia, dar în drum s-au oprit şi au cumpărat diferite obiecte de îmbrăcăminte pentru Lenuţa.

…De aici o voi lăsa pe Lenuţa să ne povestească ce s-a mai întâmplat, aşa cum îşi aminteşte ea faptele:

„Tanti Anuţa era îmbrăcată toată în haine negre, semn că ştia despre moartea surorii sale. După ce au discutat între ele, cu Tanti Luctreţia, am intrat într-un magazin pentru copii de unde mi-a cumpărat totul nou: rochiţă, săndăluţe, maiou, chiloţi, şosete, pe care le-am probat cu multă bucurie.

— Hai să mergem! Restul ţi le voi cumpăra când vom merge acasă la noi.

— Unde mergem? am întrebat-o.

— La Târgovişte, mi-a răspuns ea. De astăzi vei fi fetiţa mea şi vei locui acasă la mine. Nu vrei?

— Da, vreau, m-am învoit eu fără tragere de inimă. Treptat am început să mă bucur că există cineva care se interesează de mine, eram mulţumită şi nu am mai pus nicio întrebare. Când am ajuns la gară, ne-am luat bilete de tren, apoi ne-am despărţit de tanti Lucreţia şi am urcat în vagon unde mai erau două doamne. Când a pornit trenul doamnele au început să discute cu tanti Anuţa, iar eu am

mai rămas cu gândurile mele. Îmi făuream vise, mă vedeam într-o casă normală unde să am şi eu locul meu de dormit, o masă la care să învăţ pentru şcoală, să am lucrurile mele personale. Era prima dată când urcasem în tren.

După câteva ceasuri de mers cu trenul, am ajuns într-o gară mare. M-am speriat de megafoane şi lume multă.

— Am ajuns acasă? am întrebat-o pe tanti Anuţa. – încă nu. Abia suntem în Bucureşti. Să ştii şi tu că Bucureştiul este capitala ţării, cel mai mare oraş! Hai să ne interesăm când avem tren spre Târgovişte!

M-a luat de mână şi am trecut printre cărucioare şi oameni cu bagaje, până am ajuns la un ghişeu de informaţii. Eu mă priveam în lumina ferestrelor şi în orice oglindă, ca să văd cum îmi stă pe mine noua îmbrăcăminte. Rochiţa era superbă, cu volănaşe şi trandafiri, săndăluţele albe erau uşoare şi comode, iar părul mi-l pieptănase frumos şi mi-l legase cu o panglică roşie, lată, din care îmi făcuse o fundă la spate.

Aşteptând să vină trenul, am mers la un chioşc de pe peron unde am mâncat mici cu pâine, apoi am băut câte un suc, iar după amiază am plecat spre Târgovişte. Eram curioasă să ştiu cât mai multe despre locul unde mergeam şi tanti Anuţa mi-a zugrăvit, în puţine cuvinte, care va fi noua mea viaţă la ea acasă. Din cele ce spunea ea, deduceam că voi fi mult mai fericită decât fusesem în anii petrecuţi la Constanţa cu propria-mi mamă. Recunosc, după atâţia ani, că acolo, la ea, am fost fericită timp de opt ani de zile, apoi…

Seara am ajuns la Târgovişte, iar de la gară am plecat cu un autobuz spre noua mea locuinţă; pe drum, din cauza întunericului, n-am reţinut niciun detaliu mai important şi m-am văzut obligată să întreb:

— Avem mult de mers?

— Da. Noi locuim pe strada Moreni unde vei locui şi tu începând de astăzi. Să reţii adresa că de acolo vei merge la şcoală la toamnă.

Când am ajuns acasă şi am intrat pe poartă, m-am trezit în faţa unei case cu ferestre înalte, largi şi luminoase. Soţul Anuţei, unchiul Vasile Bratu, era acasă şi toată casa era luminată.

— De ce ai aprins lumina în toată casa, Vică? l-a întrebat tanti Anuţa, care nu-i spunea Vasile.

— Am căutat nişte cărţi în bibliotecă şi am uitat s-o sting. Ea este nepoţica? a întrebat el, arătând spre mine.

— Da. De astăzi va fi fetiţa noastră. O cheamă

Lenuţa.

— Bine ai venit în casa noastră, Lenuţa!

M-am înclinat şi am lăsat capul în jos, fără să răspund. După ce am mâncat pilaf de pasăre – pe care n-am să-l uit niciodată, atât de gustos mi s-a părut – tanti Anuţa m-a condus într-o cameră şi mi-a spus:

— De astăzi asta va fi camera ta, numai a ta. Să te culci că eşti obosită de pe drum, iar mâine mai vorbim.

M-a privit îngrijorată, apoi a adăugat:

— Draga mea, zestrea ta este o povară cruntă, ceea ce înseamnă supunerea, abnegaţia şi munca sârguincioasă.

Asta pentru că te-ai născut dintr-un păcat strămoşesc şi eşti din alt soi, dar despre asta nu-ţi pot spune prea multe acum, poate altă dată. Acum culcă-te!

După ce a plecat Anuţa, am început să plâng, gândindu-mă la cele ce-mi spusese ea. Nu ştiam precis la ce se gândise, dar ştiind cum trăisem până atunci, îmi dădeam seama că sunt stigmatizată şi nu însemn nimic pentru nimeni. În mintea mea de copil luasem hotărârea să ispăşesc păcatul despre care-mi spusese Anunţa, deşi nu ştiam în ce consta şi dacă eu eram vinovată pentru asta.

Când m-am mai liniştit din plâns, m-am gândit că tanti Anuţa nu avea copii, eu fiind cea care să umplu acel gol din casă de acum înainte. În mintea mea îi eram profund recunoscătoare pentru că mă luase la ea acasă, încercând să-mi salveze viaţa şi copilăria.

Nu ştiu când am adormit, dar nu m-a trezit nimeni până la ora zece, când soarele mă mângâia pe faţă, razele

lui trecând prin fereastră şi perdeaua albă, imaculată. M-am ridicat din pat şi m-am îmbrăcat. De la bucătărie venea clinchet de vase şi şoapte. Am mers şi eu acolo unde am dat cu ochii de unchiul Vică şi tanti Anuţa. Ceasul de pe bufet arăta ora zece.

— Bună dimineaţa, domnişoară, m-a întâmpinat el.

— Bună dimineaţa! am răspuns încet.

— Ai dormit bine? m-a întrebat Anuţa.

— Da.

— Du-te la baie şi spală-te şi vino să mănânci!

Am procedat întocmai. Era prima oară când începeam o zi ca toţi oamenii civilizaţi şi nu-mi venea să cred că este adevărat. M-am acomodat greu cu noua situaţie.

— Astăzi este duminică şi vom merge să ne plimbăm în parc, spune Anuţa zâmbind şi privind spre mine cu coada ochiului. Mănâncă tot ce ţi-am pus în farfurie!

Mătuşa Anuţa se purta frumos cu mine, străduindu-se să facă uz de toată afecţiunea ei maternă, dar eu mai eram încă sălbatică şi voiam să fiu lăsată în pace pentru că nu eram obişnuită să primesc mângâieri şi vorbe frumoase.

Dar, treptat, mătuşa a reuşit să mă cucerească şi am devenit bune prietene. Disciplinată şi de soartă, am început să mă obişnuiesc şi să mă împac cu noul meu cămin şi să iau de la Anuţa, spre studiu, originalitatea firii sale, forţa pasiunilor şi neclintirea virtuţilor ei. Îmi crescuse încrederea în ea ceea ce a făcut să mă ataşez tot mai mult de fiinţa ei plină de bunătate şi s-o imit în ceea ce făcea.

Unchiul Vică acea vârstă de 45 de ani şi lucra la un depozit al C.F.R-ului; fire ursuză, cu o înfăţişare nu tocmai plăcută, un om dezinteresat de toate.

Cu mine nu s-a purtat urât niciodată, dar mă trata cu indiferenţă, ca şi când nici nu existam în casă. De aceea eu îmi petreceam aproape tot timpul cu mătuşa Anuţa. Femeie de 42 de ani, de talie potrivită, blondă, cu părul aproape castaniu şi ochi albaştri, blânzi şi visători, aceasta

vorbea întotdeauna cu voce scăzută, pronunţând rar cuvintele, asemenea omului sfătos. Avea o fire visătoare şi o surprindeam uneori dusă pe gânduri minute întregi, absentă pentru toată lumea din jurul său. Lucra la o unitate de confecţii unde depunea mult efort, interes şi conştiinciozitate.

Când era acasă nu mă desprindeam de loc de ea, însoţind-o chiar şi la bucătărie.

În luna septembrie m-a înscris la şcoala din cartier şi m-a însoţit la deschiderea anului şcolar, care a fost o mare sărbătoare pentru mine. De atunci ea m-a ajutat să-mi pregătesc lecţiile şi se preocupa să fiu totdeauna curată şi frumos îmbrăcată. Când m-a făcut pionieră, m-a însoţit la şcoală şi eram atât de mândră de ea, socotind-o ca pe mama mea adevărată.

Acasă, când lucra, avea obiceiul să mă ia lângă ea pentru orice treabă pe care o făcea, explicându-mi cum se face, de la mâncare, spălat rufe, călcat, cusut, împletit şi alte lucruri de mână. Învăţasem atât de bine să cos şi să împletesc, încât la şcoală, la orele de lucru manual, arătam şi altor colege cum să lucreze. Pentru priceperea mea, profesoara mă evidenţia şi mereu primeam nota maximă.

Îi plăcea cum am deprins lucrul şi adesea când ne aflam amândouă în cameră, îmi ura: „Munca să-ţi îmbogăţească fapta mâinilor, precum şi sufletul şi mintea!” şi alte urări pe care le-am uitat. Reţin numai că mă îndemna mereu să nu renunţ la muncă, oricât de sus voi ajunge în viaţă. Toate câte m-a învăţat ea mi-au folosit în viaţă, pentru care îi rămân pururi recunoscătoare.

Odată lucram amândouă în cameră la ea şi mi-a povestit câte ceva din viaţa ei; am aflat că ele au fost numai două surori, ea şi mama, care era mai mică decât ea cu doi sau trei ani de zile. Se născuseră în Filipeştii de

Pădure, de unde Ioana a plecat de acasă la vârsta de 19 ani, lucrând pe diferite şantiere de construcţii.

Atunci am întrebat-o de bunici, dacă mai trăiesc, iar ea mi-a spus că tatăl lor a murit într-o mină de cărbuni

prin anul 1961, iar mama lor în urmă cu abia şase luni de zile. Am insistat să-mi spună tot ce ştie despre mama şi cum am venit pe lume. „Nu ştiu prea multe, decât ce mi-a spus ea în urmă cu doi ani când am fost la voi acasă. Venisem în concediu la mare, aveam bilete la Eforie şi am trecut într-o zi pe la voi, pe acasă.

Când am întrebat-o de copil, adică de tine, mi-a spus că eşti fiica ei, dar nu Vasile Vişan este tatăl, ci un bărbat cu care a lucrat ea pe un şantier din Bucureşti, pe nume Mircea Oţel, care apoi a plecat din şantier, abandonând-o. Atunci s-a împrietenit cu Vasile Vişan, căruia i-a spus că este însărcinată, iar el a acceptat şi s-au căsătorit, mutându-se la Constanţa, unde te-ai născut tu, declarându-te pe numele său”.

Vestea aceasta m-a amărât şi mai tare, încât, pentru câteva minute nu am fost în stare să scot niciun cuvânt.

— Deci, acesta era motivul pentru care el o lăsa să mă bată, fără să intervină sau să spună vreo vorbă? am spus după o pauză. Cum era să mă iubească dacă nu eram fiica lui? Dar mama? Ea dovedea că nu are niciun pic de afecţiune pentru mine, dimpotrivă, mă ura atât de tare, încât mă bătea mereu cu o dublă înverşunare. Abia acum înţeleg motivul: ea nu m-a vrut, iar când am apărut, i s-a părut că sunt o grea povară pe capul ei.

— N-o judeca aşa, Lenuţa! Poate a fost şi ea necăjită de sărăcia în care ajunsese, a încercat Anuţa s-o apere.

— Nu, n-au fost săraci de la început. Când aveau serviciu amândoi, ajungeau salariile lor să trăim binişor. Sărăcia a venit mai târziu, când i-a dat afară din serviciu pe amândoi datorită beţiilor repetate.

— Tu ştii cum a luat casa foc?

— Nu ştiu deoarece pe mine mă trimisese mama să cerşesc pe stradă. În acea noapte nu mă întorsesem acasă, dormisem în gară de teamă că mă bate. Mă bătea de câte ori veneam acasă cu mai puţin de zece lei.

— Cum te trimitea la cerşit?

— Cerşeam de peste şase luni de zile înainte de a fi

luat casa foc şi tot ce aduceam ei cheltuiau pe băuturi alcoolice, că toată casa mirosea a ţuică.

— Vecina voastră, Lucreţia, spune că pompierii au tras concluzia că din cauza unei lămpi cu gaz s-a aprins casa. Voi nu aveaţi curent electric? De ce?

— Aveam, dar curentul electric ne-a fost „tăiat" din cauză că nu mai fusese plătit de un an de zile. Pe ei nu-i mai interesa, că erau mereu beţi. Seara aprindeau lampa, iar mâncare gătea pe o lampă cu petrol. Nu ştiu de la care lampă a luat casa foc.

— De ce gătea pe lampă şi nu pe plită sau aragaz, în bucătărie?

— Aragaz nu aveam, iar plita se stricase. Nu aveam lemne nici pentru foc, încât au tăiat pomii, gardul, până şi patul meu de lemn l-au pus pe foc.

— Şi tu unde dormeai?

— În antreu, pe duşumea. Acolo mi-a pus mama o rogojină şi un ţol, iar de învelit mă înveleam cu o pătură veche.

— De ce te băteau?

— Nu ştiu. Dar mai rău mă băteau când mă întorceam de la cerşit şi nu aduceam mulţi bani. Pentru asta i-am urât foarte tare pe amândoi.

— Of, of! Suflet necăjit de copil! Oropsită ai fost şi tu de mică. De aceea te sfătuiesc să înveţi de toate, ca la nevoie să poţi face orice pe ce pui mâna. Şi să înveţi carte ca să te ridici.

— Da, tanti, am să învăţ pentru că vreau să mă fac profesoară.

— Să-ţi ajute Dumnezeu să ţi se împlinească visul! mi-a urat Anuţa din toată inima.

…Mătuşa Anuţa citea foarte mult. Avea o bibliotecă compusă din cărţi obişnuite pe care le cumpăra de la standul de cărţi de la serviciul ei. În vacanţe, uneori şi în timpul anului şcolar, dar după ce îmi pregăteam temele, citeam şi eu din cărţile ei. Pot spune că am citit atunci cărţi care depăşeau vârsta mea: „Castelul fermecat",

„Mizerabilii”, „Singur pe lume”, „Căpitan la 15 ani”, „Albă ca zăpada şi cei şapte pitici”, „Cei trei muşchetari”, „Coliba unchiului Tom” şi altele.

Lectura lor m-a făcut să dobândesc cunoştinţele care mi-au luminat, treptat, temniţa mea morală în care trăisem şapte ani de zile într-o lume întunecată. Citind nutream speranţa că într-o zi, cunoscând mai multe lucruri şi fenomene, voi putea fi liberă să aleg în viaţă ca orice posesor şi beneficiar al acestui drept pe care orice persoană îl câştigă prin naştere. Pe măsură ce mă luminam, visam să fiu pasăre, să am aripi şi să zbor departe, să mă înalţ cât mai sus, de unde să privesc lumea.

Poate cineva este curios să ştie de ce gândesc astfel: Pentru că am fost exploatată de părinţii mei aidoma sclavilor din ţările în care se practică sclavia.

La Târgovişte, în casa mătuşii Anuţa, pot spune că am fost fericită, adăugând în fiecare primăvară care sosea, încă un an vârstei mele. Timp de opt ani de zile am simţit prezenţa ei ca pe a unei mame adevărate şi, odată cu trecerea zilelor simţeam că dispun de condiţii din ce în ce mai bune ca să zbor. Dar unde?

Eram în clasa a opta şi fericirea mea a început să apună. Prin luna februarie mătuşa Anuţa s-a îmbolnăvit, fiind internată la spitalul judeţean. Unchiul Vică nu mi-a permis s-o vizitez, mergea acolo numai el. După o lună de zile a adus-o acasă, iar după alte trei săptămâni a murit. Nu am aflat din ce cauză a murit, dar unchiul Vică a spus că a avut dalac, ceea ce nu cred. Cred că nici ea nu a ştiut sigur de ce boală a suferit.

În fiecare zi stătea cu o vecină în vârstă până când mă întorceam eu de la şcoală, după care aveam eu grijă de ea, în sensul că îi făceam ceaiuri, îi dădeam medicamente, aveam grijă de ploscă şi celelalte. Soţul ei intra rar în cameră.

Într-o zi mi-a spus să-i aduc schimburi curate şi s-o ajut să se îmbrace. După ce am terminat, m-a trimis să-l chem pe unchiul Vică. Acesta era supărat, dar când a

intrat la ea în cameră, a întrebat-o:

— Cum te mai simţi?

— Bine, a răspuns ea, privindu-l cu atenţie.

— De ce m-ai chemat?

— Vreau să discutăm ceva foarte serios.

— Tu du-te în camera ta! mi-a spus unchiul Vică.

— Nu! Las-o să rămână că şi ea face parte din familie! Trebuie să ştie ce o aşteaptă, a adăugat ea rar, privindu-mă înduioşată cu ochii ei blânzi.

— Ce poate fi atât de serios? s-a arătat el mirat.

— Tu ai vorbit cu doctorul la spital şi ştii că nu mai am mult de trăit.

— Ei, doctorul mi-a spus că…

— Acum nu mai are importanţă ce ţi-a spus el, ci ceea ce simt eu. Lasă, îmi vei spune mai târziu ce a spus el, dar acum trebuie să mă asculţi cu atenţie. Stai jos aici lângă mine!

El s-a aşezat pe patul bolnavei, şi-a scos batista din buzunar şi a început să-şi şteargă faţa şi ceafa care asudaseră din cauza căldurii din cameră. Ar fi vrut să amâne această discuţie, dar privirea ei devenise poruncitoare şi a spus doar atât:

— N-ar fi bine să…

— Ştiu. Vrei să discutăm altă dată, l-a întrerupt ea. Nu mai e timp pentru altă dată.

— Mă gândeam că poate îţi revii, să mai aşteptăm să…

— Toate trebuie spuse şi făcute la timpul lor, a spus ea, abia mişcându-şi buzele învineţite. Cât timp am stat internată în spital m-am tot gândit – acolo nu ai altceva de făcut decât să te gândeşti şi să aştepţi – la ce va urma.

— La ce te-ai mai gândit?

— Aşteaptă că am să-ţi spun! a rostit ea în timp ce se străduia să se ridice de pe pernă într-un cot, dar nu reuşea.

I-am ridicat eu perna pe capul patului, apoi am

ajutat-o să se ridice pe pernă, sprijinind-o cu braţele mele şi cu pieptul.

— M-am gândit – a reluat ea, respirând cu mare greutate – că am trăit împreună douăzeci de ani, timp în care ne-am înţeles destul de bine. Eu am fost mulţumită, nu ştiu tu dacă ai fost. Singurul meu regret este că nu am avut copii. Eu acum trebuie să vă părăsesc şi te rog să-mi promiţi aici şi acum că vei face în aşa fel ca să nu trăieşti singur. După ce eu nu voi mai fi, nu vreau să te izolezi de lume şi să duci viaţă de pustnic, pentru că singurătatea este cumplită şi te poate duce la nebunie. Tu nu trebuie să trăieşti singur că este foarte greu.

— Încetează, Anuţă! în asemenea clipe nu mai ai altceva să-mi spui?

— În ceasul de pe urmă despre astfel de lucruri se cade să vorbeşti. Simt că mi-a mai rămas puţin timp la dispoziţie. După ce voi muri şi să vreau, nu-ţi mai pot spune nimic. Lasă-mă să vorbesc! a spus ea ridicând un deget, observând că Vică vrea s-o oprească din nou.

A tras aer în piept, însoţit de un şuierat prelung, apoi s-a liniştit şi a reluat discuţia cu vocea scăzută:

— După ce mă vei duce la groapă şi-mi vei face cele pe care le cer obiceiurile noastre lumeşti, caută-ţi o femeie bună, care să stea cu tine şi să evitaţi astfel singurătatea. Numai aşa va putea avea şi feţişoara asta – şi a întors faţa spre mine – un cămin şi o protecţie în casa ta.

Ştii bine cu câtă grijă şi cu câtă dragoste am crescut-o eu. Tu nu meriţi să trăieşti singur pentru că ai muncit pentru casă şi familie, iar pentru mine ai fost un om bun. Îmi promiţi? l-a întrebat ea, privindu-l cu faţa ei suptă, palidă şi cu ochii ei albaştri şi blânzi adânciţi în orbite.

— Lasă, că mai… a încercat el să ocolească răspunsul.

— Nu, nu! Vreau să-mi spui acum. Îmi promiţi? a repetat Anuţa, fixându-l cu privirea.

— Îţi promit! a spus el puţin forţat. Dar nu trebuia

— Ba trebuia. Acum pot să mor liniştită. Te rog să mă

laşi să stau o vreme de vorbă cu Lenuţa!

Când a ieşit unchiul Vică din cameră, ea m-a chemat aproape, m-a strâns la piept şi am plâns amândouă.

În aceeaşi seară a cerut să-i fie adus preotul care a împărtăşit-o. După ce a plecat şi preotul, m-am dus în camera ei să văd cum se mai simte şi dacă are nevoie de ceva. Era liniştită.

Mi-a făcut semn să mă apropii şi cu glasul aproape stins şi privirea tristă în care s-a aprins brusc o lumină stranie, mi-a spus:

— Lenuţa, fetiţa mea! Să nu uiţi ce te-am învăţat şi mai ales că eu te-am iubit din toată inima ca pe propriul meu copil. Eu „mă duc”, dar tu să te porţi frumos şi să te ocupi de gospodărie, după puterile tale.

— Da, tanti, i-am răspuns eu cu ochii plini de lacrimi.

— Să mă ierţi că n-am putut să-ţi ţin loc de mamă adevărată. Am făcut şi eu ce m-am priceput, ştii doar că eu n-am avut copii, o vreme am fost ocupată cu serviciul la stat, iar timpul de când locuieşti la mine a fost prea scurt ca să-ţi pot da dovezile de mamă iubitoare, grijulie. Te voi veghea de acolo unde voi ajunge şi mă voi ruga pentru sufletul tău, ca să trăieşti în linişte şi belşug. Mă tem pentru viitorul tău. Rămâi cu bine, suflet necăjit! a mai reuşit să pronunţe silabisit, respirând din ce în ce mai greu, până când ochii i s-au închis, iar mâinile i-au rămas nemişcate într-ale mele.

Îi strângeam mâinile şi plângeam, văzând-o cum „se duce”, gândindu-mă în acelaşi timp, că iar rămân de izbelişte.

— Nu pleca, tanti! îi strigam. Mă laşi iar singură pe această lume, că numai dumneata mă iubeai cu adevărat. Mă părăseşti acum, când abia am învăţat câte ceva. Ai fost bună cu mine şi m-ai iertat de câte ori am greşit. Nu muri! am implorat-o eu cu ochii şiroind de lacrimi.

Parcă m-a auzit, că a deschis din nou ochii. În cameră intrase şi unchiul Vică. S-a apropiat de patul ei. A mai apucat să-i spună aproape în şoaptă:

— Să ai grijă de fată! Să n-o urgiseşti de acasă!

— Da, da, n-ai grija asta! a răspuns el iritat.

Ochii mătuşii s-au închis din nou, de această dată pentru totdeauna. Se stinsese întocmai ca o lumânare.

Unchiul Vică stătea în picioare lângă patul Anuţei având aerul provizoriu al unui călător al cărui tren întârzie să se pună în mişcare. Soţia lui nu mai conta pentru el, o considera deja moartă şi-i părea rău că nu mai pleacă odată. Citind pe faţa lui acea frământare, eu, cu puţina experienţă pe care o aveam pe atunci, dar cu un presentiment rece în suflet, am tras concluzia că este stăpânit de un resentiment sumbru faţă de ea, stând în expectativă, fără a găsi o formă de exprimare mai pioasă. Mai târziu presimţirea mea s-a adeverit.

Trupul mătuşii era slăbit şi se micşorase mult de atâta suferinţă, fiind total lipsit de vlagă. Cu toate acestea pe faţă i se citeau liniştea şi împăcarea.

Sicriul care-i fusese comandat era prea mare pentru trupul ei împuţinat, iar când l-au întrebat cei veniţi s-o conducă pe ultimul drum de ce este aşa, unchiul Vică le-a răspuns: „I l-am făcut mai lung cu aproape cincizeci de centimetri ca măcar acolo să aibă loc suficient şi să se lăfăie, că şi aşa, cât a trăit nu prea am avut noi mare avere!”

Gestul lui l-am socotit conform cu comportamentul pe care-l afişa în orice împrejurare, un om ursuz, tipul individului primar, necizelat prea mult de societatea în care a trăit, cârpit şi el din compromisuri. Ce pretenţie mai puteai avea de la el?

Ceea ce era mai greu pentru mine, chiar de acum începea. Rămăsesem din nou singură şi fără nicio speranţă în viitor. După moartea mătuşii simţeam că alunecam tot mai repede pe un povârniş, iar când ajungeam la capătul lui, mă opream lângă sicriul mătuşii, unde mă trezeam la realitate. Ea era moartă acolo, iar eu mă întrebam necontenit: „Ce voi face în continuare? Unde să mă duc?”. Mătuşa Anuţa era singura fiinţă care ţinea la mine cu

adevărat.

Trebuia să-mi termin şcoala şi apoi să mă gândesc ce voi face. În minte mi-au apărut părinţii mei carbonizaţi, întinşi în curte lângă zidurile fumegânde şi înnegrite ale casei care fusese mistuită de flăcări; apoi Lucreţia, vecina lor. Mii de întrebări îmi bântuiau prin minte, dar pentru niciuna nu găseam vreun răspuns. „Ce-mi rămâne de făcut acum?” era o întrebare care mă izbea ca o măciucă drept în moalele capului.

Am însoţit sicriul la biserică, apoi la cimitir. Era pentru prima dată când intram într-o biserică. De această dată, însă, însoţeam un sicriu, sicriul în care se afla trupul neînsufleţit al celei care pleca de pe această lume şi, odată cu ea, pleca şi ultima mea speranţă de mai bine.

Incantaţiile preotului şi sunetele orgii m-au transferat pentru o oră, în altă lume, având senzaţia că plutesc pe aripile arhanghelului însoţită de acordurile muzicii.

Când am pornit cu ea spre cimitir, nu-mi mai puteam stăpâni lacrimile, suspinele şi gemetele, care ieşeau involuntar din trupul meu obosit înainte de vreme. O regretam foarte mult pe mătuşa Anuţa, ea fiind singura mea rudă apropiată pe care o cunoscusem pe acest pământ şi care mă părăsise în nişte condiţii destul de neclare. Lângă ea trăisem clipe de linişte şi siguranţă, de adevărată alinare, pentru că era o femeie bună, cu un suflet mare, care avea o lacrimă pentru orice durere şi un zâmbet pentru orice bucurie nevinovată; ea avea pâine pentru cei flămânzi, haine pentru cei dezbrăcaţi şi o alinare pentru toţi cei necăjiţi care ajungeau în preajma ei.

Nu pot să uit mâna ei blândă care mi-a tămăduit rănile sufleteşti din ziua în care m-a luat de la Constanţa şi până în clipa în care a închis ochii şi inima ei a încetat să mai bată.

În cimitirul destul de întins zăcea tot cartierul de altă dată. A fost aşezat sicriul deasupra gropii, fără capac, în el zăcea trupul înţepenit al mătuşii, acoperit cu pânză albă.

Preotul a citit câteva pasaje din cartea lui groasă, apoi a turnat peste sicriu vin dintr-o sticlă, desenând cruci roşii pe pânză, după care a tămâiat groapa prin mişcarea cădelniţei, însoţind zornăitul lanţurilor acesteia cu un cântec care povestea despre viaţă şi moarte.

Privindu-i faţa îngălbenită, mă gândeam: „câtă dreptate avea ea când spunea că „dincolo" averile nu mai au nicio trebuinţă, iar pizma şi minciunile nu mai au rost, ne mai putând obţine nimic în plus faţă de altul, pentru că nici nu ai ce. Acolo dispar cu desăvârşire duşmănia şi violenţa, invidia, gelozia şi mărirea".

M-au trezit din visare loviturile produse de bulgării de pământ azvârliţi peste capacul sicriului ajuns pe fundul gropii şi m-am dat la o parte, pentru a face loc groparilor să-l acopere.

Acasă au urmat zile de chin. Unchiul Vică nu prea mai trecea pe acasă, iar eu făceam mâncare şi o lăsam în frigider, dar când veneam de la şcoală, găseam totul neatins, aşa cum lăsam la plecare.

Calvarul a început după ce au trecut cele patruzeci de zile de doliu, când unchiul a adus-o în casă pe Lixandra – noua lui soţie – împreună cu fiica acesteia Nicoleta, o zgâtie de patru ani, obraznică foc, neastâmpărată şi urâcioasă, pe care am fost obligată s-o primesc în camera mea şi în patul meu, până când a fost aranjată camera care aparţinuse mătuşii Anuţa.

Nicoleta era rea şi pârâcioasă, pentru orice lucru de nimic se ducea la mama ei şi o minţea că nu ştiu ce i-am făcut eu, pentru care Lixandra a început să mă bată, la început cu palma, apoi cu o nuia pe care nu ştiu de unde o luase, iar mai târziu a început să-mi spună că nu mă suferă în preajma ei. Atunci m-am gândit pentru prima dată la moarte şi, întorcându-mă de la şcoală într-o zi, am trecut prin parc cu intenţia să mă arunc în lac, unde să mă înec. Nu am avut curaj s-o fac şi m-am întors acasă, dar de atunci nu am mai putut mânca cum făceam mai înainte şi mă tot gândeam ce să fac.

Colega mea de bancă, Mariana Coman, cu care eram şi bună prietenă, văzându-mă absentă de la orice activitate, m-a invitat într-o zi, după cursuri, acasă la ea şi m-a întrebat: „Ce ai, Lenuţa, că ai slăbit atât de mult şi nu te mai interesează nimic din cele ce se petrec în jurul tău?”. Atunci i-am spus tot ce aveam pe suflet, iar ea mi-a dat ideea să părăsesc această casă şi să mă întorc la Constanţa. De atunci numai la asta îmi era gândul. În luna iunie, terminând şi clasa a opta, m-am dus la diriginta mea şi i-am spus toată situaţia, rugând-o să-mi elibereze diploma pentru cele opt clase deoarece mă voi înscrie la o altă şcoală în Constanţa. Deşi mi-a spus că nu se poate elibera un asemenea document minorilor, după o vreme de chibzuinţă, mi l-a dat.

Casa care mă primise în iulie 1976 cu atâta căldură, devenise o închisoare pentru mine. Lixandra mă bătea aproape zilnic pentru fapte inventate şi începuse să mă pedepsească şi cu înfometarea. Unchiul Vică vedea tot ce se întâmpla, dar nu încerca să mă apere în niciun fel. Amânasem destul plecarea mea din acest cuib care devenise închisoarea mea, iar pe la începutul lunii iulie mi-am pus câteva schimburi într-o sacoşă, două cărţi, un caiet cu cântece, în care am ascuns certificatul de şcoală şi un prosop. Ştiam că banii erau ţinuţi în şifonierul din camera Lixandrei, sub o pânză, dar nu puteam intra acolo decât în lipsa lor. Atunci le-am pândit până când au plecat ele de acasă, am mers şi am luat două bancnote albastre de câte o sută de lei şi am fugit la gară.

Mi-am cumpărat bilet pentru Constanţa şi am urcat în tren, dar inima îmi tremura de teamă că îmi vor simţi lipsa şi vor veni să mă caute şi să mă întoarcă acasă să suport calvarul de care avusesem parte mai înainte.

Când trenul s-a pus în mişcare şi a trecut peste ultimele macazuri, cele din urmă ale oraşului, am respirat uşurată şi am ieşit pe culoar, privind la ultimele case rămase în urmă. Roţile trenului huruiau sacadat până când au căpătat mersul de accelerat, iar atunci am observat şi ultimele coşuri ale fabricilor metropolei care se pierdeau la

orizont.

Când a venit conductorul l-am întrebat cum să ajung la Constanţa, iar după ce m-a întrebat cum m-au lăsat părinţii să plec singură de acasă pe o asemenea distanţă, mi-a explicat totul. Văzându-mă că îl privesc ca un copil naiv, a spus în final: „Când ajungem în Bucureşti, îţi voi arăta eu pe ce linie vine trenul pentru Constanţa, aşa că stai aici liniştită până vin eu să te iau!”

Aşa am făcut. M-a dus pe peronul liniei cu nr. 10, trenul de Constanţa aflându-se deja tras la peron, m-a ajutat să urc în vagon şi mi-a urat „drum bun!”

Mulţumindu-i mi-am adus aminte de mătuşa Anuţa şi mi-au dat lacrimile. „Iată că mai sunt şi alţi oameni buni pe lume!” mi-am spus în gând.

Simţeam o dorinţă puternică de a-mi revedea oraşul natal, cu toate că în el nu avusesem parte decât de suferinţă. Abia aşteptam să ajung. La Târgovişte nu ieşeam niciodată mai departe de Cetatea Domnească, ale cărei ruine le vizitasem împreună cu şcoala.

Am intrat în gara Constanţa în jurul orei 17°°, dar de la gară am luat troleibuzul şi am plecat în centrul oraşului pentru a contempla marea de pe malul de lângă strada Mircea. Cerul era senin şi albastru, iar marea era liniştită ca oglinda; pe plajă, lume multă, prăvălită pe nisip, toropită de razele binefăcătoare ale soarelui de după amiază de iulie, se însorea din plin sau se scălda în apa limpede; la malul apei, cu căldăruşe şi lopăţele, numeroşi copii îşi clădeau castele din nisipul umed peste care trecea, din când în când câte o undă subţire de apă ca o respiraţie lină a mării.

„Unde să mă duc?” m-am surprins pronunţând cu voce tare. Se însera şi mulţimea părăsea plaja, urcând pe scările în spirală care îi aduceau sus, pe mal. Trebuia, deci, să plec şi eu acasă, dar unde? Am urcat din nou în troleibuz şi m-am îndreptat spre gară, cu gândul să merg pe strada Caraiman la tanti Lucreţia, fosta noastră vecină.

M-am apropiat cu paşi şovăielnici de strada pe care

locuisem cândva, însă peste tot se construiseră blocuri cu patru etaje, încât mi-a fost greu să dau de casa lor. Abia am reuşit să găsesc poarta şi să intru, dar parcă totul era pustiu, nu se mişca nimic în casă. Am bătut la uşa din faţă, apoi la fereastra camerei din faţă unde se auzeau voci. Am fost întâmpinată de Rica, pe care abia am recunoscut-o întrucât era o adevărată domnişoară, cu un păr lung, blond şi numai cârlionţi şi destul de înaltă.

— Ce faci, Rica? am întrebat-o eu, apropiindu-mă de ea cu intenţia de a o îmbrăţişa.

— Bine, dar tu cine eşti? mi-a răspuns ea cu surprindere în glas şi curioasă să afle cine sunt.

M-am gândit: „Nu mă mai cunoaşte. Au trecut deja opt ani de când nu m-a mai văzut. Înseamnă că m-am schimbat foarte mult, altfel…”

— Sunt Lenuţa Vişan, fosta ta vecină. M-ai uitat?

— Vai de mine, ce mare te-ai făcut! Scuză-mă că nu te-am recunoscut, dar când ai plecat erai…

— Da, ştiu, eram mică, slabă, amărâtă, bătută.

— Când ai venit? Parcă erai la Târgovişte?

— Astăzi, cu trenul de la ora 17°°. Unde este tanti Lucreţia? am întrebat-o pentru că am crezut că se află în bucătărie sau pe undeva pe aproape.

— Mama e la puşcărie.

— Nu se poate, cred că glumeşti?!

— Nu glumesc, Lenuţa, acesta este crudul adevăr.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o deşi vedeam că nu-i place să vorbească despre acest subiect.

— A ajutat o femeie să avorteze, femeia s-a îmbolnăvit, a ajuns la spital şi a urmat cercetarea miliţiei, arestarea, judecata şi a fost condamnată la trei ani de închisoare.

— Când s-a întâmplat asta?

— La începutul lunii mai anul acesta. Tata este distrus. A slăbit şi este din ce în ce mai nervos, de nu-i mai intră nimeni în voie. Dar să lăsăm asta, că şi aşa am plâns

destul de când s-a întâmplat. Tu ce ai făcut în aceşti opt ani? Te-ai simţit bine la mătuşa ta de la Târgovişte?

— Nu mai este niciun Târgovişte, Rica. Mătuşa mea a murit în luna februarie a acestui an, iar după o lună şi jumătate de la moartea ei, unchiul s-a însurat cu o altă femeie care nu mă suporta şi mă bătea mereu. Am plecat de la ei, iar pentru că nu cunosc pe nimeni pe lumea aceasta, unde era să mă duc? Am considerat că este mai bine să vin aici, la locul unde m-am născut şi să-mi încerc norocul.

— Acolo ai mers la şcoală?

— Da, am terminat opt clase.

— Eu am trecut în clasa a douăsprezecea la liceul Economic şi acum sunt în practică. Dacă voi reuşi, aş vrea să mă înscriu la facultate, dar cu situaţia asta cu mama, nici nu ştiu ce drum să apuc.

Zicând acestea, Rica s-a ridicat şi a stins televizorul, ştergându-şi discret lacrimile care o năpădiseră în timpul discuţiei noastre.

— Hai la bucătărie să mâncăm amândouă!

— Eu am mâncat un pateu cu brânză la gară, am spus eu repede, ca o motivaţie pentru a refuza mâncarea.

— Hai, te rog, că nici eu n-am mâncat, că de când a plecat mama nu mai avem rost la nimic în toată casa! Hai să mâncăm şi vom continua mai târziu discuţia noastră! Dormi cu mine în seara aceasta că tata nu se întoarce decât luni de la Ploieşti. Nu ţi-am spus, tata e merceolog la o fabrică de textile şi confecţii.

Am mâncat împreună salam, pui rece şi roşii cu brânză, apoi am stat până când a spălat Rica vasele, după care am mers în camera ei, unde ne-am dezbrăcat şi ne-am urcat în pat, povestind până către miezul nopţii. În dimineaţa următoare, după ce am mâncat ceva la repezeală, am plecat de la ea, motivând că am de rezolvat nişte probleme şi s-ar putea să mă mai întorc, însă nu m-am mai întors până în anul 1989, deoarece viaţa mea a luat o altă întorsătură.

Câteva zile am hoinărit prin oraş şi m-am hrănit, cu multă zgârcenie, din banii care-mi rămăseseră din cei cu care plecasem de la Târgovişte. Seara mă duceam la gară, intram în sala de aşteptare clasa a doua unde dormeam pe câte o bancă; erau şi situaţii când sala era aproape goală şi atunci puneam sacoşa pe bancă şi dormeam cu capul pe ea în loc de pernă.

Când am terminat banii, am început să merg pe la restaurante unde ceream ospătarilor să-mi dea ceva de făcut ca să primesc o bucată de pâine. Aşa am ajuns la restaurantul „Bulevard” unde am dat peste o doamnă Elena care era şefa de sală şi s-a purtat frumos cu mine. Era o doamnă foarte frumoasă şi avea doi copii: o fată la fel de frumoasă ca ea şi un băiat cam de vârsta mea, poate mai mare.

Dar binele meu nu a durat prea mult întrucât doamna Elena a plecat în concediu şi eu am rămas iar pe drumuri, fără niciun sprijin. Ce-mi rămânea de făcut? Foamea te împinge la multe fapte nedorite, iar eu crescusem o vreme într-un mediu liniştit, moral, alături de mătuşa Anuţa. Mai era şi ruşinea faţă de lume, destule piedici trebuiau învinse pentru a accepta postura de cerşetor. Şi, totuşi…!

Cap. II Din nou în mocirlă

Am urcat într-o zi la etajul de la gară unde era restaurantul. Nu fusesem niciodată acolo, dar după ce îmi spălasem faţa la o pompă de apă căreia mulţi îi spun ţâşnitoare, mi-am pus în gând să încerc să mă apropii de bucătăreasa de la restaurant, poate că este un suflet milostiv, să mă primească şi pe mine să lucrez acolo, mai ales că învăţasem destule în acest sens de la mătuşa Anuţa.

În restaurant era linişte şi în sală nimeni. Atunci m-am îndreptat spre o uşă cu draperie de unde se auzeau voci, am deschis-o şi am intrat pe un hol şi, de acolo, în bucătărie.

— Ce vrei? m-a întâmpinat o doamnă înaltă.

— Vreau să muncesc, am răspuns eu cu timiditate.

— Lasă-ne în pace! Ne-am săturat de voi ca de mere acre. Toţi sunteţi flămânzi, dar umblaţi haihui şi vă e lene să faceţi treabă. Du-te, că nu eşti tu de muncă!

— Ia vino, dragă, încoace! a strigat de după paravan o altă doamnă grasă, roşie la faţă, îmbrăcată în halat alb. Am bănuit eu că-ţi este foame de aceea ai venit, nu-i aşa? Hai să-ţi dau o porţie de fasole scăzută cu câteva felii de salam! De treabă mai vedem noi.

Aceasta era bucătăreasa şi ştia că nu sărăcea restaurantul dacă dădea o porţie de mâncare unui copil.

— Tanti, eu chiar vreau să muncesc pentru că nu am pe nimeni să mă întreţină şi nu vreau să fur, am spus eu cu convingerea că voi fi înţeleasă.

— Ce ştii să faci? a întrebat, în glumă, bucătăreasa.

— Să curăţ zarzavaturile, să spăl vasele, să tai pâine şi orice se face în bucătărie; nu prea ştiu să fac mâncăruri mai alese.

— Unde ai învăţat tu toate astea?

— M-a învăţat o mătuşa a mea.

— Şi de ce nu eşti la mătuşa ta şi umbli fără rost? m-a întrebat doamna cea înaltă. Sau este mai uşor să cerşeşti?

— Mătuşa mea a murit în februarie.

— Şi din februarie umbli aşa, vagabondă? a continuat să mă tachineze aceasta, până când am început să plâng şi m-am ridicat de la masă, ieşind pe uşă. Nu m-am mai întors niciodată în acel loc, iar de a doua zi am început să cerşesc prin faţa complexului de lângă gară, apoi prin sala autogării, de unde reuşeam să strâng zece – cincisprezece lei pe zi şi-mi asiguram hrana în ziua respectivă. Noaptea dormeam tot în sala de aşteptare de clasa a doua din gară. Despre continuarea şcolii nici nu-mi mai puneam problema. Ştiam că pentru a fi elev trebuie să ai o familie, o casă, un minimum de condiţii pentru odihnă şi pentru pregătirea lecţiilor, aşa că mi-am luat gândul de la învăţătură, abandonând frumosul meu vis de a deveni profesoară.

Într-o dimineaţă din luna octombrie, pe un frig care

îţi îngheţa şi respiraţia, mă îndreptam singură pe strada Theodor Burada pentru a ajunge la bufetul „Doi brazi”, de unde speram să fac rost de un borş cald – ciorbă de burtă – deoarece foamea mă frigea mai tare decât frigul. Eram îmbrăcată cu două rochiţe, una peste alta, deoarece nu aveam palton şi nici alte haine, iar în picioare aveam sandale, încălţate pe piciorul gol. Cum mergeam eu zgribulită, mă trezesc înconjurată de trei băieţi, doi mai mari decât mine, iar unul poate era chiar mai mic. Cel mai mare, cam de 16 ani, era îmbrăcat cu palton, pantaloni şi ghete, iar pe cap purta un fes din lână destul de gros. După aspectul exterior şi după înălţime, trebuia înţeles că el este şeful. De teamă, am aşteptat să văd ce se întâmplă, dar n-am îndrăznit să fug, mai ales că ei erau trei şi mă cercetau cu atenţie. Nu se vedea pe stradă niciun trecător la care să pot cere ajutor.

— Din ce parohie eşti, fâţo? mă întreabă cel mare. Neînţelegând expresia lui, nu i-am răspuns.

— N-ai auzit ce te-am întrebat, fă? repetă el întrebarea. Sau poate eşti mută? spune el, privind cu oarecare superioritate spre mine.

— Nu sunt mută, dar nu ştiu ce spui. Eu, eu… mergeam până la bufetul „Doi brazi” să… şi m-am oprit, nedorind să deconspir motivul pentru care mergeam acolo.

— Hai, zi! Să… te-am văzut de mai multe ori pe aici, prin parohia noastră, că noi suntem stăpâni aici.

— Eu vin aici de puţină vreme şi nu ştiu cine este şef şi care sunt regulile.

— Eşti dintre ţângăii ăia noi, care caută peste tot ca şobolanii până îşi găseşte un cotlon cald în care să se fixeze. Ia aminte că aici este parohia noastră şi eu sunt „şef de tarla” aici! Dar tu de unde vii? Spune drept, ai fugit de acasă? continuă el interogatoriul.

— Da, am spus încet, însoţind vorba şi cu gestul din cap, care întărea cele spuse.

— Şi de unde vii anume?

— De la Târgovişte.

— Phiu! a fluierat el a pagubă! Din mijlocul ţării. Iar acum nu ştii unde să te duci?

— Nu, am răspuns tot prin mişcarea capului.

— Ce ziceţi, fraţilor, o luăm la noi? se adresează el celor doi însoţitori şi tovarăşi ai săi în ale vagabondajului.

— De acord, numai dacă respectă jurământul! se învoiesc cei doi, după ce mă mai cercetează odată cu privirea din cap până la picioare.

— Lasă jurământul mai târziu. Ia zi, ce ştii tu să faci?

— Să cerşesc pe stradă, în tramvai, în magazinele alimentare, cam asta…

— Puţin, foarte puţin, zice şeful, care a rămas o vreme pe gânduri, apoi a ridicat fruntea şi m-a privit de sus, zicând:

— Dar, cel puţin, eşti sănătoasă? Că după cum eşti îmbrăcată, mă tem să nu ai ceva pe la plămâni.

— Îi trebuie încălţări bune, pantaloni, palton, că cu Jap iţele" astea de pe ea nu apucă iarna, zice altul, privind-o profesional ca unul de la intendenţă care are de echipat pentru iarnă o armată întreagă.

— Da, zice şeful, cu sandalele ei nu poate străbate troienele la iarnă sau poate nici nu ajunge să intre în iarnă, iar iarna e grea, mai ales când eşti gol.

— Dacă rămâne cu noi, îi dăm ghetele rămase de la Olga, doar ştii că ea are deja cizme şi haine domneşti, că nu degeaba este ea mare cocotă de morocani, îşi spune părerea cel mic.

— Atunci, hai să ne cunoaştem! Eu sunt Anton Vancu, el este Marian, iar prâslea este Nică. Pe tine cum te cheamă?

— Lenuţa. Lenuţa Vişan, completez eu repede.

— Bravo, Lenuţa! De astăzi vei fi sora noastră. Hai să mergem la „cuib", a hotărât Anton, şeful declarat al micului grup.

— Păi, voiam să merg să mănânc ceva la „Trei brazi" spune Lenuţa cu o voce înceată.

— Lasă că avem noi ce mânca. Acum este mai uşor, iama e ceva mai greu, dar ne descurcăm.

Intrarea în „cuibul” lor se făcea prin strada Mangaliei, trecând pe sub un podeţ, de unde se intra în tunelul pe unde trece magistrala de termoficare a oraşului. La intrarea în tunel, gratiile fuseseră bine fixate şi prinse cu bare la capetele cărora se montaseră cândva lacăte, dar ele fuseseră de mult deschise şi drumul era liber pe tot tronsonul. Înăuntru era întuneric beznă, dar micii „stăpâni” ai „cuibului” dispuneau de o lanternă cilindrică cu care îşi luminau calea, trecând prin diferite ramificaţii. Ajunşi în dreptul unei nişe ceva mai largi, în lumina palidă a lanternei a apărut o umbră, apoi silueta lui Moş Toader Ciripan, zis Lică, mai marele adăpostului şi cel care menţinea oarecare rânduială în vizuină.

— Unchiule Lică, avem un nou membru al grupului nostru, a spus Anton Vancu, apropiindu-se de aşternutul acestuia. Ea este Lenuţa de la Târgovişte pe care am găsit-o pe stradă şi am zis s-o aducem aici. Ce zici, poate să rămână cu noi?

Moş Lică s-a ridicat de pe aşternutul său, sprijinindu-se, cu greutate de zid, a aprins lanterna şi apoi a învârtit para unui bec care atârna peste o conductă; când încăperea s-a luminat, m-a privit cu atenţie ca pe o nouă venită, cercetându-mă din cap până în tălpi, după care a spus:

— Bagajul tău unde este?

— Nu am decât sacoşa aceasta şi ce este pe mine, am răspuns eu ruşinată de sărăcia mea.

— Dar tu eşti fată şi ar trebui să ai… după care a clătinat din cap şi a strigat:

— Mara!

— Da, unchiule, i-a răspuns o voce din altă nişă.

— Vino puţin aici! a spus el privindu-mă insistent.

Când s-a apropiat Mara, moş Lică a luat un aer posomorât şi i-a transmis ce are de făcut.

— Ea este Lenuţa. Vezi, caută-i un loc acolo, la tine,

să o iei să doarmă cu tine! De azi răspunzi de ea. Va merge peste tot numai cu tine şi cu Iulian sau cu Anton!

Mara era cu aproape trei ani mai mare decât mine şi se bucura de respect în faţa celorlalţi, având vechime în bârlogul lor. Avea experienţă atât la cerşit, cât şi la cumpărăturile de la magazine, iar în interior prepara unele mâncăruri uşoare pentru toţi.

Băieţii erau patru: Anton, Iulian, Marian şi Ionel, căruia îi mai spuneau şi Nică, acesta fiind şi cel mai mic din grup – avea numai zece ani. Toţi cerşeau, iar când nu prea aveau succes, iar foamea îi chinuia, dădeau atacul magazinelor alimentare, cofetăriilor sau intrau în diferite case care nu erau suficient asigurate.

— De ce plângi? m-a întrebat Mara, când am ajuns la locul ei de odihnă, într-o nişa de canal.

— M-am speriat, am răspuns eu printre suspine.

— De cine?

— Mai întâi de acest loc neobişnuit, întunecat şi rece, apoi de unchiul Lică, cum îi ziceţi voi, care arată destul de rău. La început a spus că nu mă primeşte, pentru că acesta nu este un loc pentru fete. Pentru mine era ultima speranţă pe care o vedeam spulberată şi atunci am început să plâng. Cred că i s-a făcut milă de mine, că m-a luat în braţe şi m-a strâns la pieptul lui slab şi osos, care mirosea a mucegai, tutun şi băuturi alcoolice, transpiraţie.

Cu toate acestea, m-am bucurat că pot sta şi eu la pieptul cuiva şi pot să plâng în voie, aşteptând un cuvânt de mângâiere şi de compătimire pentru durerea şi amărăciunea amintirilor mele, pentru neliniştile şi temerile mele. „Gata, fetiţo, ajunge! Cu plânsul nu câştigi nimic. Vom vedea ce facem şi cu tine, dar să ai răbdare”, a spus el, apoi te-a strigat pe tine.

— Unchiul Lică este un om foarte bun. El ne-a adus aici pe toţi, pe rând, de unde ne-a găsit zgribuliţi şi flămânzi şi tot el ne-a dat curaj şi ne-a învăţat să supravieţuim. Toţi îi suntem datori lui, de aceea îl şi respectăm. Dar ia spune-mi tu, de unde vii?

— Eu m-am născut aici, în Constanţa şi am locuit pe strada Caraiman – mi-am început încet povestea tristă a vieţii mele – casa noastră a luat foc şi în incendiu mi-au murit părinţii. Pe atunci încă nu împlinisem şapte ani. Rămânând singură, a venit o mătuşă de la Târgovişte care m-a luat la ea acasă, m-a dat la şcoală şi mi-a purtat de grijă până în luna februarie a acestui an, când mătuşa Anuţa a murit. Unchiul s-a recăsătorit cu o altă femeie care mă ura şi mă bătea, fiind nevoită să plec de acasă. Unde era să mă duc? M-a atras locul unde m-am născut, deşi nu am decât amintiri sumbre din prima parte cât am locuit aici. Cam asta este tot.

— Vrei să-mi povesteşti viaţa ta? Ţi-o spun şi eu pe a mea, a insistat Mara, văzând că am scurtat povestea.

— Poate altă dată, acum sunt obosită şi aş vrea să dorm puţin.

— Vom dormi aici amândouă că avem loc destul.

— Văd că tu ai aici o micătualetă, oglindă pieptene, săpun. Unde te speli?

— Aici. Mara dă la o parte o perdea din material gros, poate din pătură, în spatele căreia se găsea un lighean şi alte obiecte. Poţi să te speli şi tu, dacă vrei.

Atunci mi-am dezbrăcat cele două rochiţe puse una peste alta, apoi am scos maioul, pentru a mă spăla, stârnind admiraţia Marei.

— Ai un corp foarte frumos, Lenuţa! Cu trecerea timpului, când se va împlini, va deveni şi mai frumos. Acest trup nu merită să facă copii şi nici să stea la dispoziţia unui singur bărbat, ci ar trebui să fie mângâiat şi desfătat de toţi bărbaţii, aşa cum face Olga.

— Cine este Olga? am întrebat-o eu curioasă.

— O fată care merge prin oraş şi prin port cu marinarii şi aduce mulţi bani. S-a îmbrăcat în ultima vreme ca o adevărată doamnă. Are rochii, cizme.

— Eu nu vreau să fiu ca ea. Mie îmi plac copiii, Mara. Dacă voi reuşi să mă mărit, aş vrea să am un singur bărbat pe care să-l iubesc şi să mă iubească.

— Mai întâi să te măriţi. Dragostea poate veni şi de la mai mulţi bărbaţi, nu de la unul singur, iar copiii pot fi evitaţi. Mi-a povestit mie Olga cum face ea ca să nu rămână însărcinată.

Dintr-un cotlon mai îndepărtat s-a auzit vocea lui Anton:

— Măi, ce frumos miroase!

— Ţi-am făcut cartofi prăjiţi, aşa cum îţi plac ţie, să auzit o voce de fetiţă.

— Să ştii că mi-e o foame de lup. Dar în oala aia de pe lampa de gătit ce ai? a mai întrebat el plescăind din limbă, semn că îi fremătau papilele gustative pe care abia aştepta să şi le astâmpere.

— Am făcut o ciorbă de pasăre.

S-a făcut tăcere şi atunci am întrebat-o pe Mara:

— Cine este fata de acolo?

— Dalia, femeia lui Anton.

— Păi Anton are vârsta de însurat?

— Are şi el şaptesprezece ani, dar aici cine mai stă să judece şi să aleagă. Mai rău este de fata aia, Dalia, care nu a împlinit încă treisprezece ani şi deja este însărcinată în luna a şaptea… şi e slabă…

— După ce pleacă Anton, cheam-o pe la noi s-o cunosc şi eu.

— O chem, dar nu cred că vrea să vină. De la o vreme se mişcă greu.

…A doua zi am reuşit să stau de vorbă cu Dalia la noi în cotlon; era o fetiţă brunetă, aproape creolă, cu nişte ochi frumoşi ca cerul şi un păr de culoarea cărbunelui. M-a surprins faptul că ea râdea tot timpul, neglinjând, parcă, situaţia în care se afla. Am vorbit mult timp cu ea şi ne spunea că îl iubeşte nespus de mult pe Anton şi îşi face planul ca după naşterea copilului, să plece din canal, să caute o casă cu chirie, iar el să se angajeze în muncă undeva. Era o fire plăpândă, un copil nedezvoltat, dar destul de vioaie şi plină de viaţă.

A doua zi de dimineaţă, după ce au plecat toţi în oraş după cele ştiute, din nişa lui moş Lică s-a auzit strigând: „Mara! Mara!”

— Da, unchiule! a răspuns Mara, venită în grabă.

— Spune-i Lenuţei să vină la mine! Vreau să stau de vorbă cu ea.

Auzind ce a spus, m-am apropiat, aşteptând sfioasă hotărârea acestuia de a mă accepta sau de a mă alunga din bârlog.

— Aşază-te aici, lângă mine! a spus moş Lică cu blândeţe în glas, iar trăsăturile feţei sale zbârcite s-au îndulcit treptat, obrazul luminându-i-se.

M-am aşezat pe aşternutul neprimitor al moşneagului, care purta tot felul de mirosuri amestecate şi l-am privit mai de aproape la lumina becului slinos.

— Ce cauţi tu aici în hruba asta? Tu ar trebui să fii acum la şcoală şi să înveţi carte, să se aleagă ceva din tine în viaţă.

Fetiţa tatii, tu ar trebui să ştii că ştiinţa de carte deşteaptă mintea, îmblânzeşte inima şi sădeşte bunătate şi milostenie. Locul tău nu este aici, în întuneric şi mizerie – a spus moş Lică.

După ce mi-a pus mai multe întrebări, meşteşugite după ştiinţa lui, la care a primit răspunsuri mulţumitoare, moş Lică m-a strâns la pieptul lui, spunând din tot sufletul:

— Of, of, copil fără noroc! Este adevărat că nu mai ai unde să te duci şi nu mai are cine să-ţi poarte de grijă. Îţi doresc să te simţi bine alături de noi în această „vizuină bătrână”, care să te poată adăposti până când vor veni vremuri mai bune! Acum du-te la Mara şi să faci numai ce spune ea, că este fată bună!

Emoţionată de cele spuse, l-am îmbrăţişat şi i-am sărutat mâna zbârcită, crăpată şi nu prea curată. Când am ajuns în cotlonul Marei, faţă-mi era inundată de lacrimi.

— De ce plângi?

— Ce bun om este unchiul Lică! am răspuns eu.

— Este bun, dar este tare bolnav, a spus Mara.

— Ce are?

— Nici el nu ştie, dar nici nu merge la un medic.

...După câteva zile mă făcusem cunoscută de toţi „locatarii vizuinii" lor. Băieţii începuseră să se întrebe unul pe altul: „Îţi plac fetele? Dar Lenuţa?"

— Tu ai adus-o pe Lenuţa în vizuină, Antoane? l-a întrebat Iulian într-o zi. Dar tu o ai pe Dalia care e frumoasă.

— Da, eu. Nu-ţi place fata? Unele sunt ca nişte pisici miorlăite, dar ea este fată serioasă şi spune direct ce are de spus. Are stofa în ea, măi, Iulică.

— Peste vreo doi-trei ani s-o vezi tu pe Lenuţa cum se deschide ca o floare. Se va face mai frumoasă decât Mara, îţi spun eu care mă pricep. Dar ea de ce nu merge cu noi la „muncă"? Sau e protejata lui unchiul Lică? continuă Iulian.

— Las-o, măi, că abia a venit aici! Trebuie să se acomodeze şi ea cu condiţiile, cu regulile, pe urmă merge şi ea la treabă cu noi sau cum va hotărî bătrânul.

— Pe ea nu o trecem prin „botez"? Ar trebui să cunoască regulamentul şi să depună jurământul.

— Să avem răbdare. Unchiul hotărăşte, între timp, la cotlonul Marei a venit Olga care se trezise din somn.

— Nu ai ceva de mâncare? i se adresează Marei.

— Ia-ţi şi tu de acolo de pe raft! i-a răspuns Mara.

— Dar ea cine e? întreabă Olga, arătând spre mine.

— Noua noastră locatară şi colegă de suferinţă.

— Eu sunt Olga, pe tine cum te cheamă?

— Lenuţa, am spus eu cu oarecare semeţie, continuând s-o privesc pe noua mea cunoştinţă, cântărindu-i vârsta şi calităţile feminine pe care i le consideram îndoielnice. „Nu este de mirare că umblă cu toţi bărbaţii întâlniţi la voia întâmplării".

După ce a mâncat ceva dintr-un castron, Olga a plecat în cotlonul său dispus într-o nişă aflată ceva mai spre fundul tunelului.

— Când voi fi mare, nu vreau să fiu ca Olga, dar aş

vrea să am şi eu un iubit cu care să pot discuta orice, am spus cu hotărâre.

— Vei avea în mod sigur un iubit, numai slutele nu au, dar tu eşti foarte frumoasă, încât se vor repezi o sută care te vor, iar tu poţi să alegi dintre ei.

— Până atunci mai este destulă vreme, am răspuns puţin dezamăgită de visul ei care nu se potrivea deloc cu situaţia în care fusesem condamnată să trăiesc.

— În luna viitoare, în luna mai, împlinesc şaptesprezece ani, a spus Mara zâmbind. Este luna cea mai frumoasă din an, când este cald, totul e plin de flori şi de iarbă verde. Atunci pot să-mi aleg şi eu un iubit, dar trebuie să-l caut în altă parte pentru că în vizuina noastră nu prea sunt de ispravă.

— Mie mi s-a părut că eşti prietenă cu Iulică.

— Mică este un băiat bun, dar nu e ce vreau eu. Îmi dă târcoale de câteva luni de zile, dar i-am spus să-şi caute o altă fată că eu îl aştept pe „Făt-Frumos”.

— Când vei avea un iubit îmi povesteşti şi mie cum e? Ştii tu ce trebuie, că fiecare trebuie să înveţe.

— Nu, Lenuţa, asta constituie o taină a unei fete, nu se povesteşte şi altora.

— Ce rău îmi pare! Eu cum o să învăţ, dacă nu-mi spune nimeni cum trebuie să mă port?

— Nu te grăbi! dacă voi mai fi eu pe aici, te voi învăţa cum să procedezi, dar mai întâi să învăţ eu.

— M-ai înţeles greşit. Eu nu mă refer la împreunarea între un bărbat şi o femeie. O asemenea scenă am văzut-o mai de mult şi mi-a produs scârbă. Mă gândeam aşa, cum să săruţi un băiat, cum să-l îmbrăţişezi, cum să te porţi în preajma lui.

— Vei avea destul timp să le înveţi pe toate, dar prima condiţie este să scapi de această viaţă de mizerie.

După un timp de tăcere, tot privindu-mă cu coada ochiului, Mara m-a întrebat:

— Dar unde zici tu că ai văzut cum se împreună oamenii? Sau poate ai citit ceva?

— N-am citit, Mara, din păcate am văzut de-adevăratelea, chiar la părinţii mei, care, după ce beau şi se îmbătau, se urcau în pat şi făceau dragoste fără să se sinchisească de prezenţa mea în casă. Când am mai crescut şi am început să înţeleg mai bine ce făceau ei, m-am apucat să-i spionez, deoarece curiozitatea mă îndemna să văd finalul care mi se părea interesant după mintea mea, auzindu-i cum grohăie amândoi ca porcii.

— Unde sunt acum părinţii tăi?

— Au murit amândoi. A luat casa foc şi au ars şi ei odată cu casa. Cred că erau la fel de beţi, unul dintre ei a dărâmat lampa de gaz de pe masă, care s-o fi spart şi totul a luat foc. Pompierii au stabilit că incendiul s-a pornit de la o lampă cu gaz. Amândoi au ars ca şobolanii; i-am văzut întinşi în curte pe zăpadă. Povestea asta ţi-am spus-o eu în primele zile când am venit aici. Ai uitat aşa de repede?

— Da, da, îmi aduc aminte, a recunoscut Mara puţin ruşinată, dar uitasem acest episod cu lampa. Tu unde erai când a luat foc casa?

— Prin oraş, după cerşit, dar nu m-am întors acasă de frica mamei, care mă bătea groaznic când aduceam bani puţini. În ziua aceea am câştigat numai doi lei şi un covrig pe care l-am mâncat, după care m-am dus în sala de aşteptare de la gară şi m-am culcat. A doua zi am mers acasă că mai câştigasem zece lei de la un nene când am ajuns în staţia de autobuz, dar când am ajuns acasă am găsit ce ţi-am spus. M-am întors în parcul de lângă gară, că eram speriată de ce văzusem, iar spre seară am mers acasă la o vecină.

— Tu ai iubit-o pe mama ta, Lenuţa?

— Nu, n-am iubit-o, dimpotrivă, am urât-o cum nici nu-ţi poţi închipui. Toată viaţa pe care am dus-o lângă ea a fost un chin groaznic. M-au bătut şi m-au pus să cerşesc pentru ei, dezbrăcată, desculţă şi flămândă. De la mătuşa Anuţa de la Târgovişte am aflat că mama m-a făcut cu un alt bărbat şi m-a urât pentru că acel bărbat a părăsit-o; nu m-a vrut, socotindu-mă o povară pe capul ei, din care

cauză m-a torturat ori de câte ori i s-a ivit ocazia s-o facă.

— Dar zici că nu era mamă vitregă, ci mama ta bună.

— Da, era mama mea bună, care ar fi trebuit să mă iubească şi să mă ocrotească, pe când ea mă bătea până leşinam. Întotdeauna aveam trupul plin de vânătăi care se adunau unele peste altele. Când i-am povestit toate astea mătuşii mele de la Târgovişte, s-a mirat de o asemenea comportare. Spunea că bunica – mama lor – a fost o mamă foarte iubitoare de copii şi ele au fost două surori, dar nu semănau de loc la modul de comportare. După ce mi-au tăiat patul ca să facă focul, mie mi-a făcut mama culcuş pe duşumeaua din antreu, unde mi-a pus o rogojină şi un ţol vechi, iar ca să mă învelesc mi-a dat o pătură ruptă. Noaptea trăgeam peste mine o ladă care mă apăra de şobolani, de care îmi era tare frică. Uneori mă culcam flămândă, dar nu puteam să adorm şi-i pândeam pe ei să termine de mâncat, de băut şi celelalte, apoi când vedeam că dormeau buştean, intram în camera lor şi mâneam resturile de pe masă, apoi adormeam.

A doua zi mă trimitea mama pe stradă să cerşesc. Dacă spuneam că îmi este frig aşa dezbrăcată, că mi-au degerat mâinile şi picioarele, mă bătea şi tot mă trimitea.

Am avut o copilărie chinuită, iar mizeria, bătaia şi lipsurile m-au maturizat înainte de vreme, depăşind stadiul copilăriei, fără s-o fi trăit. Am văzut alţi copii, chiar din familii modeste, care zâmbeau fericiţi, iar părinţii lor se purtau cu ei cu gingăşie, îi mângâiau şi-i îngrijeau. Cu câtă tandreţe şi plăcere pronunţau ei cuvintele mama sau tata! Văzându-i, mi se umpleau ochii de lacrimi când mă gândeam în ce fel sunt eu tratată de propria-mi mamă. Atunci sufletul mi se întuneca, iar faţa mi se scălda în şuvoaie de lacrimi, care curgeau fără voia mea. Soţul mamei mă bătea rar.

Odată m-abătut mama atât de tare şi oricât am rugat-o nu s-a oprit decât atunci când am căzut în genunchi şi am promis că merg la cerşit. S-a întâmplat că în ziua aceea să nu câştig decât cinci lei; nu m-am mai întors acasă de

frică să nu mă bată iar. M-a căutat pe la vecina noastră, tanti Lucreţia, dar nu m-a găsit.

— Unde te-ai dus? întreabă Mara.

— M-am ascuns în grajd la tanti Lucreţia, unde avea o capră, iar într-un colţ era o căţea cu patru căţei mici. Căţeaua nu era acolo, probabil plecase să caute ceva de mâncare, iar căţeii stăteau în paie şi scânceau în culcuşul lor. Am mers lângă ei, i-am luat în braţe pe fiecare, vorbindu-le şi jucându-mă cu ei, până am adormit, fiind tare obosită şi rebegită de frig.

— Nu ţi-a fost teamă de căţea? De obicei când au căţei, sunt foarte rele, se luptă pentru ei să-i apere de orice pericol, intervine Mara.

— Nu aşa cum fac unele mame, desigur. Eu am adormit şi nu ştiu când s-a întors căţeaua, dar am simţit spatele cald şi ştiu că am dormit bine până dimineaţa. Când m-am dus la tanti Lucreţia şi m-a întrebat unde am fost noaptea, a rămas foarte surprinsă, aflând că am dormit în culcuşul căţeilor. „Ce ai căutat acolo, dragă? Cum de nu te-a muşcat căţeaua, că, în perioada când au pui, toate sunt rele!”. „Nu ştiu de ce nu m-a muşcat, i-am răspuns eu, probabil m-a considerat că sunt tot un căţel care trebuie apărat, fiind neajutorat”.

Adevărul este că în acea noapte m-am simţit încălzită şi ocrotită de acel animal care mi s-a părut că este cel mai bun prieten lângă care m-am cuibărit. Dimineaţa când m-am trezit din somn, căţeaua era tot lipită de trupul meu şi am mângâiat-o pe cap cu mâna, mulţumindu-i cu voce tare. Drept răspuns ea mi-a lins mâinile, privindu-mă cu ochii ei galbeni – strălucitori şi blânzi. „Iată, deci, că un animal poate fi mai milos decât un om!” şi iar am plâns.

— Ai avut o mamă foarte rea şi poate ai tot dreptul s-o urăşti, dar mama este, totuşi, cea care ţi-a dat viaţă, a spus Mara, clătinând din cap.

— De câte ori mi-am blestemat eu ziua în care m-am născut! Comportarea mamei mele faţă de mine a făcut să o urăsc atât de tare, ducând la ruperea oricărei legături

sentimentale, întocmai aşa cum se rupe cordonul ombilical la noul născut după naşterea sa. Analizând faptele din urmă, oricât de multă îngăduinţă aş manifesta, nu pot uita că s-a purtat cu mine ca o hienă şi m-a ocărit cu cuvinte urâte, mai rău decât o precupeaţă de mahala.

...Lenuţa poseda harul de a povesti şi era incitată de faptele îndepărtate pe care le povestea de parcă le trăia aievea. Din cuvintele ei răzbătea ura, sentimentul total opus dragostei. Ura era strigătul de disperare al unei inimi rănite, iar Lenuţa fusese crunt rănită şi suferise la fel de mult, fiind bătută şi obligată să cerşească pentru a-şi câştiga mâncarea pentru ea, dar şi pentru nişte părinţi beţivi şi trândavi, oameni fără inimă.

Mara o privea cu atenţie, suferind cu ea odată pe măsură ce înainta în relatarea faptelor. „Ce fată frumoasă şi blajină este! Cât trebuie să fi suferit!" gândea ea.

Lenuţa era într-adevăr un copil frumos. Faţa ei ovală, arsă de soare şi de vânt peste care triumfau doi ochi verzi, mari şi vioi, era încadrată de un păr negru, bogat, puţin ondulat, împletit într-o coadă groasă. Avea, totuşi, un suflet împietrit, obosit înainte de vreme.

— Cine ţi-a făcut coada asta aşa frumoasă?

— La început m-a învăţat mătuşa Anuţa, de atunci mi-o fac singură în fiecare dimineaţă.

— Învaţă-mă şi pe mine, că îmi place!

— După ce îţi speli părul te învăţ. Nu e greu.

— Hai, povesteşte-mi mai departe! insistă Mara.

— Îmi vine greu de câte ori îmi aduc aminte de acei ani de coşmar. Au fost unele zile în care am scăpat să nu mă omoare cu bătaia, datorită intervenţiei vecinei noastre. Tanti Lucreţia auzea ţipetele mele şi atunci venea şi mă scotea din mâinile celui care mă bătea; mă lua la ea acasă, mă oblojea, îmi dădea câte o farfurie de mâncare, apoi mă culcam în pat cu Rica, fiica acesteia.

Nici nu-ţi poţi închipui tu câte bătăi, foame, frig şi umilinţe am îndurat eu de la propria-mi mamă care a ţinut mai mult la băutură şi la un bărbat decât la copilul ei.

Toţi copiii primeau de sărbători hăinuţe noi, iar eu căutam prin gunoaie, în special prin tomberoanele blocurilor de locatari unde găseam fie haine, fie încălţăminte, prea mari pentru mine, iar uneori nu reuşeam să le iau pentru că apăreau alţii mai mari şi mai puternici decât mine şi mi le luau cu forţa, lăsându-mă plângând în stradă.

— Când te-ai întors de la Târgovişte de ce nu te-ai dus la vecina aceea a voastră, Lucreţia, poate te ajuta familia ei să ajungi undeva?

— Am fost, dar tanti Lucreţia se găsea la puşcărie pentru că, aşa bună cum o ştiam eu, s-a apucat să ajute o femeie să avorteze, femeia a ajuns la spital şi le-a arestat pe amândouă. Acum are de ispăşit trei ani de închisoare.

Am vorbit cu fiica ei, Rica, dar n-am vrut să le fiu povară, aşa că am ales să mă descurc cum mă va duce capul şi norocul, dacă am un dram de noroc.

— Şi eu am umblat desculţă multă vreme, spune Mara, după o tăcere prelungită când amândouă şi-au rumegat gândurile.

— Am auzit că fiii multor oameni avuţi abia aşteaptă să umble desculţi pe pământul gol, ca să vadă şi ei cum este când calcă liber pe unde vor, dar nu-i lasă părinţii pentru că „nu se cade”. O fi adevărat?

— Ei, mai există prin sate concepţia înrădăcinată ca să umbli desculţ pentru a simţi pământul sub tălpi. Se zice că în acest fel se ia legătura cu ţărâna din care ne-am născut şi în care vom intra după moarte. Unii, însă, nu au cu ce să se încalţe şi atunci umblă desculţi.

— S-ar putea să aibă ei dreptate, dar până atunci eu vreau să am încălţări bune, să nu mai simt frigul şi umezeala de care am avut parte din belşug.

În „bătrâna vizuină” toţi mergeau la „lucru” şi se întorceau cu alimente şi, uneori, chiar cu câte un obiect de îmbrăcăminte primit de pomană de pe la blocurile de locatari; erau hăinuţe care rămăseseră mici copiilor cu posibilităţi şi copiii din canal se bucurau atunci când li se

potriveau.

Plecasem într-o dimineaţă, împreună cu Iulică şi Nică, la Cimitirul Central, ca să cerşim ceva de mâncare. Era o sărbătoare, mi se pare Sf. Andrei. Când ne-am apropiat, am văzut sub portal o fetiţă de zece – unsprezece ani, zgribulită, înăltuţă, dar destul de slabă. Era îmbrăcată cu o rochiţă de elevă, care-i rămăsese atât de scurtă încât nu-i mai acoperea genunchii. Afară ploua şi era un vânt care bătea în rafale de-ţi tăia faţa. După ce am schimbat câteva vorbe cu ea şi am aflat că e la fel ca noi, am luat-o la noi în bârlog. Acolo i-a dat fiecare o geacă, nişte pantaloni, un fes şi nişte adidaşi pe care-i găsise Nică la un tomberon de gunoi. Ne-a povestit că nu avea decât mamă, care a părăsit-o, plecând cu un alt bărbat în Moldova.

De atunci a rămas cu noi şi ce s-a mai bucurat că i-am dat haine şi adăpost!

— Nică! a strigat Mara pe coridor.

— M-ai strigat? a întrebat Nică, apărând din întuneric.

— Du-te la magazinul alimentar şi cumpără patru pâini, nişte salam şi o bucată de brânză!

— Dar nu am bani decât pentru două pâini, a răspuns Nică, arătând mărunţişul din palmă.

— Mai ia cincizeci de lei de la mine şi du-te repede! Vezi şi tu că acum avem mai multe guri de hrănit.

— Am fost la tomberoane să caut pâine, dar n-am găsit pentru că pisicile şi câinii se urcă în ele şi mănâncă tot, a încercat să se scuze într-un fel, Natalia, noua noastră chiriaşă şi camaradă de suferinţă.

…În vizuina noastră se mărea numărul celor respinşi de societate, cărora li se închiseseră toate uşile. Cine să le acorde adăpost şi milă? Tot un năpăstuit al sorţii, un oropsit zdrenţăros, flămând, care sufla, ca şi ei, în pumni ca să se încălzească.

Eu, Natalia şi Mara mergeam împreună la cimitire, iar în zilele când ştiam că este slujbă la biserică, mergeam acolo, şi ne întorceam cu colaci, colivă, ouă şi cozonaci.

Deci toţi munceau ca într-un stup; numai moş Lică nu ieşea din vizuină, însă aveau grijă băieţii să-i aducă, aproape zilnic, câte o sticlă de votcă.

Rămasă acasă într-o zi, am zăbovit o vreme pe lângă moş Lică, dorind să stau mai mult de vorbă cu el. Mara îmi spusese că unchiul este evlavios, este un om cu o inimă de aur, dar este necăjit şi foarte bolnav, aproape „pe ducă”. Începusem să mă ataşez de el şi în fiecare duminică de dimineaţă când el ne citea dintr-o carte despre Dumnezeu, toţi eram prezenţi.

Uneori îi ţineam locul, citind eu din carte, atunci când unchiul depăşea măsura la votcă. Moş Lică mă socotea ca pe o fiică a lui, iar într-o duminică după amiază când ceilalţi „locatari” erau în oraş, el m-a chemat şi mi-a spus toată povestea vieţii lui. Eu îl studiam ori de câte ori mi se ivea prilejul şi constatam cu tristeţe, că pe măsură ce trecea timpul, ridurile de pe faţa lui se adânceau, faţa îi devenea tot mai palidă, iar în ochii lui albaştri, deveniţi tot mai apoşi, se citea o nelinişte lăuntrică uriaşă, chinuitoare; buzele lui deveniseră vineţii, exprimând o tristeţe amară. Privindu-l, mă întrebam: „unde sunt ochii lui blânzi şi catifelaţi, luminaţi de fulgerări şăgalnice, plini de căldură, cu care m-a primit în primele zile când am fost adusă în „bătrâna vizuină?”

M-am aşezat lângă el pe pătura slinoasă şi i-am spus:

— Ce ochi frumoşi ai matale!

Surprins de acest compliment neaşteptat, unchiul a întins mâna în cotlon de unde a dat la iveală o sticlă pe trei sferturi plină cu votcă, din care a tras o duşcă zdravănă. Pe lângă mustaţa-i stufoasă s-au scurs dâre de lichid peste gulerul şi pieptul cămăşii sale de culoare îndoielnică. A pus sticla jos, lângă el, apoi şi-a supt marginile mustăţii şi timpul scurs i-a dat răgazul să se adune.

— De ce ai venit tu aici, Lenuţo? De ce îţi iroseşti tu viaţa? Eu nu m-am opus când te-a adus Anton pentru că mi-a fost milă de tine, dar cred că nu am făcut bine pentru că ai să te înveţi cu viaţa de aici şi cine ştie ce se mai

întâmplă cu tine, iar când vei ajunge să-ţi dai seama că ai greşit calea, va fi prea târziu s-o mai îndrepţi.

— Nu am unde să mă duc, unchiule. La şcoală nu pot merge pentru că acolo se cere să am o familie şi nişte condiţii pentru a învăţa, iar la muncă nu mă primeşte nimeni la vârsta mea. Aştept să mai treacă vreo doi-trei ani ca să pot să muncesc undeva. Dar dumneata de ce eşti necăjit? Este adevărat că eşti bolnav? Cum ai ajuns aici?

— Mi-ai pus atâtea întrebări că nu ştiu la care să-ţi răspund mai întâi. S-o iau cu începutul: am avut şi eu familie ca tot omul, în Bucovina, trei feciori şi două fete, fiecare la casa lui, cu copiii lor. Dar de când mi-a murit baba, de femeia mea, de o boală căreia nu i-am aflat nici numele, nici leacul, am plecat în lume pentru a nu fi povară copiilor. Lasă, că nici nu prea le era lor grijă de mine, mai ales cel mic cu care locuiam în casă, că nici noră-mea nu mă vedea bine, dar nici băiatul nu se prăpădea după mine. Şi atunci m-am gândit eu: „Unde să mă duc? Mă duc la Constanţa unde este lume mai multă şi poate e şi milă mai multă”. Şi am venit la Constanţa, dar se vede treaba că m-am înşelat, pentru că şi aici fiecare se îngrijeşte să-i fie lui bine, nu se mai interesează şi lipsurile şi durerile altora. După ce am stat o vară prin boscheţi la Mamaia, apoi prin Satul de vacanţă, iama am petrecut-o în subsolul unui bloc de locuinţe.

Blocul era undeva în cartierul Tomis Nord. Împreună cu încă un bărbat şi o femeie ne instalasem pe nişte conducte de apă caldă şi ne era bine că piaţa era aproape. Într-o zi ne-am certat de la o sticlă de votcă, iar cei doi s-au unit împotriva mea, fiind nevoit să plec din adăpost pe viscol, pe timp de noapte. Nu circula nicio maşină la ora aceea şi a trebuit să ajung la gară unde speram să mă pot adăposti de ger şi viscol, neştiind alt loc mai bun.

Nu aveam bagaj în afară de o traistă pe care am trecut-o peste cap şi mi-am vârât mâinile în buzunare, căci apucasem să intru în iarnă fără mănuşi şi fără căciulă, iar în loc de palton aveam un fel de pardesiu impermeabil care mă ferea de ploaie, dar nu ţinea de cald. Până la gară

pălăria mea era plină de zăpadă şi era grea, încât îmi apleca în faţă capul.

După aproape două ore de mers cu capul chircit între umeri şi mâinile în buzunare, am ajuns în gară şi, spre norocul meu, am intrat în sala de aşteptare unde am găsit loc pe bancă şi m-am culcat. Înăuntru era cald şi m-a salvat de gerul năprasnic care m-ar fi adus în situaţia s-o sfârşesc prost. Ar fi fost mai dezgustător decât să cerşesc şi chiar să fur.

Am repetat situaţia cu gara şi a doua noapte, apoi a venit o vreme mai caldă care mi-a permis să umblu prin jurul gării. Aşa m-am întâlnit cu un alt necăjit ca şi mine, i-am spus că nu am loc de dormit şi m-a luat cu el în subsolul unui bloc de lângă Liceul de la ICIL.

Îmi aduc aminte când mă aflam în gară că nu-mi găseam un loc pe bancă să mă pot odihni. Stăteam în picioare aproape de uşă şi mă rugam în gând să se scoale vreunul şi să plece cu trenul său, cel puţin, până afară ca să-i iau locul. Abia spre ziuă am reuşit să dorm vreo două ceasuri, întrerupte de crainica din staţie care a anunţat plecarea a doua trenuri.

Dimineaţa, când am ieşit pe peron, încă mai viscolea, iar oamenii se mişcau prin viscol ca nişte veritabile fantome, scoţând aburi calzi din gură. „E tare ger!” auzeai la tot pasul.

Zăpada acoperea totul, gropi, gunoaie, netezind totul în alb imaculat. Am ajuns la Dispeceratul ITC unde m-am oprit şi m-am întrebat: unde să mă duc? îmi era foame şi mai aveam câţiva lei prin buzunar. Am trecut pe la un chioşc de unde am cumpărat un cârnăcior cald cu pâine, după care m-am întors în sala de aşteptare. Eu nu pun prea mare preţ pe viaţa mea, dar am respect pentru foame, sete şi somn, sentimente banale care-l fac pe om să devină tot atât de simplu, de violent şi de pur, ca orice alt animal.

Când a dat colţul ierbii în primăvară şi am ieşit din nou la lumină, putând umbla mai uşor prin târg, m-am

găsit cu un alt moşneag cu care m-am împrietenit, iar el ma adus aici. Iată că s-au făcut deja trei ani de când locuiesc în această „bătrână vizuină” aşa cum o botezase prietenul meu, la un loc cu şobolanii. Pe parcurs i-am adus şi pe

Anton, Marian, Iulian, Mara, iar ei i-au adus şi pe alţii, aşa cum te-au adus şi pe tine.

Necăjit nu am de ce să fiu, că eu mi-am trăit viaţa aşa cum a vrut Dumnezeu şi nu sunt supărat pe El. Drept este că m-au cam lăsat picioarele şi mă dor destul de tare, numai când beau tării de astea – şi ridică sticla deasupra capului – ele amorţesc şi nu mă mai dor. Atunci pot să dorm şi eu câteva ceasuri pe noapte, că altfel ar trebui să gem sau să ţip, că nu mă pot deplasa.

— Dar nenea acela care te-a adus aici unde este?

— A murit în luna mai în parcul din faţa gării. Era împreună cu alţi cunoscuţi mai vechi de-ai lui, au băut, sau culcat pe iarbă şi acolo a murit. L-au dus la morga şi de acolo la cimitir, dar nu ştiu în care, că l-a îngropat primăria. Aşa se va întâmpla şi cu mine, că nici eu nu mai am mult de trăit.

După o tăcere de câteva minute, pe care eu, Lenuţa, nu am îndrăznit s-o tulbur, moş Lică a spus:

— Îmi pare rău că nu mai pot să umblu, ca să-i pot controla pe băieţi. Presimt că se ocupă cu fapte urâte, că de la o vreme nu îmi mai povestesc ce fac în oraş, cu cine umblă, cum făceau altă dată. Le-am spus să se ferească de furturi şi să se mulţumească cu ce iese din cerşit, că dacă umblă prin locurile „cu vad” iese mâncarea pentru fiecare zi şi mai şi rămâne, că nu trebuie niciodată să te lăcomeşti. Mai este şi Olga, care umblă cu tot felul de bărbaţi şi mă tem că va fi urmărită odată şi ne aduce miliţia pe cap, care ne va scoate de aici şi ne va împrăştia peste tot.

…Când s-a întors Mara din oraş, Lenuţa i-a povestit toată discuţia avută cu moş Lică, precum şi temerile acestuia legate de preocupările „locatarilor vizuinei”.

— Are motive unchiul să se teamă, a spus Mara după

o tăcere prelungită. Unchiul nu ştie că presimţirile lui au început să se adeverească.

— Ce vrei să spui?

— Băieţii noştri au început să fure şi din apartamente, nu numai din magazinele alimentare. Tu nu ai observat că sunt mai îmbrăcaţi? Am discutat cu Anton şi cu Iulică, dar nu vor să-mi spună nimic.

Într-o zi i-am auzit vorbind în şoaptă cu Olga, care le spunea că „îi aşteaptă" Cristu în faţă la Gulliver la ora zece noaptea, iar ei în noaptea aceea nu s-au întors „acasă" decât spre dimineaţă. Mi se pare că şi Olga, japiţa asta, nu prea are succes la bărbaţi, iar „morocanii" s-au cam terminat şi s-o fi înhăitat cu hoţii, că prea are multe rochii, furouri, pantofi şi bijuterii; mi-a dat şi mie mărgelele astea – şi Mara scoate dintr-o cutie un şirag mare de mărgele, pe care le etalează pe o pernă.

— Sunt frumoase, aprobă Lenuţa. S-ar putea să fie furate de undeva şi te pomeneşti că te ia vreo femeie drept hoaţă când te va vedea cu ele la gât pe stradă şi te duce la miliţie.

— Nici nu le pun la gât, că mă tem

— Ce părere ai dacă îi aducem pe băieţi aici, la noi, într-o seară şi să-i provocăm la o discuţie?

— Nu cred că-i putem determina să ne spună cu ce se ocupă. Au început să se ferească de noi, lucru pe care nu-l făceau la început şi asta îmi întăreşte convingerea că se ocupă de lucruri necurate.

— Eu zic să încercăm să discutăm cu ei.

— Bine, aşa o să facem. Spune-mi ce ai mai discutat cu unchiul Lică. Îmi pare tare rău de el.

— Şi mie îmi pare rău de el. M-a ocrotit din prima zi de când am venit aici şi el mi-a cultivat sentimentele religioase, profund. Lângă el am simţit pentru prima dată că am nevoie de Dumnezeu, care să-mi ţină loc şi de mamă şi de tată şi să mă protejeze.

Citind din cărţile lui, deja începusem să văd ca şi el şi să cred, dovadă că am mers şi la slujbele de la biserică,

unde m-ai însoţit şi tu.

— Icoana pe care am cumpărat-o noi din piaţa Griviţei ar trebui sfinţită la preot, dar nu ştiu cum să facem, a spus Mara, privind în colţul cotlonului lor unde atârna icoana Sfintei Fecioare Maria cu Pruncul.

— Când vom avea mai mulţi bani, poate la primăvară, a încuviinţat Lenuţa, ridicându-se şi ştergând de pe sticla icoanei firicelele de praf.

— Hai să mâncăm ceva şi să mergem puţin în oraş! a propus Mara.

— Afară plouă tare, nu prea merge. Poate după prânz.

— De unde ştii că plouă?

— A venit Nică şi a spus că plouă amestecat cu fulgi de zăpadă şi este foarte frig.

— Vine iama, a patra de când sunt aici, a şoptit Mara, ca pentru ea.

— Povesteşte-mi şi tu viaţa ta, că de când stăm împreună aici nu mi-ai spus mai nimic despre tine, iar eu ţi-am spus tot, fără nicio rezervă! a spus Lenuţa.

— Draga mea prietenă, eu nu prea am de povestit mare lucru pentru că viaţa mea s-a scurs lin, deşi nu pot spune că am dus-o bine. Am avut şi eu parte numai de lipsuri şi lacrimi.

— Hai, spune cum a fost! a insistat Lenuţa.

— Eu sunt venită din Moldova, de la Podul Iloaei. Acasă am fost opt copii şi o duceam destul de greu, că numai tata muncea la pădure şi mai aveam şi un frate mai mare care plecase militar. Plecarea mea de acasă, pot spune că a fost un fel de aventură, pentru că într-o zi mă jucam pe uliţă cu o altă fată, Măriuca şi ea mi-a spus: „nu vrei’s plecăm la mare?” şi am plecat fără niciun ban şi fără bagaje, numai aşa cum eram îmbrăcate. Atunci am zis că venim numai să vedem marea şi ne vom întoarce acasă la noi.

— De unde aţi avut bani?

— Nu aveam niciun ban, eram cu mâinile goale.

— Cum aţi ştiut voi să veniţi la Constanţa?

— Am întrebat călătorii din tren. Unii s-au purtat foarte frumos cu noi. O doamnă cu un băieţel ne-a cumpărat şi îngheţată pe peronul Gării de Nord din Bucureşti.

— Nu v-a găsit controlorul de bilete? Eu când am venit de la Târgovişte am fost controlată de bilet, iar conductorul de tren m-a întrebat de ce călătoresc fără a fi însoţită de părinţi.

— Măriuca era mai mare decât mine cu vreo doi sau trei ani şi în trenul de Constanţa a intrat în vorbă cu un băiat ceva mai mare, cu care s-a împrietenit. El ne spunea când se apropia controlorul şi noi mergeam dintr-un vagon în altul până ni se pierdea urma.

— Şi Măriuca unde este acum? a întrebat Lenuţa cu o naivitate perfectă în glas.

— Nu mai ştiu unde este. Cum am ajuns în gară la Constanţa, ea a dispărut, împreună cu Sandu, acel băiat întâlnit în tren, iar eu am rămas singură pe peronul gării. La început m-am speriat, am plâns, dar mai apoi mi-am adus aminte că am plecat de acasă ca să văd marea şi atunci am ieşit în faţa gării şi am întrebat o doamnă care vindea „loz în plic”, cum pot să ajung la malul mării. Ea mi-a arătat staţia de troleibuz şi mi-a spus să cobor la staţia din centrul oraşului. Am privit eu de pe mal marea şi plaja şi mi s-a făcut foame, dar bani nu aveam şi nu cunoşteam pe nimeni cu care să schimb o vorbă. M-am întors, pe jos, la gară şi am început să mă gândesc unde voi dormi la noapte. La gândul că eram singură şi străină, vărsăm lacrimi amare şi mă tânguiam pentru prostia pe care o făcusem să plec de acasă. Spre seară m-a văzut o doamnă care vindea dulciuri într-un chioşc de pe peron şi s-a apropiat de mine.

— De unde eşti tu? m-a întrebat ea.

— Din Moldova, i-am răspuns printre suspine, că eram umflată de atâta plâns cât plânsesem toată ziua cât hoinărisem prin oraş flămândă.

— Vino să-ţi dau ceva să mănânci!

M-am dus la ea la chioşc şi mi-a dat un pachet de biscuiţi şi o al viţă, apoi mi-a spus:

— În noaptea asta să te culci în sala de aşteptare de clasa a doua, iar mâine să te duci la bucătăria restaurantului şi să ajuţi la spălatul vaselor, ca să primeşti ceva de mâncare. Aici viaţa e grea dacă eşti copil, fără să ai pe cineva care să-ţi poarte de grijă, aşa că eu te-aş sfătui să te urci în tren şi să te întorci acasă.

— Am făcut precum m-a învăţat: noaptea am dormit pe o canapea în sala de aşteptare, iar a doua zi de dimineaţă, am urcat la etaj şi am intrat în restaurant. De ce râzi? a întrebat-o pe Lenuţa, care zâmbea semnificativ.

— Pentru că şi eu am făcut la fel. Dar spune mai departe! Doamne, ce aventură şi pe capul tău!

— În restaurant era puţină lume. Am trecut printre mese şi am ajuns la o ospătară blondă, în vârstă cam de treizeci de ani şi i-am spus că vreau să muncesc. „Ţi-e foame, nu vrei să munceşti! vă ştiu eu pe voi. Hai, vino cu mine în bucătărie să văd ce găsim să mănânci!”. În bucătărie era o femeie grasă, roşie la faţă din cauza plitei care dogorea şi când m-a văzut, a început să râdă. „Altă vagabondă flămândă?” a întrebat-o ea pe ospătară care mă adusese. „Dă-i şi ei ceva să mănânce, că e copil flămând!”

După ce m-a chestionat şi bucătăreasa, câţi ani am, ce ştiu să fac, mi-a dat să mănânc o porţie de ciulama cu pui, după care m-a dus de m-am spălat bine pe mâini şi pe faţă cu săpun şi după aceea am spălat vase toată ziua. Noaptea mi-a aşezat să dorm într-o magazie de alimente, pe nişte saci, iar a doua zi am luat-o cu spălatul vaselor de dimineaţă şi până seara, cu pauze pentru masă şi tot aşa timp de patru zile, până când a venit la bucătărie şeful de restaurant care le-a certat pe bucătărese, iar pe mine m-a dat afară, spunând că nu are nevoie de vagabonzi.

Ce era să fac? Am umblat prin oraş, apoi pe malul mării, am ajuns la Mamaia, iar seara mă întorceam să dorm în gară şi urcam la restaurant unde îmi dădeau câte

o porţie de mâncare, fără să mă mai pună să spăl vasele; mă mulţumeam şi cu resturile de pâine, când nu puteam ajunge la bucătărie.

Într-o zi l-am întâlnit în parcul de la gară pe Anton Vancu, cel care te-a adus şi pe tine aici. S-a apropiat de mine, s-a aşezat pe banca pe care stăteam eu şi a început să tuşească forţat. Mi-am dat seama că vrea să intre în vorbă cu mine şi atunci l-am întrebat: „Ce vrei?”. „Unde dormi noaptea, că te-am tot văzut hoinărind pe străzi, semn că n-ai un adăpost!”. „Nu am”, i-am răspuns direct. Pe o bancă din apropiere stăteau doi bătrâni – era unchiul Lică şi unchiul Vasile – pe care i-am întâlnit după aceea. Anton s-a dus la ei, au vorbit ceva ce eu nu am auzit, apoi s-a întors la mine şi mi-a spus: „Dacă vrei, poţi veni în adăpostul nostru! Cei doi bătrâni locuiesc acolo şi sunt de acord să te primim la noi”. Nu aveam de ales şi l-am urmat pe Anton în „bătrâna vizuină” cum îi spuneau ei toţi. Aşa am ajuns eu aici, iar după câteva zile am învăţat să cerşesc şi mai târziu, să pregătesc de mâncare pentru tot grupul nostru.

— De când eşti aici? a întrebat-o Lenuţa.

— De aproape trei ani de zile.

— Deci, erai cam de vârsta mea când ai venit?

— Da, cam aşa. În mai împlinesc şaptesprezece ani, aşa cum ţi-am mai spus.

— Când am venit eu aici, am observat că tu nu prea te duci la cerşit.

— Trebuie să le pregătesc mâncarea şi ei ştiu asta. Dar când începe vremea rea, mergem toţi ca să putem face aprovizionarea de iarnă cu alimente şi toate cele necesare. Iarna este mai greu. Noroc că se mai „descurcă” băieţii: Iulian, Anton, Marian, Nică – isteţul cel mic; înainte ne mai ajuta şi Olga, dar de la o vreme îşi strânge bani să se mute cu chirie în oraş.

— Ce fel se descurcă băieţii? a întrebat Lenuţa, curioasă să afle ce se ascunde în spatele cuvântului „descurcă”.

După unele ezitări, Mara a dat câteva exemple din care reieşea că mai „ciupesc” alimente de pe la magazinele alimentare sau zarzavaturi din piaţă, după care discuţia lor a fost întreruptă de bocănitul bocancilor care se apropiau de culoar.

— Bună fetelor! Ce faceţi voi aici la lumina candelei, de parcă aţi fi la biserică? a întrebat Iulian.

— Stăm de vorbă. Voi de unde veniţi? i-a chestionat Mara.

— De la Complexul alimentar de la gară. Ţi-am adus brânză, salam, pâine, şase sticle cu bere pe care nu le dai la nimeni până la masă şi „butelca” unchiului. Eu şi Anton plecăm până într-un loc şi ne întoarcem spre seară.

— Merg şi eu cu voi! spune Nică, apărând din întuneric.

— Nu mergi, că afară e potop, curge o lapoviţă de nu merită să dai nici câinii afară din casă.

După ce au plecat cei doi, Nică s-a aşezat pe aşternutul fetelor şi a început să le povestească o întâmplare de când a plecat el prima dată de acasă; dar văzând că ele nu spun nimic, s-a oprit.

— Zii, zi Nică! l-a încurajat Lenuţa.

— Şi cum vă spuneam – a reluat Nică – afară ningea liniştit, dar era ger şi eu cam tremuram că eram numai cu o hăinuţă pe mine şi cu tenişi în picioare, fără ciorapi, că nu aveam. Am ajuns pe strada Ion Corvin, aproape de spitalul militar şi mă uitam pe fereastra unei case care era lângă trotuar. În cameră erau toţi strânşi în jurul unui pom de Crăciun, frumos împodobit cu nişte ghirlande cu beculeţe de diferite culori, cu lumânări colorate aprinse, vată în partea de jos a pomului, multe cadouri…

Am apăsat pe clanţa uşii de la intrare, am pătruns într-un antreu, iar de acolo am intrat în camera unde erau stăpânii casei. Se aflau toţi în jurul pomului şi cântau un colind frumos, iar mie mi s-a tăiat răsuflarea, din minte mi-au pierit gândurile, rămânând numai dorinţa de a vedea. Un bărbat de vreo patruzeci de ani s-a apropiat de mine şi

m-a întrebat pe unde am intrat, apoi m-a aşezat pe un scaun la masă şi mi-a dat să mănânc.

Toţi se uitau curioşi la mine, iar eu mâneam că aveam o foame de lup. Era prima dată în viaţa mea când mâneam carne de curcan; mi-au dat apoi plăcintă cu brânză, prăjituri, fructe, după care mi-au dat coca-cola şi am băut. Tot domnul m-a condus la uşă, punându-mi în braţe un pachet mare şi mi-a zis: „pe asta să-l duci acasă, la ai tăi! Să ştii că şi eu am fost un mic vagabond, cerşetor şi neajutorat aşa ca tine şi ştiu bine cât de greu este”, mi-a şoptit el la ureche, bătându-mă cu palma pe spate. Când am ajuns din nou în stradă unde ningea şi era frig, m-am gândit: „Ce bine o duc alţi copii! Au părinţi buni, cadouri, mâncare, căldură, să tot trăiască!”

În timp ce povestea Nică, din întunericul tunelului se apropiase de ei Fănel, care ascultase şi era dornic să-şi povestească şi el păţaniile din primii ani de vagabondaj. Aşa că, fără să-l roage cineva, a început să-şi depene amintirile:

— Eu eram de aproape opt ani când am plecat de acasă prima dată, după aceea m-am întors, iar am plecat şi iar m-am întors, până acum doi ani când am rămas definitiv aici. Câteodată mor de dor de acasă şi merg în apropiere de casă, o privesc şi plec din nou, că de mă prinde tata, mă omoară. Ziceam că plecasem prima dată de acasă – reia el povestirea – în noaptea de Crăciun şi ajunsesem pe strada Moldovei, aproape de strada Mircea. Toate casele erau luminate frumos şi mă ridicam pe ziduri şi priveam înăuntru. Deodată am auzit că se deschide o uşă şi se aude o voce de copil: „Miţi! Miţi!” striga el, probabil chemând pisica. Când m-a văzut a rupt-o la fugă, lăsând uşile deschise la casă.

— Mamă! Mamă! Afară e un hoţ! striga el.

— N-ai găsit pisica? l-a întrebat vocea de femeie.

— Pisica nu ştiu unde este, dar ţi-am spus că afară este un hoţ, l-am văzut eu lângă geam.

— Ia vezi, Mircea, ce spune copilul că a văzut!

Afară, în faţa uşii, a apărut un bărbat care a început să râdă spre mine, zicând:

— Ia vino încoace, hoţule! şi m-a condus înăuntru. Ce cauţi tu noaptea pe stradă? De ce nu eşti la ora asta împreună cu părinţii, în noaptea de Crăciun?

— Ce este Crăciun? l-am întrebat eu.

— Nu ştii? câţi ani ai tu?

— Opt şi nu ştiu ce este Crăciun, am răspuns eu ruşinat, dar chiar nu ştiam.

Atunci bărbatul m-a aşezat pe un scaun şi, cu răbdare, mi-a explicat că în acea noapte s-a născut Domnul nostru Iisus Cristos într-o iesle de vite din Betleem, iar de atunci, în fiecare an, oamenii din toată lumea sărbătoresc Crăciunul.

Îl priveam, dus pe gânduri, în mintea mea amestecându-se închipuirile mele despre naşterea Domnului, cu luminile de la pomul de Crăciun şi mirosurile plăcute care veneau de la bucatele aşezate frumos pe masa lungă din cameră.

— Ia vino tu cu mine! a spus domnul şi m-a dus într-o încăpere de baie unde m-am spălat bine cu săpun pe mâini şi pe faţă. Ne-am întors din baie, iar domnul m-a ridicat de subsuori şi m-a aşezat pe un scaun lângă masă, după care s-au aşezat şi ei toţi, în jurul mesei, continuând să mă privească discret. Îmi era foame tare şi nu am aşteptat să mă roage ei, că am şi început să mănânc ce era în farfuria din faţa mea.

— Mănâncă tot, că îţi mai dau! mă îndemna domnul, care mă urmărea cu oarecare duioşie.

Am mâncat friptură de porc, sarmale, cârnaţi de porc, plăcintă cu mere şi am băut un sirop de fructe făcut în casă şi prăjituri aduse de la cofetărie, cu multă frişcă. Obosisem mâncând.

— Unde dormi la noapte? m-a întrebat bărbatul, adică domnul Mircea.

L-am privit cu ochi rugători, fără să-i răspund, dar el a înţeles că nu am unde dormi şi a spus:

— Bine, lasă că îţi găsesc eu un locuşor cald, hai cu mine!

Mi-a aşezat culcuşul pe o canapea, în bucătărie unde am adormit imediat. Spre dimineaţă m-am trezit din somn şi am mâncat prăjiturile de pe un platou care se afla pe masă, apoi am ieşit tiptil pe uşă, fără să-i trezesc din somn şi am plecat.

…Cum s-au derulat întâmplările în casa domnului Mircea a doua zi de dimineaţă este uşor de închipuit:

Când a intrat gospodina în bucătărie, a constatat că micul cerşetor dispăruse şi i s-a adresat soţului:

— Vino, Mircea, să vezi că micul cerşetor a dispărut!

— Nu-i nimic, ce te deranjează că a plecat?

— Hoţul tot hoţ rămâne, iată, a luat toate prăjiturile când a plecat.

— I-o fi fost foame. Cine ştie de când n-a mâncat.

— Of, of, tu milos cum eşti, o să dai toată casa într-o zi.

— Vezi tu, Roxana, dacă ai părinţi, nu ştii ce înseamnă să fii orfan şi să nu ai absolut pe nimeni. Orfanul apreciază orice mână întinsă spre el, oricât ar fi de muncită, acoperită de cea mai bătătorită piele, o consideră o comoară. Pentru tine e mai greu să înţelegi, dar dacă ai fi fost în situaţii critice, când viaţa nu-ţi mai oferă nimic…

— Pentru nişte prăjituri faci tu atâta caz? Lasă că este pomană! S-a săturat şi el odată şi va ţine minte.

— Îmi este teamă să nu ne fi lăsat păduchi, purici sau ploşniţe, ori cine ştie ce alţi paraziţi.

— Scutură şi tu bine aşternutul, că păduchii nu stau în locurile unde este curăţenie, mai ales pe timp de iarnă.

Domnul Mircea stătea pe fotoliu şi medita la anii 1943 şi 1944, când rămăsese şi el fără părinţi şi umbla pe străzi cerşind, mulţumindu-se cu o coajă de pâine şi cu un somn agitat pe unde apuca. Apoi a spus tare: „În ce se vor transforma până la urmă aceşti mici vagabonzi, aceste suflete sălbatice, respinse de oameni, supuse unui teribil abandon? în peregrinările lor, aceşti copii inocenţi la

început au văzut tablouri sumbre şi s-au obişnuit deja cu impresiile tari, iar aceste impresii vor dăinui toată viaţa lor şi vor reveni ca nişte coşmaruri groaznice, ca nişte sechele de neînlăturat. Toate acestea le-am văzut şi eu atunci şi nu le pot uita. Atunci era sărăcie mare, război şi oamenii nu erau prea darnici cu cerşetorii. Când primeam o bucată de pâine, un colac sau un măr, mulţumeam de mii de ori şi, cu mâinile îngheţate de nu-mi puteam îndoi degetele, mă aşezam la adăpostul unui gard şi-mi mâneam pomana, sub vârtejurile de zăpadă”.

...În acea noapte Daliei i s-a făcut rău şi Anton a dus-o la spital. A fost internată la maternitate, unde am vizitat-o de mai multe ori. N-a putut să nască şi a murit odată cu copilul ei. O vreme Anton a fost distrus.

Într-o zi, Mara şi Lenuţa s-au întors din oraş şi, după ce şi-au lăsat în cotlonul lor sacoşele cu alimentele târguite, s-au dus să-l vadă pe moş Lică, pe care nu-l văzuseră de două zile.

— Ce faci, unchiule? Nu vrei să mai stai de vorbă cu noi? l-a întrebat Lenuţa râzând.

— Ba eu vreau, dar voi nu veniţi la mine când ştiţi bine că nu pot să merg. Ce aţi mai făcut? Ce aţi mai văzut pe unde aţi umblat? le întreabă moş Lică.

— De văzut am văzut noi multe, dar pe mine m-a impresionat mult un tablou îngrozitor pe care l-am văzut pe strada Ştefan cel Mare, în apropierea magazinului Tomis, a spus Lenuţa.

— Ce puteai vedea aşa îngrozitor?

— Am văzut un om cu picioarele îndoite spre spate, iar altul avea un picior plin cu răni mari, cu sânge. Nu-mi pot închipui cum ajung în această situaţie.

— Numai ţiganii fac asta, precizează moş Lică. Când se iscă certuri şi scandaluri între ţigani, părinţii se bat între ei, folosindu-se de copii ca de arme, adică lovesc cu copiii lor în adversari până când le rup mâinile, picioarele, coastele, iar unii care sunt loviţi la cap ajung să şi moară.

— Am văzut şi oameni care aveau pe picioare răni

mari, urâte, cu sânge deasupra şi umblau muştele pe ei.

— Da, ăştia sunt mutilaţii făcuţi astfel pentru a impresiona lumea. Pentru a obţine asemenea răni, cei care se pricep fac nişte amestecuri din var nestins, săpun de rufe şi rugină de fier vechi; amestecul acesta este pus pe o bucată de piele cu care se înfăşoară piciorul şi este ţinut acolo până când se jupoaie pielea, iar în locul ei rămâne carne vie, peste care se toarnă sânge care este lăsat să se închege. Cu aceste răni urâte stau pe străzi, iar oamenii, impresionaţi de priveliştea dezgustătoare, dar care produce milă, le dau bani, alimente, haine, fiecare după cum are inima.

— Nu ar fi mai bine să se ducă să muncească decât să-şi producă atâta suferinţă pentru toată viaţa? a intervenit Mara.

— Ar fi, numai că, vezi tu, munca este grea şi n-o îmbrăţişează oricine, cu atât mai mult cei deprinşi să trândăvească, a concluzionat moş Lică, cu înţelepciunea-i caracteristică.

A urmat o tăcere profundă, după care unchiul a continuat cu vocea lui blândă, care creştea şi scădea în ritmul respiraţiei:

— Viaţa omului este foarte complicată, dar oamenii au multe feţe pe care nu le poţi descifra, iar când ajungi să le afli, te cruceşti. Îmi aduc aminte că am întâlnit un bărbat lângă biserica „Adormirea Maicii Domnului” de pe lângă magazinul Tomis; era acum doi ani de zile când încă puteam să umblu binişor, nu mă betegisem de tot. Bătrânul era un om deştept, dar a avut parte de nişte fii nespus de răi, care l-au dat afară din casă, l-au bătut şi nu se poate întoarce acasă nici pentru a-şi lua pensia, pe care tot fiii lui o iau. La început a cerşit prin Bucureşti, apoi a venit la Constanţa pentru a scăpa de ei, că îl caută în fiecare lună şi îi iau toţi banii pe care îi găsesc la el. Omul era din

Craiova şi-mi spunea că într-o zi câştiga aproape o sută de lei, iar altă dată chiar două sute, pe care îi punea la CEC tot pentru acei fii hrăpăreţi care îl bat, îl înjură şi-l

exploatează. Ce mai este şi viaţa omului!

Îmi povestea cum a renunţat el la hainele elegante, la simţul moral şi la corectitudine, devenind umil şi acceptând mojiciile altora ca pe necesităţi ale vieţii.

Făcea plecăciuni din şira spinării, avea ochiul veşnic la pândă şi mâna moale, sfioasă, cu căuşul gata să primească ceva. Ce mai, căpătase omul experienţă în meseria de cerşetor. Degradarea lui era sublimă faţă de virtuţile false şi onoarea artificială care stau la baza mândriei omeneşti.

Când îl ascultam, simţeam că acest om blând avea tăria să meargă până la crimă, numai să scoată banii pe care-i cereau „iubiţii săi fii" care abia îl aşteptau să-l jecmănească. În viaţa lui de vagabond fără speranţă, atât de potrivită pentru a-şi distruge sănătatea şi a-şi scurta ultimii ani (avea deja 68 de ani), acest om se abrutizase. Avea trupul slăbit şi noduros, încovoiat de spate şi cu toată vârsta sa înaintată, era încă voinic şi plin de viaţă, încât se amuza, surâzând ca un ştrengar.

Zicea că el trece prin faţa bisericii în fiecare seară şi se roagă, apoi merge să se culce într-o casă părăsită. Curios să văd cum e acolo, poate mă aciuez şi eu, am constatat că prietenul meu avea drept pat câteva scânduri acoperite cu un sac, iar porumbeii şi huhurezii care dormeau noaptea pe o grindă de deasupra lui, îl priveau cum doarme şi-l acopereau cu găinaţi; în acea noapte – singura pe care am petrecut-o şi eu alături de el – am păţit acelaşi lucru.

…Moş Lică se opri brusc din povestit, fiind cuprins de o tuse puternică, care-i zdruncină pieptul, iar pe buze i se ivi o salivă albă. Cocârjat de spate şi cu vinele de la gât umflate, părea că se sfârşeşte, ceea ce m-a speriat. Ochii lui erau încă destul de vioi şi când s-a oprit din tuşit a făcut pişicher cu ochiul şi a întins mâna după sticla cu votcă, trăgând o duşcă bună.

„Ce să-i faci? Bătrâneţea… se apropie" a spus el, apoi s-a întins pe aşternutul lui, dându-mi de înţeles că trebuie

să plec.

Cap. III Razie în tunel.

Moş Lică moare

— Ce ne facem unchiule, că ne-a prins Miliţia! Se tânguia Costel, dând buzna în cotlonul lui moş Lică.

— Despre ce vorbeşti, măi, băiete? Stai jos şi spune mai răspicat ce s-a întâmplat!

— I-a prins pe Iulian, Fănel şi Nică.

— Cine i-a prins? Linişteşte-te şi apoi mai vorbim! Eşti prea agitat ca să ne putem înţelege.

După câteva minute, Costel a început să povestească.

— În noaptea trecută nişte oameni cu care ne-a făcut cunoştinţă Olga, ne-au luat şi pe noi la o „treabă” într-un apartament, la furat. Înăuntr-a intrat unul de a-l lor şi cu Iulică, iar altul a rămas afară cu mine, cu Fănel şi Nică, pregătiţi să luăm de la ei ce vor aduce de acolo şi să le transportăm. Nu ştiu de unde au apărut patru miliţieni, însoţiţi de un câine lup, care, ne-au somat chiar în momentul când ne pregăteam să preluăm „prada”. Numai eu am reuşit să fug, iar ceilalţi au „căzut”.

— Da, situaţia este foarte gravă, a spus moş Lică. Ar trebui să părăsim „cuibul”. O chestiune de zile. Unde să ne ducem? Mai ales eu, care nu pot merge?

— Nu ne găsesc ei pe noi, pentru că nu vor spune băieţii unde locuiesc. Am jurat şi vor respecta jurământul.

— Când vor fi cercetaţi mai temeinic de frică sau de bătaie, vor spune, că nu au încotro. Dar, ia spune-mi, voi aţi fost amprentaţi la poliţie vreodată?

— Da. Toţi am fost amprentaţi când am fost prinşi la alimentara de la „Cireşica” şi de la „Gulliver”; chiar şi Nică a fost amprentat.

— Măi, tu, ştii ce e aia amprentare?

— Da, unchiule, când îţi dă pe degete cu nişte cerneală neagră şi apoi le pune pe nişte cartoane.

— Atunci nu aveţi scăpare niciunul. În afară de Nică, pe care-l va da la vreo şcoală sub supravegherea părinţilor,

pe toţi vă condamnă.

— Şi pe mine care n-am pus mâna pe nimic acolo, ci am aşteptat afară?

— Dacă te dibuie miliţia, că te spun ceilalţi, nu scapi nici tu, că ai participat cu ei. Chiar dacă te ascunzi, tot te găseşte. Rău aţi făcut că nu m-aţi ascultat. V-am spus de atâtea ori să nu vă lăcomiţi, să vă mulţumiţi cu ce se câştigă din mila publicului, dar voi v-aţi luat după Olga şi după prietenii ei care sunt hoţi şi tâlhari. Vezi să nu le spui nimic fetelor, să le mai necăjeşti şi pe ele, poate dă Dumnezeu şi scăpăm şi din asta!

— Da, unchiule. Nu ştiu cum să aflu ce fac ceilalţi, nu am pe cine să întreb.

— Cată-ţi de treabă, nu te mai duce nicăieri!

…La miliţie cercetarea era în toi şi aproape de ora prânzului se ştia totul, fiind descoperită şi ascunzătoarea lor. La acţiune am participat şi eu, cel ce scriu.

Comandantul miliţiei a hotărât să se desfăşoare o razie pe toată zona gării şi să fie scotocit tot tunelul. În bezna din tunel, într-o nişă mai izolată, a fost găsit moş Lică cu ultimele lui scântei de viaţă, care încă mai pâlpâia în trupul aproape stins; avea ambele picioare roase de şobolani pe porţiune de la gleznă şi până la genunchi nemaiavând piele şi came. Era în stare de beţie, totuşi vorba lui se înţelegea. Până să vină o ambulanţă să-l transporte la spital, a fost aşezat pe iarba uscată de lângă pod, la capătul tunelului, însă la scurtă vreme şi-a pierdut cunoştinţa şi a murit, încât a fost dus la morgă. Astfel şi-a încheiat el socotelile cu viaţa, departe de locurile de naştere.

Îi priveam pe rând, pe măsură ce erau scoţi la suprafaţă, mai întâi moş Lică cu picioarele lui betege datorită alcoolului şi reumatismului, apoi copii canalelor, în ochii mei aceste scene luau înfăţişarea sumbră a destinului care împarte darurile printre oameni inegal şi tiranic, de multe ori. Pe copii îi mai văzusem uneori pe străzi sau în faţa câte unui magazin alimentar, cu feţele supte şi pline

de ură împotriva societăţii, a neîndurării şi a blestemului care-i determinau să locuiască sau să se preumble prin aceste locuri, nespălaţi şi neîngrijiţi, cu mâinile în buzunarele goale, sortiţi să trăiască de azi pe mâine.

Mi se părea că îi simt cum li se stâlceşte inima de suferinţă, clocotind de mânie şi aruncând blesteme la adresa celor care le strecoară în sânge veninul urii. Mulţi dintre ei erau „drojdia" unor împerecheri ocazionale, obosite, de oameni doborâţi de alcool şi sărăcie, trupuri sleite de forţă, pe care dragostea le părăsise odată cu tinereţea.

Vedeam câte o fetiţă mai inteligentă care se ruşina şi se străduia din răsputeri să-şi ascundă condiţia precară, dar hainele şi igiena o dădeau de gol.

„Flori în mocirlă" – mi-am zis în gând. În apropierea intrării în birou stătea o altă fetiţă de zece – unsprezece ani, cu o faţă palidă, obosită, accentuată de lumina becului din tavan. Peste goliciunea înfiorată şi îngheţată de frigul de afară nu avea cămaşă ci o bluză de lână destul de ponosită direct pe piele, care cădea peste o fustă lustruită de jeg, mult prea lungă şi prea largă pentru talia ei; la cingătoare avea o bucată de funie împletită în trei, iar părul ei slinos îl avea legat cu o sfoară. Umerii slabi ai fetiţei erau ascuţiţi şi împungeau cămaşa spre în afară, iar claviculele ei se vedeau neacoperite de carne, prin pielea aproape transparentă, uşor cenuşie. Mâinile ei erau roşii din cauza gerului, dar păstrau şi semnele mizerie; ţinea gura întredeschisă cu colţurile căzute în jos, dar privea spre ofiţer cu nişte ochi tulburi, destul de îndrăzneţi.

„Este de o vârstă apropiată cu fiica mea" am spus în gând, continuând s-o privesc ca pe o vedenie ce apare în vis. Totuşi, farmecul vârstei sale mai luptă, încă, împotriva aspectului exterior care te duce cu gândul la o fetiţă îmbătrânită timpuriu datorită traiului în sărăcie şi mizerie. Pe obrazul ei se vedea acea rămăşiţă a frumuseţii îngereşti ca un soare care se stinge când trece peste el un grup de nori ameninţători într-o dimineaţă rece de iarnă. Gândul m-a dus la Macarenco, faimosul educator dintr-un orfelinat

rusesc, care stabilise nişte reguli menite să transforme copiii vagabonzi în vaşnici constructori ai socialismului. Am rotit privirea pe deasupra tuturor, constatând că nu sunt decât nişte făpturi nefericite fără vârstă şi aproape fără sex, care nu mai deosebesc binele de rău, care au pierdut copilăria şi se trezesc că nu mai au nimic pe lume, în afară de acea libertate iluzorie pe care o trăiesc în mizerie şi sărăcie. Sunt suflete care s-au născut, iar când au trebuit să înflorească, se veştejesc asemenea florilor lipsite de apă, sub dogoarea nemiloasă a soarelui torid de vară. Ce n-ar fi putut ajunge aceste făpturi gingaşe şi pline de farmec dacă ar fi primit o educaţie aleasă şi ar fi avut o altă soartă?

Toţi aceşti copii mă privesc cu sfială şi apreciez, după figurile lor obosite şi murdare, că au îndurat frigul, foamea şi mizeria, de parcă ar fi trăit pe o planetă îndepărtată, cu clima neprielnică, departe de lumea civilizată. Aproape zilnic ne întâlnim cu ei, dar nimeni nu-şi pleacă urechea la necazurile şi mizeria lor. Ei fac parte din acele făpturi plăpânde care rămân multă vreme înapoiate, nişte răsaduri omeneşti rodite în sărăcie. Fiinţe fără copilărie şi fără adolescenţă.

Lenuţa, Anton, Natalia au fost conduşi la Miliţie pentru cercetările de rigoare. Pe Mara nu au mai găsit-o, deoarece era plecată pentru câteva zile în comuna natală. Tunelul era despărţit în două de un grilaj sudat, iar lucrătorii de miliţie au scotocit şi celălalt tronson, intrând prin capătul opus, de unde au scos alţi oameni fără ocupaţie, mai tineri sau mai vârstnici, minori, boschetari, vagabonzi, prostituate, hoţi urmăriţi, adolescenţi certaţi cu părinţii şi apoi fugiţi de acasă, un fel de adunătură pestriţă, fără vreo legătură între ei.

Când li s-au verificat actele, bagajele şi li s-a făcut percheziţie corporală, la auzul numelui Vişan Elena, un ofiţer a vrut să vadă persoana.

— Tu eşti Vişan Elena? a întrebat-o el.

— Da, a răspuns Lenuţa, lăsând capul în jos.

— Câţi ani ai?

— Aproape cincisprezece.

— Nu ai locuit pe strada Caraiman în casa care a luat foc şi au ars doi oameni?

— Da, domnule ofiţer.

— Pe tine te luase o mătuşă da la Târgovişte să te îngrijească şi să te dea la şcoală. Cum ai ajuns înapoi?

— Mătuşa s-a ţinut de cuvânt, m-a dat la şcoală în Târgovişte şi am urmat opt clase pentru care am certificat, dar în luna februarie a acestui an, ea a murit şi unchiul s-a însurat cu o altă femeie care nu mă vrea şi mă bătea foarte des. Atunci am plecat de la ei şi am venit în oraşul unde m-am născut, că nu aveam unde să mă duc.

— În tunel cum ai ajuns?

— Nu aveam niciun adăpost şi m-am întâlnit prin oraş cu alţi oropsiţi ca mine care cerşeau o coajă de pâine şi care mi-au spus unde stau ei, m-au primit şi pe mine, că loc era destul acolo.

— De când eşti în oraş?

— Din luna iulie.

— Bine. Aşteaptă pe sală, să văd ce măsuri voi lua cu tine!

Pe sală, care era de fapt un coridor lung, cu multe uşi, se mai aflau şi alte persoane, dar niciunul dintre băieţii din „bătrâna vizuină”. Şi pe Anton Vancu îl băgaseră într-un birou pentru cercetări, în legătură cu furturile la care participase. O fetiţă cam de vârsta Lenuţei, plângea lângă perete în faţa unei uşi. Lenuţa s-a apropiat de ea şi a întrebat-o:

— De ce plângi?

— Pentru că mă face hoaţă şi eu nu ştiu nimic.

— Cine te face hoaţă? s-a mirat Lenuţa.

— Un domn căruia i s-a furat un portmoneu cu bani din buzunar, zice că i-am furat eu care eram aproape de el în troleibuz. M-au controlat peste tot şi nu mi-au găsit nimic, dar continuă să mă facă hoaţă. Ce mă fac dacă află

tata? şi iar a izbucnit în plâns.

Din birou a ieşit, după o vreme, un ofiţer şi i-a spus fetiţei:

— Hai, nu mai plânge, că am găsit hoţii, sunt doi ţigani, iar ţie îţi dau drumul să pleci acasă!

Dar fetiţa era atât de tensionată, încât la un moment dat nu s-a mai putut stăpâni şi a izbucnit într-un plâns nervos care-i făcea pieptul să tresalte, iar corpul îi tremura ca atunci când e cuprins de febră.

…Privind-o, Lenuţei i se spulbera treptat ideea că poţi fi ferit de răutăţile oamenilor prin supunere faţă de ei şi prin blândeţe. Dezamăgirea ei era prea crudă şi clipele trăite îi reveneau în memorie, părându-i-se şi mai greu de suportat. Sentimentul că era total lipsită de apărare şi ducea o viaţă de obidă care-i creau mari neajunsuri, o făceau să-i sângereze inima de durere.

Uşa s-a deschis la biroul unde fusese chestionată Lenuţa şi ofiţerul a chemat-o, din nou, înăuntru.

— Te voi trimite la o şcoală cu internat unde vei putea să înveţi până la clasa a X-a, după care poţi să mergi la liceu sau la o şcoală de meserii, a spus ofiţerul. Acolo ai mâncare, haine şi un adăpost asigurat de stat. Sper că vrei să înveţi carte!?

— Da, vreau, a răspuns Lenuţa şi ochii i s-au umplut de lacrimi scânteietoare.

Ofiţerul o privea şi se gândea: „Cum a fost posibil ca această copilă gingaşă să cerşească pe stradă şi să trăiască în tunelul acela întunecos, unde bântuiau şobolanii? Dar ca ea mai sunt şi alte fetiţe care provin din familii destrămate sau din familii în care consumul de alcool este un lucru obişnuit. Şi aşa, fiinţe de o puritate sufletească deosebită ajung în acea mocirlă pestilenţială în care, cu timpul, se scufundă tot mai mult, astupându-şi urechile la orice glas care dă alarma şi anunţă primejdia. În asemenea familii, copiii nu por rămâne copii, pentru că ei văd şi fac destule lucruri urâte, devenind, mai apoi, vicioşi, hoţi, certaţi cu legile ţării. Degeaba se spune că

orice copil este zămislit după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, iar El porunceşte oamenilor să-i iubească şi să-i ocrotească pentru că sunt viitorul”.

Îi studia obrăjorul palid, ochii blânzi, verzi ca fundul de mărgean al mării, care puteau aprinde atâta foc, atâta pătimaşă putere, dar ei erau plini de lacrimi. Îi era milă de ea, era un sentiment nou, ciudat şi aproape dureros. Avea şi el copii şi se gândea la ei, folosind-o pe Lenuţa ca model de comparaţie privind starea şi condiţiile de viaţă.

…Peste o oră a însoţit-o un ofiţer la şcoala generală ajutătoare de fete nr. 2 din strada Pandurului, unde a fost dată în grija directoarei şcolii, d-na B.

Dar despre perioada şcolii, voi aminti mai târziu.

…În grupul hoţilor care fuseseră prinşi că furau din locuinţe, pe lângă majori – nişte meseriaşi în domeniu – erau cercetaţi şi minorii: Olga, Anton, Marian, Iulian şi Nică, care erau ţinuţi separat pentru a nu lua legătura între ei până la momentul stabilit.

Olga mai fusese adusă la miliţie împreună cu alte prostituate găsite pe la diferite vapoare, în compania unor marinari străini, turci sau arabi, iar situaţia ei era cunoscută oamenilor legii. Ea trecuse de perioada virginală de mai multă vreme şi privea lucrurile din jurul său cu o dureroasă nepăsare.

— Ce te-a făcut să apuci pe această cale? o întreba ofiţerul anchetator.

— Lipsurile şi mizeria unei vieţi sfărâmate m-au scos în stradă, domnule ofiţer, răspunde Olga.

— Şi îţi place să te destrăbălezi în halul ăsta?

— Când treci din mână în mână, nu mai alegi, mai ales după ce viaţa de câine pe care am dus-o mi-a distrus tinereţea, mi-a ucis visele, mi-a tăiat aripile şi m-a lăsat apoi în derivă întocmai ca o barcă în mijlocul mării pe vreme de furtună, fără speranţa de a ajunge la un mal. De bărbaţi îmi este silă, dar ei îmi dau banii de care am nevoie ca să trăiesc şi atunci închid ochii, strâng din dinţi şi fac ce-mi cer ei.

— Pentru faptele tale te vei duce la închisoare, dar, te-ai gândit ce vei face după aceea? Anii trec, nu vei rămâne veşnic tânără şi atunci…

— Voi vedea atunci, ce am de făcut. Ştiu că situaţia mea nu este deloc roză, dar nu mai pot face nimic.

— Se spun lucruri oribile despre tine. Renunţă la asemenea amoruri acide! îţi poţi lua un serviciu decent, undeva.

— Nu încercaţi să mă recuperaţi! E prea târziu.

— Eşti tânără şi am nădejdea că te mai poţi schimba. Încearcă să te analizezi cu mai multă rigurozitate şi ai să vezi că poţi reuşi! Ai toate calităţile şi eşti destul de întreagă din punct de vedere fizic. Ce ai face dacă ai fi lipsită de vedere? Miracolul luminii şi al desluşirii obiectelor ce ne înconjoară care pentru mulţi oameni sănătoşi este o noţiune banală şi nu-i dau importanţă, nu o preţuiesc, pentru orbi este o mare durere, nu numai dezideratul lor fierbinte. Acel miracol lor le rămâne ascuns, mulţumindu-se cu sensibilitatea lor şi perceptibilitatea greoaie pe alte căi. În acelaşi timp omul care vede, posedă magia contemplaţiei nelimitate, ceea ce nici nu se compară cu posibilităţile ne văzătorului.

Una din fetele care a fost găsită ducând o viaţă de cârtiţă în tunel, la un loc cu alţi oropsiţi de soartă este oarbă şi mută, dar de o frumuseţe angelică. Cine ştie cine va pângări această fecioară care nu se poate apăra, lipsindu-i simţurile de care s-ar putea folosi? Dar tu eşti sănătoasă şi întreagă şi te poţi folosi de toate simţurile ca să-ţi clădeşti o altfel de viaţă.

…A doua zi a trebuit să se stabilească situaţia tuturor minorilor aduşi la miliţie de pe raza oraşului, găsiţi în canalele de termoficare, la subsolurile blocurilor sau în tunelul cu pricina. Cu acest prilej, au fost văzuţi toţi minorii, purtându-se şi o discuţie, între ofiţerul care răspundea de toată acţiunea şi un alt ofiţer în specialitatea psihologie.

— În ultima vreme, spune ofiţerul anchetator, a

crescut numărul copiilor abandonaţi, care iau calea vagabondajului, intră în grupurile altora mai mari, dedaţi la fapte antisociale şi ajung, în final, infractori. De vină sunt, în majoritatea cazurilor, părinţii acestor copii, în casele cărora ei văd beţii, bătăi, promiscuitate, înjurături, pe care un copil nu le poate uita în viitor, ba, poate le aplică şi el aşa cum a văzut la părinţi.

— Ai dreptate! confirmă psihologul. În toate cazurile, copilul bătut şi apoi abandonat, îl va urî pe părintele lui care i-a produs dureri fizice sau sufleteşti. Mai ales când acel părinte nu s-a preocupat să-l înveţe cum să se poarte, să-i lumineze mintea, să-i acorde puţină dragoste de care copilul are mare nevoie. L-a lăsat să crească cum a dat Dumnezeu, la fel ca un pui de animal sălbatic, iar copilăria lui a rămas întunecată, săracă, lăsându-i amintiri neplăcute.

Rezultatele acestei neglijenţe a părintelui se văd în momentul în care copilul a crescut, iar el îi cere să-l ajute. Cum să-i răspundă cu ajutor copilul, unui părinte care, deşi are obligaţii filiale importante, nu şi le îndeplineşte. Atunci nici el nu merită dragostea şi ajutorul din partea copilului, acest sentiment nu se justifică pentru el. Dragostea nu se poate naşte din nimic. Acei părinţi care nu au arătat dragoste copiilor lor, nu pot avea pretenţie la copii şi, nici la ajutorul lor.

— Mulţi copii sunt dotaţi cu o inimă deosebit de duioasă, intervine ofiţerul judiciarist, dar în multe cazuri, ei nu sunt înţeleşi de cei mari, din care cauză sunt adesea nedreptăţiţi. Inima lor este însetată de afecţiune şi de dreptate, uneori chiar în contrast cu comportamentul lor brutal şi vijelios.

— Desigur, încuviinţează psihologul. Asemenea inimi sunt capabile să iubească, mai ales când dau de fiinţe superioare al căror exemplu îl iau şi atunci se străduiesc să-şi corecteze comportamentul şi să-i ajungă pe cei în preajma cărora trăiesc. Aşa ajung să fie mai buni, să se îndrepte şi să devină şi ei superiori. Dar pentru a reuşi această transformare, prima condiţie este să-i înconjurăm

cu dragoste, să-i înţelegem şi să-i ajutăm.

— În familiile echilibrate, acest proces are loc, dar în cele cu probleme este mult mai greu; uneori doar norocul îi ajută pe unii copii să nu devină răi. Chiar şi şcolile de stat în care trimitem noi copiii abandonaţi fac prea puţin pentru a scoate nişte tineri cu calităţile cerute.

— Da, şcolile aşa-zise ajutătoare, deşi sunt subvenţionate de la bugetul de stat, li se acordă sume mici, insuficiente pentru realizarea unui proces educaţional complet; o parte din aceste sume se cheltuiesc în mod necontrolat pe diferite filiere, iar la copilul supus educaţiei ajunge foarte puţin. Copiii îşi dau seama de acest fapt abia după ce părăsesc şcoala şi simt amărăciunea în suflet că lucrurile stau aşa, iar ei nu le pot îndrepta.

— Tinerii nu pot rămâne în aceste şcoli, după terminarea celor zece clase şi, mai ales, după ce au împlinit vârsta de optsprezece ani şi trebuie să pornească în viaţă, după ce au obţinut o instruire precară.

— Aceasta este obligaţia statului de a se preocupa pentru toţi fiii săi, că toţi sunt ai statului.

— Cu toate acestea, din practică, am constatat, cu plăcere, că mulţi copii care au fost orfani, când ajung să-şi întemeieze familii şi devin, la rândul lor, părinţi, îşi iubesc copiii şi se îngrijesc ca aceştia să nu mai ajungă în locurile în care au crescut ei şi pe care ar vrea să le uite definitiv, concluzionează ofiţerul judiciar.

…Din cercetările poliţiei rezultau aspecte care ar fi trebuit să pună pe gânduri autorităţile chemate să contribuie la educaţia acestui segment al populaţiei şi la asigurarea condiţiilor lor de viaţă. Având libertate, dar fără mijloace permanente de trai, oamenii care-şi duceau zilele prin canale de termoficare se organizau în grupuri, mai mici sau mai mari şi „operau” prin apartamentele din oraş „Le studiam zile sau săptămâni de zile mai înainte de a trece la acţiune pentru a afla: cine locuieşte în ele, unde şi când lucrează, cum se poate pătrunde înăuntru şi dacă acolo sunt bani sau bunuri care să merite riscul şi abia

atunci pregăteam planul după care să acţionăm. Uneori observam cu ajutorul binoclului toate mişcările persoanelor din casele pe care le vizasem ca să le „operăm”, declară unul din cei prinşi.

— Nu vă temeaţi că veţi fi prinşi?

— Nu întotdeauna. Erau unii care ştiam că păgubaşii nu vor avea curajul să reclame, ca de exemplu gestionarii, marinarii, cei care lucrau la abator, ca şi cei care se ocupau cu fapte necurate.

— De unde ştiaţi că nu vor reclama?

— Pentru că ar fi fost întrebaţi de unde au reuşit să aibă atâtea bunuri, când ei aveau salarii între 2000 şi 3.000 lei. Nu-i cerceta la Legea 18? De frică renunţau să reclame şi se străduiau să adune alţi bani, bijuterii, briliante, haine, aparatură electronică, poate chiar şi valută.

După terminarea verificărilor, Miliţia, împreună cu reprezentanţii Inspectoratului judeţean pentru ocrotirea minorilor, au întocmit actele necesare hotărând astfel:

— Lenuţa Vişan a fost repartizată la şcoala de fete nr. 2 din Constanţa;

— Olga Benciu a fost trimisă la Şcoala de corecţie „Roşu” din apropierea Bucureştiului;

— Anton Vancu şi Iulian Buga au fost trimişi la Şcoala de corecţie din Adjud;

— Natalia Culai a fost încredinţată bunicilor;

— Marina Chivu şi Ionel Titirică, au fost încredinţaţi părinţilor lor, toţi cu angajamentele scrise pentru a-i supraveghea în continuare.

Cap. IV Din nou la şcoală

Lenuţa Vişan a ajuns la Şcoala ajutătoare nr. 2 din Constanţa pe la jumătatea lunii decembrie, însoţită de un ofiţer care a prezentat-o directoarei. Aceasta, după ce a chestionat-o pentru a se edifica asupra ei, a privit-o galeş şi a spus:

— Va trebui să munceşti mai mult pentru a le ajunge din urmă pe colegele tale care au două luni avans în

parcurgerea materiei. Vei fi în clasa a IX-a B. care este o clasă foarte bună. De problemele administrative ne vom ocupa mai târziu. Vrei să înveţi carte?

— Da, a răspuns Lenuţa, fără tragere de inimă.

A fost condusă în sala de clasă şi aşezată în bancă cu Silvia Cotan, o fetiţă firavă dar foarte vioaie.

— Fetelor! De astăzi Lenuţa Vişan va fi noua voastră colegă. Vă rog să o ajutaţi să se încadreze în cerinţele regulamentului şi să recupereze materia pe care voi aţi parcurs-o deja.

Silvia o priveape sub sprâncene, iar celelalte chicoteau în spatele ei. În pauză Lenuţa nu a vrut să iasă în curte, dar învăţătoarea lor, care le era şi dirigintă, le-a spus că trebuie să iasă toată lumea pentru a aerisi sala de clasă.

— Hai cu mine afară, abia vei cunoaşte şi tu colegele! a invitat-o Silvia.

Au ieşit şi s-au apropiat de gardul de ciment dinspre strada principală, privind amândouă la celelalte fete care se zbenguiau, se alergau sau se jucau cu o minge de cauciuc; unele s-au strâns în jurul Lenuţei, curioase să afle de unde vine, câţi ani are şi alte informaţii, dar nu s-au putut abţine să n-o pipăie sau s-o tragă de coada ei groasă, frumos împletită la spate.

— Cine ţi-a împletit coada asta?

— Eu.

— Te pricepi tu la aşa ceva? Minţi, venetico! i-a aruncat una dintre fete.

— Minţi, tu, needucat-o! i-a spus ea.

Atunci fata care o jignise a venit şi a împins-o în gardul de ciment.

— Las-o în pace, Elvira! i-a sărit în ajutor Silvia, intercalându-se între ele.

Diriginta, care supraveghea de lângă fereastra clasei lor, a observat cele întâmplate şi a intervenit:

— De ce te porţi astfel, Elvira? Jucaţi-vă frumos cu

ea! Voi nu vedeţi cât de blândă este?

Când a sunat soneria şi au intrat în clasă, Lenuţa a întrebat-o încet pe Silvia:

— De ce mi-ai luat apărarea?

— Cum să nu te apăr? Doar eşti colega mea de bancă. N-o lua în seamă pe Elvira! Aşa este ea, mai grosolană, dar ai să te convingi că e, totuşi, o fată bună. Ea este cea mai mare dintre noi şi ne bate pe toate, de aceea ne ferim din calea ei.

— Îţi mulţumesc!

— Ştii ceva? Vreau şi eu să am o coadă frumoasă ca a ta, mă înveţi şi pe mine? Sau, poate mă împleteşti tu?

— Eu te învăţ să te împleteşti singură pentru că nu voi putea să te ajut în fiecare dimineaţă.

— Păi, trebuie s-o împletesc zilnic? Nu rămâne aşa?

— Nu. Noaptea trebuie s-o despleteşti ca să poţi dormi lejeră, altfel te incomodează şi te doare capul.

— Eu credeam că o faci şi rămâne aşa mereu.

— Ia spune-mi, Silvia, de ce sunt fetele aşa de rele?

— Nu sunt rele, sunt şi ele nişte fete necăjite, atâta tot.

— Am văzut că tu nu prea te joci cu ele. De ce?

— Eu vreau să învăţ, poate ajung premianta clasei, pentru că vreau să merg la liceu şi apoi la facultate, poate ajung doctoriţă mai târziu. Şi aşa nu-mi plac jocurile lor băieţeşti, cu trântă, bătaie, încât ajung să-şi rupă hainele de pe ele. Particip şi eu cu ele la orele de educaţie fizică unde este obligatorie prezenţa tuturor, mai ales că se pun şi note.

Diriginta s-a îngrijit ca Lenuţa să fie repartizată şi în dormitor tot alături de Silvia cu patul, astfel încât să se poată acomoda şi împrieteni mai uşor. Astfel că, după câteva zile, fiecare ştia povestea vieţii celeilalte.

— Amândouă suntem nişte copii necăjiţi, încât cred că pentru asta trebuie să ne legăm şi mai strâns una de alta, a concluzionat Silvia. Tu eşti de acord?

— De acord! a spus Lenuţa hotărâtă şi i-a întins mâna, apoi a strâns-o la piept şi a sărutat-o, pecetluind în acest mod simplu, copilăresc, legământul lor.

Silvia era frumoasă, zveltă, cu un păr auriu foarte bogat, nişte ochi albaştri ca cerul şi destul de blânzi, cu o faţă luminoasă, candidă şi încrezătoare.

„A venit spre mine cu intenţia să-mi întindă mâna ca să ne cunoaştem, dar s-a răzgândit într-o clipă şi m-a sărutat pe obraz” – îşi aminteşte Lenuţa, care continuă: „Silvia avea ceva atrăgător, lipicios şi se purta atât de firesc, încât din primele clipe am început să discutăm deschis şi plăcut, aşezate pe patul meu din dormitor. Faptul că ea se încredea în mine, mi-a luat o piatră de pe suflet. Îmi zâmbea după fiecare frază pe care o rostea şi asta mi-a insuflat încredere că mă acceptă şi-i sunt dragă. Mi-a vorbit despre directoarea noastră, doamna B. pe care am reuşit s-o cunosc şi eu a doua zi. Este o femeie şatenă, în vârstă de 45 – 50 de ani, durdulie, cu ochi frumoşi care, însă, păreau că privesc în depărtare; avea, totuşi, o căutătură intelectuală şi o voinţă dârză. Purta părul mereu permanent, cu pieptănătura înaltă”.

Duminica următoare mai mulţi părinţi au venit în vizită la şcoală, printre care şi tatăl Silviei. Lenuţa s-a refugiat în fundul curţii de la internat şi acolo a plâns, gândindu-se că ea nu are pe nimeni pe lume cu care să-şi aline durerile şi să uite de singurătate.

— Vino să mâncăm amândouă! Mi-a adus tata nişte dulciuri din cele cumpărate, că soţia lui actuală nu face nimic în casă, în afară de friptură. Când trăia mama, toată casa mirosea a prăjituri şi cozonaci.

— Poate că nu ştie să facă, de ce o critici?

— Nici n-o fi ştiind să facă, dar nici nu mă iubeşte. Tocmai de aceea m-au trimis aici, pentru că nu mă suferă.

După ce s-a mai acomodat cu colegele, Lenuţa ieşea în pauze şi se juca cu ele, dar nu se prea controla cum vorbeşte, încât le stârnea râsul de fiecare dată.

În „bătrâna vizuină” de lângă gară învăţase de la

băieţii pe lângă care trăise, multe cuvinte din jargonul golănesc: „Hai, uşcheală! Băi, fleţule! E mişto, hai să halim” şi altele. Nici nu se străduia să le înlăture din vocabular şi să se corecteze. Auzind-o diriginta i-a atras atenţia să nu mai folosească asemenea vocabular de „maidan” şi să caute să înveţe expresii cu care o domnişoară trebuie să se prezinte în societate. În acest sens, la orele de dirigenţie, aceasta a încercat să le prezinte unele expresii „de salon” din Codul Bunelor Maniere.

Într-o sâmbătă, fiind învoite în oraş, Silvia a invitato acasă la părinţii ei, prilej cu care Lenuţa a reuşit s-o cunoască pe mama vitregă a acesteia.

— Lenuţa este orfană de ambii părinţi, i-a şoptit Silvia la ureche tatălui său în timp ce se aşezau la masă în sufragerie. Amândoi au murit într-un incendiu, a completat ea, privind cu coada ochiului spre Lenuţa, care mânca aplecată deasupra farfuriei.

Domnul Cotan a clătinat din cap, semn că a înţeles şi a privit-o, apoi, şi el, pe furiş. După ce au terminat de mâncat, s-a apropiat de ea, i-a prins mâna cu mâna lui mare şi i-a spus:

— Să te simţi bine aici la noi, ca în familia ta. Aşa să ne consideri pe noi, să nu te sfieşti!

Ochii Lenuţei, ca două safire, s-au ridicat spre el, umplându-se de o bucurie copilărească, apoi au coborât spre covor, urmărindu-i desenul colorat, fără să spună ceva. În timp ce domnul Cotan continua s-o studieze, pe furiş, pe Lenuţa, soţia sa îl urmărea cu coada ochiului, considerându-l suspect de a o apropia de el.

Greul trecuse. Lenuţa se acomodase cu şcoala şi cu colegele ei. De unde la început se simţea în şcoală ca într-o închisoare din care nu putea pleca decât cu aprobare, acum totul i se părea normal. Stătea uneori culcată pe pernă, cu ochii aţintiţi în tavanul alb şi îşi amintea cum spunea: „Uf, ce greu este aici! mai rău ca în cetatea Bastiliei. Mă simt ca o pasăre închisă în colivie”.

Atunci îşi dorea să aibă aripi cu care să zboare sus de tot, iar de acolo să privească spectacolul lumii mari, despre care citise ea în cărţile mătuşii Anuţa.

Scăpase se întrebările obsedante ale colegelor ei de clasă:

— Unde sunt părinţii tăi? Nu i-am văzut niciodată duminica la orele de vizită.

— Nu am părinţi.

— Hai, povesteşte-ne!

Era plictisită să tot reia povestea delicată a vieţii ei plină de suferinţe şi adesea izbucnea în lacrimi. Când i-a spus povestea ei Silviei, i-a cerut să nu o mai spună la nimeni, iar aceasta a promis iniţial, însă a rugat-o să-i îngăduie să i-o spună cel puţin Marianei, o colegă a sa de care îi este tare milă, că şi ea este orfană de ambii părinţi.

Lenuţa dusese o luptă crâncenă, la început, cu sine însăşi, cu propriul său suflet, cu dorinţele ei nelămurite pe care nu ştia cum să le concretizeze. Nu prea ştia pentru ce trăieşte şi de ce să mai înveţe. Citea, dar cititul nu mai reprezenta o plăcere pentru ea, nu-şi mai afla liniştea în cărţi ca altă dată. Această stare critică a depăşit-o greu.

…La sfârşitul clasei a IX-a, Silvia a luat premiul I, s-a făcut serbare ca în fiecare an, la care au participat şi unii dintre părinţi. Lenuţa a fost pe locul al patrulea.

— De ce plângi? a întrebat-o ea pe Silvia, care privea mereu în sală şi îşi ştergea ochii cu batista.

— Tata n-a venit la serbarea noastră.

— Poate a fost foarte ocupat sau n-a ştiut de serbare.

— Ştia, că i-am dat eu telefon, dar nu l-a lăsat „scorpia”.

— Cel puţin tu trăieşti cu gândul că tatăl tău există şi va veni altă dată, dar eu…

Silvia şi-a şters lacrimile cu batista, apoi a introdus-o în buzunarul şorţului şi a spus cu năduf:

— Dacă reuşesc să termin şcoala, plec la o soră a mamei mele, la Ploieşti şi îi cer să mă ia la ea, că nu are

decât un băiat care este student la Facultatea de Petrol şi Gaze. Poate mă ajută să merg la Facultatea de Medicină şi rup orice legătură cu tata şi cu „scorpia” lui, care mă urăşte. Vrei şi tu să mergi cu mine?

— Stai să ajungem să terminăm şcoala şi apoi vom mai vedea cum stau lucrurile atunci. Cine ştie peste ce mai dăm. Eu am trecut prin atâtea situaţii şi nu am încredere în nimic.

— Tu nu vrei să mergi cu mine? Spune-mi acum!

— Merg dacă vor fi condiţii pentru a învăţa şi a trăi omeneşte. Viaţa trăită în sărăcie, în lipsuri, nu e viaţă.

…Anii de şcoală au trecut şi odată cu ei fetele s-au dezvoltat şi au început să se maturizeze. Lenuţa împlinise şaptesprezece ani şi în ea se copsese un fruct gata să cadă de pe ramură; era înaltă şi frumoasă, gata să ia în piept viaţa. Colegele ei plecau în învoire şi când se întorceau din oraş, povesteau despre filme pe care le-au văzut, despre balurile sau reuniunile la care au participat şi au dansat, despre prieteniile pe care le-au legat cu diferiţi băieţi, iar unele chiar mai mult.

Auzea mereu despre băieţii de la Liceul de Marină sau Liceul CFR, sau chiar de la Liceul Agricol, la care se ţineau reuniuni şcolare, unde se distra tineretul. Adesea era şi ea invitată, dar nu se ducea.

— Hai şi tu cu noi, Lenuţa! Ne vom distra de minune.

— Nu merg. Vreau să citesc o carte.

— Ce carte aşa de interesantă citeşti?

— „Visul unei nopţi de vară” de William Shakespeare.

— Ai de gând să te faci artistă? glumeau ele.

Lenuţa nu le mai dădea atenţie când ajungeau la glume de acest fel. Totuşi, le privea cum se îmbrăcau şi se dichiseau, grăbindu-se pentru a nu întârzia la întâlnirea cu băieţii cu care legaseră prietenii şi despre care discutau apoi toată săptămâna. Privindu-le astfel, îşi punea şi ea întrebarea: „Oare ce este dragostea? Ce pot simţi ele mai mult decât mine?”

După plecarea lor, Lenuţa se culca şi dormea până la

masa de seară când se întorceau o parte dintre colege din oraş şi purtau discuţii aprinse despre cele văzute.

…La terminarea clasei a X-a, diriginta le-a întrebat pe fete care doreşte să susţină examenul de admitere în liceu, încurajându-le pe cele ce aveau note mari la învăţătură şi şanse de reuşită. Dintre ele, puţine au spus că merg la liceu, deoarece unele nici condiţii normale nu aveau în familiile lor, iar altele nici nu aveau familii, fiind orfane, în aceeaşi situaţie se găsea şi Lenuţa, care a optat pentru încadrarea în muncă, pentru a reuşi să se întreţină singură.

Având o simpatie mai aparte pentru ea, diriginta a sfătuit-o să nu renunţe la învăţătură.

— Leuţa, tu ai o minte organizată şi poţi învăţa uşor; după ce te angajezi în muncă, înscrie-te la liceul seral pentru că mai ai numai doi ani de şcoală şi trec repede!

— Da, doamnă, dar trebuie să văd unde voi locui şi ce posibilităţi am ca, paralel cu munca, să pot urma şi cursurile liceului, a răspuns ea.

— Eu te sfătuiesc să nu abandonezi şcoala!

…Între timp Anton Vancu a împlinit vârsta de optsprezece ani în Şcoala de la Adj ud, iar peste câteva luni i s-a dat drumul, întorcându-se la Constanţa. A colindat el câteva zile prin canale şi prin alte locuri de el ştiute, dar nu şi-a mai găsit prietenii şi a renunţat la viaţa parazitară. Întrucât în şcoala de la Adjud învăţase zidăria, s-a angajat la T.C.L. (Trustul de Construcţii Locale) din Constanţa, unde a lucrat până la plecarea în armată şi a locuit la Căminul de nefamilişti al unităţii. În octombrie 1987 a fost recrutat şi trimis la o unitate militară de infanterie de la Râmnicul Sărat. Acolo a ajuns pe înserat, având asupra sa o valiză din placaj – aşa cum suna ordinul – şi câteva obiecte de ras şi lenjerie de corp.

L-a primit ofiţerul de serviciu care l-a cazat într-o încăpere împreună cu alţi trei recruţi, care sosiseră în aceeaşi după-amiază.

Sergentul care i-a condus să se odihnească până a

doua zi le-a spus: „Astăzi mâncaţi hrană rece, adică ce aveţi fiecare în valiză”. Anton nu avea nimic în valiză şi să culcat. În dormitor erau douăzeci de paturi de campanie, curate şi frumos aranjate, iar lumina venea de la două becuri care atârnau în tavan la distanţe egale faţă de pereţi şi între ele. Obosit de drum cum era, a adormit pe dată, trezindu-l semnalul dat cu goarna de dimineaţă la ora şase. Era obişnuit să se scoale la ora şase, o făcuse şi la şcoală şi la serviciu.

A venit sergentul şi i-a dus şi pe ei la masă, apoi la baie, la frizer şi la magazie, unde şi-au pus hainele civile în valize, primind în schimb haine militare de infanterist. Au fost trecuţi la subunităţi şi au început astfel armata. Comandantul lui de pluton i-a trecut în evidenţa sa, apoi le-a vorbit despre curaj, eroism, datoria apărării Patriei şi necesitatea de a fi disciplinat şi de a executa ordinele primite.

Anton îşi amintea cum se alegeau criminalii dintre hoţii şi tâlharii pe care-i cunoştea el. Li se cerea la fel: curaj, forţă fizică, sânge rece şi dispreţ faţă de moartea violentă. Acestea sunt calităţi valabile şi pentru un ostaş – se gândea el.

Ziua se oprea din când în când în faţa oglinzii şi constata, cu mândrie, că era chipeş şi purta cu dezinvoltură uniforma de ostaş al armatei române. În campania sa a mai întâlnit pe Gherasim Toader, tot din Constanţa, cu care s-a împrietenit, dar s-a apropiat repede de Coroiu Florin din Ploieşti, care era cu el în grupă şi după puţine discuţii a aflat că a dus o viaţă asemănătoare cu a lui, de copil vagabond. Acesta cădea adesea pe gânduri, fiind stăpânit de o tristeţe amară. Îi spunea lui Anton că lui i se pare viitorul oribil, care arată ca o linie dreaptă, care duce într-o gaură unde este beznă totală.

— Măi Antoane, îmi place că tu nu vorbeşti mult şi ştii să ţii un secret.

— Altfel nu se poate, suntem prieteni, doar, şi amândoi ştim ce înseamnă viaţa şi cât de uşor poţi suferi

din pricina altora – răspundea Anton.

— Ştii ceva? Eu am un prieten la staţia de radioficare a unităţii. Este în ciclul II. Ce zici, fac bine dacă-i dau o casetă s-o difuzeze? E pe casetă un cântec cu mama.

— Ştiu şi eu? Ce se spune în cântec?

— Îi zice „Măicuţa mea dragă”. L-am primit odată, de ziua mea, de la un prieten.

— Eu cred că se poate, dacă nu are în ea ceva rău, interzis.

— Mă tem să nu zică şefii cine ştie ce şi să suportăm – eu şi prietenul de la staţie – ceva consecinţe rele.

— Discută cu el mai întâi! Vezi dacă merge.

— Da. Aşa am să fac.

Duminică seara caseta a fost difuzată de trei ori, ofiţerii şi subofiţerii lipsind din unitate. Din cântec reieşea că o mamă a murit, iar copiii o plângeau şi o chemau:

„Măicuţa mea dragă, ce greu e de când ai plecat!

Nimic nu mai umple golul pe care l-ai lăsat Cât e de fericit cel ce poate avea Darul ce nimenea nu i-l poate lua.

O măicuţă bătrână şi bună.

Ca a mea!” etc. etc.

Anton nu îndrăznea să-l întrebe, dar a făcut-o până la urmă:

— Ţi-a murit mama?

— Nu ştiu, n-am cunoscut-o niciodată. Pe mine m-au crescut bunicii, părinţii mamei. Odată mi-a arătat-o bunica într-o fotografie şi spunea că este plecată, dar nici ea nu ştia unde.

După ce a murit bunica, am rămas pe drumuri la vârsta de zece ani şi de atunci am fost când la şcoala de corecţie, când liber să lucrez pe un şantier ca electrician.

— Eşti căsătorit? l-a întrebat Anton.

— Nu! Asta-mi mai lipsea. Dar tu?

— Eu am trăit o vreme vagabond prin canalele de termoficare. Acolo am trăit cu o fată pe care am iubit-o, se numea Dalia. N-am avut noroc de ea, că s-a prăpădit la

naştere.

— Povesteşte-mi cum era soţia ta!

— Era o brunetă frumoasă cu ochii albaştri, puţin oblici, subţirică în talie şi focoasă. Ea zicea că e turcoaică, dar vorbea româneşte că nu puteai să-ţi dai seama. Erau altele poate mai frumoase, dar mie îmi plăcea Dalia. Cânta aşa de frumos! Fetele din „vizuina" noastră o încurajau şi o îndemnau să cânte.

Era una, Mara, care-i zicea: „Cântă, Dalia! Fetele care cântă frumos întrec farmecul şi valoarea trandafirilor, care nu fac decât să miroasă frumos, pe când fetele pot cuceri inimile bărbaţilor iubiţi". Atunci Dalia cânta ca o privighetoare, iar noi o ascultam până târziu în noapte. Uneori cânta şi dansa, cu părul ei lung, bogat şi negru care se unduia frumos, iar eu m-am îndrăgostit de ea şi ne-am logodit. Dacă trăia şi aveam casa noastră era altă viaţă. După moartea ei, la vreo trei luni, am fost dus la şcoala de corecţie de la Adjud, apoi am lucrat doi ani pe un şantier de construcţii şi am locuit într-un cămin de nefamilişti până m-a luat în armată.

Nici acum nu am o casă, că am fost la serviciul de cadre cu cerere, dar mi s-a spus că nu-mi pot da pentru că nu sunt căsătorit. Ce bine ar fi fost dacă trăia Dalia. Eu am iubit-o pe ea şi nu am vrut să mă-nsor cu alta.

— Tot trebuie s-o faci odată, dacă ea a murit, şi-a dat părerea Florin.

— Nu ştiu, Florine, ce să fac. Nu mai am nicio speranţă că va fi mai bine pentru mine.

Când a început instrucţia cu arma, cu masca de gaze şi salturile pe câmp, toţi cădeau morţi de oboseală, iar noaptea nu mai visau ca altă dată, ci dormeau somn adânc, aşa cum dorm animalele, fără gânduri şi fără vise.

…Într-o duminică, Anton şi Florin jucau şah în clubul unităţii şi discutau.

— Măi, am observat că mulţi bărbaţi care nu dispun de cine ştie ce inteligenţă, nici de calităţi deosebite, se descurcă mai bine în viaţă, zice Anton.

— Da, măi, dar nu uita că Providenţa a rânduit cu înţelepciune lucrurile, încât cei bogaţi, majoritatea lor sunt proşti, dar au bani. La ei vin alţii deştepţi, dar săraci, să-i instruiască, deci să-i lumineze. Ei plătesc, iar săracii trăiesc de pe seama lor.

— N-ai dreptate! sare un camarad de la o altă masă, care auzise discuţia. Adică cel sărac este parazit? Nu. Bogatul se foloseşte de inteligenţa şi forţa fizică a celui sărac, îmbogăţindu-se el, deoarece îi plăteşte o parte, restul îl opreşte şi-l capitalizează. Bogaţii şi săracii vor exista mereu pentru că e prea mare diferenţa între oameni. Norocul în viaţă şi destinul joacă şi ele roluri importante. A încercat o oarecare egalizare a oamenilor socialismul, dar a eşuat din vina unor conducători hrăpăreţi, care au acaparat puterea şi totul s-a dus de râpă.

— Pe mine nu mă interesează politica, a spus Anton cu aerul că vrea să fie lăsat în pace.

— Ce spun eu nu este nici pe departe politică. Este viaţa adevărată pe care o trăim, este lupta pentru existenţă luată din natură – din junglă – şi tradusă în societatea în care trăim.

Anton îşi amintea că, intrând în cazarmă, în spatele lui s-au închis porţile care comunicau cu trecutul lui plin de evenimente neobişnuite şi mult prea recente pentru a putea fi date uitării. De aceea nu avea încredere în nimeni. Se vedea că a venit în unitate civil, îmbrăcat în costumul lui bej, cumpărat din obor, la mâna a doua, ca să-i mai rămână şi bani de cheltuială; era bine croit şi se nimerise perfect pe trupul lui tânăr şi musculos.

PARTEA A II-a în vâltoarea vieţii

Cap I. Orizontul muncii şi al dragostei. Căsătoria

După absolvirea şcolii, Lenuţa este repartizată să muncească într-o cantină muncitorească din portul Constanţa, dar continuă să locuiască o vreme în căminul şcolii, cu condiţia să-şi caute o gazdă. Dar pentru a avea o gazdă trebuiau bani, iar banii nu veneau decât la sfârşitul

lunii, ceea ce crea multiple probleme de viaţă. Caracterul ei bun şi sârguinţa în muncă au făcut ca să fie repede îndrăgită de proaspetele ei tovarăşe de muncă şi astfel au început să se preocupe de nevoile ei. Printre colege, Lenuţa a întâlnit-o pe Maria, o femeie de cincizeci de ani care locuia împreună cu mama ei într-o casă de pe strada Frunzelor, de care s-a apropiat mult, văzând-o liniştită şi retrasă.

De la Maria a învăţat multe lucruri despre viaţa în mijlocul muncitorilor portuari, oameni cu un orizont de cultură mai deficitar, care mâncau la acea cantină şi a povăţuit-o în toate domeniile în care ea ştia mai mult şi aprecia să intervină.

Povestindu-i, într-o zi, situaţia ei de la căminul şcolii, Mar ia a întrebat-o:

— De ce locuieşti tu într-un cămin de şcoală?

— Pentru că acolo am locuit doi ani de zile cât a durat şcoala şi până în prezent nu mi-am găsit o gazdă. Aştept să iau primul salariu de aici şi voi încerca să-mi caut o gazdă în oraş, ca să am şi eu camera mea, să ştiu că găsesc un lucru în locul unde l-am pus şi nu mă mai deranjează nimeni când vreau să citesc, să dorm, să mă spăl.

— Eu locuiesc cu mama într-o casă măriei că, pe strada Frunzelor şi am două camere libere, iar una ţi-o pot da ţie cu chirie. Numai că este cam departe, tocmai în cartierul M. Coiciu. Dacă vrei, după ce terminăm programul de lucru aici, mergem împreună şi vezi camera, iar dacă îţi place, te şi muţi în ea.

— Bine, merg, dar ştii că banii nu ţi-i pot da pentru chirie decât după ce primesc salariul.

— Lasă banii, că nu stau în drum de ei! Tu nici nu ai văzut camera şi te repezi la bani.

Până la sfârşitul lunii, Lenuţa s-a instalat în noua ei locuinţă, la buna ei gazdă, care a fost întotdeauna foarte mulţumită. Cu acest prilej, i-a povestit şi viaţa ei, de care nu amintise nimic până atunci. Tanti Maria – cum i se

adresa ea – îi dezvăluise şi ea viaţa pe care a dus-o cu un om care a băut de când s-au căsătorit şi până când au divorţat, în 1979, după care el a ajuns boschetar şi a auzit că a murit prin parcul Tăbăcărie.

— Trebuia să-l las mai de mult, dar mi-a fost ruşine de lume să introduc acţiune de divorţ. Din cauza lui mama nu putea sta cu noi, locuia la un frate de-al ei în Tari verde. Abia după ce am scăpat de el am reuşit s-o aduc înapoi acasă.

— Multă lume este necăjită, dar fiecare le ştie pe ale lui, a spus Lenuţa, privind-o cu o mină care trăda sentimentul că o compătimeşte.

Maria o privea cu dragoste de mamă, observând cu îngrijorare desfăşurarea luxuriantă a împlinirii frumuseţii ei fizice. Lenuţa avea părul negru cu reflexe vineţii, faţa strălucitoare ca o catifea, ochii verzi, adânci şi tainici, acoperiţi de nişte sprâncene arcuite, cu genele lungi şi mătăsoase, care se pliau pe crinii obrajilor ei la fiecare clipire a ochilor; mai jos, sânii abia îmbobociţi trepidau la mersul ei uşor de felină.

Muncitorii care mâncau la cantină o respectau pe Lenuţa, dar se întreceau în complimente la adresa ei şi-i făceau ocheade ori de câte ori trecea pe lângă mesele lor. Nu îndrăzneau să-i adreseze propuneri de prietenie, dar într-o zi, un tânăr a aşteptat-o când a ieşit de la serviciu şi, pentru că era însoţită de Maria, gazda ei, a rugat-o să rămână puţin mai în urmă pentru că vrea să-i spună ceva. Lenuţa a rămas şi el i-a propus o întâlnire în aceeaşi seară.

— Te aştept în parcul de la Teatrul dramatic la ora şase (optsprezece), pentru că vreau să discutăm mai mult.

— Bine, voi fi acolo la ora şase, a răspuns ea ca un automat. Nici ea nu ştia ce o determinase să-i dea un asemenea răspuns.

E drept că ea îl remarcase pe tânăr de mai multă vreme şi-i era simpatic, dar nu se gândise la prietenie cu el.

— Ce ţi-a spus? a întrebat-o Maria când a fost din nou

lângă ea.

— Mi-a dat întâlnire la ora şase.

— Şi tu ce i-ai spus?

— Că accept întâlnirea şi voi fi acolo la ora şase.

— Du-te, dar ai grijă ce faci!

La ora stabilită Lenuţa se afla în capătul aleii dinspre bulevardul Tomis, venind agale. Tânărul o aştepta pe o bancă, iar când ea s-a apropiat, s-a ridicat în picioare şi a salutat-o, adăugând: „Mulţumesc că ai venit!”

— Mă numesc Viorel Soare, s-a prezentat el.

— Lenuţa Vişan, răspunde ea în replică.

După câteva clipe care li s-au părut o veşnicie la amândoi, Lenuţa a rupt tăcerea.

— Spuneai că vrei să-mi spui ceva. Dă-i drumul! Văd că nu prea ai curaj. Sau ai vrut numai să mă încerci, să vezi dacă mă ţin de cuvânt odată ce am acceptat întâlnirea pe care mi-ai propus-o?

— Da, vreau să fim prieteni, pentru că mie îmi place de tine încă de când te-am văzut şi…

— Şi ce fel de prieteni ai vrea să fim?

— Aşa, ca doi oameni care ţin unul la celălalt şi pot să-şi spună orice fără să se mintă, o prietenie sinceră între doi tineri.

— Eu nu prea am ce să-ţi spun. Ştii unde lucrez şi în afară de muncă nu mai am nicio altă preocupare.

— Dacă ai vreun prieten, să nu mă minţi!

— Nu am niciun prieten, fii liniştit! Ce să-ţi mai spun altceva? Locuiesc cu chirie la doamna cu care m-ai văzut mai înainte, cu care şi lucrez la cantină.

— Nu eşti din Constanţa?

— Da şi nu. Dar despre asta poate vom discuta altă dată.

— Nu vrei să mergem la un film, că nu văd altă distracţie, poate la un restaurant?

— Nu pot astăzi să merg nicăieri; la restaurant nici atât. Poate altă dată vom avea mai mult timp şi vom merge

la un cinematograf.

— Atunci, înţeleg că vrei să te conduc acasă, a insistat Viorel.

— De acord. Pe drum vom mai discuta.

— Despre mine ce să-ţi spun? Am 23 de ani, sunt manevrant de vagoane la secţia CFR din port, m-am născut în Ploieşti unde o mai am pe mama, deoarece tatăl meu a murit când aveam vârsta de numai trei ani de zile; sunt necăsătorit şi locuiesc într-o garsonieră din cartierul Aurel Vlaicu. Cam atât este toată zestrea mea de amintiri şi existenţe.

— Eşti, totuşi, mai bogat decât mine. Eu nu am părinţi, mi-au murit într-un incendiu în anul 1975, m-a crescut o mătuşă din Târgovişte până în 1983, când a murit, apoi am fost elevă – în internat – la şcoala nr. 2 de fete până în acest an, în iunie, când am absolvit, iar din iulie lucrez unde ştii. Vezi că sunt mai săracă?

— Da, aşa se pare. Ce s-a întâmplat cu părinţii tăi?

— Altă dată poate îţi voi povesti, dar nu acum.

Tot discutând ei despre una, despre alta, au ajuns pe strada Frunzelor, în apropierea gazdei Lenuţei.

— Acolo locuiesc eu, a spus ea, arătându-i casa umbrită de o boltă de viţă-de-vie spre stradă.

— Vii pe jos până în port?

— Nu. Merg cu troleibuzul 45 până la scara de la poarta nr. 2 şi tot cu el mă întorc.

Viorel s-a apropiat de ea, dar n-a îndrăznit s-o sărute. I-a spus doar că îi place de ea şi că se simte mândru că are o asemenea prietenă. La plecare a întrebat-o:

— Când vrei să ne mai întâlnim?

— Când vrei tu! i-a răspuns Lenuţa, fără să-şi dea seama dacă face bine sau nu.

— Păi, eu aş vrea în fiecare zi. Mai mult chiar, aş vrea să fim mereu împreună, să nu ne despărţim niciodată. Te rog să-mi scuzi îndrăzneala, dar ce am spus e adevărat, dorinţa mea pleacă din inimă.

— Îmi place cum vorbeşti! mai ales dacă eşti sincer. Hai acum să ne despărţim! mai vorbim mâine la serviciu, dacă treci pe acolo. La revedere! a spus Lenuţa şi s-a îndreptat spre poartă, a deschis-o, apoi a privit de dincolo de gard în urma lui Viorel, care se îndepărta.

Viorel mergea şi se gândea la Lenuţa. O văzuse la cantina din port şi i s-a părut frumoasă, cu forme încântătoare, în care femeia încă se mai amestecă cu cele mai naive gingăşii ale fetiţei care era şi, care abia împlinise optsprezece ani. Aşa cum era ea, lui îi plăcea. Îi plăcea părul ei negru cu ape albastre, faţa albă ca marmura, cu obrajii trandafirii cu o uşoară paloare, peste care tronau doi ochi albaştri-verzui care priveau încărcaţi de melancolie; avea o minunată gură, care te făcea să te gândeşti la Madona lui Rafael. Până la întâlnirea din parc nu reuşise să-i vadă ochii, deoarece, de câte ori se apropia de ea, Lenuţa lăsa privirea în jos, lăsând să i se vadă doar genele lungi şi negre pline de sfială.

Acum îi văzuse şi era fericit. La început rămăsese înmărmurit la vederea lor; erau plini de lumină şi nemărginire, care-l făcuseră să tacă o vreme. Lenuţa i se părea frumoasă cum n-o mai văzuse niciodată, de o frumuseţe îngerească, desăvârşită. Văzuse în ochii ei o prăpastie plină de taine pe care o închidea sub apăsarea genelor sale bogate. Era fascinat... Figura ei exprima o tandreţe nehotărâtă care te aşteaptă ca o capcană întinsă partenerului de nevinovăţia ei. Fecioara din ea îl privise cu ochii de femeie, ceea ce-i produsese o visare adâncă. „E ca o floare ascunsă, plină de miresme, care poartă în ea veninul iubirii” – gândea Viorel.

— Cum a fost? a întrebat-o Maria când a intrat pe uşă. Mă refer la întâlnirea cu tânărul acela.

— Bine. M-a adus până la poartă, apoi a plecat.

— Ce spune? Doar nu aţi mers pe stradă ca muţii.

— Are şi el numai mamă, care locuieşte la Ploieşti, lucrează la secţia CFR port ca manevrant de vagoane, are douăzeci şi trei de ani, nu este căsătorit şi are o garsonieră

în care locuieşte singur, pe lângă CET. Zice că îi place de mine şi vrea să fim prieteni. Pare un băiat bun, cu un suflet mare. Se vede că a trăit fără tată.

— Tu ce i-ai spus?

— Că lucrez acolo unde m-a văzut, locuiesc aici, la dumneata, unde a văzut casa pe dinafară, că nu am părinţi şi, cam atât, deocamdată, lăsând să-i spun şi restul mai târziu, dacă va fi cazul.

Viorel Soare era un tânăr chipeş, cu obrazul de copil, cu trupul zvelt, dar bine legat, înalt, cu trăsături delicate şi ferme, faţa smeadă, părul negru fluturându-i pe umeri în plete lungi, nasul acvilin, cutezător, ochi de jăratic acoperiţi de nişte sprâncene voluntar arcuite şi obişnuia să poarte blugi franjuraţi şi pătaţi, aşa cum aveau toţi tinerii pe vremea aceea, combinaţi cu o scurtă de antilopă şi adidaşi, iar în loc de cămaşă, purta un pulover pe gât care-i scotea în evidenţă musculatura destul de dezvoltată.

Lenuţa îl vedea ca fiind un tânăr vioi, cu faţă delicată, voce dulce şi plină de farmec. Când vorbea, tot ce-i spunea el era atât de firesc şi spontan, spus cu o voie bună atât de captivantă, încât te cucerea. Singurul defect pe care i-l atribuia ea, era acea uşoară delăsare în privinţa felului de a se îmbrăca. În rest, firea sa romantică putea fi justificată, în parte, de faptul că trăise fără tată, poate suferise, avusese griji şi chiar neajunsuri.

După mai multe întâlniri cu Lenuţa, nu s-a putut abţine să-i declare acesteia:

— Sunt îndrăgostit de tine, Lenuţa, iar acest sentiment nu l-am mai avut niciodată. Abia acum simt că trăiesc cu adevărat. Necazul mare este că nu mai pot trăi fără tine. I-am spus acest lucru şi lui Aurel, prietenul meu cel mai apropiat, dar nici el nu m-a putut lămuri prea bine asupra „fenomenului”, de m-a apucat subit o asemenea destăinuire.

I-am spus: „Am o stare aşa… o iubesc pe Lenuţa şi de când o iubesc sunt alt om”. „Măi, Viorele – a spus el – Lenuţa este o comoară, dar trebuie să te iubească şi ea”.

„Zice că da” – am continuat eu cu destăinuirile. „Atunci însoară-te cu ea, nu mai sta la îndoială! Procedând astfel, veţi fi cei mai fericiţi oameni din lume”.

Lenuţa nu i-a răspuns pe loc, dar discutând acasă cu Maria, a fost nevoită să recunoască faptul că este stăpânită de acel sentiment nobil, care înseamnă iubirea.

— Tu îmi povesteşti unele lucruri care mă fac să cred că ai început să-l iubeşti pe Viorel. Eşti, într-adevăr îndrăgostită de el?

— Nu cred, tanti că sunt îndrăgostită, dar…

— Atunci spune-i să te lase în pace! Dacă ţie îţi este greu s-o faci, îi spune eu.

— Nu, lasă să-i spun eu mai bine, dar dumneata învaţă-mă cum s-o fac!

— Viorel este un bărbat chipeş, poate este bun şi te iubeşte, aşa cum zici tu, dar nu are prea multă carte, nicio meserie prea de fală, aşa încât eu te-aş sfătui să mai aştepţi, că poate va veni şi cel care va fi norocul tău. Ar trebui să-l refuzi, dar tu faci cum îţi dictează inima.

— Dumitale îţi vine uşor s-o spui, dar mie… eu nul pot refuza pentru că Viorel este fermecător, irezistibil, este atât de bun şi de drăguţ cu mine… De câte ori ne întâlnim nu uită să-mi amintească faptul că soarta lui este în mâinile mele. Atunci voi lăsa şi eu să fie totul cum va vrea soarta.

— Atunci eşti pierdută, nu se mai poate face nimic.

— S-ar putea să fie chiar aşa din moment ce Viorel mi-a plăcut de la prima noastră întâlnire; de când l-am văzut, am simţit pentru el ceva deosebit. Oare să fie adevărat că de acum înainte nu mai pot glumi cu viaţa? Că sunt matură şi voi răspunde de faptele mele?

Lenuţa îşi dădea seama că iubeşte şi cu fiecare zi această convingere devenea tot mai clară şi mai profundă; era cuprinsă de o tulburare, de o vrajă, de o ameţeală ce o învăluia ca un vârtej din toate părţile cu atingeri nevăzute, făcând să-i taie respiraţia. În ea se amestecau toate: iubirea, bucuria, uimirea, teama, fericirea, aşteptarea,

conducând toate la sentimentul de trăire înălţătoare când a descoperit în sufletul ei acel nestemat preţios, care este dragostea.

Dacă trecea o zi în care nu-l vedea pe Viorel sau dacă el n-o invita la o întâlnire în doi, i se părea că a uitat de ea, ori dragostea lui a slăbit. Uneori încerca să coasă câte ceva acasă, dar purtată de gânduri neglija lucrul şi, îşi producea dureroase înţepături în degete cu acul. S-ar fi mulţumit numai să treacă în acea zi pe la ea şi să schimbe două vorbe ca să ştie că el se gândeşte permanent la ea.

De la o vreme mergea mai des la biserică şi îngenunchea la icoana Sf. Fecioare Maria, rugându-se pentru viitorul lor şi să-i ferească de necazuri. Asculta ore în şir melodiile liniştitoare ale orgii care-i transmiteau şi ei această linişte neobişnuită şi atotputernică a lucrurilor veşnice care umpleau incinta, risipindu-se, apoi, peste contururile şterse ale icoanelor înnegrite de patina vremii, umplând sufletele credincioşilor.

Când ieşea din biserică, Lenuţa se simţea altă fiinţă, şi, deşi era ameţită de acea seninătate nepământeană, se simţea liniştită şi împăcată cu soarta.

Acasă evita discuţiile cu Maria pe tema dragostei ei, dar când se întâmpla, totuşi, să abordeze acest subiect, nu se putea abţine să nu spună „îl iubesc, tanti Maria!”

Nici Viorel nu stătea mai bine. Suferea şi el destul de mult, iar când se întâlnea cu Lenuţa se bucura să asculte râsul ei cristalin şi să-i mângâie tandru trupul cald, subţire şi delicat şi să-i soarbă dulceaţa buzelor.

Viorel era un tânăr cuminte, care abia cunoscuse îndreptările vieţii. El o dorea pe Lenuţa cu o dragoste curată care încă nu prinsese înţelesul sau chemarea trupului de femeie; din cauza aceasta în el răzbăteau dorinţe surde, depărtate şi ispititoare şi, cu toate acestea, se abţinea să se apropie de orice femeie, cu zor nelămurit de animal în călduri, ruşinându-se de aceste practici. Pentru el Lenuţa nu era o femeie oarecare, ci un suflet şi o mângâiere care-i încălzea inima aidoma unei raze de soare

prietenos. Deşi crescuse fără tată, mama sa îl educase astfel încât a putut creşte voinic, ca un lăstăraş dat dintr-o rădăcină retezată.

Îi era tare drag trupul Lenuţei, iar ea se îngrijea permanent, fiind mereu spălată, parfumată, caldă şi bună, ca un copil care-şi face somnul liniştit, iar când te apropii de el constaţi că miroase a lapte.

Uneori se oprea din sărutări şi-i declara cu patimă: – Te iubesc, Lenuţa! Te iubesc, iar dacă tu nu înţelegi acest lucru, atunci se vede că m-am înşelat în privinţa sentimentelor tale. Poate că tu nu mă iubeşti deloc, iar eu insist în zadar ca un caraghios…

Privindu-l cu oarecare reproş, Lenuţa i-a răspuns:

— Te înşeli, Viorele. Tocmai eu să nu te iubesc, eu care… Viorel n-a mai aştepta să termine ea fraza şi s-a repezit, a luat-o în braţe şi i-a acoperit gura de sărutări.

— Iubita mea, dragostea mea! Dacă este aşa, atunci totul este clar. Asta am aşteptat atâta vreme de la tine.

O strângea în braţe atât de tare, ajungând s-o imobilizeze complet şi abia mai respira, neputând, dar şi nedorind să se mai apere. În acea clipă, Lenuţa se simţea cea mai fericită fiinţă de pe pământ.

El a sos din buzunar o mică cutiuţă din care a dat la iveală un inel cu o pietricică verde la mijloc şi, bâlbâindu-se de emoţie, a spus: „Nu ştiu cum să-ţi spun, dar vreau să… şi i-a pus inelul în deget, apoi a explicat:

— Este de la mama mea. L-a purtat şi ea când s-a logodit cu tata, dar de când el a murit… îţi doresc să-l porţi şi tu cu mândrie! Pietricica are culoarea ochilor tăi şi ţi-l dăruiesc cu toată dragostea mea.

— Asta înseamnă că vrei să te logodeşti cu mine? la întrebat ea încurcată, iar obrajii i s-au înroşit ca doi bujori plini de foc.

— Da, scumpa mea, de azi vreau să-mi fii logodnică, iar mai apoi, soţie.

— Îmi este frică, Viorele. Am senzaţia că nu este real ceea ce ni se întâmplă nouă acum, ci, mai degrabă un vis.

— Dacă este vis cum spui – deşi eu ştiu bine că este realitate – aş dori ca acest „vis” să nu se sfârşească niciodată.

…Era în luna noiembrie 1987. Lucram în birou şi un telefon de la ofiţerul de serviciu mă anunţa că doi tineri doresc să mă vadă. I-am spus să-i conducă cineva până la biroul meu, iar după un minut, pe uşă intra o domnişoară cu obrajii îmbujoraţi, însoţită de un tânăr înalt, îmbrăcat cu o cămaşă de culoare roşu-aprins, peste care avea o jachetă maro, din piele, blugi şi bascheţi în picioare. Era cu capul descoperit, dar avea un păr bogat, şaten, revărsat în bucle puţin onmdulate, peste urechi şi umeri. Ochii săi vioi, de culoarea cicoarei îi luminau obrajii arşi de soare. Nu părea să aibă mai mult de 23 de ani.

— Bună ziua! au spus ei aproape în acelaşi timp.

— Bună ziua! Staţi jos şi spuneţi cu ce vă pot fi de folos!

— Mă numesc Lenuţa Vişan, s-a prezentat domnişoara. Nu ştiu dacă vă mai amintiţi de mine, dar eu vă cunosc de când m-aţi trimis la şcoala ajutătoare de fete de pe strada Pandurului.

Am făcut un efort de gândire şi mi-am amintit toată povestea, încă de la începuturi.

— Deci, dumneata eşti „Micuţa Cerşetoare” care locuia pe strada Caraiman, unde a luat casa foc şi au ars cei doi, apoi ai plecat la Târgovişte, te-ai întors la Constanţa şi ne-am întâlnit din nou cu ocazia raziei care să desfăşurat în canalele de termoficare de lângă gară. Reţin când a fost scos bătrânul acela cu picioarele roase de şobolani, care a murit după câteva minute.

— Da, da, e vorba de Moş Lică Ciripan. Dar cât de bine vă amintiţi toate amănuntele! se miră Lenuţa, clătinând din cap.

— Într-adevăr, trecerea vremii schimbă mult oamenii, dar le rămân multe trăsături, am adăugat eu.

— Au trecut anii, dar eu am păstrat o amintire vie a zilelor şi întâmplărilor de atunci, care m-au marcat destul

de serios. Copilul de şapte ani de atunci trăieşte şi acum în faţa de optsprezece ani care se află în faţa dumneavoastră şi încearcă să uite totul. Dar, au trecut toate…

— Sigur că au trecut, am repetat eu, dar trebuie să trecem peste ele şi să mergem înainte cu încredere în şansă. Pot spune că eu nu sunt străin de modul cum ai evoluat, deoarece ţi-am urmărit trecerea prin şcoală, ca o datorie profesională care-mi cădea mie în sarcină, în mod direct.

După ce mi-ai povestit, pe scurt, ce a făcut după ce a terminat şcoala, s-a oprit brusc.

— Vă rog să mă scuzaţi că m-am luat cu vorba şi, nu vi l-am prezentat pe Viorel Soare, logodnicul meu!

I-am întins mâna, m-am prezentat şi le-am spus:

— Vă felicit din toată inima! Să fiţi fericiţi împreună!

— Vă mulţumim!

Lenuţa şi-a continuat povestirea, ajungând la logodna cu Viorel, de care s-a declarat mulţumită. O priveam în timp ce vorbea, continuând să rămân un atent observator. Ea se înflăcăra, la propriu şi la figurat, pronunţând cuvintele când mai repede, când mai rar şi mai apăsat.

A sporovăit mult, ca orice femeie, despre lucrurile mărunte şi palide cu o bucurie pe care nu reuşea sau poate nici nu dorea să şi-o refuze. Parcă o înviorau puteri noi. Se vedea că avea multe să-mi povestească despre călătoriile ei prin viaţă, încercând să descrie totul în culori cât mai vii.

Pentru mine, acele minute au constituit o sărbătoare. Constatam, cu plăcere, că Lenuţa păstra trăsăturile delicate şi aceeaşi expresie mereu schimbătoare, aceeaşi făgăduinţă sigură de graţie şi farmec. Copilul firav se transformase într-o domnişoară frumoasă, desăvârşită şi sănătoasă. Cei optsprezece ani îi dăruiseră un farmec mai rafinat, mai tandru, care parcă-i radia dinăuntru. Era viaţă. Dragostea o metamorfozase. Avea ceva care-i insufla o demnitate asemenea unui crin regal.

Ce transformare! Fulgerător mi-au trecut prin minte

scenele din iarna anului 1975, cofetăria, casa de pe Caraiman, apoi scoaterea din canale a micilor vagabonzicerşători.

Un ton al ei, o privire, un gest, mi-o aduceau în amintire pe „micuţa cerşetoare" Dar acum aveam în faţă o adevărată doamnă, o graţie atât de fină, desăvârşită, atât de calmă şi de cumpănită, care dădea coerenţă şi eleganţă acestor calităţi. Vocea blândă şi limpede, precum şi dicţia ei aproape perfectă mă linişteau şi nu m-aş fi plictisit s-o ascult. La un moment dat frazele ei au devenit mai concise şi apoi a tăcut, rămânând dusă pe gânduri.

I-am respectat tăcerea o vreme, dar a trebuit s-o întreb care a fost scopul practic, real al vizitei.

— Acum spuneţi-mi ce vă aduce la mine?

— Vreau să-mi fac mutaţie în garsonieră la Viorel şi nu ştiu cum să procedez.

— Mutaţie nu se poate, mai ales fiind vorba de garsonieră. Căsătoriţi-vă legitim şi atunci situaţia se simplifică pentru că dumneata ai mutaţie pe adresa şcolii din Str. Pandurului.

— Nu am decât viză de reşedinţă, deoarece odată cu casa în care m-am născut au ars toate actele.

— Rămâne, deci, să vă căsătoriţi legitim şi-ţi fac apoi mutaţie la noua adresă. Se numeşte schimbare de domiciliu.

— Dar până atunci ce fac? Eu locuiesc, efectiv, acolo.

— Îţi fac o viză de reşedinţă pentru câteva luni până vă căsătoriţi, apoi întocmiţi dosarul pentru mutaţie. Meriţi o medalie pentru curajul dumitale, i-am spus eu Lenuţei râzând.

— La ce vă referiţi?

— La căsătorie, la schimbarea domiciliului, la toate.

— Totuşi, nu se poate face mutaţie? întreabă Viorel cu o mină rugătoare.

— Deocamdată, nu. Decretul nr. 68/1976 se aplică strict în oraşele mari, iar Constanţa este oraş mare. Aveţi răbdare încă o lună-două şi totul se rezolvă.

— Noi vrem să ne căsătorim în luna aceasta, pe 27.

— Cu atât mai bine. Situaţia e mult mai simplă aşa. Veniţi aici imediat după căsătorie şi discutăm.

S-au ridicat să plece. Atunci i-am spus lui Viorel:

— Să ai grijă de ea! Ai o comoară nepreţuită.

— Da, fiţi sigur de asta. Eu o iubesc şi abia aştept se am lângă mine, să formăm o familie.

Lenuţa mă privea cu recunoştinţă, iar ochii săi s-au umezit. Şi-a scos batista din geantă şi i-a şters, întorcându-se cu faţa spre uşă. De când o cunoşteam, o salvasem de două ori, spre norocul ei.

I-am condus până la ieşirea din sediul miliţiei, iar când am revenit în birou am rămas pe gânduri: „Ce diferenţă este între copiii crescuţi sub oblăduirea familiilor lor, apăraţi, mângâiaţi şi adăpostiţi de părinţi şi ceilalţi copii care cresc sub cerul liber, în ploi şi mizerii, în întunericul locurilor sordide! Ultimii apreciază orice faptă bună în favoarea lor, dar găsesc şi foarte uşor şi motive să verse lacrimi”.

La această întâlnire am evitat să-i aduc la cunoştinţă Lenuţei că am constatat că cei doi oameni arşi odată cu casa lor nu-i erau părinţi; Vasile Vişan era fratele mamei sale, iar Ioana nu-i era mamă defel.

Despre adevărata ei mamă nu-i puteam spune pe atunci mai multe, deoarece declanşam un conflict în familia aceleia, care nu se mai interesase de ea după ce plecase din Constanţa.

În săptămâna care a urmat acestei întâlniri memorabile pentru ei, Viorel a plecat la Ploieşti pentru a discuta cu mama sa şi să-i dea vestea că şi = a luat o comoară de fată pe care urmează s-o aducă în curând la casa lui.

— Când o aduci s-o văd şi eu? l-a întrebat mama.

— De adus n-o pot aduce până în primăvara viitoare, pentru că avem serviciu amândoi, dar te rog să vii dumneata la noi, la Constanţa, atunci când vom face cununia civilă. Nu avem posibilităţi să facem nuntă mare,

dar o masă restrânsă, cu rudele şi câţiva colegi putem face la un restaurant.

— Actele când le veţi scoate?

— Să vedem, poate prin luna decembrie, dar mai întâi să facem analizele medicale… mai durează. Când va fi totul gata te anunţăm noi.

Mulţumit de cele discutate cu mama lui, Viorel a pornit în aceeaşi seară, spre Constanţa. În compartimentul trenului cu care călătorea el nu era nicio persoană, iar pereţii lui erau stăpâniţi de o tăcere profundă; numai perdelele se legănau în ritmul trenului. A intrat şi s-a aşezat pe canapea, iar după o vreme liniştea l-a cuprins şi pe el, acea linişte plăcută în care gândurile îţi zboară nestingherite. Era visător şi se gândea la Lenuţa, la viitorul lor, la căsătoria care devenea treptat o certitudine, nemaiexistând piedici sau îndoială.

La prima întâlnire cu Lenuţa i-a povestit cu lux de amănunte, discuţia avută cu mama sa, care a impresionat-o şi nu s-a putut abţine să spună:

— Nu ştiu de ce, dar o iubesc pe mama ta fără să o fi văzut vreodată. Cred că este o femeie foarte bună.

— Este, a confirmat Viorel şi o iubesc foarte mult. Când vom face cununia civilă va fi şi ea aici. Deja am invitat-o şi a acceptat. Ar fi bine să ne grăbim.

— Îmi trebuie atâtea! Ştii că eu nu am avut posibilitatea să-mi cumpăr obiecte de îmbrăcăminte şi nu pot merge aşa. Poate în decembrie să le cumpăr şi atunci hotărâm.

— Ba le vom cumpăra pe toate în această lună, iar la începutul lunii următoare ne facem analizele medicale şi ne prezentăm la starea civilă! a spus Viorel cu hotărâre, neuitând să adauge: „inclusiv rochie de mireasă, fără de care nu vom intra în primărie”.

— Atunci trebuie să-mi respecţi şi tu o dorinţă.

— Care?

— Să te tunzi frumos, aşa cum îi stă bine unui viitor soţ, bărbat care lasă în urmă ţinuta adolescentină şi se

angajează să întemeieze o familie.

— De acord. Şi mama mi-a spus acelaşi lucru.

— Înseamnă că ne-am înţeles, rămânând să-ţi mai cumperi costumul pentru nuntă, cel de ginere.

Ajunsă acasă, Lenuţa n-a mai aşteptat să fie întrebată ca de obicei şi i-a povestit totul Mariei.

— Să fie într-un ceas bun, fata mea! Să dea Dumnezeu să ai o viaţă liniştită, că meriţi după atâtea întâmplări prin care ai trecut!

— Abia aştept să am şi eu casa mea, rostul meu, să ştiu că am ce să sper de la viaţă!

— Vei avea, dar să nu te grăbeşti! Măritată te vezi într-o seară, dar fată nu mai ajungi niciodată.

În luna decembrie Lenuţa şi Victor s-au căsătorit în prezenţa prietenilor lui Viorel şi a colegelor ei, dintre care n-a lipsit Mar ia, care i-a ţinut şi loc de mamă. De la Ploieşti a venit şi mama lui Viorel, care a fost impresionată de frumuseţea Lenuţei. Aceasta a îmbrăţişato cu căldură, apoi a privit-o intens şi a exclamat:

— Eşti superbă, copila mea! Cred că şi Viorel ştie că şi mine că sufletul tău este la fel de frumoas ca trupul într-adevăr, Lenuţa se deschisese şi se făcuse şi mai frumoasă, împlinindu-se la trup. Vine o vreme când fetele înfloresc aproape brusc, prefăcându-se în trandafiri care îţi iau ochii; ieri ţi se păreau copile, iar astăzi constaţi că prezenţa lor te nelinişteşte şi te ispiteşte. Era o mare diferenţă de la uniforma de şcoală pe care o purtase cu ceva vreme în urmă, cu codiţe, bentiţă albă pe cap şi sarafanul albastru (rochie), la bluzele de mătase şi sandalele moderne, fuste care aţâţă şi părul bogat care-i cădea pe umeri în valuri negre, uşor ondulate.

— Sper că nimic nu ne va împiedica să ne împrietenim şi nu mă vei considera rivala ta pentru că amândouă iubim acelaşi bărbat?

A râs, apoi a rămas o vreme lângă Lenuţa, continuând să-i mângâie obrazul fin, catifelat şi îmbujorat de emoţie. După ce a mai zăbovit asupra fizicului ei plăcut,

aceasta a continuat:

— Uită-te în ochii mei, Lenuţa! Vreau să citesc în ei cât de mult îl iubeşti pe fiul meu.

— Îl iubesc foarte mult, doamnă, a spus Lenuţa aproape în şoaptă, în timp ce purpura îi colora faţa.

— Să nu-mi mai spui doamnă! Dacă poţi, consideră-mă mama ta! Viorel mi-a povestit o parte din viaţa pe care ai dus-o, aşa că îmi dau seama de câte ai fost lipsită şi cât ai suferit. Acum nu ne rămâne decât să ne străduim împreună să vindecăm rănile sufleteşti.

Cuvintele soacrei sale au fost de natură a o impresiona puternic pe proaspăta noră, care s-a aplecat şi şi-a lipit buzele de mâna acelei doamne care-i fusese străină până atunci, iar acum avea dreptul să-i spună mamă. Pe faţa ei şi-au făcut apariţia lacrimile care-i alunecau fără voie ca două mărgele.

După aproape unsprezece ani de zile putea pronunţa din nou cuvântul „mamă”, dar în alte condiţii şi cu o altă semnificaţie.

— Fiul meu – a reluat după o pauză mama lui Viorel – nu este nici director de fabrică, nici şef de stat sau vreun ministru, dar are un suflet bun şi răbdător. Eu nu i-am putut oferi prea multe bucurii după moartea tatălui său, dar a fost cuminte şi a învăţat, mai întâi la liceu, apoi o şcoală la căile ferate. Sunt mulţumită de el că este muncitor corect, iar astăzi se cere tocmai acest lucru: să ai universul tău pe care să-l preţuieşti, să trăieşti simplu, dar să fii de folos semenilor tăi, apoi mori simplu, lăsând în urma ta amintirea datoriei împlinite. În viaţă, niciodată nu trebuie să-ţi fie ruşine de faptele tale şi să trăieşti în cinste pentru a nu avea motive să te temi.

La starea civilă totul a decurs în linişte. Lenuţa a fost, de departe, cea mai frumoasă mireasă, privită cu respect, dar şi cu invidie, de participanţii la ceremonie.

Mutarea în garsoniera lui Viorel i-a produs Mariei un gol în suflet, iar când Lenuţa şi-a luat valiza cu puţinele lucruşoare, aceasta i-a spus, printre lacrimi:

— Îmi vine greu să mă despart de tine. Mă obişnuisem să am pe cineva drag în casă, cu care să plec la muncă şi să mă întorc, fără să ne despărţim.

— Lasă, tanti Maria, că vom fi tot timpul împreună la serviciu şi vom vorbi la fel ca şi până acum!

— Nu este acelaşi lucru. Să nu uiţi să mă mai vizitezi! i-a strigat Lenuţei, când aceasta s-a îndepărtat.

…Viaţa noului cuplu a debutat cu o explozie de plăceri şi de fericire. Aceşti oameni tineri, simpli şi drepţi, folosind dragostea firească, s-au topit într-o apropiere de inimă şi de trup, transformând-o pe Lenuţa într-o adevărată floare prin minunea împreunării lor. În noul lor cuibuşor nu le mai păsa de nimeni şi de nimic, continuând să se încleşteze în frământarea tulbure şi beată a inimilor lor, noaptea sau ziua, trăind cu râvnă clipele de fericire, ca nişte animale sănătoase. Dragostea lor avea darul să-i producă Lenuţei veselia pe care o pierdu-se cândva; era frumoasă, voinică, tandră, iar ochii ei verzi emanau spre exterior a trufie care-şi bătea joc de toată orânduiala şi prefăcătoria lumii. Zilele erau mereu frumoase în ochii lor, iar serviciul li se părea tot mai uşor.

Vecinii se obişnuiseră cu ei şi-i simpatizau pe faţă, apreciindu-le sârguinţa în căsnicie şi comportarea lor prietenoasă faţă de toţi, fără excepţie.

În vara următoare, în noaptea de Sf. Maria, după ce s-au iubit şi apoi s-au aşezat liniştiţi să se culce, Lenuţa l-a anunţat tandru că este însărcinată.

— De unde ştii? a întrebat-o el, ridicându-se în cot.

— Ştiu eu.

— Înseamnă că vei fi mămică, o mămică tânără şi frumoasă, iar eu un tătic bun şi grijuliu.

— Aşa s-ar părea. Abia aştept să mişte şi să bată cu picioruşele în pântece pentru a-şi anunţa existenţa şi a-şi cere dreptul la viaţă.

Aşteptarea ei a fost, însă, zadarnică. După două luni de zile, în timp ce se întorcea de la serviciu, i s-a făcut rău, încât Viorel a fost nevoit să ia un taxi şi s-o interneze la

Spitalul judeţean – secţia maternitate – unde a fost operată d urgenţă şi a avortat. A stat două săptămâni până când s-a vindecat.

Multe lacrimi au vărsat, atât Lenuţa, cât şi Viorel; El mergea la spital zilnic, cu teama în suflet că ar fi putut s-o piardă; inima îi era tristă şi îngheţată ca atunci când ar fi fost golită de sânge.

Când a adus-o acasă, a lăsat-o să doarmă în liniştea desăvârşită a camerei, ascultându-i respiraţia regulată, uşoară, care-i ridica încet pieptul şi retrăia momentele de voluptate de care avuseseră parte cu luni în urmă, când se iubiseră pe covor, pe patul moale, cu atâtea tandreţe şi pasiune, cu aprindere, până la epuizare, explorând, parcă, o lume miraculoasă.

…În timpul spitalizării, Lenuţa a avut prilejul să afle noutăţi despre viaţă şi despre modul de întocmire a trupului femeii. Femeile internate în secţia maternitate erau de vârste diferite, aveau afecţiuni diferite, dar şi experienţe de viaţă şi cunoştinţe diferite. Pentru a le trece vremea mai uşor, fiecare povestea întâmplări de care luaseră cunoştinţă sau chiar lor li se întâmplase o faptă sau alta.

— Multe fete tinere vin aici şi nasc, apoi fug din spital, abandonându-şi copiii. Astea sunt căţele, nu mame, spunea o femeie din comuna Ovidiu, destul de oţărâtă. Auzi, tu! îl ţine nouă luni în pântece, se chinuie să-l nască, urlând până-i ies ochii, iar când îl vede frumos, sănătos şi dolofan, îl lasă şi dispare, pe furiş, ca o hoaţă. Merită asta să i se spună mamă?

— Altele se dau de ceasul morţii că nu pot să facă copii, a intervenit alta, o profesoară din Medgidia, care născuse o fetiţă de trei kilograme.

Acum doi ani am fost la Spitalul „Fundeni” din Bucureşti pentru a-mi face un control de specialitate, şi am întâlnit un cuplu foarte necăjit că nu putea avea copii. Doctorul le spunea: „Verificarea sterilităţii se face, în mod obligatoriu, ambilor soţi, că doar amândoi fac copiii, nu

separat. Din practică şi din cercetările efectuate, a rezultat că femeile dau 60% din cazurile de sterilitate, iar bărbaţii restul, adică 40%”. „Deci trebuie să fie examinat şi soţul? a întrebat doamna respectivă”. „Întocmai aşa am spus. Trebuie să fiţi examinaţi amândoi, a confirmat doctorul, apoi a adăugat: Sunt cazuri când creşterea factorilor de sterilitate la unul dintre soţi poate suplini, într-o oarecare măsură, deficienţele celuilalt”.

Un alt cuplu care fusese mai înainte la acelaşi doctor şi povesteau prin câte au trecut: aşteptări epuizante pe sălile policlinicilor, discuţiile cu medicii specialişti, probele dezagreabile date în vederea examenelor de laborator, toate îi exasperase şi le produsese o stare de lehamite amestecată cu îngrijorare, nelinişte şi apatie.

Doctorul s-a uitat peste însemnările din hârtiile prezentate şi privind spre soţ a spus: „La dumneavoastră totul este normal. Sunteţi apt pentru a procrea. Acum vă rog să aşteptaţi pe sală până când o voi examina şi pe doamna!”

Terminând examinarea a fost chemat înăuntru şi soţul, iar doctorul le-a spus: „Doamna este de vină, are o inflamaţie latentă care datează mai de multă vreme, pe care n-a tratat-o, aceasta obturând trompele. Deocamdată vă voi prescrie un tratament cu pastile, după care vă recomand să faceţi o cură de trei săptămâni la Sovata”.

Privind-o cu suspiciune, medicul a dat pe faţă şi o altă cauză şi anume că doamna în cauză nu avea o viaţă sexuală normală, poate chiar deloc şi a întrebat-o:

— Sunteţi credincioasă tare, mai bine zis „bigotă”?

— Da, a răspuns ea ruşinată.

— Atunci aceasta este explicaţia, pe lângă celelalte. S-ar putea să nu-l mai acceptaţi de loc pe soţ?

— Da, a spus încet.

— Doamnă, să faceţi tratamentul prescris şi, paralel cu acesta, reglaţi-vă viaţa sexuală! Altfel nu veţi avea nici copii, riscând şi un „pui” de cancer.

Aşa i-a spus, iar pe sală noi am discutat mai mult.

Soţul respectiv îşi dorea mult un băiat care să-i ducă mai departe numele şi neamul şi era tare necăjit. Copiii înfloresc căsnicia, fără ei totul pare împietrit.

Cred că el avea dreptate să-i spună: „Ce să fac cu tine, o bigotă? Stăm amândoi în casă ca doi cuci, cu o prăpastie între noi care ne aduce numai prilej de ceartă şi nicio bucurie”.

Doamna îl iubea şi nu avea de gând să-l părăsească şi se temea să n-o arunce el ca pe o haină veche, dacă va continua să-l trateze tot aşa şi s-a hotărât să-şi schimbe comportarea. Cu toate că îi dădea dreptate să fie supărat că nu au copii, femeia nu se mai încredea total în jurământul lui iniţial de a rămâne împreună cu ea „până când moartea ne va despărţi”, cum jurase în faţa altarului.

…A urmat o tăcere profundă în tot salonul, fiecare rumegând cele povestite, după care o doamnă care era mai gureşă şi o numiseră „Râmniceanca” pentru că era din oraşul Rm. Sărat, a intervenit:

— Curios lucru! Doamna de care ai povestit dumneata îşi dorea din suflet să aibă un copil şi nu-l putea avea din cauza unor betegeli, iar tânăra noastră sănătoasă tun şi în putere, îi dă Dumnezeu o mândreţe de băiat şi ea îl abandonează. Doamne, câte lucruri strâmbe mai sunt şi pe lumea asta! Parcă sunt făptuite anume pentru a produce numai durere şi suferinţă.

— Dar de unele fapte mai este vinovat şi omul, care şi-o face, câteodată, cu mâna lui, zice alta.

— Poate că ai dreptate. Păi să vă povestesc un caz care s-a petrecut la noi, la Rm. Sărat, în urmă cu câţiva ani de zile – reia Râmniceanca.

Un bărbat trecut de 50 de ani, poate se apropia de 60 de ani, merceolog pe la o fabrică de confecţii, se tot ducea prin ţară de aducea marfa de la diferite întreprinderi, în tren a întâlnit o tânără care era studentă la o facultate – ceva cu fizică, nu ştiu sigur – şi a început să trăiască cu ea; se duceau la hoteluri prin Bucureşti, de fiecare dată când ajungea în Bucureşti, omul mergea la ea, la facultate şi

petreceau câteva zile în hotel. Despre acest bărbat, ce să vă spun, era bine şi avea o familie aşezată, casa lui şi nevasta îi născuse şi-i crescuse doi băieţi ca bradul, amândoi căsătoriţi, unul era inginer textilist şi altul doctor.

Cam după ce a trecut vreun an de zile, studenta îl anunţă că este însărcinată. Omul s-a speriat şi i-a spus să avorteze pentru că îi dă el banii de care are nevoie. „Nu pot, a răspuns studenta! Copilul are deja şase luni de zile". „De ce ai aşteptat până acum şi nu ai făcut ceva?" „Pentru că tu nu ai mai trecut pe aici, iar eu nu am avut bani".

Bărbatul a insistat să mai analizeze şi să vadă ce se mai poate face, dar studenta s-a ţinut fermă pe poziţie, că ea nu are chef să moară şi că va naşte copilul, pe care i-l va aduce lui la Rm. Sărat, iar dacă refuză, îl va da în judecată pe cale legală.

Timp de aproape patru luni de zile omul s-a frământat ce să facă şi cum s-o scoată la capăt, dar nu găsea cale de ieşire din acest impas. Se şi vedea cu copilul la uşa lui şi apostrofat de vecini, ajungând ruşinea oraşului, apoi, discutarea lui în organizaţia de partid şi poate excluderea. Nu ştia ce să-i spună soţiei, pe care o considera o femeie bună, morală şi de casă. Apoi erau cei doi băiaţi ai lui, oameni de vază, cu familiile lor.

Slăbise de atâtea gânduri şi nu găsea nicio soluţie pentru a depăşi acest moment atât de dificil. În luna august a acelui an, când a căutat-o la familia la care stătea, studenta l-a invitat în casă şi i-a arătat copilul. Era o fetiţă frumoasă, cu o piele albă şi mirosea toată a lapte.

— Asta este fetiţa noastră! zice ea privindu-l pe sub sprâncene. Ce spui?

— Eu ştiu ce să spun?

— Dacă nu poţi s-o iei la tine acasă, îmi dai suma de 100.000 lei ca s-o pot creşte şi te las în pace. Ai posibilitatea să alegi. Sau poate vrei să te însori cu mine?

— Dă-mi răgaz câteva luni să discut şi cu soţia şi vom vedea atunci ce avem de făcut.

— Dar grăbeşte-te că eu pe 1 octombrie încep

cursurile la facultate şi trebuie să ştiu ce am de făcut, unde las copilul.

— Pentru început, cred că ar fi bine să-l dai la o creşă când începi şcoala, apoi vom hotărî ce vom face. Poftim două mii de lei să-i cumperi cele necesare, iar până atunci mai trec eu pe aici.

Ajungând acasă, omul era tot pe gânduri, mereu posac, preocupat de ceva pe care soţia nu-l ştia, deşi tot insistase să-i spună. Într-o zi s-a hotărât.

— Ce tot ai, măi, bărbate, de stai mereu trist, tăcut şi îmbufnat? Nu cumva tu ai delapidat banii pe care ţi-i dă întreprinderea pentru aprovizionare?

— Nu, dragă. Ce, de ieri, de alaltăieri umblu eu cu banii întreprinderii? Dacă greşeam mă găseau ei de mult vinovat, iar acum cine ştie pe unde eram.

— Atunci, poate ai omorât vreun om şi te aştepţi să te descopere şi să te bage la puşcărie?

— Nici asta. E ceva şi mai rău.

— Mai rău decât moarte de om ce poate fi?

— Îţi spun, dar promite-mi că mă asculţi cu calm până la capăt şi mă vei ajuta!

— Dacă mă pui să te ajut să-l îngropi pe cel pe care l-ai omorât, nu ştiu dacă o pot face.

— Nu e asta.

— Hai, spune odată, că mă sperii!

— Am un copil, o fetiţă de câteva luni pe care aş vrea s-o aduc acasă şi s-o creştem amândoi. Este o fată foarte frumoasă, iar noi tot nu avem fete.

— De unde te-ai căptuşit cu o fetiţă, de care zici?

— E o poveste mai lungă.

— Spune-o, oricât de lungă ar fi! Nu trebuie să ne lămurim odată? a spus soţia, înroşindu-se la faţă.

— Ba da. Am trăit cu o studentă din Bucureşti, a rămas însărcinată, iar acum câteva luni a născut.

— Iar tu vrei să mi-o aduci mie s-o cresc, ca o bună dădacă ce sunt. Parcă nu am crescut doi băieţi. Câţi ani

are studenta? îmi închipui că nu a trecut peste douăzeci, iar tu ai trecut de mult de cincizeci. Să-ţi fie ruşine! De-aia erai tu aşa cătrănit!

— Ruşine îmi este, dar nu ştiu ce să fac pentru că studenta îmi cere suma de 100.000 lei sau mă dă în judecată pentru a obţine pensie de întreţinere pentru copil, ceea ce înseamnă acelaşi lucru.

— De ce nu i-ai spus că te însori cu ea şi terminaţi?

— Cum să-i spun că mă însor cu ea când eu sunt însurat cu tine? Şi apoi ce spuneau băieţii noştri?

— Când te-ai apucat de prostii şi te-ai încurcat cu studenta nu te-ai gândit că ai nevastă şi copii?

— Uite că atunci nu am judecat cum trebuie, am căzut în păcat, iar acum trag ponoasele.

— Poţi să te căsătoreşti cu ea şi scapi de toate. Din partea mea te poţi considera liber pentru că mâine de dimineaţă voi depune la judecătorie acţiunea mea de divorţ. Nu pot locui sub acelaşi acoperiş cu un depravat care m-a înşelat. Şi câte „studente” or fi fost înaintea acesteia care a reuşit să-ţi pună căpăstru?

— Draga mea, eu cred că nu faci bine. Ne vom face de râs în tot oraşul. Apoi află băieţii şi nu va fi bine.

— Dar dacă-mi aduci tu progenitura studentei în casă nu va râde lumea?

— Prezenţa copilului în casă vom găsi noi cum s-o motivăm, la asta ne vom mai gândi, dar să nu ne pripim! Să judecăm bine ce avem de făcut!

— De mâine voi depune acţiunea, iar dacă tu nu te muţi din casă, voi pleca eu, a spus soţia hotărâtă.

Ce credeţi că a făcut femeia? A depus acţiunea a doua zi, iar până seara a strâns nişte boarfe într-o valiză şi a plecat de acasă. Dar unde a ajuns? Nici n-o să vă vină să credeţi: la vecinul de lângă casa lor, căruia îi murise soţia de câţiva ani de zile şi el locuia singur pentru că avusese o singură fată care se măritase şi locuia în Focşani. La vreo săptămână au fost invitaţi amândoi la judecătorie pentru conciliere şi a stat cu ei de vorbă chiar preşedintele –

judecătorul Dobrican – care a încercat să-i explice femeii că nu face bine la o asemenea vârstă, dar ea o ţinea pe-a ei şi cerea să se pună procesul pe rol şi să se judece.

Femeia a plecat înainte acasă la noul „domiciliu”, iar soţul ei a mai rămas de vorbă cu Dobrican, care ştia destule fapte pe care le judecase. După ce i-a povestit soţul toată tărăşenia, cu lux de amănunte, judecătorul l-a întrebat:

— De ce s-a dus ea tocmai la acest vecin, care este şi singur? Nu ai mai avut bănuieli că între ei ar putea fi ceva necurat?

— Am mai avut odată o ceartă cu ea când eram tineri, nu aveam decât primul copil şi mi-a spus că i-a prins pe amândoi la ei în casă, dar eu nu am crezut şi am trecut peste asta, mai ales că eram buni prieteni de familie, vecini, făcusem amândoi războiul…

— Ştii ce te sfătuiesc eu? Hai să facem testul de sterilitate! Este cam dificil, unele probe sunt dezagreabile, dar ne vom lămuri asupra tuturor problemelor nebuloase care plutesc acum în jurul acestui caz. Sper că nu vei regreta.

L-a învăţat unde să se ducă, cum să procedeze, iar peste câteva luni, a adus toate rezultatele.

Între timp mai avuseseră loc două şedinţe de conciliere, dar „reclamanta” nici n-a vrut să audă de îndemnurile judecătorului să-şi retragă plângerea şi să se întoarcă acasă. În perioada acesta bărbatul a scris băieţilor care au venit, le-a explicat el, le-a spus şi ea „focul” ei, dar cu toate rugăminţile lor către ea să înceteze cu procesul şi să se întoarcă acasă, ea a spus nu! şi aşa a rămas.

Ce credeţi că scria în actul medical privind testul de sterilitate? Scria că acel bărbat este steril total şi n-a procreat niciodată. S-a născut întrebarea: atunci cu cine a făcut cei doi băieţi doamna „reclamantă”?

În cadrul aceleaşi şedinţe de judecată, bărbatul a pus pe masa judecătorului un nou dosar în care solicita, de

această dată, el, divorţul faţă de soţia infidelă. De la prima înfăţişare s-au lămurit lucrurile, întrucât la proces s-a prezentat şi vecinul lor, care a recunoscut că au trăit împreună şi este posibil ca ei doi băieţi să fie ai lui.

La ultima înfăţişare s-au prezentat şi cei doi fii, care au continuat să insiste pe lângă părinţi să nu se despartă. În final amândoi au spus: „Tată, noi pe tine te iubim şi te recunoaştem de părinte. Încercaţi să treceţi peste ceartă şi ambiţii!” „Nu! Mama voastră, deşi vinovată, m-a făcut de râs în faţa lumii. Nu mai pot sta cu ea. Să rămână la cel cu care m-a înşelat atâţia ani”. Şi s-au despărţit.

Acum trebuia lămurită problema cu studenta, care aştepta banii de la el (sau să-i dea fetiţa?). Cu rezultatul testului de sterilitate în buzunar, bărbatul a plecat la Bucureşti s-o caute pe studentă. N-a găsit-o la gazda unde o ştia, întrucât se mutase, dar nu i se ştia noua adresă. Atunci s-a hotărât să meargă direct la facultatea unde învăţa ea şi a aflat de la secretariat următoarele: Studenta este căsătorită tot cu un student, locuiesc în căminul de la Complex „Grozăveşti” şi au o fetiţă de aproape un an pentru care primesc alocaţie.

Omul a căutat să se convingă cu propriile simţuri şi s-a prezentat la căminul după adresa căpătată, pătrunzând în cămin, apoi în camera cu pricina unde a găsit un bărbat tânăr care-i dădea fetiţei nişte lapte amestecat cu ceai dintr-un biberon.

— Bună ziua! a spus omul.

— Bună ziua! a răspuns tânărul. Pe cine căutaţi?

— Pe domnişoara Angela.

— Sunt soţul ei, puteţi să-mi spuneţi mie! Ea este plecată la masă, la cantină.

— Este copilul dumitale?

— Da. De ce mă întrebaţi?

— Aşa, am vrut să ştiu, că eu sunt o cunoştinţă a ei şi nu ştiam că este căsătorită. Bună ziua! a spus el şi a ieşit în faţa intrării în cămin unde a aşteptat-o pe studenta în cauză.

N-a durat mult şi Angela a apărut într-un grup de fete gălăgioase. Când l-a văzut, a pus capul în jos, gândindu-se, probabil să-l evite, însă a continuat să meargă spre intrare.

— Angela! a strigat-o el. Vino puţin!

— Ce cauţi aici? l-a întrebat ea cu răutate.

— Am venit să-mi dai fetiţa. Sper că nu te-ai răzgândit tocmai când m-am hotărât s-o iau?

— Nu-ţi dau nicio fetiţă! îmi dai banii şi gata!

— Nu ştiu dacă şi soţul tău va fi de acord cu această hotărâre! Sau, poate, sunteţi înţeleşi?

— Ce vrei să spui?

— Că nu aveţi nicio şansă în privinţa banilor, pentru că iată ce scrie aici! Citeşte cu voce tare!

Angela s-a înroşit şi apoi a spus: Ai câştigat! şi s-a îndreptat spre intrarea în cămin, blazată că planul ei de a-l escroca pe bătrân eşuase.

A plecat şi bărbatul, gândindu-se cu amărăciune la întâmplările prin care trecuse. „Om bătrân şi prost” se mustra el în timp ce părăsea aleea din faţa complexului studenţesc.

...

— Scoală-te să mănânci ceva! a rugat-o Viorel, mişcându-i uşor umărul.

— Nu-mi este foame.

— Nu se poate să nu mănânci pentru că te anemiezi. Nu te mai gândi la ce a fost! Bine că ai scăpat tu!

— Încerc să înţeleg ce s-a întâmplat, care a fost cauza care a declanşat această nenorocire, dar nu reuşesc.

— Poate a fost o întâmplare, nu este totul pierdut.

— N-a vrut Dumnezeu să ne trăiască. Era primul rod al iubirii noastre.

— Vom mai avea şi alţii, nu trebuie să disperăm.

La serviciu toate colegele au compătimit-o, dar au încurajat-o în acelaşi timp, scoţându-i în evidenţă vigoarea şi tinereţea. Maria, care o văzuse şi la spital, a sfătuir-o să-

şi ia concediu de odihnă şi să plece undeva departe de Constanţa. S-au sfătuit amândoi, iar Viorel i-a spus să meargă la Ploieşti câteva zile pentru a o vizita pe mama sa, iar de acolo să meargă întristaţiune de munte. Ajunşi la Ploieşti, mama lui Viorel nu i-a mai lăsat să plece mai departe, sfătuindu-i să ia trenul în fiecare zi şi să meargă la Sinaia, Predeal, Braşov sau chiar mai departe, dar să se întoarcă seara în Ploieşti. „Când voi putea, vă voi însoţi şi eu duminica”, le promitea mama, numai să stea împreună cu ea.

Concediul le-a făcut bine, în special Lenuţei, care să bucurat mult de liniştea pădurii, de mersul cu telefericul de la Cota 1400, de cântecul păsărilor şi jocul veveriţelor întâlnite în zonele cu stejari.

Întorcându-se de la Ploieşti, Viorel s-a prezentat la şeful Direcţiei CFR Constanţa şi a solicitat să i se repartizeze un apartament. „Lasă cererea aici, luna viitoare vom discuta toate solicitările în Comitetul Oamenilor Muncii şi te anunţăm de hotărârea luată”.

N-a mai apucat ziua când să primească apartamentul, deoarece în noaptea de 21 aprilie, în timp ce dirija nişte vagoane în port, a fost lovit de un autocamion care circula pe o şosea interioară şi în drum spre spital a murit; şoferul a motivat că avea lumina farurilor destul de slabă şi nu l-a observat decât de la o distanţă prea mică, ne mai putând să-l evite.

Lenuţa fusese lovită de soartă din nou. Şocul declanşat de moartea lui Viorel a fost atât de mare, încât nu şi-a revenit complet nici după trecerea unui an de zile de la această pierdere colosală pentru ea.

De la o vreme o vizita mai des Maria, iar aceasta o consola şi o ajuta să treacă mai uşor peste necazurile peste care dădea. Privind-o, Maria se trezea că îi spune aproape în şoaptă:

— Cât de mult te-ai schimbat, Lenuţa!

— Simt că mi-a îmbătrânit sufletul. Acum mă aflu la o răspântie de drumuri şi nu ştiu pe care să apuc, nu reuşesc

să mă hotărăsc de loc încotro s-o iau.

— Ai răbdare că se vor limpezi toate!

— Văd că nu am încotro, trebuie să trăiesc aşa cum o fac pentru că n-am învăţat să trăiesc altfel.

— Suferinţa te-a secătuit de tot. Încearcă să nu mai pui totul la suflet că te doboară!

— Ce face bunica? a întrebat Lenuţa.

— Mama? Cu bătrâneţea ei. A început să nu se mai coboare din pat, nici pentru necesităţi. Mâine-poimâine „se duce” şi ea şi rămân singură pe lume.

— Ca şi mine, a spus Lenuţa, clătinând din cap.

— Tu eşti tânără, dar eu mă apropii de vârsta când nu mai sunt folositoare nimănui.

— M-am hotărât să mă transfer la I.H.R. Mamaia, să lucrez într-un restaurant. Ce zici, fac bine?

— Nu prea ştiu ce să-ţi spun. La restaurant cred că este mai greu, mai multă muncă, vin turişti care mănâncă în serii mari şi trebuie serviţi repede, cu pretenţii.

— Luna viitoare începe sezonul estival şi am vorbit cu o vecină, soţie de marinar, care mi-a spus că a vorbit cu şeful de restaurant, iar dacă este loc, poate mă angajează. Primesc orice muncă, numai să plec din port, că de câte ori trec pe lângă locul unde a murit Viorel, mă apucă plânsul, iar timp de două zile nu sunt bună de nimic. Mă duc acasă şi plâng până mi se umflă ochii. După ce mă opresc din plâns retrăiesc momentele în care Viorel mi-a cerut mâna: „Răspunde-mi, vrei să fii soţia mea?”. „Vreau!”. „Nu-mi vine să cred. Ai spus da?”. „Aşa am spus”. „Mulţumesc! Să ştii că sunt un om simplu, dar merit dragostea ta, iar pentru asta îţi promit că te voi respecta şi voi munci ca să ne fie bine. Să ştii că eu te iubesc, iar când ne vom muta în casa noastră, vom face din ea un sanctuar”. Aşa mi-a spus Viorel. Şi atunci iar plâng şi plâng. N-a mai avut ocazia să primească apartamentul promis în care să ne facem sanctuar, pentru că moartea l-a smuls la numai 25 de ani trăiţi.

Într-o zi Lenuţa se întorcea acasă, trecând pe lângă

Piaţa Griviţei de unde cumpărase zarzavat. Când să traverseze strada Ştefan cel Mare pentru a ajunge la staţia de troleibuz, a văzut un grup de copii jegoşi, prost îmbrăcaţi şi murdari pe faţă, cu părul unsuros şi năclăit de mizerie. Se ciondăneau între ei, folosind un vocabular primitiv, chiar vulgar, însoţit de gesturi violente şi indecente care-i aminteau de perioada când şi ea locuise în hruba din „bătrâna vizuină”. Trecuseră de atunci patru ani şi i se părea destul de mare diferenţa dintre oamenii canalelor de termoficare şi ceilalţi locuitori civilizaţi ai oraşelor, poate mai mare ca dintre animalul sălbatic şi cel domestic. Aceste amintiri au făcut-o să lăcrimeze.

Altă dată, aşteptând într-o intersecţie să vină culoarea verde a semaforului pentru a traversa strada, a văzut o domnişoară frumoasă ca un înger, însoţită de un bătrân, probabil tatăl ei. Tânăra era înaltă, zveltă, îmbrăcată elegant şi cu un păr ca aurul care-i flutura în vânt. Abia când a privit-o de aproape, din faţă, a observat că este oarbă, motiv de a fi condusă de braţ de cineva. „Păcat de frumuseţea ei, dacă este lipsită de lumină!”. De atunci, de câte ori plângea, îşi aducea aminte de fata oarbă, se oprea din plâns şi-şi spunea în gând: „Există alţi oameni mai oropsiţi decât mine”.

Peste o săptămână Maria a lipsit de la serviciu şi nimeni nu ştia motivul. După amiază a trecut pe la ea, pe acasă. Murise mama ei şi se pregătea pentru a o înmormânta. I-a transmis condoleanţe şi apoi au trecut amândouă într-o altă cameră.

— Cred că îţi este foarte greu, a spus Lenuţa.

— Trebuia să se întâmple odată, că nu se mai putea mişca singură. Dar prin câte am trecut şi câte am îndurat eu… M-am convins că nu trebuie să le pui pe toate la inimă, că dacă te superi pentru toate intrigile în care vei fi amestecată, chiar fără să ai vreo vină şi dacă vei plânge de fiecare dată, nu-ţi vor ajunge lacrimile, nici ochii şi nici puterea; te vei îmbolnăvi şi te vei prăbuşi.

— Nu există fericire pe lume! a spus Lenuţa

plângând. Totul este minciună şi prefăcătorie, iar situaţia ta nu interesează pe nimeni. Simt că până acum am purtat un văl pe ochi, pe care abia mi l-a smuls acest destin, dar a făcut-o cu brutalitate. O vreme am mers orbecăind prin lume. Acum ce să mai fac? Sunt din nou singură. Cel puţin dacă aveam un copil, aveam o preocupare şi o speranţă.

— Iartă totul, fata mea, şi ai milă! Oamenii sunt răi din cauza prostiei, dar tu să fii bună, că Dumnezeu vede tot pe lumea aceasta şi pe cei buni şi pe cei răi.

Lenuţa simţea lipsa mamei, de aceea o vizita mai des pe Maria, să se sfătuiască cu ea, să-i poată destăinui suferinţele ei şi să primească răspunsuri la întrebările care o năpădeau.

Adesea era deprimată, iar când ajungea în garsoniera lor, toate obiectele îi aminteau de Viorel, făcând-o să plângă până când adormea, zicând în gând: „Poate aşa am fost eu blestemată să pătimesc într-una şi să nu am tihnă!”

Soacra Lenuţei mai trecuse pe la ea o singură dată după moartea lui Viorel când stătuse o singură zi şi-i propusese să se mute la ea la Ploieşti, dar refuzase, motivând să fie aproape de mormântul lui Viorel.

În luna mai a început sezonul de vară pe litoral, iar vecina ei de bloc a căutat-o şi i-a spus: „Ţi-am găsit loc la noi, la restaurantul „Flora” şi şeful meu a spus că te primeşte. Vrei să mergi mâine de dimineaţă cu mine?

— Merg, tanti Mia, dar nu am anunţat nimic la serviciu şi nu ştiu cum să fac să nu-i supăr.

— Înainte de a pleca vii la mine şi dai un telefon ca să-i anunţi că întârzii două ore. Le spui şi tu că nu te simţi prea bine!

— Da, aşa am să fac.

Şi aşa a făcut, iar în două ore a reuşit să fie angajată a restaurantului, unde a început lucrul peste câteva zile. La început a fost ceva mai greu până când s-a acomodat cu personalul localului, dar după ce au cunoscut-o, toţi au îndrăgit-o şi au încurajat-o, înconjurând-o cu căldură.

Treptat au început să i se cicatrizeze şi rănile

sufletului, văzând că mai sunt şi alte femei care suferă, deci, suferinţa este generală. În unele zile când găseau o pauză, fugeau pe malul mării şi se scăldau, răcorindu-se, pentru că zăpuşeala era mare atât afară cât şi în interiorul localului.

La sfârşitul lunii august turiştii se răriseră şi lucrau mai lejer. Într-o după amiază s-a hotărât să-i facă o vizită Mariei. I-a deschis o vecină a acesteia, dar n-a priceput de ce, până când a pătruns în cameră unde a găsit-o pe Maria în pat.

— Ce ai păţit, tanti Maria?

— Mi-am fracturat un picior pe care mi l-au pus în ghips la spitalul portului, dar acum mă supără tare stomacul, încât nu pot să mănânc nimic. A venit un doctor şi mi-a făcut o reţetă – uite-o acolo pe noptieră – dar încă nu am luat medicamentele de la farmacie. Zice că am ulcer şi o dischinezie biliară, de fapt este scris diagnosticul pe reţetă, uită-te şi tu.

— O iau cu mine, iar mâine îţi aduc medicamentele. Pe la noi nu prea mai este de treabă. Ce zici dacă vin să stau cu dumneata până te însănătoşeşti?

— Ce să zic? Mă bucur. Vrei tu să faci asta pentru mine? Tu nu ai treabă?

— De treabă sunt sătulă. Nu ştiu dacă voi ajunge vreodată la pensie, că am obosit de acum când abia am ajuns la douăzeci de ani.

— Te aştept ca pe sfintele moaşte, că tare-mi este urât singură în toată casa.

— Bine. Mâine după serviciu, vin şi nu mai plec de aici.

— Te aştept. La revedere!

Cap II A doua căsătorie a Lenuţel. Matei.

La etajul al doilea dintr-un bloc vecin cu cel în care locuia Lenuţa, se afla familia Grancea. Cu Mia, o doamnă în vârstă de 30 de ani – soţia navigatorului – căci el lucra la întreprinderea Navrom – se întâlnea adesea pe aleea dintre blocuri şi se salutau de fiecare dată, ca bune vecine,

fie că erau în drum spre serviciu ori spre piaţă. Mihai Grancea venea adesea pe acasă însoţit de Matei, unul din colegii şi prietenii săi, cu care mai beau câte un pahar de băutură şi stăteau de vorbă. Acesta din urmă trecea printr-o perioadă grea deoarece îi murise soţia de câteva luni şi încă nu-şi revenise din durerile pricinuite de această pierdere.

Mia Grancea o ajutase pe Lenuţa să se angajeze la restaurantul „Flora „din Mamaia şi, lucrând cu ea aproape zi de zi, a putut constata că aceasta este de o nobleţe deosebită şi o bună colegă, serioasă, cinstită şi muncitoare. O ştia tot singură, în urma pierderii lui Viorel pe care îl cunoştea foarte bine de mai mulţi ani şi s-a gândit să-i propună lui Matei o eventuală unire cu Lenuţa. Nu ştia cum să procedeze şi atunci şi-a pus în gând să discute această problemă cu Mihai, soţul ei.

— M-am uitat la Matei de câte ori vine pe la noi este tăcut, abătut şi nu are chef de nimic, a deschis ea discuţia pe departe.

— Nu i-a fost uşor, dragă, doar şi-a pierdut persoana cea mai iubită şi i-a rămas copilul la o vârstă atât de fragedă. Închipuie-ţi ce aş face eu dacă s-ar întâmpla ceva cu tine, iar Cornel ar rămâne singur la vârsta de cinci ani pe care îi are? Sau tu să rămâi singură, dacă mi s-ar întâmpla mie ceva? Ar fi groaznic!

— Ai dreptate Mihai. Eu cred că n-aş putea suporta. Ştii ceva? Eu am o colegă de serviciu foarte bună, care are o situaţie asemănătoare cu a lui Matei şi cred că nu ar fi deloc rău să le mijlocim o întâlnire.

— Te referi, probabil, la Lenuţa Soare, de la blocul vecin?

— Da, la ea. Dar tu de unde o cunoşti?

— De când a venit odată la noi să te anunţe că vă cheamă şeful la serviciu într-o duminică pentru că a primit o serie mare de turişti străini. Este o tânără drăguţă şi îi stătea bine în doliu în care era înfăşurată.

— Da, soţia lui Viorel pe care-l cunoşti, uitasem.

— Dar el e mai mare decât ea, are vârsta noastră.

— Nu este prea mare diferenţa. Important este ca ei să se placă, să se înţeleagă şi să se căsătorească. M-am gândit să-l inviţi duminică pe la noi şi s-o invităm şi pe Lenuţa, fără să le spunem despre ce este vorba. Ba nu – spune ea după o pauză de gândire – nu duminică pentru că lucrăm amândouă toată ziua, mai bine luni.

— Eu pot să-l sun la telefon chiar acum şi vine în zece minute cu maşina, dacă este acasă, spune Mihai.

— Nu, lasă pentru luni, să discut eu ceva cu ea!

Lunea următoare întâlnirea a avut loc aşa cum au plănuit soţii Grancea. Mai întâi a venit Matei, cu care soţii Grancea au avut o discuţie amplă pe tema propusă de Mia. Matei a oscilat la început, dar Mihai a insistat, punându-i problema în felul lui propriu, cu trimitere la bătrâneţe şi moarte:

— Măi, Matei, degeaba spui că ţie îţi este indiferentă viaţa. Tu nu-ţi dai seama că viaţa trebuie trăită, altfel tinereţea trece pe lângă tine şi nici nu ne dăm seama când ne ducem. Părerea mea este că încă eşti destul de tânăr şi ar trebui să te gândeşti să-ţi refaci viaţa, să ai şi tu un rost când vii de pe mare.

— V-am ascultat pe amândoi şi nu spun că nu aveţi dreptate în ceea ce spuneţi, dar ia gândiţi-vă că eu am un copil şi nu văd femeia care să alerge spre mine cu limba scoasă pentru a face pe dădaca să mi-l crească. Sincer să fiu, nici eu nu m-aş căsători cu o femeie care are copii. Şi atunci prefer să trăiesc aşa, fără să mai caut şi să „încerc marea cu degetul”.

Mia a ieşit din cameră şi s-a dus la Cornel, fiul lor, care se juca în camera lui cu o maşinuţă electrică.

— Du-te până la tanti Lenuţa acasă şi spune-i că o rog să vină până la noi! Hai repede!

— Dar după aceea mă laşi afară?

— Da, dar urci întâi acasă, împreună cu ea ca să te văd eu!

— Da, mami, dar iau şi mingea afară.

— Da, dar mai întâi du-te la tanti Lenuţa! în câteva minute, în holul de la intrare şi-a făcut apariţia Lenuţa, însoţită de Cornel.

— Mami, dă-mi mingea! a strigat copilul de afară, din faţa uşii.

— Poftim! Să nu te duci departe din faţa scării!

— Bună ziua! a spus Lenuţa. Ce s-a întâmplat?

— Trebuie să se întâmple ceva ca să vii pe la mine? Am vrut să te văd şi să mai stăm şi noi de vorbă, că la serviciu ne mulţumim doar cu munca şi cu frânturi de vorbe. Hai în sufragerie!

Intrând, Lenuţa a dat cu ochii de cei doi bărbaţi şi faţa i s-a împurpurat de emoţie, vădit încurcată.

— Bună ziua! a spus ea celor prezenţi.

— Sărut mâna! au răspuns cei doi bărbaţi, aproape în acelaşi timp.

— Dânsa este Lenuţa, colega mea de serviciu, el este Mihai, soţul meu, iar domnul este Matei Ganea, colegul soţului, lucrează amândoi pe acelaşi vapor.

— Pe soţul dumitale l-am mai văzut, dar nu am avut până acum ocazia să-l cunosc personal, a precizat Lenuţa.

Au discutat tot felul de generalităţi, au băut câte un pahar de bere, iar spre seară Lenuţa s-a scuzat, spunând că are ceva de făcut şi trebuie să plece acasă.

— Vă conduc, doamnă, până acasă! s-a oferit Matei. Afară s-a întunecat şi e mai bine aşa.

— Matei, vezi tu dacă e Cornel jos la scară şi spune-i să vină în casă! a strigat Mia din uşa apartamentului, făcându-i un semn discret cu degetul.

Pe Cornel l-a găsit în casa scării împreună cu alţi copii şi l-a expediat imediat: „te cheamă mama în casă”, apoi şi-a continuat drumul alături de Lenuţa.

Ajungând în faţa blocului său, Lenuţa i-a mulţumit pentru grija de a o acompania şi i-a spus „la revedere”!

— Doamnă Lenuţa, vă supără dacă vă fac o propunere? Ştiu că este prea repede, dar eu nu prea am

timp.

— Depinde ce fel de propunere este. Vă ascult!

— Ne putem întâlni mâine în parcul de la gară să mai stăm de vorbă?

— Eu ştiu? Mâine nu se poate că vin târziu de la lucru. Joi, dacă nu aveţi nimic împotrivă.

— Bine, joi la ora 16°°, vă convine? Eu vă aştept acolo.

— Îmi convine. Atunci ne-am înţeles.

Şi spunând acestea, Lenuţa i-a întins mâna pe care Matei a sărutat-o, după care s-au despărţit. De acum fiecare îşi făcea gânduri şi preocupări cât mai diverse îi frământau în aşteptarea zilei când vor afla ce gândeşte fiecare şi dacă au ceva în comun, care să-i apropie.

Joi, la ora 16°° Matei o aştepta în parcul de la gară, cu un buchet de flori în braţe, pe care i le-a dăruit Lenuţei, după ce i-a sărutat mâna, însoţindu-l cu expresia: „Să ne poarte noroc!”. Vom vedea cât timp le-a purtat noroc florile acelea.

S-au aşezat pe o bancă sub un copac de pe alee şi au discutat până s-a înserat, iar Matei a invitat-o la un local pentru a fi mai „în societate”, primind răspunsul „altă dată, acum aş vrea să merg acasă”.

Matei era un bărbat care împlinise 28 de ani, era brunet, cu o faţă ovală şi ochii căprui, bine legat, de statură mijlocie, viguros şi puţin adus de spate; obrazul lui era umbrit de nişte riduri timpurii, semn al unor suferinţe şi triste experienţe. Frumosul lui chip era înnobilat de o frunte luminoasă sub care ochii săi scânteietori vorbeau despre viaţă şi putere. Faţa aspră de vânt şi de arşiţa soarelui contrastau cu vestonul alb imaculat şi cu şapca de aceeaşi culoare, de la uniforma marinărească.

— Mai întâi propun să renunţăm la cuvintele de politeţe şi să ne adresăm, tutuindu-ne, pentru a lega mai uşor discuţia noastră, a spus Matei.

— Nu am nimic împotrivă, a încuviinţat Lenuţa.

— Cred că trebuie să ştim câte ceva unul despre

celălalt şi voi începe cu mine: am o mamă şi o soră mai mare decât mine cu câţiva ani, divorţată de soţul ei; soţia mea a murit acum aproape opt luni, iar de la ea mi-a rămas un băiat în vârstă de doi ani şi jumătate. Eu locuiesc în apartament cu mama şi fiul meu, iar sora are un apartament în care locuieşte cu copilul ei în vârstă de şase ani. Tatăl nostru ne-a părăsit încă de când eu nu împlinisem zece ani, dar motivul nu am reuşit să-l aflu. Cam asta este toată povestea vieţii mele care încape într-o filă de carneţel.

— De ce a murit soţia ta?

— În urma unui avort septic. Nici eu nu ştiu prea bine împrejurările, că atunci eram plecat pe mare, iar când m-am întors, a trebuit să accept concluzia medicului.

Privirea blajină şi vorba simplă şi liniştită ale lui Matei, la care se adăuga şi fizicul său agreabil, au câştigat încrederea şi simpatia Lenuţei, care era dispusă să-i răspundă, fără ocol, la orice întrebare, cu toată naturaleţea. I se părea că Matei este un gen de bărbat ne mai întâlnit până atunci. Simţea că el i se adresează sufletului ei şi mai puţin femeii din ea, iar vocea lui a avut darul de a o cuceri.

— Acum cred că este rândul meu să mă prezint? a spus Lenuţa, zâmbind larg. Dacă tu ai o mamă, o soră, un copil şi un nepot, apoi eu sunt mult mai săracă; eu nu am părinţi, nu am fraţi sau alte rude şi nici cel puţin copii n-am reuşit să am. Cum s-ar spune, sunt *„singură pe lume”*.

— M-ai făcut curios. Ce s-a întâmplat cu toţi ai tăi?

— Părinţii mi-au murit amândoi într-un incendiu în anul 1976; au ars împreună cu casa în care dormeau. Este o poveste mai lungă, dar foarte tristă şi nu-mi face deloc plăcere să mi-o amintesc. Eu am fost crescută de o mătuşă – singura soră a mamei – care a murit şi ea în 1983, rămânând pentru a doua oară orfană, apoi am locuit şi învăţat într-o şcoală-internat, iar după ce am împlinit vârsta de 18 ani, m-am angajat în muncă.

Peste un timp m-am căsătorit, iar după aproape doi

ani de zile, soţul meu a fost lovit de o maşină şi a murit, iar eu am rămas, din nou, singură pe lume. Nu este prea roză povestea vieţii mele, dar ce să fac?

— Acum înţeleg de ce îţi este trist sufletul.

— Pentru că am avut numai decepţii în viaţă, răspunde ea, privindu-l cu o figură plină de melancolie.

— În dragoste?

— În viaţă, poate şi în dragoste, prin pierderea soţului.

— Se vede suferinţa pe faţă, dar este suferinţa sufletului.

— Citeşti în suflet? întreabă Lenuţa uşor înfiorată.

— S-ar putea spune şi aşa. Deşi fiecare suflet este un unicat.

Lenuţa a oftat uşor şi a fixat cu privirea chipul liniştit al lui Matei care a exprimat stăpânire de sine, echilibru şi forţă şi o undă de căldură i-a izvorât din inimă.

În gândul ei îşi spunea: „Acest bărbat trebuie să fie un om bun”.

Matei a aşteptat ca ea să mai spună ceva, dar observând că este purtată de gânduri, cine ştie unde, a rupt el tăcerea:

— Important este să nu disperi în viaţă şi să nu crezi niciodată că totul este pierdut ci, totdeauna să speri în mai bine. Totodată trebuie să accepţi şi realitatea că nu toţi s-au născut să fie fericiţi, să-şi împlinească toate ambiţiile şi să se îmbogăţească. Dar asta nu înseamnă că trebuie să abandonezi lupta şi speranţa.

Lenuţa îl privea cu atenţie. Cuvintele lui blânde şi înţelepte, dar mai cu seamă privirea lui caldă, sinceră, deschisă, care îi însoţeau vorbele, dându-le viaţă ajungeau până la inima ei rănită, socotindu-le un balsam pentru suflet. De atunci a început să-l aprecieze şi să se gândească tot mai mult la el.

— Poate eu te înţeleg cel mai bine pentru că şi eu am suferit când a murit soţia mea. Era o femeie bună, cinstită, iubitoare. Astăzi mai sunt în viaţă ţinut de nădejdea că

într-o zi voi găsi o femeie cu calităţi asemănătoare, voi găsi fiinţa ideală care să reuşească să mă facă să renasc, să mă pot purifica şi înălţa. Dacă aş găsi-o, pentru ea aş fi în stare să-mi dau şi viaţa. Nu ştiu dacă tu mă poţi înţelege, dar nu-ţi pot cere acest lucru.

Lenuţa îl asculta emoţionată profund şi se gândea, în acelaşi timp: „De unde ştii tu că nu te înţeleg, când şi eu am suferit şi am gândit la fel ca tine în acele momente grele? Destăinuirea ta sună ca o propunere, care ar însemna o încercare pentru amândoi, iar eu îţi dau dreptate, pentru că nu văd o altă cale”.

— Suferinţa uneşte oamenii, dar există şi pericolul ca ea să se amplifice, dacă cei doi nu lucrează împreună pentru a se tămădui, a spus ea, întorcând privirea spre el.

La un moment dat, Matei îngenunchează lângă bancă, îi prinde mâinile şi îi spune dintr-o răsuflare:

— Vrei să ne unim amândoi sufletele obosite? Dacă da, să ştii că eu te voi sluji cu credinţă cât voi trăi!

— Nu te supăra, dar eu nu te iubesc şi nu vreau…

— Nu este nimic. Nu mă iubeşti acum, dar eu am răbdare să aştept până când te vei hotărî, numai să nu dureze prea mult timp, că eu nu prea am timp, cum ţi-am spus mai înainte. Aş dori să nu mă refuzi, dar ce pot face? Cum ţi-o fi voia.

— Te rog să te ridici de jos, să nu te vadă trecătorii! Lenuţa avea lacrimi în ochi şi, privind la faţa lui rugătoare era pe punctul de a spune DA, dar când îşi aducea aminte de necazurile ei, răspunsul i se oprea pe buze.

— Te rog să-mi răspunzi! Gândeşte-te că în situaţia că răspunsul tău va fi negativ, el mă va ucide.

— Preferi ca eu să mă sacrific? De ce doreşti asta?

— Dimpotrivă, vreau să iei decizia din suflet, conştientă că faci un pas care să te avantajeze. Cum să te sacrifici?

— Eu nu te iubesc şi ţi-am spus-o pentru că nu vreau să te mint. Eu am o situaţie mai aparte… te respect, dar nu pot suporta minciuna şi prefăcătoria. Şi apoi, tu nici nu-mi

cunoşti trecutul.

— Trecutul tău nu mă interesează. El te priveşte numai pe tine. Noi ar trebui să pornim de la zero, de astăzi.

— Ar trebui să te privească şi pe tine pentru ca mai târziu să nu avem discuţii, certuri… dar dacă nu vrei…

— Draga mea, asta e spovedanie şi aş vrea s-o evităm, iar fiecare să-şi păstreze trecutul în suflet şi, dacă poate, chiar să-l uite cu desăvârşire. Să începem o viaţă nouă. Aş vrea să mă aştepte şi pe mine cineva drag acasă când mă întorc de pe mare. Mama şi sora sunt altceva, înţelegi?

La asemenea răspuns. Lenuţa a renunţat să-i mai mărturisească istoria neagră a vieţii ei, mulţumindu-se cu sumara prezentare a clipelor prin care a trecut înainte de a o cunoaşte Matei.

— Iar tu să nu te consideri „singură pe lume!”. De astăzi mă ai pe mine şi te rog să te bizui pe mine!

Au pornit pe drumul spre casa Lenuţei, hotărât s-o conducă până la uşa garsonierei, mergând alături în tăcere, fiecare cu gândurile lui, neîndrăznind să se tulbure reciproc. Când au ajuns în faţa scării de la bloc, Lenuţa i-a spus, zâmbind, „la revedere!”

— Când te mai văd? a întrebat-o Matei.

— Vineri, a venit răspunsul ei, după o clipă de gândire.

— Te aştept în faţa gării la ora cinci. Vinerea viitoare.

— Bine, voi fi acolo. Noapte bună!

Toată noaptea s-a gândit la discuţia lor şi la propunerea lui Matei, încât a adormit abia spre ziuă. Matei îşi făcea planuri şi număra zilele – opt – până la următoarea întâlnire, aşteptând s-o vadă pe cea care i-a schimbat în câteva zile modul de a gândi.

Când a ajuns vineri la gară, neobservând-o pe Lenuţa care se afla lângă un chioşc de ziare, s-a postat lângă o cutie de poştă şi privea spre oraş, aşteptând ca ea să vină din direcţia aceea. Nu se aştepta să fi sosit mai înainte de

ora stabilită. Observându-l, însă, din locul unde se afla, aceasta s-a apropiat tiptil şi i-a spus în şoaptă:

— Bună ziua, domnule! Slab spirit de observaţie.

— Nu te-am văzut. De fapt cred că am venit mai înainte de ora fixată şi aşteptam nepăsător. Ştiind că mai am timp, nu intrasem în panică. Tu?

— Vin direct de la serviciu şi n-am vrut să te las să mă aştepţi.

— Mulţumesc pentru grija ta. Îţi fac o propunere, dar de data asta să nu mă refuzi!

— Depinde de propunere.

— Hai să mergem la un restaurant! Acolo este o atmosferă mai intimă şi putem discuta în voie. Şi aşa văd că vremea arată că va ploua până-n seară.

— Cum vrei tu, a încuviinţat Lenuţa, distrată.

Au urcat în troleibuz, iar când au ajuns în centrul civic al oraşului, au pornit alături pe bulevardul Tomis (fost I.V. Stalin), discutând despre serviciu, despre vreme. Lenuţa îi răspundea râzând şi mergea fluturându-şi poşeta cu o neglijenţă necunoscută lui până atunci, care l-a determinat s-o întrebe:

— Astăzi pari veselă. Ce este cu tine? Ai câştigat la Loto?

— Sunt fericită, deşi nu prea ştiu de ce.

— Mă bucur că eşti fericită. Fericirea este în noi, în inima noastră, ea nu trebuie căutată mai departe.

— Dacă e aşa, atunci e bine, a răspuns ea.

Au ajuns la restaurantul „Casa cu lei” unde au intrat şi s-au aşezat la o masă mai în fundul sălii; el i-a tras scaunul, iar după ce s-a aşezat, a trecut de cealaltă parte a mesei, venind în faţa ei s-o poată privi tot timpul. Din penumbra localului, aproape gol, stăpânit de o linişte profundă, s-a apropiat chelnerul care i-a întrebat profesional:

— Ce aţi dori să serviţi? Poftiţi lista! Vă pot recomanda o friptură specialitatea casei, o tochitură cu

mămăliguţăşi…

— Câte o friptură şi un vin roşu! a spus scurt Matei, oprind debitul chelnerului, dar încălcând regula de a o consulta pe Lenuţa asupra preferinţelor sale.

După ce au mâncat friptura, Matei a ridicat paharul cu vin, îmbiind-o pe Lenuţa să facă la fel şi a toastat pentru fericirea lor şi pentru împlinirea dorinţelor lor. Din ochii ei verzi, printre genele-i arcuite, s-au scurs două boabe de rouă care sclipeau, iar buzele-i cărnoase se mişcau uşor fără a scoate vreun sunet. Deodată pe obraz i s-au prelins lacrimile, iar el, observând-o, i-a mângâiat duios obrazul.

— De ce plângi? Spune-mi, nu te mai ascunde!

— Nu pot să-ţi spun. E tare greu.

— Să te ajut? insistă Matei.

— Nu poţi şi mi-ar fi şi mai greu.

— Pentru a spune adevărul din suflet nu-ţi trebuie curaj, pentru că el va răzbate oricum.

— Pentru ce am eu în suflet îmi trebuie chiar foarte mult curaj.

— Ce ar putea fi atât de grav? Doar vreo crimă!?

— Altă dată poate îţi voi spune.

Ceea ce ascundea, de fapt, Lenuţa era tocmai amintirea lui Viorel care nu mai era şi se simţea că îl trădează, încercând să răspundă cererii în căsătorie pe care i-o făcuse Matei, pe care nu-l iubea, încă. Parcă ghicindu-i gândul, Matei a continuat s-o mângâie cu tandreţe şi să-i amintească cele ce i le spusese ea la prima lor întâlnire:

— Tocmai credinţa că dacă ai iubit puternic pe cineva nu vei mai iubi niciodată o altă persoană este dovada dimensiunilor sentimentelor, a sincerităţii şi profunzimii lor. Analizând mai profund această părere, constat că mă revoltă poziţia celor care nu înţeleg că omul mai poate iubi şi a doua oară, la fel ca prima dată, poate chiar şi mai mult, dacă are parte să găsească un suflet nobil. Spun aceasta deoarece omul trăieşte şi se schimbă de la o vreme la alta.

— Poţi iubi statornic şi devotat toată viaţa numai dacă dragostea este întreţinută, dacă trăieşte în noi şi este o parte din sufletul nostru. Desigur, există unele nuanţe pentru fiecare caz în parte, a apreciat ea.

— Eu prefer dragostea adevărată, fără nuanţe şi fără condiţii, cea care porneşte direct din inimă.

— Asta e cam greu. Dragoste fără condiţii nu există decât în ceruri, numai la cei prea fericiţi întru Domnul. Dar noi ne aflăm pe pământ – a continuat Lenuţa – şi acest lucru nu trebuie uitat; aici dragostea dintre un bărbat şi o femeie este ca o spadă ascuţită pe ambele tăişuri, de unde pot apărea oricând surprizele. În asemenea condiţii nu este indicat să rişti.

— Scopul şi interesul vieţii femeii este dragostea adevărată – a reluat Matei după o pauză – dragostea pentru un bărbat adevărat. O femeie nu poate fi fericită decât dacă-şi duce viaţa lângă un bărbat destoinic. În situaţia în care în sufletul bărbatului nu există sinceritate, bunătate, sufletul acelei femei decade în păcat ca şi trupul ei. De aceea se unesc ei doi pentru a fi părtaşi la bine şi la greu.

— Unirea de care vorbeşti depinde de mulţi factori. Printre ei se numără şi înţelegerea, faptul că cei doi trebuie să se asemene, altfel nu pot merge împreună. Nu trebuie pierdut din vedere trecutul fiecăruia din ei.

— Dacă inimile celor doi se întâlnesc într-o dragoste adevărată, nu mai există trecut, el trebuie uitat; să rămână numai prezentul şi viitorul lor. De aceea ţi-am spus că nu vreau să ştiu trecutul tău. Eu am pornit de la ideea că în fiecare om există o zonă care nu aparţine celuilalt şi, deci, ea trebuie să rămână necunoscută. Trecutul este în urmă şi acolo trebuie să fie lăsat, deoarece cunoaşterea lui te încătuşează.

— Ai idei foarte progresiste pentru vremea noastră.

— Dacă tu vei fi de acord să te căsătoreşti cu mine, aş vrea ca această căsătorie să se bazeze pe un foarte subtil simţ al cinstei, dragostei, onoarei şi al integrităţii

individuale.

...Şi vreau să precizez aici: „Căsnicia lor astfel s-a desfăşurat timp de doi ani şi jumătate, până când un „binevoitor” a trimis familiei Ganea o scrisoare anonimă plină de invective, minciuni şi denigrări privind-o pe Lenuţa, la care Matei a acţionat neglijent cu familia sa, încălcând, cu destulă uşurinţă, principiile enunţate de el mai sus”.

...Întorşi de la restaurant, în faţa blocului Lenuţei s-au oprit. Simţindu-l că nu are chef să plece, ea a venit cu precizarea:

— Scuză-mă că nu te pot invita în casă, dar acolo na intrat niciun bărbat de la moartea lui Viorel. Vreau să-i păstrez neîntinată memoria pentru că a fost casa lui şi pentru mine a fost un om nemaipomenit de bun.

— Foarte bine! a venit răspunsul lui Matei, care rămăsese puţin pe gânduri. Apropo, voiam să te invit la balul nostru de sâmbătă. Vii cu mine?

— Probabil este seara? întreabă ea.

— Da, după ora şapte. Să vin să te iau?

— Dacă nu-ţi este prea greu, poţi veni. Acum este timpul să ne despărţim. Noapte bună!

— Noapte bună! a spus Matei, apropiindu-se încet de ea şi sărutând-o pe frunte.

Ajunsă în camera ei, Lenuţa s-a dezbrăcat şi a intrat în baie, zăbovind în faţa oglinzii. Se privea şi îşi punea întrebări: „Oare se va schimba viaţa mea sau fac o greşeală? Cum va fi oare? Matei spune că dacă inimile a doi oameni se întâlnesc într-o dragoste adevărată, nu mai există trecut, doar prezent şi viitor. El nu cunoaşte, încă, toate necazurile mele, dar dacă le-ar şti, cine ştie cum ar fi în stare să reacţioneze”.

Aceste gânduri n-o lăsau să doarmă. Perdeaua de la fereastră era trasă într-o latură, iar în cameră pătrundeau razele luminoase ale lunii pline, scoţând în evidenţă conturul obiectelor. „Fericirea este în noi, în inima noastră, nu trebuie căutată departe – spune Matei şi s-ar putea să

aibă dreptate”.

Întors acasă, Matei a fost întâmpinat de mama sa, Voica şi întrebat unde a întârziat pentru că l-a aşteptat cu mâncarea caldă.

— Nu-mi este foame, mamă, am mâncat la restaurant acum aproape o oră în urmă.

— Cu cine ai fost?

— Cu o doamnă. Dar de ce eşti curioasă?

— Mi-am închipuit eu că la mijloc se află o doamnă, pentru că de la o vreme pleci mai des de acasă şi te întorci cu acelaşi miros de parfum de trandafiri.

— Este o doamnă distinsă, spune Matei, intrând în camera lui.

— Când mi-o prezinţi şi mie? a răsunat vocea mamei din hol, înainte de a închide uşa.

— Cât mai curând, mamă. Trebuie s-o conving, mai întâi, să mă ia de bărbat, apoi ţi-o prezint.

S-a dezbrăcat şi s-a întins pe pat cu faţa în sus, ţinându-şi mâinile sub cap, gândindu-se la Lenuţa, pe care o plăcea foarte mult şi se simţea legat de ea sufleteşte, deşi nu-i era clar dacă o iubeşte. Era plin de speranţe şi îşi făcea planuri de viitor în care o cuprindea şi pe ea de fiecare dată. Gândul i-a zburat, apoi, la nepreţuita lui soţie, care a fost o mamă bună şi o prietenă de nădejde. După moartea ei, era prima dată când se gândea să-şi refacă viaţa, dar nu oricum, ci cu o femeie care să merite să-i ia locul celei dintâi.

Lenuţa i se părea potrivită pentru acest rol, dar problema căsătoriei cu ea trebuie discutată, mai întâi, cu mama şi sora sa Geta, deoarece el era mai mult plecat cu vaporul, pe când ea ar trebui să rămână cu ele şi nu credea că i-ar fi tocmai „comod”. Un obstacol serios care trebuia învins era ambiţia Getei de a-l căsători cu Aurora, o colegă de serviciu cu care ea lucrează la întreprinderea de Construcţii Hidrotehnice Constanţa (I.C.H.).

A adormit târziu cu zâmbetul pe buze, uitând să se mai învelească, iar peste noapte l-a trezit răcoarea.

A doua zi a mers la vapor unde s-a întâlnit cu Mihai.

— Ce ai făcut atunci cu vecina mea? l-a întrebat acesta.

— Am condus-o acasă. Nu m-am mai întors acasă la voi ca să nu vă deranjez. De atunci am avansat, suntem prieteni buni. Am invitat-o la balul nostru care va avea loc sâmbătă. Sper că veniţi şi voi?

— Nu venim, Matei, că plec cu Mia la ţară. Tatăl ei este bolnav şi ne-au chemat acolo. Poate altă dată. În orice caz îţi urez succes cu fata! Lenuţa este o comoară la casa omului, după câte mi-a povestit Mia despre ea.

— Nu ştiu ce am, Mihai, dar simt nevoia să mă destăinui.

— Dă-i drumul! Te ascult.

— De când o cunosc sunt alt om, un om nou. Cred că o şi iubesc, dar nu sunt, încă, sigur.

— Ea ce zice?

— Zice că nu mă iubeşte, că îi vine greu după moartea soţului ei, dar o văd că se ataşează de mine pe zi ce trece. I-am propus căsătorie şi nu mi-a dat, încă, un răspuns. Mai greu îmi este cu mama şi cu sora mea, mai ales cu sora, care mă bate la cap cu o colegă de la ea de la serviciu.

— În final tot tu trebuie să hotărăşti, doar tu vei fi cel care va trebui să trăieşti cu ea.

— Nu m-aş fi gândit vreodată că voi mai putea iubi pe altcineva. Dacă mi-ar fi spus asta cineva, n-aş fi crezut. E drept că pe Lenuţa o iubesc într-un mod diferit faţă de Rona, fost mea soţie.

— Cu timpul sentimentele se definesc, se mai schimbă. Important este că ai găsit un suflet de care să te apropii şi să-ţi schimbi gândurile şi comportamentul, că de câte ori te vedeam aşa trist şi abătut, mi se rupea inima.

…Sâmbătă, Matei a venit acasă la Lenuţa s-o ia la bal, dar nici de această dată nu a avut prilejul să ajungă în camera ei, deoarece se îmbrăcase mai devreme şi privea în

lungul aleii sosirea lui; când l-a văzut venind, a coborât şi i-a ieşit în întâmpinare.

— Bine ai venit!

— Bine te-am găsit! Deja eşti gata?

— Păi, ce-i trebuie unei femei vara? o rochiţă şi o pereche de pantofi, puţin fard şi e gata de plimbare.

— Asta ţi se potriveşte ţie care eşti frumoasă şi nu ai nevoie de prea multe, dar sunt alte femei care stau câte două ore în faţa oglinzii când urmează să plece la vreo petrecere. Tu ai multe calităţi de aceea la tine toate sunt uşor de îndeplinit cu gesturi mici, simple.

— Mulţumesc! Astăzi eşti pus pe complimente şi se vede că nu eşti dispus să faci economie în acest scop.

Ajunşi la „Clubul Marinei”, de cum au început să urce primele trepte, Lenuţa a simţit că toate i se învârtesc înaintea ochilor; pulsul îi crescuse, făcând să-şi audă sângele zvâcnind în timpane şi în inimă, iar respiraţia îşi mărise şi ea ritmul. Degeaba se străduia ea din răsputeri să fie calmă şi să înlăture emoţiile. Înaintea lor urcau pe scară alte perechi în haine multicolore, iar din spate veneau câţiva colegi ai lui Matei în uniformele lor albastru + alb.

În sala de bal aceştia au făcut cerc în jurul lor, au urmat prezentările, însoţite de felicitări adresate lui Matei şi un zâmbet prelung, toate confirmând că Lenuţa le plăcuse, iar această constatare a avut darul s-o liniştească.

Până când a început dansul, Matei i-a vorbit despre persoanele mai de seamă care se aflau în sală, continuând să-i prezinte Lenuţei pe cei care se apropiau de ei şi îi salutau. Matei făcea aceasta cu delicateţe, iar ea se îmbujorase şi abia îşi mai stăpânea ritmul respiraţiei. Pe chip îi apăruse o lumină puternică care iradia dintr-un foc lăuntric mocnit până atunci. Atmosfera din bal îi făcea bine, iar colegii lui Matei o invitau tot mai des la dans. Matei era mândru de ea şi se bucura când o vedea fericită; o admira pentru buna ei dispoziţie şi zâmbetul de copil mulţumit afişat pe faţa ei care exprima fericirea lăuntrică,

făcând-o să uite de răul şi durerile ei de mai înainte.

Dacă la început se simţea străină în mijlocul acelor oameni, necunoscând pe nimeni în afară de Matei, acum

Lenuţa plutea în dans în braţele colegilor săi. Totul i se părea ireal, plin de fard şi frumuseţe. Muzica se revărsa în tonuri uşoare, mângâietoare, pătrunzându-i în suflet şi legănând-o dulce, iar dansul o vrăjea şi o legăna, purtând-o pe valurile ritmului. Firea ei senzuală şi blândă, care până atunci se zbuciumase printre oameni banali era uluită de cele ce vedea şi simţea. I se părea că trăieşte în lumea basmelor cu nimfe dansând în adâncul apelor, aşa cum citise ea în cărţi, la care contribuia şi lumina roşie şi albăstruie a becurilor acoperite cu hârtie colorată.

În vâltoarea dansului, perechile se învârteau pe parchet, înghesuite unele în altele, iar din frecarea trupurilor lor întărâtate şi din capetele ameţite, din sufletele împăcate, se ridicau în aer valuri de fericire şi miros cald de transpiraţie, amestecat cu mirosul înăbuşitor al parfumului şi prafului de pudră care-i învăluia pe toţi ca un nor, plutind împreună cu valul cald de răsuflări fierbinţi în toată sala.

În lumina suavă ca o pulbere diamantină, căzută de sus din candelabrelor de cristal care planau asupra salonului aproape plin de oameni, femeile îmbrăcate în rochiile lor lungi de seară, cu umerii şi braţele descoperite, păreau mult mai frumoase. Bărbaţii, pe de altă parte, majoritatea în uniformele albastre, cu cămăşile lor de un alb imaculat, arătau mai vioi, mai supli şi mai distinşi ca altă dată, plini de vervă şi de mişcare.

— Vrei să bei ceva? o întreabă Matei, când de ei s-a apropiat un chelner cu o tavă pe care se aflau mai multe pahare pline.

— Un suc aş vrea sau orice răcoritoare, a răspuns Lenuţa uşor îmbujorată.

Chelnerul i-a oferit o oranjadă, iar Matei şi-a luat de pe tavă un pahar cu vin. În timp ce-şi bea oranjada, Lenuţa a observat că privirile celorlalţi erau îndreptate asupra ei.

Îi stătea bine în rochia ei de mătase verde şi cu colierul care-i înconjura gâtul alb ca marmura.

Lenuţa avea senzaţia că se înălţa în tării, că o rupsese total cu mizeria şi cu tot ce este mărunt pe lume şi plutea undeva deasupra sălii. Abia când balul s-a terminat şi toată lumea a părăsit sala ajungând în stradă, vraja care o înconjurase până atunci s-a rupt. A oftat din tot sufletul şi şi-a spus în gând: „Cât de puţin îi trebuie unui om ca să viseze!”

Multă vreme după acel bal i-au stăruit în creier zgomote, frânturi de melodii, strigăte şi imagini care i se învălmăşeau alături de alte sunete şi fraze dezlânate din diferite cântece. Astfel trăia Lenuţa acea seară de bal – prima din viaţa ei – care-i ocupa toate gândurile. De la bal, urmărind comportarea lui Matei, şi-a dat seama că acesta o iubeşte, nu mai este vorba de simple declaraţii de dragoste, începuse să se furişeze şi în sufletul ei dorinţa de a fi împreună cu el, visa la o dragoste în doi, vulcanică, arzătoare şi aştepta cu nerăbdare fiecare întâlnire cu el.

Într-o zi s-a pomenit cu Matei la serviciu la ea, lăsând-o mirată şi fără respiraţie.

— Ce cauţi aici? l-a întrebat ea.

— Am venit să te iau „acasă, a răspuns el calm.

— Mai am aproape o oră de lucru.

— Nu-i nimic, te aştept până termini.

Colegele Lenuţei treceau, ca din întâmplare, pe lângă ea şi-i ştergeau trupul înadins, şoptind la ureche „Făne cunoştinţă cu el!”. Le-a făcut cunoştinţă când s-a terminat programul şi au ieşit pe aleea restaurantului, urmând să se deplaseze spre casă.

— Ai ceva împotrivă, dacă te rog să mă însoţeşti până la mine acasă pentru a te prezenta mamei mele?

— Te rog, nu astăzi! Sunt foarte obosită pentru că sunt la serviciu de dimineaţă de la ora cinci şi nici nu sunt îmbrăcată pentru a face o vizită. Amână pentru mâine că sunt liberă! Nu te supăra, te rog!

— Bine, fie cum zici! Atunci vin să te iau de acasă

mâine pe la ora cinci (17.00). Voiam să-i fac mamei o surpriză. Nu-i spusesem încă, hotărârea mea de a te invita la noi acasă.

În ziua următoare Matei viziona o casetă video, când a intrat pe uşă Geta însoţită de fiul ei.

— Ce face frăţiorul meu? Mama zice că i s-au aprins călcâiele după „Fata Morgana" şi este tare îndrăgostit. O ţii ascunsă de noi?

Între timp a intrat în cameră şi mama lor, care s-a aşezat într-un fotoliu şi-a spus cu ton împăciuitor:

— Chiar aşa, Matei, de ce nu o aduci să ne-o prezinţi şi nouă, ca să ştim şi noi cine este femeia, cine îi sunt părinţii?

— Nu are părinţi. I-au murit amândoi într-un incendiu. A fost căsătorită, iar soţul ei a murit cu un an în urmă, lovit de o maşină. Ce vreţi să ştiţi despre ea? Aşa cum este, eu o iubesc, mamă şi asta îmi este suficient.

— Păi, dacă nu are pe nimeni, o fi vreo vagabondă! intervine Geta cu obişnuitul ei ton sarcastic. O fi vreo... din aia pentru toţi. N-ar fi mai bine să mă asculţi pe mine şi să te însori cu Aurora, colega mea, pe care o cunosc bine, e fată de familie, lucrează în birou cu mine şi pot s-o supraveghez cât timp eşti tu plecat pe mare?

— Nu mă interesează colega ta şi să fim înţeleşi în această privinţă! Nu mai avem ce discuta, subiectul este încheiat pentru mine. Şi te rog să nu-mi jigneşti prietena, atâta vreme cât n-o cunoşti!

Amândouă au rămas surprinse de vehemenţa cu care le-a răspuns şi cum o apăra pe Lenuţa şi se gândeau: „oare ce sentiment puternic a pus stăpânire pe el atât de repede?"

— Ziceam şi noi aşa, că n-o cunoaştem! a intervenit mama. Ne e teamă să nu fie din familie de ţigănci din cele care ştiu să facă farmece. Vrem să te apărăm că eşti al nostru, ce e rău în asta?

— Nu, mamă, Lenuţa e o fată bună, cu un suflet mare şi de o rară frumuseţe şi nobleţe.

— Unde ai cunoscut-o?

— La familia Grancea, la Mihai, colegul meu de vapor. Doamna lucrează la restaurantul „Flora” din Mamaia împreună cu soţia lui Mihai.

— Unde locuieşte fata, doamna, de? întreabă mama.

— Într-o garsonieră. Blocul e vecin cu blocul lui Mihai.

— În garsonieră? Matei, eu îţi spun că această căsătorie pe care tocmai vrei tu s-o închei nu este deloc strălucită, intervine autoritar Geta.

— De ce ţi se pare ţie că nu e?

— Păi, aşa este, intervine mama în sprijinul fiicei sale. Nu-i ştii nici neamul, nici averea, poziţia ei socială. Auzi! Fără părinţi, fără o situaţie materială cât de cât…

— Doamna asta are copii? întreabă Geta.

— Nu are.

— Asta mai lipsea. Dar tu te-ai gândit ce faci cu Titişor al tău? Ea îl vrea? Cum îţi închipui tu mamă vitregă la un înger de copil?

— Dar dacă era Aurora? Nu era tot vitregă? Nu vezi că vorbeşti prostii? De copil i-am spus, iar ea mi-a zis că-i iubeşte foarte mult.

— Asta până se mărită cu tine. Matei, eu văd că nu vrei să ne asculţi, dar nu uita că tu pleci pe mare, iar ea rămâne cu noi acasă, insistă Geta.

— Ce vrei să spui cu asta? Te rog să nu mă superi, că mă aduci în stare să-ţi interzic să mai calci în acest apartament!

— Ia uită-te la el! Pentru o… necunoscută, îmi interzice să-mi văd mama! a ţipat Geta.

— Mâine vreau s-o aduc ca s-o cunoască mama, aşa încât, tu să nu mai vii aici! Cel puţin mâine.

— Nu trebuie să vă certaţi, mamă, pentru asemenea lucruri! a intervenit Voica pentru a aplana conflictul iscat în urma discuţiei lor. Deci, mâine o aduci s-o vedem. Ce să pregătesc de mâncare?

— Nimic în mod special. Dacă vă veţi purta aşa şi cu ea, în mod sigur se va ridica şi va pleca, deoarece este foarte sensibilă la cuvintele dure.

— Uite, mamă, eu îţi promit să nu-i zic nimic, dar te rog s-o aduci s-o văd!

— Bine, mamă, am toată încrederea în dumneata.

După acest duş rece, cele două femei au trecut în altă cameră, iar Matei a rămas cu gândurile lui: „Nu-i va fi uşor aici Lenuţei”.

În ziua următoare în casă mirosea a friptură şi cocături, de se întinsese şi pe casa scărilor. La ora stabilită Matei a adus-o pe Lenuţa care, de când au păşit pe uşa de la intrarea în blocul lor, nu a mai scos niciun cuvânt, gândindu-se numai la „cum va fi primită” de mama lui Matei. Când au sunat la sonerie, în prag le-a apărut Geta, ea fiind cea care le deschisese.

— Bună ziua! a salutat Lenuţa când a pătruns înăuntru.

— Ea este cumnăţica mea, Matei? a întrebat Geta cu prefăcătoria-i specifică în glas. Ce bine-mi pare că o cunosc!

— Ea este Lenuţa, spune Matei, simplu.

Geta a sărit de gâtul ei, a sărutat-o, prefăcându-se foarte afectuoasă şi încercând să glumească pe seama fratelui său. Auzind agitaţia din hol, Voica, mama lor şi viitoarea soacră a Lenuţei, a deschis uşa bucătăriei şi abia ştergându-şi mâinile ude cu un prosop de vase s-a apropiat de noua venită, sărutând-o pe frunte. În acest moment, din sufragerie şi-au făcut apariţia, în fugă, doi copii, după care Matei a reuşit să facă prezentările:

— Ea este prietena mea, Lenuţa Soare, a spus el arătând spre viitoarea soţie, iar dumneaei este mama mea.

— Pe mine nu mă prezinţi? a strigat, aproape, Geta.

— Da, ea este Geta Ganea, sora mea, iar el este Marian, fiul ei; prâslea este Titişor, fiul meu despre care ţi-am vorbit şi are doi ani şi jumătate de viaţă.

a – încântată să vă cunosc, a spus Lenuţa cu sfială, în

sufragerie îi aştepta o masă acoperită cu o faţă de masă imaculată pe care erau aşezate platouri strălucitoare, tacâmuri bogate şi două buchete mari de flori. Toate încântau privirea, amintind de fastul marilor restaurante. La masă a servit mama lui Matei, la început friptură de porc şi de pui la alegere, salată boeuf şi prăjituri făcute în casă. Matei a turnat whisky în pahare mici cu picior, apoi vin alb dintr-o sticlă acoperită cu poleială aurită.

Lenuţa şi-a atins numai buzele de băuturi, iar la friptura şi prăjiturile puse pe masă a dovedit multă cumpătare, străduindu-se să mănânce cu eleganţă pentru a nu-şi păta rochia pe care i-o admirase îndeajuns şi cu oarecare invidie, Geta. Ea era îmbrăcată într-o rochie de culoare bordo, împodobită cu trandafiri de aceeaşi culoare, dar ceva mai aprinsă, care-i scoteau în evidenţă o faţă oacheşe încadrată de un păr de culoare neagră cu reflexe albăstrii. S-a aşezat pe partea opusă mesei, faţă-n faţă cu Lenuţa, ca s-o poată studia mai bine. Mama lor, o femeie de peste cincizeci de ani, simplă dar cu multă experienţă de viaţă, îi privea, trecând de la unul la celălalt, în timp ce mâncau şi îi admira; nu-i scăpau momentele de comparaţie voită pe care le făcea între Lenuţa şi fiica sa, din care, cu toată părtinirea de care era capabilă, ultima ieşea dezavantajată.

După ce au mâncat, Geta a luat-o pe Lenuţa în altă cameră ca să discute, folosind şiretlicul că vrea să-i arate apartamentul, Matei a rămas în sufragerie, citind un ziar, mama şi-a făcut de lucru cu spălatul vaselor la bucătărie, iar cei mici – Marian şi Titişor – au intrat în „camera cu jucării”, de unde răzbăteau râsetele lor zglobii.

— Ce zici de apartament? E cât un palat, că poţi întoarce maşina în el. Sunt patru camere, îţi place?

— Da, e frumos, răspunde Lenuţa fără prea mult zel.

— Să ştii că îmi place de tine! Sunt chiar mândră să am o cumnată cum eşti tu! se trezeşte spunând Geta.

Auzind-o, a privit-o circumspectă, dar şi descumpănită. Îşi dădea seama că aceste fraze netezite cu

grijă erau lipsite de sinceritate. Mai târziu şi-a amintit şi a constatat că nu se înşelase. De câteva ori a surprins-o cum o privea pe sub sprâncene cu ură şi invidie şi numai s-a strâns când se gândea că este sora lui Matei şi ar urma să-şi ducă viaţa în compania ei şi a celorlalţi.

Când au revenit în sufragerie, Matei a observat că Lenuţa este schimbată, însă nu a întrebat-o nimic, până când au rămas singuri în cameră. Ea continuă să stea cu privirea aţintită pe desenul covorului de pe parchet, fără să scoată un cuvânt.

— La ce te gândeşti? Mie poţi să-mi spui.

— Mă gândesc şi eu aşa, fără ţintă. Gândurile omului sunt ca păsările, zboară de pe o ramură pe alta până ajung departe… apoi se rotesc pe piscuri înalte până când îşi dau seama că nici acolo nu se pot odihni, apoi pleacă mai departe… şi tot aşa. Gânduri, ce vrei?

— Ce ţi-a spus Geta?

— Mi-a arătat apartamentul, apoi a spus că îi place de mine, deşi nu prea am motiv să cred.

— Sper că mama şi, chiar sora mea, te-au plăcut.

— Nu ştiu dacă şi sora ta. Am surprins-o de câteva ori, fixându-mă cu o privire plină de duşmănie. Dar Titişor este delicios şi văd că se străduieşte să vorbească cât mai corect. Îmi place mult de el. Cred că încep să-l iubesc.

— Atunci să înţeleg că eşti de acord cu căsătoria?

— Da. Vreau să nu te mai îndoieşti. Deşi, nu ştiu ce mă face să cred că ne grăbim.

— Nu ne grăbim. Actele le vom face după ce mă întorc eu din acest voiaj. Săptămâna viitoare vom pleca la Port-Said şi ne întoarcem în mai puţin de două luni.

— Până atunci rămân tot în garsoniera mea.

— Cum vrei tu. Eu mă gândeam să-ţi propun să te muţi aici. Abia te obişnuieşti cu mama, cu Titişor, dar dacă socoteşti că este mai bine aşa, rămâne cum hotărăşti tu. Abia că în acest interval în care eu lipsesc, poţi să-ţi verifici mai temeinic sentimentele pe care le ai faţă de mine, ca apoi să poţi lua o decizie cât mai corectă în ceea

ce priveşte căsătoria noastră. Până atunci să ne socotim logodiţi, dar fără obligaţii. Vezi ce „apucături” democratice am?

— În privinţa sentimentelor mai avem de făcut nişte paşi amândoi, dar e nevoie de multă raţiune.

— Te superi dacă te rog să nu te mai duci la serviciu? a întrebat-o el privind-o cu coada ochiului.

— Desigur. În primul rând pentru că am un contract de muncă şi trebuie să lucrez până la terminarea sezonului turistic, nu vreau s-o supăr pe şefa mea de la hotel, care a fost atât de amabilă cu mine când am avut nevoie de ea. Viaţa este plină de surprize şi poate voi mai avea nevoie în continuare de sprijinul ei. Apoi putem hotărî după ce te întorci.

— Când se termină sezonul?

— Până pe la 15 septembrie e stabilit să ţină.

— De acord, cu condiţia să nu mai lucrezi de loc după aceea.

— Asta o vom mai vedea.

— Câştig eu suficient ca să avem cu ce să trăim decent. Şi apoi, aş dori să te ocupi mai mult de Titişor.

— Nu ştiu. Îmi va fi greu să te aştept luni de zile, dar poate mă voi obişnui cu timpul.

— Asta este soarta soţiei de marinar. De aceea am spus ceva mai înainte că în lunile în care eu sunt plecat în voiaj, îţi poţi verifica trăinicia sentimentelor pe care le ai faţă de mine şi, în raport de acestea, să accepţi sau nu statutul nu tocmai convenabil de „soţie de navigator”. Pot să-ţi spun de pe acum că puţine femei reuşesc să-l accepte împăcate cu soarta, dar multe renunţă pe parcurs, abordând altfel viaţa. Ai timp şi posibilitatea să alegi.

Mama lui Matei, terminând treaba la bucătărie, a venit în sufragerie cu un platou plin cu plăcintă.

— Am uitat să o aduc la masă. Şi aşa era prea fierbinte, acum este tocmai bună de mâncat.

— Mamă, unde ai pus geaca lui Marian? a strigat

Geta.

— Este pe lada studioului, în dormitor la mine. Vreţi să plecaţi?

— Da. Aştept să-mi vină o colegă în vizită. La revedere cumnăţico! Când te muţi aici?

Lenuţa n-a răspuns. În sprijinul ei a venit Matei care a precizat calm:

— Să aşteptăm până mă întorc eu din voiaj. Până atunci nu are rost să discutăm.

— Luaţi şi voi puţină plăcintă, cât mai este caldă! a insistat mama.

— Vai, ce bună este! a exclamat Geta, muşcând dintr-o bucată de plăcintă. Şi eu fac, dar nu iese niciodată aşa de bună cum o faci dumneata.

— Pentru că tu pui în plăcintă totul cu cântarul, fără să ţii cont că mai sunt şi pierderi până se coace.

După plecarea surorii lui Matei a urmat o tăcere stânjenitoare, apoi Lenuţa şi-a exprimat dorinţa să plece acasă.

— Dacă nu vrei să mai stai, te conduc! a spus Matei.

— Mâine trebuie să mă scol devreme. Ştii că noi începem programul la ora şase?!

— Când mai vii pe la noi? a întrebat-o Voica.

— Nu ştiu.

— Acum voi rămâne singură, dacă pleacă Matei în voiaj şi poţi să vii să mai stăm de vorbă, că mă plictisesc şi eu.

— Dacă voi avea timp, poate mai vin, a răspuns ea.

Pe drumul spre garsoniera Lenuţei, discuţia a cam lâncezit, fiecare gândindu-se la altceva. La scara blocului, Matei i-a amintit că va pleca în voiaj peste două zile şi a întrebat-o dacă va merge să-l petreacă la plecare.

— Plecarea este pe la ora zece. Poţi să vii?

— Încerc să mă învoiesc câteva ceasuri, iar dacă pot vin. Da, vin în mod sigur! a întărit ea, văzându-i faţa rugătoare. Deşi mă gândesc că se vor uita la mine curioase

soţiile veritabile ale marinarilor.

— Nu-ţi face probleme! Printre ele sunt şi rude şi iubite, nu sunt toate soţii. Pot să-ţi spun că multe soţii lipsesc din port, luându-şi rămas bun de acasă.

…Ajunsă la serviciu a doua zi, Lenuţa a fost asaltată de întrebările colegelor ei:

— Cum a fost la prima întâlnire cu viitoarea ta soacră?

— Ce impresie ţi-a făcut apartamentul lor?

— Cu ce te-au servit la masă?

— Când faceţi cununia civilă?

— Vei mai lucra după aceea? El ce zice? Descumpănită de avalanşa de întrebări, Lenuţa a încetat să mai răspundă, spunând: „Ajunge, gâştelor! Aveţi răbdare până la momentul potrivit şi atunci vă voi spune ce am de gând să fac. Deocamdată Matei pleacă mâine în voiaj, iar hotărârea o vom lua când se va întoarce”.

— Te duci în port să-ţi iei rămas bun de la el când pleacă vaporul? a sunat metalic întrebarea Zamfirei, colega cu care lucra în acelaşi sector.

— Să văd dacă mă învoieşte şefa pentru două ore.

— Te învoieşte, că îţi ţinem noi locul.

— Mă duc să-i spun înainte de terminarea programului de lucru, ca să ştiu sigur.

În noaptea care a urmat, Lenuţa a adormit destul de târziu, gândindu-se la noua ei situaţie. Începuse să se simtă bine în preajma lui Matei, iar dacă nu ar fi fost plecarea lui, ar fi fost pe deplin fericită. „Nu mă voi duce în vizită la mama lui! îşi zicea ea în gând. Ce voi face după ce se întoarce el din voiaj? Voi vedea atunci!”

A doua zi a mers în port, iar Matei a invitat-o pe vapor unde i-a arătat cabina lui şi locul de muncă.

— Cum dormi tu în pat când e furtună? Nu cazi?

— Mai cad, mă urc din nou. M-am obişnuit.

La plecare, toată lumea a coborât pe cheu, a urmat controlul vamal şi de frontieră, apoi semnalul de plecare

dat cu sirena puternică a vaporului care umplea tot portul. La un loc cu soţiile, rudele şi iubitele, a fluturat şi Lenuţa batista de pe mal, până când vasul a ieşit din rada portului, îndreptându-se spre larg. După plecarea lui Matei, Lenuţa a revenit la viaţa şi la preocupările ei obişnuite. Rar era surprinsă pe gânduri de către colegele sale care o încurajau în aşteptarea ei.

…Vremea a trecut, iar Matei s-a întors din voiaj. Abia şi-a lăsat valizele în antreu şi a fugit acasă la Lenuţa, să vadă ce mai face şi dacă nu şi-a schimbat, între timp, hotărârea de a se căsători cu el. Aceasta era acasă, preocupată cu treburile casnice.

— Hai până acasă la noi să discutăm cu mama cum să procedăm cu nunta şi celelalte! a propus el.

— Matei, eu cred că nu se cade să mai facem o nuntă în toată legea. Amândoi am fost căsătoriţi şi am trecut odată prin aceste ceremonii. Nu cred că…

— Lenuţa, dragă, eu vreau să facem totul după obicei!

— Părerea mea este că putem face cununia civilă urmată de o masă restrânsă la care să participe numai rudele şi, eventual, colegi de serviciu.

— Hai să vorbim şi cu mama şi să vedem ce spune!

Mama lui Matei i-a dat dreptate Lenuţei, aprobând întru totul cele spuse de aceasta. Când Matei a adus în discuţie problema plecării în „luna de miere” a mirilor, Geta – nelipsită din consiliul de familie – s-a împotrivit cu vehemenţă:

— Ce lună de miere? Doar nu e Regina Angliei şi tu prinţul Filip să vă petreceţi o lună sau două pe vreo insulă sau pe cine ştie ce yacht regal! în plus, mai cheltuiţi şi câteva mii de lei cu care aţi putea cumpăra altceva.

— Nu ştiu de ce te bagi tu ca musca în lapte, câtă vreme nu vom cheltui banii tăi? i-a replicat Matei. Noi vom pleca oricum undeva pentru că mi-am luat concediul de odihnă şi două luni nu mai trec pe la vapor.

Mâine vom merge să ne facem analizele medicale, iar

în raport cu data când vom scoate actele de la oficiul stării civile, vom da şi petrecerea la care vom invita câţiva colegi ai mei şi câţiva din partea Lenuţei. Cred că ea are dreptate, nu este necesar să facem „tămbălău” mare.

— Ar avea loc şi în acest apartament! şi-a dat cu părerea Voica. Numai că se face cam deranj, mizerie.

— Nu, mamă! A intervenit Matei. Cel mai bine ar fi ca masa să aibă loc la un restaurant, poate chiar la „Zorile”. E vorba de bucătării, muzică, apoi folosirea toaletelor, cum este obiceiul la distracţii, toate ar fi în dezavantaj într-un apartament, la care am putea adăuga şi deranjul ce l-am produce vecinilor noştri.

— Atunci rămâne hotărât aşa, la restaurant, concluzionează Voica.

— Da, însă trebuie să angajez din vreme restaurantul pentru a evita surprizele. Mâine voi merge peste tot unde va fi nevoie! a spus Matei.

...27 septembrie. O zi însorită de toamnă, cu un cer senin, fără pic de vânt. În sala Ofiţerului de stare civilă se adunaseră mai multe perechi care aşteptau începerea ceremoniei, însoţiţi de martorii lor, care-şi făceau vânt cu batistele. Din partea Lenuţei veniseră două dintre colegele ei, Zamfira şi Mia, dar colegii lui Matei erau în număr mare, umplând sala cu uniformele lor, la care s-a adăugat şi orchestra Clubului Marinei care a interpretat câteva melodii plăcute tuturor. Matei era satisfăcut şi radia de fericire; zâmbetul nu i se mai ştergea de pe faţă, mulţumit că totul a ieşit bine. Ieşiţi de la starea civilă, toţi s-au deplasat la restaurant, iar în jurul orelor 23, 30 s-au întors acasă.

După câteva zile Matei şi Lenuţa au plecat în concediu (nu în luna de miere cum se împotrivea Geta) la Băile Herculane; frumoasa staţiune balneoclimaterică din zona munţilor Retezat, unde au petrecut clipe unice în mijlocul naturii şi au reuşit să se cunoască mai bine şi să se apropie mai mult unul de celălalt.

Când s-au întors acasă, Lenuţa s-a mutat cu totul în

apartamentul lui. Şi-a adus aminte de Zamfira, colega ei de serviciu, care locuia cu chirie în comuna Ovidiu. Aceasta o rugase să-i închirieze ei garsoniera, iar acum sosise momentul. „Dragă, mie nu-mi dai nimic. Plăteşte tu chiria la stat (care este de 58 de lei) şi apă caldă şi rece pe care o consumi! Restul să rămână aşa cum este, că nu se ştie ce se poate întâmpla în viaţă. Nu iau nici mobila, nici celelalte, pentru că în apartamentul lui Matei există tot ce este necesar”.

Într-adevăr Lenuţa îşi luase cu ea în noua locuinţă numai obiectele de îmbrăcăminte, lăsând toate celelalte în garsoniera fostului său soţ, Viorel.

Matei a plecat în voiaj de unde s-a întors în iarna următoare, spre sfârşitul anului.

Din primele zile, Lenuţa îl apropiase pe Titişor, care o însoţea în orice deplasare a ei, legându-se de ea ca de o mamă adevărată. De multe ori îl scotea la joacă în spatele blocului, după care plecau la cofetărie sau la piaţa din cartier, ţinându-l de mână cu dragoste.

— Titişor te iubeşte foarte mult! spunea Voica. Simte nevoia să aibă o mamă care să-l iubească. El nu ştie că mama lui a murit, deoarece îmi zice mie mamă. Nu ştiu cum să procedăm ca să-ţi zică ţie mamă, iar mie mama mare sau bunica. Ar trebui de acum să-l învăţăm aşa, că el încă nu ştie să facă deosebirea.

— Mi-e teamă să nu greşim, a spus Lenuţa. Dacă află adevărul când va creşte mai mare, va fi un şoc pentru el şi atunci cine ştie cum va reacţiona? Este bine să-l lăsăm pe el să aleagă.

…Au urmat apoi perioade în care Matei a plecat de mai multe ori în voiaje cu vaporul, Lenuţa rămânând acasă cu soacra şi cu simpaticul Titişor. Geta venea pe la ei mai rar, iar uneori o invita pe acasă pe la ea pe Lenuţa, povestindu-i acesteia tot felul de întâmplări de la serviciu.

— Unde este soţul tău? a întrebat-o Lenuţa într-o zi.

— Dă-l dracului de măgar! E pe la Neptun şi lucrează la ONT Carpaţi. E maistru sau şef de lucrări, nici nu ştiu ce

funcţie are pe acolo. Am divorţat de el acum doi ani, că bea şi începuse să mă bată pentru minciunile pe care i le spunea unul de pe la birourile ICH. Nişte proşti! Ce pretenţie să ai de la ei?!

— Vine pe la voi să-şi vadă băiatul?

— A venit de vreo două ori şi i-a adus nişte prăjituri; nu cheltuie prea mult ca să-i ajungă pentru băutură.

— Te-ai obişnuit singură în apartament. Ce faci când Marian nu este acasă?

— Păi, Marian e la grădiniţă până la ora cinci, dar uneori trec şi-l iau pe la ora patru, când ies de la serviciu.

— De ce nu l-ai lăsat la bunica? La mama ta?

— A mai stat şi la ea până când s-a născut Titişor, dar n-a mai vrut mama după aceea să-i ţină pe amândoi, mai ales după ce s-a prăpădit Rona, soţia lui Matei.

— Cum s-a întâmplat cu ea? De ce a murit?

— După ce a împlinit Titişor un an de zile, ea a rămas iar însărcinată şi a încercat să scape de el, dar n-a reuşit. Matei era plecat în voiaj, iar ea n-a spus la nimeni ce avea de gând să facă. A ajuns la spital cu infecţie generalizată şi s-a dus, medicii neputând s-o mai salveze.

În luna mai a venit acasă la Lenuţa, colega ei de serviciu, Zamfira, care a anunţat-o că începe sezonul turistic şi sunt chemate la I.H.R. toate fetele angajate din anii anteriori.

— Şefa noastră m-a trimis să te anunţ şi pe tine.

— Doamna Sava nu ştie că m-am căsătorit şi nu mai lucrez?

— Cred că ştie, dar ţine şi ea la fetele bune şi le apreciază, chiar dacă sunt căsătorite. Nu ştii că dintre colegele noastre mai mult de jumătate sunt căsătorite?

— Da, dar Matei mi-a spus să nu mai lucrez după ce mă voi căsători cu el şi i-am promis să-l ascult.

În cameră a intrat Voica, prinzând ultima frază a Lenuţei, care a determinat-o să întrebe:

— Ce hotărâre gravă trebuie să iei ca să nu-l superi

pe Matei că ţi-ai încălcat promisiunea?

— Matei a spus ca după căsătorie să nu mai lucrez nicăieri, iar colega mea, aici de faţă, a fost trimisă de şefa noastră să ne adune pentru a deschide sezonul turistic.

— Eu ştiu cum să procedezi? Ar fi bine să te duci la serviciu – acasă nu prea avem ce face două femei – dar dacă se supără Matei, asta e destul de rău. Faci şi tu cum crezi că este mai bine, eu nu vreau să mă bag între voi!

— Dar soţul doamnei Grancea nu este tot marinar? întreabă Zamfira.

— Este coleg pe acelaşi vapor cu Matei, dar el i-a dat voie, pe când mie… zice Lenuţa cu părere de rău. Stai să-i dau un telefon doamnei Mia, să văd ce zice şi ea, mai merge acolo sau nu!

Răspunsul Miei a venit prompt:

— Draga mea, sezonul turistic ţine patru luni de zile, iar iubiţii noştri soţi se vor întoarce abia spre sfârşitul anului. Nu ne strică nişte bani şi abia mai vedem şi noi lumea, că în casă dacă stăm, ne prostim de tot. Nici nu o putem refuza pe şefa, că cine ştie când avem nevoie de ea.

— Atunci cum spui să procedăm? întreabă Lenuţa.

— Mâine dimineaţă ne prezentăm la serviciu şi participăm la deschiderea sezonului estival, apoi continuăm să muncim până se închide.

— Eşti foarte curajoasă! exclamă Lenuţa, râzând în receptorul telefonului.

— Deci, ne întâlnim acolo, mâine! La revedere!

A doua zi Lenuţa s-a prezentat la serviciu şi a lucrat pe toată perioada sezonului turistic. Din când în când îl lua cu ea şi pe Titişor care îşi făcea somnul într-o cameră de rezervă, după care „Mami Lenuţa” cum obişnuia el să-i spună, mergea cu el – uneori însoţiţi şi de Zamfira – şi se însoreau pe nisipul cald de la malul mării.

Câteodată ar fi vrut să-l lase acasă, dar nu-l putea refuza când îi spunea, oftând şi cu dulceaţă în glas: „Ia-mă cu tine la serviciu, mami Lenuţa, că acolo, îţi promit să fiu cuminte şi să nu fac rele!”

Colegele Lenuţei îl răsfaţau cu prăjituri, îngheţată şi coca-cola, ori de câte ori dădeau cu ochii de el.

Frumuseţea Lenuţei le punea inima pe jar multor turişti care veneau la hotelul în care lucra ea; unii se mulţumeau s-o admire, alţii, mai îndrăzneţi îi făceau avansuri de care scăpa cu tactica ei, dar cei mai mulţi se mulţumeau să-i facă „pst!” când trecea pe lângă grupul lor. Necazul i s-a tras de la un coleg al său, adică tocmai de la cel de care trebuia să se teamă cel mai puţin.

Vasile Pantea, unul dintre ospătarii care lucrau cu ea în hotel, încă de când a văzut-o prima dată, a început să-i dea târcoale şi să-i facă tot felul de propuneri. La început ea a luat totul în glumă, dar colegul a fost destul de insistent, determinând-o să-l repeadă:

— Domnule! Dumneata încerci cu orice prilej să mă târăşti în asemenea discuţii mărunte, de budoar, în tot felul de expresii de iatac, probabil eşti sub influenţa unor cărţi erotice pe care le citeşti. Constat la dumneata un spirit pe care îl pot avea ultimii oameni, aceia fără cultură. Îmi pare rău că eşti un astfel de bărbat. Dacă îmi vorbeai despre natură, despre soare sau despre ploaie, ori despre altceva nu m-ar fi deranjat şi nu mi-ar fi produs nici panică, sfială, să mă facă să mă înroşesc. Consider că ar trebui să ştii o femeie, mai ales dacă mai este şi una frumoasă, tânără şi inteligentă nu se vinde, dar atunci nu rămâne decât un singur mod de a o putea obţine şi anume, dragostea, atunci când este iubită. Numai iubirea ei, domnule, o poate determina să comită o asemenea nebunie. În acest caz, ea trebuie să dea peste o inimă nobilă, incapabilă de infidelităţi, statornicia dragostei fiind una din forţele sale specifice, care aduce fericirea. Iubirea nu are preţ. În ce te priveşte pe dumneata, care eşti deja căsătorit, nu te văd capabil de vreun sacrificiu măreţ. Vei fi obligat să hotărăşti pe cine vei păstra dintre noi două – eu şi soţia dumitale? Ia zi, pe cine? E greu, aşa e?

— Dar dumneata eşti liberă şi până vine bărbatul… – într-adevăr, sunt liberă, că soţul meu e plecat momentan, dar nu sunt dispusă la o aventură şi nici la o unire a inimii

cu dumneata.

— Dacă n-ar fi totul atât de complicat în capul dumitale, ce viaţă frumoasă am fi trăit noi doi!

Văzând că i se crispează faţa, Lenuţa l-a întrebat:

— Te doare ceva, domnule?

— Nu! a răspuns Vasile supărat şi surprins totodată.

…Altă dată, terminând programul de lucru, Lenuţa se pregătea să meargă acasă, iar Vasile, insistent ca de obicei, s-a apropiat de ea, şoptindu-i încet la ureche:

— Vrei să te conduc acasă, Lenuţa?

— Nu, domnule, merg cu colegele mele.

— Cine eşti tu, fato? Din ce material eşti zămislită?

— Sunt un om şi atât, a răspuns ea supărată.

— Astăzi arăţi foarte bine, ca o pictură dintr-un tablou.

— Mulţumesc de compliment! Dar ce înţelegi prin asta?

— Că eşti foarte frumoasă, asta am vrut să spun.

— Doar atât? Măi, măi! Vechiul truc al bărbaţilor.

— Tu, însă, eşti încrezută. Ce să faci? Te-ai ajuns şi tu.

— Sunt aşa cum sunt şi te rog să mă laşi în pace! Zicând acestea, Lenuţa a trecut pe lângă el, unduindu-şi umerii rotunzi, albi şi frumoşi. Făptura ei mândră cu buzele ei senzuale, ochii verzi, liniştiţi şi adânci ca marea, îl aţâţau pe ospătar care o învăluia cu privirea lui înflăcărată.

— Eşti prea ambiţioasă şi asta te va costa! Ai să vezi!

— Te înşeli, ambiţia mea a murit de mult, mi-a uciso viaţa, că dacă ar fi fost altfel, acum nu m-aş fi aflat aici să stau de vorbă cu dumneata.

— Dar unde te-ai fi aflat?

— Poate aş fi fost plecată în lumea largă, dar cum necazurile şi nenorocul ucid, ce să mai fac cu ambiţia?

— Vei fi dorit, poate, să te faci artistă sau ai fi dorit să ajungi Regina Angliei?! a persiflat-o Vasile, mitocăneşte.

— Asta nu cred că ar trebui să te intereseze pe dumneata.

— Ba, poate, chiar mă interesează.

— Nu eşti decât un fustangiu!

— Îmi place ciripitul doamnelor, mai ales unele doamne.

— Doamne pe care le tratezi cu impertinenţă. Nu ştiu ce părere ar avea cineva care m-ar vedea stând de vorbă cu dumneata şi ar auzi ce spui?!

— Acel cineva ar înţelege că are în faţă două suflete care se caută şi că unul dintre ele se teme să nu afle bărbatul.

Şi de această dată s-au despărţit cu triumful Lenuţei, dar Vasile a rămas cătrănit, gândindu-se cum să se răzbune.

În troleibuzul care o ducea spre casă, Lenuţa se gândea cât de expusă şi de neajutorată este o femeie singură. Şi-a amintit de Matei care era plecat în voiaj şi încerca să-l însoţească cu gândul. I se făcuse dor de el şi-l aştepta. „Pe unde s-o afla el acum cu vaporul?” Şoferul a apăsat pe butonul aparatului de radio, dând volumul mai mare. Cânta Dan Spătaru cântecul „Drumurile” pe care l-a ascultat până la capăt şi şi-a mai descreţit fruntea.

…Lenuţa era prietenoasă şi înţelegătoare cu toată lumea şi de o modestie rar întâlnită, poate nu mai exista alta în colectivul lor. Deşi se îmbrăca destul de simplu, emana distincţie în simplitatea ei; era de o nobleţe deosebită de cea confecţionată, de o frumuseţe adevărată şi de o eleganţă care încânta ochiul. Modestia ei a fost întotdeauna pavăza care a ferit-o de invidia, adesea nejustificată, a semenelor sale. Cei care nu cunoşteau perioadele grele din viaţa ei, ziceau: „E un sloi de gheaţă pe care nu-l poate topi nici cel mai cald suflet omenesc”. Greşeau, desigur, pentru că Lenuţa avea un suflet duios, nobil, însetat de dragoste de oameni, dar viaţa o învăţase să fie precaută şi să nu greşească.

Când s-a terminat sezonul turistic, şi-a reluat vechile

preocupări, în centrul lor fiind aproape întotdeauna Titişor, care se ataşase atât de mult de ea, încât cerea de fiecare dată să doarmă cu „mami Lenuţa” în pat; dacă era refuzat, plângea toată noaptea lângă uşa ei şi nu-l putea împăca nimeni.

Cu soacra încerca să se poarte cu toată decenţa şi să-i intre în voie, să facă ce spune ea şi să nu ţină cont de toate câte se întâmplau, inclusiv unele ieşiri din partea acesteia. Intra câteodată la ea în cameră şi o ajuta să-şi facă patul, să înfaţeze pernele sau să schimbe lenjeria pe care tot Lenuţa o spăla. Alteori o însoţea la piaţă şi căra sacoşele cu târguieli, tot în scopul de a-i fi de folos. Soacra observa toate acestea şi îşi cerea scuze pentru unele ieşiri necontrolate, la care Lenuţa răspundea invariabil: „Lasă, mamă, nu-i nimic! Nu mă supăr eu pentru atâta lucru”.

...Revoluţia din decembrie 1989 le-a speriat foarte tare, încât stăteau mai mult închise în casă de teama „teroriştilor” pe care, de fapt, nu-i văzuse nimeni. Geta îşi părăsise apartamentul şi locuia, împreună cu fiul ei în apartamentul mamei sale pentru a fi împreună în caz de pericol. Matei s-a întors abia în data 18 ianuarie 1990, când lucrurile se mai limpeziseră. Fiecare dintre ele, inclusiv copiii, se străduiau să-i povestească ce a fost la revoluţie, cum a fugit Ceauşescu cu elicopterul de pe sediul Comitetului Central, etc.

— Ştiu totul! spunea Matei. Am văzut aproape toate etapele transmise de T.V. România, care ne-au impresionat şi pe noi. Să vedem, poate că va fi mai bine!

— Ce să fie mai bine, mamă, se tânguia Voica. Mai înainte tot săracul avea o casă şi un serviciu asigurat, dar acum văd că toţi stau pe stradă, nu munceşte nimeni şi de mâncat, cer toţi să mănânce...

— Aşa este la început, mamă, dar după ce se vor aşeza toate pe făgaşul lor, vor începe să se mişte iar lucrurile şi poate ni se va schimba şi nouă viaţa în bine! a insistat Matei, deşi nu prea era sigur de cele ce spunea. Mai târziu, după ce au început să fie arestate vapoarele

româneşti prin diferite porturi străine, şi-a schimbat şi el părerea despre noul „bine”. A mai navigat el câteva voiaje, apoi s-a apucat de alte ocupaţii „mai lumeşti”, înfiinţând o firmă cu specific de comercializare spray-uri şi cosmetice, împreună cu Geta.

Lenuţa nu mai spera să-şi găsească un loc de muncă în comerţ şi se gândea că astfel va sta acasă aşa cum a dorit Matei să fie o soţie de navigator – casnică. Dar în luna mai a fost din nou solicitată de şefa ei şi s-a prezentat împreună cu Mia şi Zamfira.

— Doamna Savu şi-a păstrat aproape tot personalul cu care a lucrat în anii anteriori, le-a informat Mia în drum spre hotel. Sunt curioasă cum va fi în situaţia de „locaţie de gestiune”, vom plăti şi noi o parte, va plăti numai ea? Aşa e vorba, să contribuim şi noi.

— Decât să fim sclavi, prefer să stau acasă! a intervenit Zamfira, supărată. Mă întorc la ţară, la Târguşor, că am auzit că se dă pământul înapoi. În martie – aprilie, am stat acolo, la ai mei, şi am făcut treabă de ţăran împreună cu ei; am muls şi vaca de câteva ori. Poate nu mă credeţi şi veţi râde de mine, dar vă spun că nimic nu este mai odihnitor pentru un trup vlăguit de muncă şi chiar pentru un suflet dezorientat şi obosit, decât contactul cu ugerul unei vaci. Vaca noastră este blândă şi în momentul în care o mulgeam, întorcea faţa spre mine şi îi simţeam răsuflarea fierbinte. Dă lapte bun, dulce, cam zece litri odată. Scena aceasta îmi aduce aminte de anii copilăriei mele când stăteam lângă mama în timp ce mulgea vaca şi aşteptam, cu o cană în mână, să-mi dea lapte crud, abia muls atunci, încă la temperatura corpului ei.

…Sezonul turistic s-a deschis, munca a început, dar numărul turiştilor a scăzut mult, iar câştigul s-a diminuat şi el în raport de acestea toate la un loc. Lenuţa a început să fie din nou acostată de Vasile Pantea, care o agasase cu propunerile lui, îi făcea curte asiduă şi era incitat la culme de răceala şi de încăpăţânarea ei demnă.

Sufletul lui pătimaş nu înţelegea opoziţia ei, dorindu-

şi cu ardoare, cu înverşunare mare, să pună mâna pe ea, iar ea îl refuza sistematic, rămânând rece, superioară şi ca o cetate întărită ce nu poate fi cucerită.

Vasile continua să-i ţină calea, uneori cu flori în braţe, încercând s-o reţină, iar pe ea aceste gesturi o îndârjeau şi mai mult pentru că se considera neînţeleasă.

Odată nu a mai putut suporta şi l-a rugat s-o lase în pace, dar el a insistat şi i-a promis că nu va scăpa de el până la urmă. Atunci l-a ameninţat astfel:

— Dacă nu mă laşi în pace cu mojiciile dumitale, mă văd nevoit să mă adresez Miliţiei.

— Aşa, va să zică! a spus Vasile supărat. Stai, fetiţo, că atunci te aranjez eu de n-ai să mai sufli!

De atunci n-a mai apărut în faţa ei, dar a „copt” un plan diabolic, în urma căruia a întocmit o „scrisoare anonimă”, pe care a pus-o personal în cutia de scrisori a familiei Ganea. Odată cu ziarele, Voica a ridicat din cutie şi scrisoarea buclucaşă, pe care nu a deschis-o până când nu s-a consultat cu Geta, chemată în grabă.

— Ce fel de scrisoare o fi? Văd că scrie pe ea „Loco”.

— Orice ar fi, trebuie s-o deschidem, că poate fi ceva urgent, iar Matei nu vine din voiaj decât peste două luni, poate chiar mai târziu! a decis Geta şi a deschis-o. A citit-o în gând, la început, apoi a râs sarcastic şi cu o oarecare mulţumire şi a început să-i citească mamei, anumite pasaje, cu voce tare:

„Lenuţa a trăit în port cu diferiţi colegi ai soţului ei, apoi a continuat şi la Mamaia, la început cu turiştii veniţi la odihnă, apoi cu diferiţi şefi”.

Scrisoarea continua pe un ton de glumă trivială, aşa cum se concep, de obicei, scrisorile anonime în care se spunea că „soţul poartă ochelari şi nu vede ce face nevasta lui, numai pentru el este o taină, în timp ce toată lumea cunoaşte aceste fapte”.

— Acum s-o văd pe „Frumoasa din pădurea adormită”, „Zâna zânelor”, soţia credincioasă, ce va mai

spune!? jubila Geta, privind scrisoarea ca pe un giuvaier.

— Să nu i-o arătăm ei şi să ne prefacem că nu ştim nimic! a propus soacra.

— Aşa vom face, dar eu nu pot s-o mai văd în ochim a spus Geta cu năduf.

Lenuţa a văzut la ele o schimbare de comportament, dar a socotit că poate fi vorba de mofturi de soacră şi de cumnată, cum a mai auzit şi la alte colege de serviciu.

Într-o zi, din senin, s-a pornit o discuţie care era vădit îndreptată împotriva ei: Titişor vărsase o farfurie cu mâncare peste faţa de masă când a tras de aceasta ca să vadă unde este pisica. Atunci Geta l-a lovit cu palma peste gură; copilul a început să plângă tare şi s-o strige pe „mami Lenuţa” care a venit în grabă din cealaltă cameră, întrebându-l:

— Ce ai păţit, mămicuţo?

— Mami, Geta m-a bătut peste gură!

— De ce loveşti copilul, dragă, pentru orice lucru pentru că el nu-şi dă seama încă?!

— Pentru că a vărsat mâncarea pe faţa de masă. Şi ce tot spui „mami”, că doar nu este mama ta, este o…

— Măsoară-ţi cuvintele, Geta! Am să te spun lui Matei!

— De aia nu mai pot eu! Mă mir că mai ai curaj să vorbeşti, tu care ai o comportare… uiţi că ai venit la noi cu curul gol, aveai numai câteva lucruri vechi şi demodate, iar acum te dai „mare doamnă”! se ambala Geta, dând la iveală adevăratul ei caracter.

— Comportarea ta este jignitoare şi se aseamănă cu o oricărei mahalagioaice de la periferia oraşului. Să ştii că nu-ţi face deloc cinste. Tu crezi că această cruzime şi trufia ta te fac mai interesantă? în ceea ce priveşte averea cu care ai fi dorit să vin aici, recunosc că nu am avut-o, niciun apartament ca al vostru, dar nu aş fi fost niciodată în stare să-mi jignesc „oaspeţii”, nici dacă aş fi locuit într-un bordei.

Geta era violentă şi grosolană în expresii. Ea se certa

cu toată lumea, inclusiv cu mama ei, atunci când nu-i convenea ceva; la Matei şi la copii sărea cu pumnii şi cu ghearele. Ţipa la clienţii care veneau la firma pe care o conducea ea, descărcându-şi nervii foarte democratic şi fără stil, proferând expresii şi epitete ca pe maidanul copilăriei. Cei ce o auzeau erau uimiţi de cuvintele pe care le debita ca o veritabilă „ţaţă” de mahala.

Ea nu-l iubea nici pe Matei care îi aducea cadouri importante de fiecare dată când se întorcea din voiaj, iar în 1990 i-a dat bani şi multe obiecte cu care a reuşit să-şi încropească firma.

Lenuţa s-a străduit să supravieţuiască împreună cu ele şi copiii, în aşteptarea întoarcerii lui Matei, când avea de gând să-i propună să se mute în altă parte. Uneori se întâmpla să se aşeze la masă, iar pe ea să n-o cheme, fără a motiva în vreun fel această „scăpare”.

...În luna august Matei s-a întors, dar Lenuţa era la serviciu şi, pe lângă scrisoarea anonimă pe care Geta i-a servit-o cu zel, i-au spus şi alte fapte, aşa, de la ele. Iniţial, Matei a înclinat să ignore cele spuse de ele, precum şi cele menţionate în scrisoare, dar era gelos şi nu-i plăcea să-i fie rănit orgoliul de mascul. Seara s-a întors Lenuţa de la serviciu, iar Matei nu era acasă. Voica şi Geta se aflau în bucătărie şi nu i-au spus că a venit din voiaj. A aflat de la Titişor, care i-a arătat o maşinuţă cu baterii electrice şi i-a spus că i-a adus-o tati.

— A venit tati din voiaj? l-a întrebat Lenuţa.

— Da şi a plecat în oraş.

L-a aşteptat să se întoarcă, dar cum a intrat el în cameră au apărut şi „gaiţele” şi au început cearta. Mai întâi a luat cuvântul Geta care a spus că în timpul în care a lipsit el, ea s-a purtat arogant cu mama, pe care o considera „o femeie simplă”, apoi i-a spus de comportamentul ei la serviciu, care a rezultat şi din acea scrisoare.

— Care scrisoare? a întrebat Lenuţa.

Atunci Matei i-a întins scrisoarea, spunându-i

supărat:

— Citeşte-o, apoi vom discuta!

A citit-o, iar pe măsură ce o parcurgea, faţa i se înroşea, apoi devenea palidă, iar buzele i se mişcau involuntar.

— Ce ai de zis? a întrebat el.

— Toate sunt nişte minciuni, inventate de cel care le-a scris.

— Atunci de ce scrie omul?

— Pentru că s-a ţinut multă vreme de capul meu, eu l-am respins de fiecare dată şi atunci m-a ameninţat că mă „aranjează el de n-am să mai suflu”. Asta a fost expresia lui.

— Deci acesta este „trecutul” tău pe care voiai să-l ştiu?

— Nu este acesta. Ce este scris aici e numai minciună. Atunci am vrut să-ţi povestesc viaţa mea, care a fost un coşmar, iar tu nu m-ai lăsat, spunând că nu te interesează şi că trebuie s-o luăm împreună de la zero. Acum te interesează? Curios lucru!

— Poate mă interesează, povesteşte-mi-l acum!

— Nu mai are rost. Acum este prea târziu.

— Sunt soţul tău şi am dreptul să ştiu! a ţipat el cu semeţia celui care are dreptul de viaţă şi de moarte asupra ei.

— Nu ai niciun drept. Numai Dumnezeu are dreptul pentru că numai El ştie cât am pătimit de când am apărut pe această lume.

— Poate că şi eu ar trebui să ştiu, a insistat el.

— Nu mai trebuie. De mâine plec.

În acel moment, obrazul ei palid a căpătata o rigiditate de piatră, pe când ochii străluceau de furie şi pieptu-i tresălta sălbatic.

— M-am înşelat în privinţa voastră. Înţeleg că s-a prăbuşit lumea, iar pe baza unor minciuni, m-aţi judecat şi mi-aţi hotărât soarta, încât nu mai am nicio scăpare.

S-a abţinut să nu plângă până când a ieşit din acea încăpere, intrând în dormitorul lor, unde s-a aruncat pe pat şi a plâns în hohote, zbuciumându-şi tot trupul. La un moment dat s-a oprit din plâns şi, după acest zbucium, inima ei a simţit o uşurare, iar sentimentul de vinovăţie a dispărut şi odată cu el, a dispărut şi iubirea pentru Matei – atâta câtă era atunci – rămânând numai acea indiferenţă cenuşie, lipsită de orice emoţie. S-a ridicat pe marginea patului şi ajurat, în gând, să nu-şi mai dăruiască niciodată inima vreunui bărbat.

După ce au mai discutat o vreme în „consiliul de familie”, Matei a mers în dormitorul lor încercând s-o liniştească pe Lenuţa.

— Lasă-mă, te rog! Eu te aştept de patru luni de zile, iar tu îmi faci o primire care seamănă cu „sala de judecată. De mâine plec din această casă în care am pătimit aproape doi ani, în loc să mă bucur de viaţă”.

— Unde să pleci? Nu pleci nicăieri! Aici este casa mea şi a ta, încearcă el să-şi apere dreptul de mascul, deşi simţea cum îl roade gelozia stârnită de scrisoare.

— Plec unde voi vedea cu ochii, dar aici nu mai stau pentru a fi în continuare subiect de bârfa în familia ta, suspectată pentru fapte pe care nu le-am făcut. Cel mai mult mă doare faptul că nici tu nu mă crezi, câtă vreme eu îţi spun adevărul. Să ştii că nu am niciun motiv să te mint pentru că ştiu că sunt cinstită faţă de mine şi faţă de tine.

— Să spunem că te cred. Ce vrei acum, să vin la tine la serviciu şi să fac cercetări ca la poliţie? Să spunem că cel care a scris este cel pe care-l numeşti tu, ce să-i fac? Să mă bat cu el?

Să-l provoc la duel?

— Nu ţi-a cerut nimeni să faci toate acestea, dar eu cred că eşti dator să mă aperi în calitate de soţ, datorie cu care se pare că nu ai nimic în comun.

— Mai gândeşte-te până mâine dimineaţă! Noaptea este un bun sfetnic.

A doua zi la ora cinci Lenuţa a plecat la serviciu,

după o noapte în care n-a închis ochii, gândindu-se ce să facă în continuare cu viaţa ei. Văzând-o şefa ei cu faţa plânsă şi obosită, a întrebat-o ce are. Iniţial n-a vrut să-i spună, însă suferinţa interioară a făcut-o să izbucnească în lacrimi şi i-a povestit toată întâmplarea.

— Draga mea, aşa sunt toate soacrele şi cumnatele. Eşti căsătorită, trebuie să mai şi înduri. Tu ce vrei de la viaţă? Ai un soţ bun, aşa cum spuneai chiar tu altă dată, poate vei avea şi copii. Soacrele sunt toate la fel, iar gura lumii nu poţi s-o astupi. Voi discuta eu şi cu măgarul ăsta de Vasile.

— Poate aveţi dreptate, dar eu nu accept ca soţul meu să mă suspecteze de fapte rele fără să verifice dacă este aşa sau nu.

— Bine, dragă, mergi la treabă! mai discutăm noi.

Plecând din biroul acesteia, Lenuţa se gândea: „Eu ce mai vreau de la viaţă? Nu ştiu de ce se petrec toate acestea, poate pentru că sunt eu prea sensibilă sau poate pentru că m-au făcut ei să nu-i iubesc?”

...Neînţelegerile din familie sunt cele mai dureroase pentru că ele îţi picură în suflet supărarea şi amărăciunea ca dintr-o clepsidră, fir cu fir, picătură cu picătură şi nici nu-ţi dai seama când se strecoară ura între membrii ei. Adesea, asemenea lucruri se întâmplă datorită mândriei deşarte de care dau dovadă unii, sau din cauza lipsei de îngăduinţă, a defectelor de caracter şi a lipsei de cultură, în multe cazuri.

Spre seară s-a întors de la serviciu, dar Matei nu era acasă. A intrat în dormitor şi i-a scris o scrisoare de adio, cu următorul conţinut aproximativ:

„Scuză-mă că plec fără să-ţi spun bun rămas, dar cred că este mai bine aşa! Intenţia de a pleca ţi-am comunicat-o de ieri, aşa că nu ar trebui să te surprindă gestul meu. Mi-ar fi greu să ne mai privim în faţă după ce m-ai suspectat de infidelitate pe baza unor afirmaţii mincinoase pentru care nu ai mişcat un deget ca să le desluşeşti, iar această indiferenţă a ta mă doare foarte

mult. Ştiai că eu nu-ţi ascund nimic, întotdeauna ţi-am spus totul. Jur că ţi-am fost credincioasă, iar „anonima” trimisă de acel ospătar nu este decât răzbunarea unui om mărunt pe care l-am respins de mai multe ori.

Mă întreb acum: „Unde este poziţia ta declarată la începutul relaţiei noastre, când spuneai că pe tine nu te interesează trecutul meu?”. Recunosc că faţă de tine am nutrit sentimente de recunoştinţă, de stimă şi admiraţie, dar nu te-am iubit. Aceasta nu mă împiedicat să te respect şi să-mi apăr căsnicia în faţa răuvoitorilor.

Plec departe de tine şi te rog să nu mă cauţi, deoarece o reînnodare a căsniciei noastre nu mai este posibilă. Te rog, uitămă! Sunt convinsă că în curând îţi vei recăpăta liniştea şi poate vei întâlni o femeie de mii de ori mai bună decât mine, care să fie pe placul mamei şi surorii tale şi să suporte cu stoicism răutăţile lor. M-am înşelat în privinţa acestei căsnicii care mi-a adus numai suferinţă.

Adio, Lenuţa”.

A mers la telefon şi a chemat un taxi, coborând cu două valize în faţa blocului. Când a trecut prin faţa bucătăriei, soacra a văzut-o prin uşa deschisă dar nu a spus nimic, nici vorbă să încerce s-o reţină. Cu taxiul a mers la vechea ei garsonieră, unde a găsit-o pe Zamfira în bucătărie, preparându-şi un ceai de muşeţel. Ştia situaţia Lenuţei încă de la serviciu.

— Te-ai întors? a fost prima ei întrebare.

— Da, de astăzi vom locui amândouă aici.

— Cred că mă voi întoarce acasă la părinţi după închiderea sezonului turistic pentru că nu mai avem prea multă treabă după transformările pe care le-a adus după 1989 revoluţia aia sau ce a mai fost ea.

— Până atunci ne vom ţine de urât una celeilalte că tot nu avem altceva mai bun de făcut. Abia că vom împărţi cheltuielile şi ne va fi mai uşor.

— Nu cred că ai făcut bine că ai plecat de acolo. Te poate învinui că ai părăsit domiciliul conjugal şi la divorţ vei pierde.

— Nu mai am nevoie de nimic. Mă simt bine aici, cu tine. Pentru a nu ştiu câta oară în viaţă constat, pe pielea mea, cât de puţin îi trebuie unui om ca să fie fericit: liniştea interioară şi câteva fiinţe în jurul său care să-l poată ajuta la nevoie.

Zamfira o asculta şi o privea cu atenţie, socotind-o o fiinţă cu suflet bun, pe care o compătimea sincer pentru nenorocul ei într-o viaţă aşa de complicată.

— Nu crezi că ai renunţat prea uşor la toate?

— Nu. Am pătimit prea mult în aceşti doi ani, încât avantajele nu mai contează. Puţin îmi pasă de toate, câtă vreme ei nu cred în cele spuse de mine şi se iau după minciunile înşirate de Pantea în anonima pe care le-a trimis-o.

— Să ştii că l-a chemat doamna Savu şi l-a certat, dar el a negat totul cu impertinenţa-i caracteristică. Toate colegele sunt pornite împotriva lui. Carmen l-a numit onanist, lingău şi intrigant.

— Pantea este, într-adevăr, un intrigant şi un răzbunător, dar eu sunt supărată pe Matei care a crezut toate minciunile fără să încerce să afle dacă în toate se află un dram de adevăr. Eu urăsc minciuna chiar şi atunci când este folosită în apărarea unei cauze nobile, a unor idealuri înalte sau pentru a acoperi răni care pot fi şi ar trebui să fie vindecate numai cu bisturiul sau cu fierul încins, ca în evul mediu.

— Poate a fost şi el supărat? Cine ştie ce i-au spus mama şi sora lui?

— Indiferent ce i-ar fi spus ele, se cădea să verifice mai înainte de a se pronunţa. Astfel m-am convins şi de temeinicia dragostei lui, a cedat imediat ce a apărut un obstacol, un motiv, în căsnicia noastră, ceea ce spune multe despre garanţiile pe care ar trebui să le ofere viitorul. Bine, cel puţin, că nu avem copii împreună! Ar fi fost mult mai greu. Mă ataşasem mult de Titişor şi îmi va lipsi, dar nu aveam altă soluţia.

— Ce entuziasmată erai tu în ziua când aţi avut

cununia civilă! i-a amintit Zamfira.

— Da.

— Ziceai aşa: „Lenuţa mai are trei ore şi va fi soţia lui Matei”.

— Mai bine n-ar fi fost! a spus Lenuţa.

— Când îţi spuneam că mă bucur pentru tine, mi-ai zis încet: „Mă cam tem de această fericire”. A fost o presimţire neplăcută încă de atunci şi iată că după aproape doi ani de zile, te trezeşti în această situaţie critică.

…Între timp, Matei făcuse o vizită familiei Grancea, prilej cu care le povestise, lui Mihai şi Miei, despre acea faimoasă „scrisoare anonimă” care le-a stricat atmosfera de familie.

— Despre Lenuţa nu-ţi pot spune decât lucruri frumoase, a început Mia. Eu o cunosc încă de când s-a căsătorit cu Viorel şi am fost vecini. Nimeni n-a putut spune vreun cuvânt rău la adresa ei. A purtat doliu timp de un an de zile şi nu s-a auzit că a avut legături cu vreun bărbat. De când lucrează la Mamaia, rare ori s-a întâmplat să fim în ture diferite, astfel că-i ştiu toate mişcările. Este o femeie foarte frumoasă, invidiată de alte femei, chiar şi de unele colege de serviciu, dar îi dau târcoale bărbaţii, pe care ea îi respinge în mod politicos. Eu nu cred că ar fi putut ajunge la ea vreun bărbat, fiind foarte serioasă; unii o numeau „sloi de gheaţă”.

Scrisoarea de care vorbeşti este concepută, în mod sigur, de un coleg de-al nostru care s-a tot ţinut de capul ei, dar fără rezultat. L-a chemat la birou şefa noastră ieri, dar nu recunoaşte nimic. E scris de mână?

— Nu. Este scrisă cu maşina de scris, a răspuns Matei.

— Cu atât mai greu de dovedit.

— Fă reclamaţie la Miliţie şi ataşează scrisoarea, că ei au metode să-l descopere pe făptaş! a intervenit Mihai. E vorba de o încercare de a distruge o familie.

— Nu pornesc eu pe calea Miliţiei. Dacă nu sunt eu în stare să-mi menţin familia, cu ajutorul miliţiei nici atât.

Mai rău este că s-au pornit împotriva ei şi mama şi Geta.

— Când intră cearta într-o familie, greu se remediază lucrurile. Eu o ştiu pe Lenuţa o fire foarte sensibilă şi nu ştiu dacă va putea trece peste insultele pe care i le-au adus ele, şi-a spus părerea Mia.

Întors acasă, Matei a întrebat-o pe mama sa:

— A venit Lenuţa de la serviciu?

— A venit, a răspuns aceasta, îmbufnată. Dar cum a venit, la un ceas a şi plecat, ducând două geamantane, – înseamnă că a plecat!

A trecut în dormitor să se convingă dacă a plecat; a deschis şifonierul şi a constatat că obiectele ei de îmbrăcăminte şi două valize lipseau. Pe noptieră a găsit scrisoarea, rezemată de un bibelou. S-a aşezat pe marginea patului şi a citit-o, apoi a recitit-o, străduindu-se să înţeleagă ceva, dar nu reuşea; în cap i se învârteau toate, amestecate printre cuvintele spuse de Geta şi de mama lui, pe care le considera singurele vinovate de toate câte se întâmplaseră. În conştiinţa lui stăruia întrebarea: „De ce a plecat? Trebuie s-o caut şi s-o aduc înapoi”. După câteva clipe şi-a auzit vocea care-l apostrofa: „Bine îmi stă! Mi-am făcut de lucru ca un prost gelos, deşi nu am un motiv serios. Ce am pierdut! O adevărată comoară. Lenuţa are dreptate. Trăim într-o lume dizgraţioasă şi nevrednică de sacrificiu, o lume plictisitoare şi o realitate hidoasă. Unde să mă duc la ora asta?”

Matei era cuprins de o profundă apatie, astfel că s-a dezbrăcat şi s-a culcat, zicând în gândul său: „Am ajuns într-o situaţie imposibilă, întocmai ca un nod marinăresc udat de valurile sărate ale mării, pe care nu-l poţi desface, decât rupându-l sau tăindu-l!”

A doua zi, spre seară, a aşteptat-o pe Lenuţa să se întoarcă de la serviciu, patrulând, în sus şi în jos, prin faţa blocului în care aceasta locuia. Voia să stea de vorbă cu ea, ca o ultimă încercare, prilej cu care intenţiona să-i ceară scuze pentru cele întâmplate. După aşteptări lungi, care lui i s-au părut secole, pe alee şi-a făcut apariţia Lenuţa,

însoţită de Zamfira.

— Bună seara! le-a salutat el.

— Bună seara! i-au răspuns ele, trecând mai departe.

— Putem sta un pic de vorbă? i s-a adresat el Lenuţei.

Aceasta a rămas mai în urmă şi discuţia lor a avut următoarea desfăşurare:

— De ce ai plecat de acasă? Mă urăşti chiar atât?

— Nu te urăsc, Matei, dar m-am convins că pe tine nu te interesează viaţa mea, suferinţele prin care am trecut timp de aproape doi ani de zile de când sunt cu tine, iar când s-a ivit o situaţie mai specială, ţi-ai arătat gelozia şi pretenţiile de mascul rănit, în loc să încerci să afli adevărul.

— De ce spui asta? E drept că m-am grăbit să te judec, şi te rog să mă ierţi! Am discutat şi cu Mia, iar acum sunt convins că situaţia este alta. Te rog să te întorci acasă! Titişor are nevoie de tine, el nu ştie de ură, de intrigi şi te iubeşte, s-a ataşat mult de tine.

— Poţi găsi altă dădacă pentru Titişor! Şi aşa i-a spus Geta să nu-mi mai spună „mami Lenuţa” pentru că nu sunt mama lui, ci sunt o… pe care, tu m-ai cules de pe străzi de milă.

— Dar ce, eşti pisică, să te culeg de pe străzi?

— Mai rău. Geta a spus că sunt o târâtură scoasă din mocirla societăţii. Ea nu m-a vrut de la început, ştiu asta.

— Întoarce-te acasă şi totul va fi bine!

— Nu mă mai pot întoarce acolo, este imposibil.

— De ce vrei tu să ne despărţim?

— Dacă eşti hotărât să rămâi cu mine, hai să ne mutăm singuri în altă casă!

— Nu pot să-l las pe Titişor şi nici pe mama.

— Mama ta se poate duce la Geta, iar pe Titişor îl poţi aduce să locuiască cu noi şi promit să am grijă de el ca de propriul meu copil.

— Nu pot face asta! îmi ceri să aleg între tine şi

mama?

— Exact. Iubirea de mamă o accept, dar nu trebuie confundată cu iubirea de soţia cu care te-ai hotărât să-ţi legi viaţa. De asemenea, nu trebuie sacrificată una în favoarea celeilalte.

— Bine, te înţeleg, dar mama trebuie să rămână cu noi!

— Tocmai asta e rău, că rămâne cu noi, o vom avea permanent în casă şi pe Geta, care este aproape omniprezentă acolo. Tu nu ştii Matei, câte am tras eu din pricina lor cât timp ai fost plecat în voiaj. Nici nu ştiu ce face ea cu banii din vânzarea bunurilor de la firmă, că tot timpul locuieşte şi mănâncă cu voi, fără ruşine. Acolo s-au dus toate economiile mele, dar nu le-am spus nimic, niciodată.

— Ce zici, te întorci cu mine acasă? a insistat Matei.

— Nu. Acolo nu mai pot trăi. Şi ce frumos începuse!

— Atunci…?

— Atunci voi introduce acţiune de divorţ şi ne vom despărţi.

— Bine. Cum vrei! Luna viitoare eu plec în voiaj pentru timp de un an de zile. Las avocatului meu ce are de făcut şi de spus la proces şi… ce mai pot spune? Să ştii că îmi pare foarte rău că ne despărţim! Dar asta este.

S-au despărţit în faţa blocului, iar de atunci nu s-au mai întâlnit niciodată.

…Întorcându-se la serviciu, în altă zi, Lenuţa i-a propus Zamfirei să se abată vreun ceas pe la Maria, pe strada Frunzelor.

— Vreau să văd ce mai face tanti Maria, pentru că data trecută când am vizitat-o era puţin bolnavă.

— Cine este pentru tine această femeie? a întrebat-o Zamfira.

— Este prima mea colegă de muncă, cu care am lucrat în port; o vreme am locuit la ea în casă şi s-a purtat cu mine mai ceva decât o mamă adevărată, pentru care n-

am s-o uit niciodată. Ea mi-a dat certitudinea că mai sunt şi oameni buni pe această lume plină de ură, intrigă şi răutate. Păcat că sunt atât de rari!

Maria era în curte şi le-a ieşit în întâmpinare, cu zâmbetul pe buze.

— Nu te-ai ţinut de promisiune. Data trecută mi-ai spus că mă vei vizita mai des, iar acum cred că au trecut deja şase luni de când nu ai mai trecut pe la mine.

— N-am putut, tanti Maria, că am avut şi eu problemele mele şi câte altele. Să ţi-o prezint pe Zamfira, colega mea de serviciu şi de cameră!

— Nu înţeleg, spune Maria, privind-o nedumerită.

— Ai să-nţelegi îndată.

— Hai în casă să fac o cafea şi să mai vorbim! Sper că nu vă grăbiţi?!

— Ne-am grăbit o viaţă şi tot n-am realizat nimic, a spus Lenuţa, trecând peste pragul de la intrare şi pătrunzând în antreu.

— Intră înainte, Lenuţa, că doar cunoşti bine casa! a îndemnat-o Maria.

La cafea Lenuţa a fost nevoită să-şi povestească ultima întâmplare, din care Maria a înţeles motivul pentru care s-a întors la garsoniera în care a locuit înainte de a se căsători cu Matei. După o pauză, clătinând din cap, a spus:

— N-ai avut noroc nici de această dată, fata mea!

— Cineva ar spune că este vorba de un blestem, pentru că în douăzeci şi soi de ani am trecut prin atâtea: părinţii mei morţi, mătuşa Anuţa de la Târgovişte moartă, Viorel mort şi el după doi ani de căsnicie, apoi o căsătorie ratată, căreia îi urmează un divorţ. Cât să mai suport, tanti Maria, că doar şi eu tot om sunt.

Din ochii Lenuţei au început să picure lacrimi strălucitoare ca nişte bobiţe de rouă.

— Nu mai plânge, fata mea! Lacrimile te uşurează, dar tot plângând mereu, ajungi să ţi se usuce ochii.

După ce şi-a mai revenit, a întrebat-o pe Maria:

— Dumneata cum o mai duci cu munca, cu sănătatea? Că eu m-am luat cu ale mele, de alţii am uitat.

— Aş vrea să ies la pensie, dar nu am vârsta de 55 de ani, cât se cere; Am numai 53 de ani şi 26 de ani de serviciu. Se aude că se va da afară o parte din noi, că nu ne mai poate plăti, iar curăţirea va începe cu cele care suntem mai în etate. Nu ştiu ce voi face, că nu mă mai angajează nimeni şi nu pot primi nici pensie. Nu mai are grijă statul de noi ca până acum.

— Nu ne-am bucurat noi că l-a dat jos pe Ceauşescu? A intervenit Zamfira în discuţia.

— Ne-am bucurat, dar acum nu e bine.

— Şi la noi va veni „valul" care va mătura o parte dintre noi; se numeşte restructurare, precizează Lenuţa.

— În comerţ nu mai este de trăit pe nicăieri la această oră! A declarat, sentenţios Zamfira. Trebuie să ne găsim o altă ocupaţie ca să supravieţuim.

...În luna noiembrie a început procesul de divorţ, sărind peste etapa „Reconcilierii, deoarece Matei a lăsat avocatului său – înainte de a pleca în voiaj – toate datele din care rezulta că este de acord cu toate cele solicitate de Lenuţa. Iniţial, nici ea nu a vrut să se prezinte, dar avocatul care o consilia, a sfătuit-o să o facă deoarece ea a solicitat deschiderea acţiunii.

Era pentru prima dată când intra într-un tribunal şi într-o sală de judecată şi se simţea ruşinată, mai ales când se gândea că acolo oamenii legii hotărăsc soarta altor oameni. Procesul s-a desfăşurat în trei şedinţe de judecată, la ultima pronunţându-se şi sentinţa: „se desface căsătoria dintre Matei Ganea şi Elena Soare, încheiată la... din vina ambilor soţi", aşa cum a convenit ea cu avocatul, care ştia bine că nici Matei nu avea vreo vină, ci alţii săpaseră la temelia căsniciei lor.

Mai greu a fost de suportat reacţiile publicului din sală, ale cărui zumzete şi şoapte, întrerupte de exclamaţii, cutreierau sala de la un capăt la altul. Când a fost rostită pledoaria avocatului din care nu lipseau referirile la

scrisoarea anonimă şi la intrigile surorii şi mamei lui Matei, un grup de femei au spus ceva despre blestem şi despre Dumnezeu, încât preşedintele completului de judecată a fost nevoit să sune clopoţelul şi să ceară să se facă linişte.

Ieşind din clădirea tribunalului, Lenuţa a pornit pe jos să traverseze parcul din jurul prefecturii Constanţa, cu mintea plină de gânduri. Viaţa omului creează multe situaţii când, din diferite motive, ideile nu se mai leagă între ele, rămânând goale de orice conţinut. Uneori nu-şi mai găsea niciun punct de sprijin, pe care îl cauţi în trecut sau în viitor, iar atunci te blochezi şi taci, taci, taci…

O stare asemănătoare avea şi Lenuţa, care simţea că a ajuns într-un punct mort, fără scăpare, negăsind nicio ieşire.

Există femei cărora le place să şovăie într-o luptă care se dă pe viaţă şi pe moarte, mai ales atunci când sentinţa se află, la discreţia lor. Nu era cazul Lenuţei. Iar dacă pe obrazul ei se mai zăreau culori sumbre, acestea păreau să ilustreze puterea de a ascunde în sufletul ei sentimentele cele mai învolburate şi acea disimulare care o ajută să surâdă cu graţie, în momente critice.

Era din nou singură şi trebuia să-şi caute un loc de muncă permanent care să-i asigure supravieţuirea, deoarece economiile de peste vară se apropiau de sfârşit. Nu mai spera să ajungă să ducă un trai îmbelşugat, deşi nu simţea o astfel de nevoie, însă dorea să poată duce o viaţă obişnuită, dar decentă, cu griji mai puţine.

După mai multe căutări, în primăvara anului următor a fost angajată la O.N.G. „Sf. Maria” care avea titulatura „Salvaţi copiii!”. Acest titlu a atras-o de la început deoarece spera să vină în ajutorul copiilor aflaţi în situaţii critice, aşa cum fusese ea în anii „copilăriei ei fără copilărie”. Devenind salariată la această Organizaţie Non-Guvernamentală, a depus mari eforturi pentru identificarea „cazurilor” care făceau obiectul lor de activitate. Se simţea mulţumită, liniştită, iar uneori, se

considera, prin munca sa, mai aproape de Dumnezeu.

Trăia modest ca toată lumea, din salariul pe care îl primea şi nu reclama mai mult de la viaţă, iar preocupările ei nu erau ieşite din comun. Vara se însorea pe nisipul plajei „Modern" din Constanţa, iar când avea mai multă vreme la dispoziţie, dădea o fugă la Mamaia, unde i se părea nisipul mai mare, mai curat, iar perspectiva spre mare mai largă, prilej să-şi viziteze fostele colege de serviciu.

Cap. III Frumuseţea are valoare dacă este susţinută de noroc.

…Domnul N.B. era un bărbat care împlinise 36 de ani de câteva zile, un tip extrem de îngrijit, patronul unei afaceri profitabile cu alimente; cu destul tupeu care îl făcea să i se pară că îşi poate permite orice, iar ceilalţi semeni trebuie să i se închine lui. Lucrase cândva în comerţul socialist într-o funcţie cu oarecare răspundere, unde se obişnuise să „comande". Fiind un ins descurcăreţ, având şi o sumă bunicică de bani, pe care numai el ştie de unde i-a obţinut, a reuşit să ia în locaţie un spaţiu în care a făcut un mare magazin, cum au mai procedat şi alţii care au ştiut să înoate în „mlaştina socială" creată după revoluţia din 1989.

N.B. era un bărbat încă frumos şi chiar tânăr, destul de bine hrănit şi trăit în aer proaspăt. Pe capul mare, avea un păr bogat, puţin ondulat, iar faţa îi era luminată de doi ochi mari, vioi, care-i dădeau o privire expresivă, iar uneori puţin absentă.

Cunoscându-l mai bine, constatai că era un tip înzestrat cu multă afectivitate şi energie, pus pe fapte mari. Era, totuşi, un om îngăduitor, dar exigent când situaţia o cerea.

Toată săptămâna era ocupat cu afacerile, iar vara numai duminica îşi permitea să meargă câteva ore la malul mării pentru a se însori, eventual pentru a face o baie în mare, dar şi să-şi „clătească" ochii cu frumuseţile tinerelor venite la plajă în slipuri moderne, compuse dintr-o plăcuţă

triunghiulară de ţesătură în faţă şi o sfoară în partea din spate.

Plaja era plină de lume; erau femei grase, chiar obeze unele dintre ele, altele aveau muşchii stomacului căzuţi şi pântecele istovite de sarcini (naşteri), cărora li se oglindea întregul curs aspru al vieţii lor în ochii pe jumătate închişi şi gura întredeschisă, capul aplecat involuntar într-o parte sau alta, peste umăr; unele femei au mâinile noduroase şi trudite de atâta muncă, iar ochii lor sunt obosiţi şi înfundaţi în orbite. De aceea ele se învăluie într-o pudoare demnă. Fetele tinere, unele adolescente, bine dezvoltate, etalează costume de baie moderne, cu sutienul şi chiloţii confecţionaţi destul de economicos din câteva triunghiuri colorate legate cu panglici care lasă la vedere trupul aproape în întregime.

Dacă ne gândim la regulile moralei, ele par vulgare, însă trupurile le sunt frumoase, acestea fiind cele mai mari date de Dumnezeu şi cele mai folositoare.

N.B. stătea ridicat în coate, pe cearşaf şi privea în toate părţile, dar nu scăpa din ochi fetele tinere, în special. Tocmai îşi aprinsese ţigara KENT şi încerca să introducă bricheta în buzunarul pantalonilor, când i-a atras atenţia o gazelă care se apropia, călcând cu sfială pe nisipul fierbinte şi cu sandalele în mână. Imediat ce a văzut-o, a început s-o urmărească atent, mângâindu-i cu privirea linia zveltă a trupului care se mlădia ca o liană, sânii care i se proiectau prin bluza-i albă de dantelă, şoldurile arcuite şi picioarele frumos sculptate, imitând forma sticlei de „lampă nr. 11”. Pentru a o privi mai profesional, N.B. s-a ridicat în şezut. Acum îi vedea mult mai bine gâtul lung pe care strălucea o piele catifelată, faţa ovală şi uşor bronzată pe care se profilau doi ochi mari, verzi ca marea, buze pline, senzuale şi un păr bogat, negru şi cu reflexe de oţel, care-i acopereau umerii ca nişte falduri.

„Este perfectă” şi-a spus el în gând, ca o concluzie de expert. Continua s-o privească şi se întreba: „Oare este conştientă fata asta de corpul ei frumos ca o statuie grecească? Acesta este un minunat dar al naturii. În

mişcare, formele ei nu se degradează deloc, iar mersul îi este graţios ca de felină, ca o alunecare liniară şi o unduire senzuală asemenea cadânelor de elită din haremurile marilor sultani”.

Nu ştia el că „frumuseţea perfectă” era Lenuţa, cea care avusese parte de o viaţă de calvar şi o perspectivă fără speranţă la care nu se mai gândea nici ea de ceva vreme. Cu toate acestea, Lenuţa se dezvoltase frumos, devenise o femeie matură la cei aproape douăzeci şi trei de ani ai săi şi era într-adevăr frumoasă în toate; inclusiv caracterul ei se formase frumos. Trupul îi era desăvârşit şi în deplină unitate, parcă era sculptat anume să fie asemenea unei statui bine şlefuite, reflectând lumina în toate părţile.

N.B. a vrut s-o cheme lângă el cu cearşaful, dar şi-a adus aminte că nu este la firmă unde putea comanda şi a renunţat la ideea lui, mulţumindu-se s-o contemple de la câţiva paşi de el. Nu înceta s-o aprecieze în gând: „Ce moştenire de valoare este acest trup superb şi ce cap frumos tronează cu aroganţă deasupra lui, privindu-ne cu indiferenţă pe noi, cei aflaţi în jurul ei! Darul este de la Dumnezeu, dar ea tot fiinţă biologică rămâne şi se zbate cu greutăţile vieţii, încercând să se adapteze la mediul în care trăim toţi. Cine o fi? Se vede pe faţa ei tristeţea, semn că a avut şi momente în care a suferit, poate nemeritat. Cât aş da să pot afla!” îi plăcea nespus trupul ei.

Lenuţa era îmbrăcată într-o fustă ecosez şi o bluză vaporoasă decoltată la gât, care-i scotea în evidenţă formele atrăgătoare, făcând ca lui N.B. să i se accelereze pulsul. Ea i-a surprins privirile lacome şi încordate şi instinctiv şi-a controlat ţinuta să vadă dacă ceva este în neregulă. I-a surâs puţin provocator, apoi şi-a pus geanta jos şi a întins pe nisip un cearşaf alb. Mai târziu ve avea surpriza să afle că bărbatul o adora de cum a văzut-o, nutrind speranţa că o va cuceri.

După ce şi-a scos fusta şi bluza pe care le-a aşezat la un capăt al cearşafului peste geantă şi sandale, Lenuţa sa aşezat, scoţând o carte pentru a citi. Târziu l-a observat pe

domnul N.B., care se străduia să-şi aşeze cearşaful său pe locul rămas liber, lângă Lenuţa, prin plecare unei familii cu un copil.

Ridicându-şi ochii din carte, l-a surprins privind-o cu interes şi atunci a început şi ea să-l studieze discret, cu coada ochiului, deşi, la început, părul lui uşor grizonant nu-i spunea mare lucru. Privindu-l în bătaia soarelui acest păr încă bogat al lui N.B. îi dădea aspectul unui clişeu de la pozele executate în faza de negativ. A zâmbit gândului şi a continuat să citească.

— Ce citiţi, domnişoară? s-a trezit N.B. Întrebând, pentru că nu reuşise până atunci să găsească vreun subiect plauzibil ca să intre în legătură cu fiinţa din faţa lui care îl fascina.

— „Să nu-mi trimiţi flori” de Sandra Brown, a răspuns Lenuţa.

— E interesantă?

— Pare, dar încă nu ştiu. Abia am început-o.

— Nu vă supăraţi că vă întreb: sunteţi singură?

— Nu ştiu la ce vă referiţi. Aici e atâta lume, nu sunt singură.

— Mă refer dacă sunteţi căsătorită, logodită sau aveţi vreun iubit? Iertaţi-mi îndrăzneala şi indiscreţia!

— Să ştiţi că de la o vreme nu mă mai deranjează nimic. Toate mi se par fireşti, m-am obişnuit cu toate. Şi acum să vă răspund la întrebare: sunt singură, iar de aproape opt luni de zile am divorţat şi nu am trecut prin niciuna din stările pe care le-aţi menţionat mai înainte.

— V-am întrebat pentru că îmi plăceţi foarte mult. Şi eu sunt divorţat de doi ani de zile şi este cam greu singur. Nu ştiu dacă femeilor le este la fel de greu ca nouă, bărbaţilor, a continuat el să turuie.

— De ce nu v-aţi recăsătorit? Acum nu mai sufereaţi.

— Ei, aici sunt multe de spus, mai ales când te „frigi” odată. A doua oară aştepţi să găseşti femeia perfectă, iar eu nu am găsit-o până acum.

Lenuţa s-a lăsat antrenată în această discuţie care o

amuza şi a vrut să afle ce fel de „perfecţiune” caută domnul din faţa ei.

— Deci, căutaţi perfecţiunea? E greu, domnule, pentru că perfecţiunea este prea rară, iar în problema căsniciei, nu cred că o veţi găsi, deoarece nu cred să existe. Dar în ce fel vedeţi dumneavoastră această perfecţiune?

— Vreau ca viitoarea mea soţie să fie perfectă în sensul de a fi doamnă, soţie iubitoare, dar să aibă un suflet de copil. Aş dori, de asemenea să aibă nişte puncte comune cu mine ca partener.

— Care ar fi acelea? întreabă Lenuţa râzând.

— Concepţia de viaţă, fizicul, dragostea, fidelitatea, chiar şi averea.

— Averea? Poate celelalte calităţi, dar averea se duce, domnule, ca şi dragostea. Dacă pot exista calităţi mai de durată, apoi acestea ar fi cinstea şi fidelitatea.

— De ce spuneţi că dragostea se duce? Aţi lăsat să se înţeleagă că este „perisabilă”, aşa am înţeles eu.

— Pentru că dragostea este singura pasiune care nu acceptă nici trecutul, nici viitorul. Trebuie să fim conştienţi că noi, oamenii, iubim numai în prezent.

— Aveţi dreptate! a recunoscut el, după care a lăsat privirea în jos, ca să nu i se observe straniile emoţii care-l frământau. La un moment dat faţa i s-a crispat.

— Aţi păţit ceva?

— Nu, nimic, a răspuns el ruşinat ca un şcolar prins copiind sau cu lecţia neînvăţată.

— Atunci mi s-a părut că v-aţi crispat la faţă?

— În privinţa dumneavoastră mi s-a părut că am văzut o patimă şi asta mi-a produs un fior puternic.

— Vi s-a părut, domnule! Eu de multă vreme nu mai visez la patimi, iar privirea mea este la fel ca la toată lumea. În mod sigur vi s-a părut. Spunând acestea s-a ridicat, lăsând cartea jos şi s-a dus spre apă cu paşi elastici de gazelă unde s-a bălăcit aproape o jumătate de oră, apoi s-a întors.

…Când i-a ajuns apa mai sus de genunchi s-a oprit şi a luat apă în căuşul palmelor cu care şi-a stropit tot trupul pentru a se obişnui cu temperatura. Aşa cum stătea ea aplecată, N.B. O privea de pe mal încântat de cele ce vedea: valurile îi sărutau drăgăstoase picioarele frumoase ca două coloane de alabastru şi atunci lui i se părea că Lenuţa este chiar Venus ce se năştea din spuma mării, atât era de frumoasă şi de fermecătoare. Privirea lui o însoţea în timp ce inima îi bătea cu violenţă, făcându-l să se teamă că îi va fi auzită de cei din jurul său.

Lenuţa a început să înoate, iar în jurul ei s-a ridicat o spumă dantelată, ţesută din stropii argintii ai apei. Când se afla în poziţie verticală, N.B. şi-o închipuia că este o zeitate, o sirenă sau alt suflet care ieşise din adâncuri pentru a rătăci pe pământ o vreme, după care se va întoarce în împărăţia din fundul mării unde îşi are sălaşul şi unde era pururi stăpână.

Tare ar fi vrut să intre şi el în apă pentru a fi aproape de ea şi s-o aducă în braţe la mal, dar el încă n-o cunoştea îndeajuns şi nu ştia cum va reacţiona. S-a hotărât, deci, s-o aştepte până se va întoarce singură. Avea inima îndoită, iar aşteptarea devenea, cu fiecare clipă, tot mai chinuitoare. Între ei se interpuneau diferite persoane, pe uscat sau în apă şi atunci o pierdea din vedere. După un timp a apărut aproape de mal.

N.B. O privea cum ieşea agale din apă, păşind elastic peste nisipul fierbinte, iar soarele făcea să-i strălucească broboanele de apă, dându-i o aură în jurul pieptului şi braţelor. Părea că vine din altă lume, înfăţişând o mişcare într-un tablou al cărui fond îl forma cerul albastru, nemărginit şi coamele albe, înspumate ale mării.

Proiectată pe acest fundal, silueta ei era asemenea sirenei ieşită din ape aşa cum apare ea în poveştile marinarilor. S-a şters cu un prosop şi s-a aşezat pe cearşaf, privind spre largul mării. Pe chipul ei se desluşea o frumuseţe obosită şi umbrită de o suferinţă care o marcase; avea totuşi, o frumuseţe plină de gingăşie şi măreţie care strălucea; ochii ei încă mai păstrau urmele

lacrimilor vărsate.

Privea la orizont la întinderea albastră de ape, păstrând o tăcere profundă. Dinspre larg venea un miros de iod şi alge, precum şi cel al tuturor vietăţilor pe care aceasta le ascunde, într-o agitaţie continuă. Marea era calmă, numai valurile mici care atingeau uşor malul se prelungeau pe nisip cu un susur fin de mătase, iar după ce îşi lăsau spuma, se întorceau leneşe de unde au venit, întinderea de apă reuşea să împrumute, pentru o vreme, culoarea azurie a cerului senin, arcuit ca o cupolă deasupra ei, până la linia orizontului circular, marginile lui indefinite sprijinindu-se pe valuri.

Soarele ajunsese la zenit şi strălucea puternic, iar dogoarea lui, domolită, în parte de o briză plăcută, delicată şi răcoroasă, făcea să se mişte, aproape imperceptibil, aerul de pe plajă.

În timpul cât lipsise Lenuţa, N.B. se mutase din nou cu cearşaful în apropierea locului unde aşezase ea cearşaful, pentru a fi cât mai aproape, iar când aceasta s-a aşezat, el i-a zâmbit. L-a gratulat şi ea cu un zâmbet cuceritor, dup care a continuat să privească marea cu buzele uşor întredeschise. Expresia ei vădea o încordare copilărească, întocmai ca atunci când ar fi urmărit un peşte înotând pe lângă pietrele digului, prin apa străvezie. Cei 23 de ani ai săi îi confereau un aspect rezervat, în timp ce mâna sa fină se odihnea, cu degetele uşor încovoiate pe cearşaful alb, fiind frumos modelată.

În eter se auzea o muzică plăcută ce venea de la difuzoarele de la cabine. În loc s-o înveselească, pe Lenuţa o indispunea, făcând ca chipul ei să sufere transformări dureroase ale trăsăturilor ei gingaşe, pe măsură ce notele se derulau; privirea ei se fixa undeva, iar gândul îi zbura undeva departe, spre alte etape din viaţa ei.

Deodată, a şoptit, numai pentru ea, cu năduf: „Muzica asta spune neîntârziat tot ce aş spune eu. Of, Viorele, Viorele, de ce ai plecat pentru totdeauna?” Cu acest gând a adormit, chipul i s-a înseninat de un zâmbet

care-i însoţea somnul ca o lumină, acel somn specific pruncilor lipsiţi de păcate şi de griji. L-a scurt timp s-a trezit din somn tot sub privirile calde şi iscoditoare ale lui N.B.

…Lenuţa s-a ridicat de pe cearşaf şi a început să se îmbrace în vederea plecării spre casă. Văzând că este pe punctul de a o pierde, s-a îmbrăcat şi el repede, şi-a strâns lucrurile şi a pornit, alături de ea, potrivindu-şi atent paşii în urcuş, iar când au ajuns sus, pe mal, a atenţionat-o:

— Priviţi cât de frumoasă şi de liniştită este marea! Se vede până departe, la orizont.

— Da. Soarele este fierbinte tocmai pentru că cerul este senin şi nu adie nici măcar un vânticel, a spus ea.

— V-aş propune o plimbare pe faleză. Sper că nu vă grăbiţi?

— Ba da, mă cam grăbesc, a spus ea repede.

— Voiam să intrăm câteva minute la restaurantul „Zorile”, dacă nu aveţi nimic împotrivă. Serveam o cafea şi mai stăteam de vorbă. Îmi face o deosebită plăcere compania dumneavoastră.

— Regret, dar vreau să ajung cât mai repede acasă, să scap de nisipul care mi s-a lipit pe piele.

— În cazul acesta am pierdut. Am maşina în parcare şi vă pot conduce acasă, abia ajungeţi mai repede, s-a oferit el.

— Asta, da, mi-ar ajuta să scurtez timpul de deplasare, întrucât stau cam departe de aici.

— Unde să mă îndrept? a întrebat-o N.B. după ce Lenuţa a urcat în maşină – un Mercedes albastru – şi a închis portiera.

— Pe bulevardul Aurel Vlaicu, aproape de CET.

— Nu este departe pentru o maşină bună! a precizat el şi a pornit, înscriindu-se în trafic pe bulevardul Ferdinand.

În cartier, Lenuţa l-a dirijat pe labirintul de alei dintre blocuri, până când a ajuns în faţa blocului său. El a pus mâna pe piciorul ei şi a întrebat-o:

— Când ne mai vedem? îmi cer scuze, nici nu m-am prezentat! Mă numesc Niculescu.

— Elena Soare, a venit răspunsul ei. Ce vă face să doriţi să vă întâlniţi cu mine?

— Ca să ne cunoaştem mai bine. Şi altele, multe altele.

— Duminică, la plajă.

— Tocmai duminică! a exclamat el ca un copil căruia i se promite o jucărie. Hai să ne întâlnim în cursul săptămânii, să intrăm într-un local, fără nisip pe piele! Aluzia era făcută la refuzul Lenuţei de a intra cu el în local şi a făcut-o să zâmbească.

— Bine, fie! Atunci joi; după ora 16.00 când ies de la serviciu. Voi fi în faţa farmaciei „Miga”.

— Aşa mai merge! a izbucnit el, ridicându-i mâna stângă la gură, pe care a sărutat-o apăsat.

— La revedere! a spus Lenuţa în timp ce cobora din modernul autoturism, care a pornit imediat de pe loc.

Joi dimineaţa a tras o ploaie cu stropi mari şi răpăieli, iar pe la ora prânzului cerul era curat şi albastru ca şi marea. Soarele trecuse de mult de zenit în traiectoria lui firească spre apus, dar continua să dogorească cu razele lui încă fierbinţi Lenuţa plecase mai devreme cu câteva minute de la serviciu pentru a-şi căuta cele trebuitoare pe la magazine, dar când a ajuns la locul de parcare din faţa restaurantului „Continental” a observat mercedesul lui N.B. pe care îl reţinea cu precizie, dar nu-l vedea pe el. În această situaţie nu-i rămânea decât să-şi continue drumul. Deodată s-a pomenit cu N.B. lângă ea, venind din spate.

— Am venit mai devreme pentru că am avut treabă cu o firmă care deţine depozitele „En Gross” de pe strada Democraţiei, a justificat el prezenţa în acel loc apropiat întâlnirii. Urcaţi şi să mergem! a continuat, după o pauză.

Au urcat în maşină, N.B. a pornit motorul şi a intrat pe banda de la bordură, la semafor, în ideea de a vira la dreapta pe bulevardul Tomis. Când au ajuns în Piaţa Ovidiu, Lenuţa l-a întrebat, curioasă:

— Unde aveţi de gând să mă duceţi?

— La Casino. Este ceva mai select. Nu sunteţi de acord? Vă văd oarecum surprinsă, nu vreau să cred că şi speriată.

— Bine, domnule, fie şi la Casino! a răspuns ea după o pauză, cu o voce de parcă îndesa cuvintele.

Localul era aproape gol înăuntru, însă pe terasa din faţă, deasupra scărilor, mesele erau, aproape toate ocupate.

— Să intrăm înăuntru! Poate începe vântul mai târziu.

Lenuţa venise îmbrăcată într-o rochie lungă, din faldurile căreia se răspândea un parfum de calitate, de câte ori se mişca cu graţie, pe stradă sau în încăpere. Gâtul ei curbat susţinea un cap minunat, iar buzele-i senzuale dădeau impresia că freamătă de dorul sărutărilor. Deşi cu o siluetă delicată şi mlădioasă ca o liană, nu se poate spune că era fragilă, dimpotrivă, era puternică şi dispunând de o sănătate perfectă.

N.B. O privea atent şi-i evalua competent aceste calităţi fizice. Nici el nu era mai prejos. Îmbrăcat cu un costum de seară impecabil croit, proaspăt bărbierit, arăta un bărbat puternic, dar şi blajin în acelaşi timp. După ce se aşezat pe scaun, în faţa ei, N.B. a început s-o fixeze cu o privire sfredelitoare, întocmai ca pe o insectă prinsă într-un ac. Îi părea rău că nu reuşea să se comporte cum ar fi dorit. Deşi în afaceri dovedea o minte ascuţită, având parte de reuşite care l-au făcut bogat, în privinţa femeilor se vedea în dificultate deseori. Lenuţa era frumoasă, cu ochii ei verzi şi nasul fin, aristocratic care stătea de strajă peste buzele cărnoase şi răsfrânte, lăsând să se vadă o guriţă apetisantă cu şiragul dinţilor albi care răsăreau la fiecare zâmbet al ei.

Părul negru îl strânsese într-un coc modern, prins cu o diademă discretă, aproape invizibilă, care-i lăsa descoperită faţa uşor bronzată, catifelată, fără vreo umbră de riduri.

„Nu este zgârcit, se gândea Lenuţa. La unii zgârcenia începe acolo unde încetează sărăcia. Nu trebuie să fii deştept, nici să ai carte multă, pentru afaceri principale sunt curajul, tupeul şi banii pentru început”.

Niculescu era fericit că avea lângă el o fată tânără şi frumoasă, mult prea ademenitoare, lângă care simţea că întinereşte şi el, motiv pentru care se şi purta ca un tinerel, deci, ca un cocoş voios.

Un ospătar cu şervetul pe braţ i-a condus la o masă, iar după ce i-a tras scaunul doamnei, a întrebat profesional: „Ce servesc domnii?”

— Mâncăm ceva? a întrebat-o N.B. pe Lenuţa, întârziind răspunsul aşteptat de ospătar.

— Mie nu-mi este foame. Cereţi ce doriţi!

— Două fripturi de porc. Să fie pulpă! apoi o sticlă de vin şi mai târziu cafele şi „profiterol”.

— Da, domnule! a răspuns prompt ospătarul care notase comanda şi se strecura printre mese spre „oficiu”.

— Ce răcoare este aici şi o lumină difuză care te linişteşte! a spus Lenuţa, privind interiorul sălii.

— Da. Văd că are şi aer condiţionat a observat N.B.

Între timp ospătarul a adus fripturile aburinde şi sticla de vin, pe care le-a aşezat cu pricepere şi delicateţe în dreptul fiecăruia, spunând:

— Vă aduc imediat şi apa minerală!

Au mâncat încet friptura, apoi N.B. a ridicat paharul cu vin, îndemnând-o să facă acelaşi lucru şi ea.

— Hai noroc şi să fie într-un ceas bun întâlnirea noastră! a spus el, ciocnind paharele.

Lenuţa s-a mulţumit numai să încline capul, semn că aprobă urarea lui N.B. apoi şi-a înmuiat buzele în vinul rubiniu, lăsând paharul pe masă.

— De ce nu beţi? Vinul este de foarte bună calitate.

— Nu obişnuiesc să beau nicio băutură alcoolică.

— La o asemenea ocazie, consider că merită să beţi un păhărel, a insistat N.B. Ce-aţi spune dacă renunţăm la

formulele acestea greoaie de politeţe: „dumneavoastră” mereu. Este şi greu de pronunţat, iar pe mine mă ţine aşa de departe de dumneavoastră, că parcă sunt la kilometri.

— Nu am nimic împotrivă, dacă asta vă ajută cu ceva.

— Desigur. Doar suntem prieteni, iar prietenii se tutuiesc, îşi spun pe nume, se şi alintă, deşi se respectă ca şi mai înainte. Mie îmi zic prietenii şi cunoscuţii, Barbu, pot să-ţi spun Lenuţa? Sau Leny? Ori Nu-ţi?

— De când mă ştiu, toată lumea mi-a spus Lenuţa.

— Atunci aşa îţi voi spune şi eu din acest moment, cu toate că aş fi vrut să-ţi alint fiinţa într-un fel unic.

— Este bine să rămânem la acest nivel!

— Oamenii se cunosc adesea din întâmplare şi leagă prietenii durabile, deşi la început li se păreau utopii. Este adevărat că prietenia adevărată este mai rară decât aurul, cu toate că oamenii se prelevează de ea la tot pasul.

— Deşi există în diferite forme, la tot pasul, prietenia este o „floare rară”, care se leagă foarte uşor dar se menţine foarte greu pentru că nu toţi sunt dispuşi să se angajeze complet şi să fie capabili de sacrificii, în caz de nevoie.

— Vuaţa oferă multe ocazii în care pot fi verificate prieteniile, iar cele efemere sau din interes se văd în scurt timp.

— Dacă ştii să-ţi alegi corect prietenii, nu ai surprize. Prietenia nu înseamnă asemănare între ei şi cu atât mai puţin unanimitate de idei, a precizat ferm Lenuţa. Ea presupune din start, respect faţă de opinia celuilalt. De aceea eu consider că prietenia este libertate sau nu este de loc.

— Sunt de aceeaşi părere. Ea trebuie să fie o alegere liberă a inimii fiecărei persoane; între prieteni trebuie să existe, în acelaşi timp, o conlucrare şi o încredere totală.

— Din punctul meu de vedere, trebuie mult mai mult. Aş menţiona: arta de a tăcea împreună, plăcerea de a te afla în prezenţa celuilalt şi nu interesul – indiferent de ce natură ar fi el – să suferi pentru prietenul apropiat şi

altele, multe altele.

— Iată că în ceea ce ne priveşte pe noi doi, deja avem nişte puncte comune! a concluzionat N.B., râzând cu zgomot.

— Este prematur să tragem o asemenea concluzie. Până acum nu am făcut altceva decât să ne expunem părerile despre prietenie, cum s-ar spune, am făcut un pic de filosofie pe această temă. În practică lucrurile sunt ceva mai complicate şi cer timp, răbdare, abordarea momentelor critice.

Au urmat clipe de tăcere în care N.B. şi-a aprins o ţigară kent fără a cere permisiunea partenerei de discuţii şi de masă, continuând s-o studieze atent prin valul de fum. Pauza se prelungea nejustificat de mult deoarece N.B. voia să-i propună să-i fie soţie şi nu ştia cum să procedeze pentru a avea sorţi de izbândă. Dacă în afaceri este combatant priceput, în această delicată încercare se simţea neajutorat.

„Născut" patron de revoluţia din decembrie 1989, el îşi croise drum prim masa densă a antipatiilor de tot felul, încet dar sigur. Graţie felului iscusit de a manevra afacerile, dar mai ales, unui tupeu rar întâlnit, reuşise să-şi câştige un loc stabil între ceilalţi mici afacerişti în devenire, posesori ai unui capital mai mare sau mai mic. Nu era obişnuit să fie refuzat şi atunci…

A tras zdravăn din ţigară şi a început să povestească despre situaţia lui de patron, recurgând, din când în când şi la unele laude, cu metode indirecte, în stilul scamatorului de circ care-şi aranjează continuu mânecile hainei sale. Din când în când se oprea pentru a aprecia efectul pe care l-au produs cele spuse de el asupra Lenuţei, trecându-şi mâna prin părul grizonant. Lenuţa, care nu vedea nimic deosebit în acest noian de vorbe, tăcea şi se gândea la ale ei, privindu-l absentă, astfel că a surprins-o contemplând filigranul ceştii de cafea, neştiind că, de fapt, ea încerca să-şi pună în ordine gândurile pentru a pricepe cum o afecta apropierea lui.

— Lenuţa, dragă, eu încerc pe orice cale să mă prezint aşa cum sunt, iar tu te gândeşti în altă parte! Strădania mea de a te cuceri, văd că nu are nicio şansă.

Intervenţia lui directă a scos-o din visare, făcând să i se crispeze sângele în ea, dar şi-a stăpânit mânia şi a răspuns pe un ton suav, cum îi era felul:

— Nu mă pot învinui decât pe mine care m-am purtat astfel încât să înţelegi acest lucru. Hotărârea mea este, totuşi, irevocabilă, a spus ea, privindu-l uşor ironic.

— Vrei să spui că mi-am pierdut timpul degeaba şi nu reprezint o partidă de soi cu care să-ţi poţi uni destinul? Ştiu că eşti frumoasă şi nu-ţi vor lipsi pretendenţii, dar poate ei nu vor fi în măsură să-ţi dea o poziţie în societate, pe care o meriţi şi pe care eu ţi-o pot asigura oricând.

— Poate şi asta am vrut să spun, însă te anunţ că nu am de gând să mă mai căsătoresc, îmi ajung încercările vieţii de până acum. Deci, nu este vorba că sper la vreo partidă mai bună.

— Te rog să te gândeşti că şi eu am suferit în viaţă, încă de când eram copil. Am rămas cu mama de la vârsta de nouă ani, că tata ne-a părăsit şi am simţit lipsurile, atât la liceul din Piteşti, apoi la facultate, după care am fost repartizat în Dobrogea; am lucrat doi ani în comerţ în oraşul Medgidia, apoi la Constanţa până la revoluţie, a depănat N.B. faptele fără pauză, abia respirând. La vârsta de 30 de ani m-am încurcat cu o colegă, cu care m-am căsătorit – mai bine n-o făceam – iar acum doi ani de zile am reuşit să divorţăm, deşi căsnicia noastră a mers prost de la început, a fost un calvar.

— De ce a trebuit să prelungiţi atâţia ani o căsnicie care nu mergea?

— Eram membru de partid, iar dacă divorţam atunci, riscam să fiu scos şi din partid şi din funcţie.

— Aţi avut copii?

— Nu. A fost singurul lucru bun, altfel…

— Fără copii şi aţi continuat un calvar, cum l-ai numit tu mai înainte? înseamnă că ai ţinut mult la funcţie!

— Poate şi asta. Aşa era atunci, poate nu ştii cum mergeau toate, când ajungeai să te judece la partid…

— Mama unde este?

— În judeţul Argeş. N-am putut-o aduce la mine întrucât nu vrea să se despartă de căsuţa ei, de sora ei, de acolo. Acum te-am întâlnit pe tine, care îmi placi foarte mult şi vreau să-mi repar ce se mai poate repara din viaţă – a continuat N.B. Am tot ce trebuie unei familii ca să ducă o viaţă îndestulată şi prosperă.

— Să înţeleg că vrei să-mi oferi numele?

— Da.

— Iar eu să fiu măgulită? a continuat ea cu o oarecare nepăsare aparentă, dar privindu-l ţintă pentru a-i surprinde, dacă este posibil, cele mai ascunse gânduri. După o clipă de tăcere ea a reluat:

— Nici nu-mi cunoşti viaţa şi, după două întâlniri, mă ceri în căsătorie. Ar fi mai bine să mai amânăm acest moment pentru a ne cunoaşte mai bine. Nu crezi?

— Eu te vreau aşa cum eşti; chiar dacă ai fi făcut şi puşcărie pentru crimă şi nu mă interesează de unde vii, de câte ori ai fost căsătorită şi cu cine. Important este să vrei să-ţi uneşti destinul cu al meu şi să ne trăim viaţa care ne-a mai rămas. Să ştii că eu te iubesc! Te-am iubit din prima clipă când te-am privit pe plajă. Ai auzit de „dragoste la prima vedere”. Asta m-a lovit şi pe mine atunci, deşi n-am crezut niciodată că există.

— De unde pot şti eu că mă vei iubi şi peste un an sau cinci ani?

— Pe tine te iubeşte oricine. Pentru mine tu întruchipezi femeia înzestrată cu toate calităţile şi nu te-aş înlocui cu nimeni.

— De sentimentele fugitive se poate bucura numai o amantă, iar eu nu vreau să-ţi fiu amantă, nici să-ţi fiu povară într-o zi, în calitate de soţie. În ceea ce mă priveşte, eu mă cunosc bine, pot fi o soţie credincioasă, o gospodină şi o mamă bună, dar nu prefer încheierea unei căsătorii sub impulsul unei pasiuni. Dimpotrivă, prefer raţiunea,

sentimentele nobile şi de durată. Pasiunea nu cugetă niciodată, de aceea este şi suspectă.

— Bărbaţilor adulterini nu le plac femeile problemă, din care cauză încearcă să scape de ele, fără a uita să ardă punţile care i-ar mai lega de ele, iar uneori, pentru a fi siguri că nu le mai tulbură ritmul vieţii de familie, calcă peste ele cu brutalitate, a spus Lenuţa. Am avut o colegă într-o astfel de situaţie.

— De ce se întâmplă aşa ceva? a întrebat N.B. destul de curios.

— Pentru a-şi apăra patul conjugal. Să nu facă din el un coşmar care să conducă apoi la destrămarea familiei lui.

— Nu este şi cazul meu sau al nostru.

— Asta n-o pot şti. Ştiu numai că iubirile pasagere au la bază doar minciuni convenţionale.

A urmat o pauză, apoi ea a reluat discuţia:

— Cel care iubeşte, fie el bărbat sau femeie, trebuie să ştie dacă iubeşte acea persoană pentru sine însuşi, fără a urmări vreun interes. Când iubeşti trebuie să îndrăgeşti atât calităţile cât şi defectele, măreţiile cât şi scăderile acelei persoane, altfel acea iubire nu este curată, a spus hotărât Lenuţa.

— Ai dreptate, mai ales că în multe cazuri haina îl face pe om, deşi la om sufletul este important, restul este spoială. Mulţi par ceea ce nu sunt.

— Inteligenţa unui om este pârghia care urneşte lumea din loc, dar într-o familie este nevoie şi de dragoste. Atunci când aceasta este reciprocă.

— Numai că punctul de sprijin este banul.

— Banul! Cu banii numai o coţofană certăreaţă se îmbracă în penele păunului, dar ea tot necioplită şi rea rămâne, a spus Lenuţa.

— Când o persoană ajunge să se căiască de slăbiciunile ei, încearcă să tragă cu buretele peste întreaga sa viaţă, închipuindu-şi că nu va mai afla nimeni, dar totul se află într-o zi.

…Lenuţa dorea să devină nobilă, să-şi schimbe viaţa, având o casă, o familie, copiii ei şi pentru a se dărui şi a dărui iubire. Era tânără, frumoasă, sănătoasă şi dornică să-şi uite definitiv trecutul, dar după ce cunoscuse toate primejdiile vieţii din casa părinţilor, apoi mizeria canalelor, lipsa afecţiunii şi apoi viaţa de adult plină de intrigi şi necazuri, era circumspectă în orice împrejurare. Acum avea puterea şi capacitatea de a preţui, mai mult şi mai bine decât oricare altă femeie, măreţia sentimentelor care stau la temelia unei familii. Îi era dor de o viaţă liniştită şi virtuoasă şi se gândea că această căsătorie cu N.B. ar fi reprezentat pentru ea mai degrabă un prilej de odihnă decât o povară. Cântărea toate elementele şi găsea că n-ar greşi şi, cu toate acestea, era neîncrezătoare în reuşita ei. Citise mult şi căpătase experienţă.

N.B. se înroşise la faţă şi inima i-a bătut puternic când Lenuţa a făcut aluzie la copii. Precipitat, a spus:

— Îţi destăinui un secret: toată viaţa mi-am dorit să am copiii mei, dar nu am avut cu cine să-i fac. Sper că nu este timpul trecut pentru a îndeplini această dorinţă, dar asta depinde, în mare măsură, de cuvântul tău. Eu încă aştept.

Din nou a urmat o pauză stânjenitoare în care N.B. a tot privit pe sub sprâncene în fundul ceştii de cafea.

— Eu şi în acest moment te-aş duce acasă la mine şi te-aş face regină peste tot ceea ce am, a rupt el tăcerea.

În loc de răspuns, Lenuţa a schiţat gestul de a se ridica de la masă, cerându-i rugător:

— Hai să plecăm! Este foarte târziu, iar mâine trebuie să merg la serviciu.

Au plecat. Pe tot drumul niciunul n-a vorbit, dar când maşina s-a oprit în faţa blocului Lenuţei şi ea a vrut să coboare, a întrebat-o:

— Nu mă inviţi în casă? Pentru mine nu este târziu.

— Nu pot. Locuiesc cu o colegă de serviciu, care are un copil de aproape patru luni de zile. Îţi închipui ce poate fi într-o garsonieră? a minţit pentru a evita vizita lui.

— Când ne mai vedem?

— Nu ştiu. Săptămâna care începe sunt plecată la Bucureşti pentru nişte probleme de serviciu. Mă întorc până sâmbătă. Duminică ne putem întâlni la plajă, în acelaşi loc.

— Rămâne aşa, pentru duminică. I-a luat mâna şi i-a sărutat-o, privind-o insistent în ochi.

Lenuţa l-a lăsat să i-o ia, cu un gest care vrea să spună că îi acordă o favoare, după care a coborât, adresându-i-se cu „noapte bună!”. „Noapte bună, somn uşor şi te pup!” a auzit în urma ei, apoi motorul a pornit şi maşina a dispărut pe alee.

…În săptămâna următoare, în faţa cinematografului „Popular” s-a întâlnit cu Carmen, fosta ei colegă de la „Flora”. Cu această ocazie a aflat că aceasta lucrează la hotel „Perla”.

— Sunt la „Perla” împreună cu Ileana. De ce nu treci într-o zi pe la noi? între orele 10 – 12 avem mai puţin de lucru şi putem să mai stăm de vorbă. Hai, vino! Se va bucura şi Ileana să te vadă şi eu, bineînţeles. Să mai bârfim puţin, ca pe vremuri.

— Ştii că Zamfira vorbeşte cu Râul?

— Care Râul? întreabă Lenuţa.

— Cel de la Piteşti. Studentul care venea vara pe litoral cu părinţii. Ţi-a făcut curte şi ţie.

— Da. Îmi amintesc, cel cu plete şi mustaţă. Nu mi-a spus. Dacă voi avea timp, joi dimineaţa fug până la voi.

Lenuţa nu promitea niciodată ceva, ca apoi să nu se ţină de cuvânt, iar joia care a urmat, a fost avantajată şi de faptul că şefii ei plecaseră la o consfătuire la Bucureşti; treabă nu prea avea la birou şi atunci şi-a luat geanta, a urcat în troleibuzul nr. 40 şi a plecat la hotel „Perla”.

Întâlnirea cu fostele colege a fost relaxantă, iar în faţa unei ceşti de cafea, şi-au depănat amintirile şi şi-au dat sfaturi. La discuţii a participat şi Victoria, colega celor două, care s-a dovedit a fi mai vorbăreaţă decât toate.

— Cu ce bărbat te mai plimbi? a întrebat-o Ileana.

— Aproape opt luni de zile n-am vorbit cu niciunul, dar în această vară m-a „acostat”, dar nu în înţelesul vulgar, un domn cu care am discutat pe plajă, apoi am ajuns în staţia de autobuz şi mi-a propus să ne mai întâlnim. Eu neavând nicio obligaţie, m-am întâlnit cu el de două ori, am mers la restaurant, apoi m-a condus acasă cu maşina, lăsându-mă în apropierea casei mele, iar el a plecat.

— Are şi maşină? a întrebat Victoria. Păi, e domn atunci!

— Lucrează undeva? a intervenit Ileana.

— Este patronul unui magazin alimentar. Are un „Mercedes”.

— Ai dat lovitura! exclamă Victoria, bătând din palme.

— Dacă se ţine după tine, ia-l Lenuţa, a îndemnat-o Carmen. Sunt multe femei deştepte care ştiu să-i câştige pe bărbaţi, îi încurcă cu tot felul de şiretlicuri, apoi pun mâna pe ei. Eu cred că acel bărbat trebuie, mai întâi, să-ţi placă şi să te convingi că şi el te place pe tine. Abia atunci să-i cedezi. Majoritatea lor îţi promit câte în lună şi-n stele până când „ai făcut-o” după care îţi întorc spatele şi nu te mai cunosc. Să nu te amăgeşti că este un bărbat frumos sau că este deştept pentru că tocmai ăştia te păcălesc şi mai rămâi şi cu un copil.

— Nu există bărbaţi deştepţi în această chestiune, ci femei proaste, care nu-şi cunosc interesul, i-o retează Victoria.

— Femeia trebuie să fie independentă faţă de bărbat, intervine Ileana. Mă refer, în special, la partea financiară; ea trebuie să aibă un serviciu, un venit al ei, ca să nu rămână toată viaţa sluga supusă lui pentru că o întreţine.

— Are dreptate Ileana, ea este păţită, confirmă Carmen, care stătea cu mâna pe clanţa uşii să iasă. Şi eu ştiu destule care sunt bătute de soţii lor destul de des, dar continuă să rămână cu ei şi rabdă pentru că nu au unde să se ducă şi cu ce să se întreţină.

— Mai ales acum, după revoluţia din 1989, aprobă Lenuţa. Decât aşa viaţă, mai bine lipsă. Iar când mai sunt la mijloc şi copiii care ar urma să fie traumatizaţi, rămânând pe drumuri, e foarte grav! îşi continuă ea ideea.

— Dragile mele – intervine din nou Victoria – fericirea nu vine de afară, trebuie să ne-o facem noi cu mintea şi cu inima noastră. Dar, în acest caz, este nevoie de iubire şi înţelegere. Întotdeauna este bine să nu aştepţi să se degradeze de tot relaţiile dintre soţi, iar dacă nu mai poate continua căsnicia, soluţia nu este decât despărţirea pentru a pune capăt suferinţei.

— Şi ce faci, dragă, te măriţi cu „patronul”? glumeşte Ileana.

— Nu cred, deşi el mi-a propus de două ori până acum şi tot insistă. Mie mi se pare că este un om sincer. Să văd.

— O femeie deşteaptă ar şti exact când să-i smulgă bandajul de pe ochi „fraierului”, a spus Victoria.

— Mărită-te cu el, Lenuţa! a încurajat-o Ileana. Nu uita că viaţa trece şi e păcat s-o petreci tot în doliu şi plâns!

— Nu m-am hotărât încă, deşi aş fi mulţumită să scap de singurătate şi să trăiesc o viaţă tihnită.

Au tot sporovăit până aproape de prânz, apoi Lenuţa a plecat. Pe drum s-a gândit: „Ce-ar fi să trec pe la tanti Maria să mă sfătuiesc şi cu ea care are multă înţelepciune? Abia mai văd ce face”.

Cum a ajuns în curtea Mariei a constatat că uşa de la intrare era închisă şi nu se auzea de nicăieri vreun zgomot. A strigat-o de câteva ori, dar nu i-a răspuns nimeni. Se pregătea să plece, când a văzut-o venind cu două sacoşe pline.

— Plecai dacă nu veneam la timp? a întrebat ea.

— Da. Te-am strigat când am văzut uşa închisă şi voiam să plec, neştiind cât vei întârzia.

— Am fost până aici, în colţul străzii, unde s-a deschis un magazin care are de toate şi e şi aproape.

— Cum o mai duci cu sănătatea?

— Bine, răspunde Maria. Ca la 50 de ani, adaugă ea. Tu ce mai faci? Ai noutăţi, că trăieşti în mijlocul oamenilor care muncesc, se mişcă, pe când eu, pensionară

— Noutăţi sunt multe, ziarele sunt pline, radioul anunţă toată ziua, la televizor arată şi ce vrei şi ce nu vrei.

— Eu nu prea mă uit la televizor, că sunt obosită de munca prin grădină, apoi mă culc devreme. Schimbă tonul apoi: viaţa ta personală care mai este?

— Ştii că am divorţat…

— Asta anul trecut, dar acum ce preocupări ai?

— Acum îmi face curte un domn de 36 de ani, care mi-a propus să mă mărit cu el şi nu i-am dat niciun răspuns. Îmi este teamă de o nouă încercare, deşi el pare să fie un om bun, este prezentabil, dar…

— 36 de ani! Cam mare diferenţa între voi. El cu ce se ocupă?

— Este patronul unui magazin alimentar. A divorţat de soţie acum doi ani de zile, copii nu are, eu ştiu ce să fac?

— Fata mea, dacă ţie îţi place şi zici că este om bun, mărită-te cu el şi refa-ţi viaţa, că tinereţea trece! Să nu faci cum am făcut eu! M-am măritat la 28 de ani, n-am vrut să fac copii până la 35 de ani, zicând că am destul timp pentru copii, după care am rămas singură, că soţul meu a plecat şi nu am mai avut nicio mângâiere în afară de muncă. Acum am ajuns bătrână şi nu va fi nimeni care să-mi aducă o cană cu apă, în caz de nevoie.

Mai gândeşte-te, că e viaţa ta! Tu nu eşti ca alte femei care-şi urmăresc numai interesele, prefăcându-se uşor. Unele sunt în stare să facă cu uşurinţă chiar şi crime, apoi tot ele să se mire cum de s-a întâmplat. Tu eşti prea miloasă şi iubeşti cu patimă, apoi suferi.

Abia ai intrat în viaţa asta aspră, în care inima ta blândă nu este, încă, obişnuită cu lumea rea. Tu ai o inimă plină de căldură şi simţire, care se lasă uşor tulburată. Cum tu eşti lipsită de viclenie, nu bănuieşti că alţii vor să

te înşele, iar pentru că priveşti lumea prin vălul bunei credinţe şi al nevinovăţiei care îţi stau în fire, îţi închipui că toţi cei care te înconjoară îţi merită stima şi încrederea. Ce păcat că unele vise atât de frumoase sunt menite să se destrame atât de repede!

— Nu te mai gândi la asta, tanti Maria! Acum am şi eu destulă experienţă, mai ales după a doua căsătorie.

— Vei avea timp să mai descoperi multe, fata mea. Vei afla că oamenii sunt josnici şi de aceea trebuie să te fereşti de semeni, la fel cum te păzeşti de duşmanii deja ştiuţi.

— Mă împac cu soarta. Acum ce vrei să fac? Ce-o vrea Dumnezeu.

— Lenuţa, mamă, socoteşte-mă prietena şi mama ta deopotrivă şi nu te supăra pe mine că te dojenesc! îţi spun toate acestea pentru că îţi ştiu sufletul, iar ochiul meu grijuliu nu putea să nu ia aminte. Dragostea ta adevărată s-a stins odată cu Viorel; cu Matei n-ai avut o dragoste aprinsă, ci o necesitate de a avea familia ta. N-a mers. Cine credea că totul se va sfârşi atât de rău? Experienţa mea de viaţă m-a învăţat că o femeie trece adesea prin triste încercări, iar într-o căsnicie mai trebuie să înduri şi unele necazuri. Mi-ar părea rău să aflu că suferi din nou. Din câte îmi spui, îmi dau seama că n-ai avut suficientă tărie să refuzi această căsătorie cu omul de care-mi povesteşti. Ai grijă să nu te înşeli şi de această dată şi să sufere inima ta gingaşă şi simţitoare!

— Voi avea grijă, tanti Maria. Îţi promit.

— Mai treci pe la mine când ai timp!

S-au îmbrăţişat, după care Lenuţa s-a îndreptat spre staţia de troleibuz.

Îi dădea dreptate Mariei, iar cuvintele sincere pe care i le-a spus aceasta au pus-o pe gânduri.

Seara când s-a întors Zamfira acasă, Lenuţa a întrebat-o:

— Bine, dragă, ai început să ai secrete faţă de mine?

— Ce secrete? sare Zamfira speriată.

— De ce nu mi-ai spus că ai o relaţie cu Râul?

— Am crezut că nu te interesează, a motivat ea, înroşindu-se la faţă.

— Cel puţin merge relaţia voastră?

— Ar merge dacă ar fi toate în regulă.

— Ce vrei să spui?

— Păi el a abandonat facultatea – ştii că era student în anul III la ASE – şi nu se preocupă nici să-şi ia un serviciu. După ce se închide sezonul ar trebui să plece, că eu nu-i pot plăti cameră cu chirie.

— Aţi ajuns departe? Ştii tu…

— Da. Dar părinţii lui nu ştiu nimic.

— Asta e destul de rău… să nu greşeşti!

…Duminică la ora nouă a plecat la plajă, având o fire veselă, pe care nu şi-o putea explica. De departe l-a reperat pe N.B. care stătea în picioare, lângă cearşaf şi scurta văzduhul în direcţia scărilor. Când s-a apropiat, el i-a prevenit salutul, aruncându-i o privire iscoditoare care i-a pătruns Lenuţei până-n suflet.

— Ce bine că ai venit! s-a bucurat el ca un copil.

— Şi mie îmi pare bine că suntem împreună.

— Te preocupă puţin viaţa mea? a întrebat el cu un aer naiv, dar plin de curiozitate, zâmbind.

— Ghici! spune ea cu o figură distrată, folosind expresia nostimă care arată că femeia are de gând să facă o mărturisire, care nu este de natură să-i compromită demnitatea, nici secretul la care ţine.

— Te iubesc, Lenuţa! Dragostea mea pentru tine mă face să cred că te-ai gândit la propunerea mea.

— S-o lăsăm pentru mai târziu! insistă ea.

— Bine, cum vrei tu, s-a văzut el nevoit să cedeze.

Timp de aproape trei ore au intrat de două ori în apă, iar pe cearşaf au stat şi au discutat banalităţi, evitând fiecare, în mod tacit, subiectul lor arzător.

— Probabil tu n-ai dat nimănui putinţa de a se apropia de tine, de aceea eşti singură. Nu pari a fi o

încrezută, spusei.

— Ai dreptate, sunt cam distantă, dar nu sunt, de fel încrezută. Nici nu am motive să fiu, însă am auzit adesea în spatele meu cum se exprimau unii bărbaţi: „e inaccesibilă”, dar şi în această privinţă se greşeşte. Multă vreme am fost supărată şi am tratat totul în jur cu indiferenţă. Fiecare om are necazuri.

— Deci poţi fi accesibilă? a spus N.B. râzând.

— Da, în limite rezonabile. Celui care m-ar merita i-aş putea fi chiar şi o soţie bună.

— Bună. Ce să înţeleg prin asta?

— Să fac valabilă o căsnicie, cu condiţia ca partenerul meu să fie „de casă”, să nu se angajeze în aventuri extraconjugale, pe care eu nu le suport deloc şi altele. Nu sunt geloasă, dar pentru mine căsătoria este sfântă.

— Îmi convin de minune aceste principii după care te conduci. M-aş bucura nespus da tare să pot fi eu acel bărbat căruia să-i oferi mâna şi să poată convieţui cu tine pentru totdeauna.

— Spuneam mai înainte că am avut mai multe necazuri în viaţă pe care le-am trecut cu greu, dar acum sau dus şi sunt mulţumită şi liniştită. Poate şi pentru faptul că eu mai cred, încă, în steaua adevărului. Cu toate acestea, realismul crud al celor trăite de mine au dat altă turnură existenţei mele actuale. Încă nu mă cunoşti şi cine ştie ce părere ţi-ai făcut despre mine.

— E drept că încă nu te cunosc îndeajuns de bine, dar n-am spus nimic rău; dimpotrivă îmi placi foarte mult, aşa cum ţi-am spus din primele zile în care am discutat.

— N-ai spus, dar privirea ta mă îndeamnă la prudenţă. Este adevărat că oricare dintre femei îşi doreşte un bărbat ideal sau care să atingă idealul.

— Aş vrea să fiu eu acel bărbat pentru tine.

— Poţi să fii, dar asta depinde de mulţi factori, de calităţile personale şi de felul cum gândeşti despre mine.

— Ei, draga mea, eu gândesc numai de bine, iar dacă

ar fi să hotărăsc eu asupra situaţiei noastre, această hotărâre este deja luată. Ce să fac dacă trebuie să aştept?

— Care ar fi această hotărâre?

— Să fii soţia mea de astăzi şi până la adânci bătrâneţi.

— Vom mai vedea, zise ea.

Înainte de plecare N.B. a propus să meargă la duşuri pentru a-şi curăţa nisipul de pe trup, apoi să se îmbrace la cabine. Au urcat scările, ca de obicei şi au ajuns la bulevardul Ferdinand. Maşina lui N.B. era parcată pe trotuar, iar când s-au apropiat ca să intre în ea, acesta i-a făcut propunerea:

— Dacă te rog, vrei să mă însoţeşti la mine acasă? De la început ţin să te asigur că nu am preocupări violente, indecente sau lipsite de raţiune. Sper că ai observat caracterul meu?

— Accept, dar să nu aştepţi prea multe de la mine! Mă bazez pe faptul că suntem doi oameni maturi, care ştim să apreciem voinţa, decenţa şi limitele de la care încep faptele care pot produce consecinţe negative…

Ajunşi acasă la N.B., au pătruns într-un apartament spaţios, mobilat modern, dar cu mobile grele, care se vedeau prin uşile larg deschise ale camerelor. Au intrat apoi într-un salon lung, în mijlocul căruia trona o masă grea şi destul de lungă, acoperită cu o faţă de masă albă – de un alb strălucitor – pe care erau frumos aranjate tacâmurile pentru două persoane. În centrul mesei era aşezată o vază mare plină cu un buchet imens de trandafiri rose şi lumânări aprinse.

— Să ne aşezăm, Lenuţa, pentru că ne va servi doamna Vasilica, vecina mea, care-mi mai face curăţenie uneori!

Dinspre bucătărie şi-a făcut apariţia o femeie în vârstă de aproximativ şaizeci de ani, destul de corpolentă, aproape grasă, care ducea nişte platouri în mâini.

— Bună ziua! a spus ea încet, când s-a apropiat să lase platourile pe masă. Friptura este gata, doriţi s-o aduc

acum? l-a întrebat ea pe N.B.

— Nu, nu! După apetitive! a răspuns acesta.

Lenuţa privea în jurul ei prin cameră, apreciind modul cum sunt toate aranjate, socotind, în gând, gustul proprietarului. Mutându-şi privirea în farfurie, a observat că aceasta avea pe margine o bordură neagră şi lată ca o panglică pictată cu florile paradisului; pe ele erau aliniate felii subţiri de somn şi de crap afumat, iar pe platoul de alături erau aranjate păhăruţe fine din cristal, lângă care se aflau două sticle cu lichioruri fine.

Alături de masă se găsea o măsuţă scundă, pe care erau aranjate alte bunătăţi care aşteptau să fie servite.

— Îţi place aici, la mine? a întrebat N.B. privind-o pe furiş.

— Da, e foarte frumos şi chiar odihnitor.

Şi tot vorbea… Atunci el a pus mâna peste mâna ei şi amândoi s-au simţit străbătuţi de un curent plin de sensuri umane, care se produce destul de rar, dar tulbură fiinţele şi fac să le trepideze inima şi tot pieptul. Lenuţa era sincer mirată de tulburarea care o cuprinsese. În alte împrejurări la fel de critice era capabilă de detaşare, care îi permitea să-şi analizeze, cu luciditate, sentimentele, acum, însă… Lenuţa se îmbujorase la faţă şi continua să vorbească rar şi curgător, în timp ce N.B. aşezat comod în fotoliu, îi cerceta cu plăcere faţa ovală şi frumoşii ochi verzi-albaştrii. O întrerupea numai atunci când era surprins în starea de concentrare determinată de emoţia ce i-o producea prezenţa ei. Îi plăcea nespus de mult. Lenuţa era superbă. Era una din zilele când arăta atât de frumoasă încât frumuseţea ei era de ajuns, iar toate celelalte: graţia, agerimea, talentele femeii de lume, păreau aurplusul unei naturi extraordinare.

Pe N.B. îl fascina mai ales felul în care reuşea ea să se detaşeze, prin zeci de nuanţe indefinibile, de celelalte fiinţe care abordau acelaşi stil. Cunoscuse şi el câteva, dar nu se comparau cu ea. S-a oprit o vreme, iar în cameră liniştea era deplină. N.B. a hotărât să-i respecte tăcerea,

dar a continuat s-o privească. Lenuţa privea împrejur şi se gândea: „Cât de frumos şi de odihnitor este acest apartament! Dacă aş putea să-mi adun viaţa risipită şi nimic să nu-mi mai amintească de trecutul meu! Viitorul meu poate fi schimbat, dar el depinde de răspunsul pe care trebuie să i-l dau lui N.B”.

Se simţea încolţită şi nu mai avea prea mult timp la dispoziţie. Îl amânase aproape două luni de zile, iar acum i se cerea să-i răspundă cât mai repede, dar voia să se gândească bine, doar era o problemă importantă. În mintea ei se compara cu un fugar care, ajuns într-o intersecţie, trebuie să hotărască, la rece, în fracţiuni de secundă în care direcţie s-o apuce pentru a scăpa de urmăritori. Încă se mai temea să-şi exprime răspunsul. Văzând că tăcerea ei se prelungea, N.B. a întrebat-o:

— Te-ai mai gândit la propunerea mea?

Lenuţa şi-a schimbat poziţia în fotoliu şi, cu o figură rugătoare a încercat să dea un răspuns evaziv.

— Mulţumesc pentru ofertă. Recunosc că nu este deloc uşor să rămâi perfect indiferentă atunci când nu ai o situaţie prea strălucită şi trăieşti printre oameni bogaţi. Dar dacă aş face din această situaţie un motiv pentru a accepta propunerea ta, aş da dovadă de egoism şi ingratitudine. Eu nu-ţi pot oferi nimic, aşa că…

— Mă jigneşti, Lenuţa! Eu nu-ţi cer nimic, chiar nimic. În această casă am tot ce şi-ar dori un om, numai tu să accepţi să fii soţia mea şi să te instalezi aici pentru a le lua în stăpânire pe toate. Să ştii că şi eu am cunoscut lipsurile – câte ceva ţi-am povestit odată – dar acum pot să mă declar mulţumit de ceea ce am agonisit.

— Am înţeles, însă te rog să-mi laşi mai mult timp de gândire, să mă pot hotărî fără presiuni, după ce îmi voi analiza toate posibilităţile! Poate voi spune „Da” generoasei tale propuneri, dar dă-mi timp!

— Mă bucur măcar că aud şi atât de la tine. Te aştept după ce te mai gândeşti şi după ce te vei consulta cu cine crezi tu că este necesar. Atunci sper ca răspunsul să fie

pozitiv.

Lenuţa se hotărăşte să-şi forţeze norocul, spunând:

— Dacă ai afla că am cerşit pe străzi pentru a supravieţui, şi că, din lipsa unui adăpost, am dormit prin canalele de termoficare, ţi-ai menţine oferta?

— Draga mea, ţi-am mai spus şi data trecută că nu mă interesează nimic din ceea ce a fost înainte şi are legătură cu tine. Eu te vreau aşa cum eşti, să-mi fii soţie, să avem copii împreună şi să ne bucurăm de viaţă cât vom putea, în viitor.

— Mă voi gândi la toate acestea. Acum aş vrea să plec acasă pentru că se face seară şi am de îndeplinit o treabă casnică în vederea pregătirii poentru serviciu.

N.B. a ascultat-o şi a condus-o acasă cu maşina, iar la despărţire i-a sărutat mâna cu tandreţe, reţinându-i-o mai multă vreme. Avea prer simţirea că a câştigat, încât i s-au aprins obrajii, cu gândul la succesul lui nesperat atâta vreme. În acele clipe credea că dispune de o forţă tenace care ar fi putut înfrânge şi o voinţă de cremene. Deocamdată se înşela, deoarece mai avea ceva de aşteptat până când va reuşi să o convingă definitiv pe Lenuţa să accepte cererea lui.

Partea a III

Întâmplări care schimbă viaţa Lenuţei

Cap. I Doamna Lenuţa Niculescu

N-o mai văzusem de mult pe Lenuţa şi nu ştiam dacă se mai află în Constanţa, dar într-o zi mă aflam în magazinul de aparatură electronică de pe bulevardul Ferdinand şi, în dreptul standului cu televizoare color am văzut o doamnă distinsă a cărei faţă se ascundea în parte sub o pălărie albă de vară cu boruri largi şi o floare roz pe partea stângă, o rochie croită decent şi nişte sandale albe pe tocuri înalte.

Mi s-a părut o figură cunoscută, dar nefiind sigur de persoană, n-am îndrăznit s-o abordez, continuând s-o privesc discret odată cu cercetarea obiectelor de pe rafturi. Când m-am îndreptat spre ieşire, doamna s-a

apropiat uşor de mine şi mi-a zâmbit, dezvelindu-şi şiragul de dinţi albi şi regulaţi. Ochii ei râdeau odată cu zâmbetul larg pe care i-am recunoscut imediat.

— Lenuţa! Am exclamat eu fără să mă controlez că mă aflam într-un loc aglomerat. Ce faci?

— Bine, dumneavoastră?

— Pot spune şi eu bine, în general. Mai ai treabă pe aici? Propun să mergem în parcul de vis-à-vis ca să putem vorbi liniştiţi, am spus eu, primind răspunsul ei negativ, făcut prin clătinarea capului.

Ne-am aşezat pe bancă în apropierea statuetei savantului Vasile Pârvan şi am început să discutăm. Lenuţa mi-a povestit, cu lux de amănunte, viaţa ei de la ultima noastră întâlnire până la zi, iar eu am ascultat-o fără s-o întrerup şi fără să-i pun întrebări. În timp ce ea povestea, eu o priveam cu interes şi o cercetam. Lenuţa era frumoasă, o frumuseţe de înger şi o puritate de zână. „Cum poate o societate să contrazică opera Naturii Mamă şi să transforme acest înger în cerşetor, locatar al catacombelor din canale?!” – îmi spuneam în gând şi totuşi, o vreme acest înger a avut aripile murdare datorită „mlaştinii” în care s-a zbătut, acele capcane ascunse vederii multor oameni, dar ştiute de autorităţi, care nu fac nimic pentru a curăţa şi trata această rană hidoasă şi dezonorantă de pe trupul societăţii în care trăim şi care ne înjoseşte în ochii lumii civilizate.

Constatam cu plăcere că se transformase într-o adevărată doamnă, de o nobleţe naturală, deosebită de cea confecţionată, de o frumuseţe şi o eleganţă care-ţi încânta ochiul, deşi se îmbrăca simplu, dar cu gust, emanând distincţie în simplitatea ei. Cred că modestia ei a fost pavăza care a ferit-o de invidia altor semene, precum şi sufletul ei cald, fiind blândă, gingaşă, surâzătoare şi generoasă, încât câştiga dragostea oricui o vedea, considerând-o o fiinţă minunată.

Vorbea cu înflăcărare, iar de sub borurile pălăriei îi vedeam faţa rumenă de sănătate, cu buzele-i răsfrânte pe

care înflorea cel mai proaspăt surâs. Îi priveam ochii verzi-albaştrii, pe care-i ştiam şi cei care acum străluceau şi mă gândeam: „De câte ori au fost ei plini de lacrimi amare!”. S-a oprit brusc din povestit şi mi-a privit faţa.

— Mi se pare că sunteţi îngrijorat, a spus ea.

— Poate. Mi-am amintit de vremea când erai copil. Atunci m-am temut puţin pentru viaţa ta. Erai micuţă, sensibilă, vulnerabilă. Multă spaimă şi multă suferinţă ţi-au tulburat existenţa. Noroc că ai fost sănătoasă şi ai rezistat, iar în noianul de necazuri nu ţi-ai pierdut sufletul şi frumuseţea. M-a durut mult situaţia ta de atunci, dar ce poţi face? Lumea este ca o oglindă în care ne reflectăm fiecare dintre noi, ea ne întoarce icoana propriului chip. Dacă priveşti încruntat, vei vedea cu câtă ură şi acreală se uită şi ea la tine, dar dacă-i zâmbeşti, va face şi ea la fel şi, treptat, vei reuşi să ţi-o faci tovarăş.

Lenuţa mă privea cu drag. Pot spune că şi sentimentele mele faţă de ea erau mai adânci, dar rezervate în acelaşi timp; îmi plăcea ca femeie şi apreciam totul la ea: frumuseţea, sinceritatea şi însuşirile delicate care o împodobeau. După ce mi-a povestit cu ce se ocupă, am întrebat-o dacă nu i s-a urât să stea singură la vârsta ei.

— Nu ştiu cum să vă spun, dar… îmi face curte un domn, dar după câte mi s-au întâmplat până acum, mă tem să mă angajez într-o nouă căsnicie.

— Cine este acest domn?

— Nu cred că îl cunoaşteţi. Mie mi s-a părut un om de treabă, dar nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla. Am discutat cu el şi zilele trecute, iar în timp ce-mi vorbea, vocea lui, precum şi lumina care-i scălda ochii plini de afecţiune, îmi făceau plăcere. Eram încredinţată că este sincer în tot ce spunea, mai ales că se oferise să fie împreună cu mine. Mi-a spus chiar că se teme de refuzul meu şi atunci am zâmbit deoarece şi pe mine mă încerca acelaşi sentiment de nesiguranţă. Are 36 de ani şi este divorţat de aproape doi ani de zile.

— Are copii? am întrebat-o.

— Nu.

— Dacă poţi să mai amâni o vreme răspunsul, lasă-mi posibilitatea să verific şi eu un pic cum stau lucrurile!

— Nu îndrăzneam să vă cer acest lucru, dar dacă o puteţi face, mă îndatoraţi foarte mult.

…Ne-am despărţit cu înţelegerea ca peste câteva zile să ne întâlnim în acelaşi loc, timp în care eu m-am interesat de situaţia lui N.B.

În parc am ajuns mai devreme şi priveam în lungul aleii, odihnindu-mi ochii. La un moment dat a apărut Lenuţa, însoţită de o altă tânără de care s-a despărţit, cealaltă pierzându-se printre tufele de arbuşti. M-am ridicat de pe bancă şi am salutat-o, iar ea s-a înroşit la faţă. Era încurcată şi mi-a spus că vine de la serviciu, iar colega cu care era o va aştepta undeva, pe o bancă să se întoarcă împreună. O vedeam nerăbdătoare să-mi afle părerea şi n-am întârziat să i-o spun:

— N.B. este un om bun, deşi puţin cam lăudăros, dar asta poate fi numai o părere a mea, insuficient confirmată. Consider că nu greşeşti dacă accepţi să vă uniţi destinele, existând semne că veţi putea duce o viaţă liniştită, fără furtuni, fără vânturi năprasnice care să vă abată din cale. Meriţi mai mult pentru suferinţa pe care ai îndurat-o atâţia ani.

— Vă mulţumesc. Cum vă găsesc dacă mai am nevoie de dumneavoastră? Aţi fost totdeauna atât de bun cu mine!

I-am dat numărul de telefon al vecinului meu şi ne-am despărţit, urându-i succes.

…N.B. devenise nerăbdător şi într-o zi, contrar înţelegerii dintre ei, a căutat-o la serviciu, iar de acolo au plecat împreună pe bulevardul Tomis, până în parcarea de la piaţa Carol unde avea maşina.

— Ce zici dacă te invit la mine acasă, mă refuzi? spune el rugător.

— Nu te refuz, spune Lenuţa după o clipă de gândire.

Ajunşi în apartamentul său, N.B. a sunat-o pe vecină

la telefon, rugând-o să vină pentru că are un musafir drag inimii lui. Aceasta a venit şi i-a servit la masă cu mâncăruri dinainte pregătite pentru acea întâlnire. S-au aşezat la masă, dar Lenuţa a mâncat puţin, fiind preocupată de gânduri. N.B. a turnat vinul în pahare, apoi a toastat puţin forţat.

— Bine ai venit în casa mea! îţi doresc sănătate şi multă fericire! Au ciocnit paharele, el a băut, dar Lenuţa şi-a înmuiat buzele.

Pentru a o scoate din starea de muţenie, a început să-i povestească de starea lui din ziua în care a cunoscut-o, urmărind astfel să mai încălzească atmosfera:

— Să-ţi spun un secret. Când te-am văzut prima dată pe plajă, atât de mult mi-ai plăcut încât mi-am zis să-mi pun zăvor minţii şi lacăt inimii pentru ca zâmbetul tău, pe atunci melancolic şi enigmatic în acelaşi timp, să nu mă poată subjuga. Încercare total nereuşită. Îmi venea să te iau în braţe şi să te sărut acolo, de faţă cu toată lumea.

— De ce te-ai temut s-o faci? l-a întrebat ea râzând.

— Nu ştiam cum vei reacţiona. Şi apoi, ştii… prima sărutare produce întotdeauna acea înfrigurare urmată de emoţii care, duc apoi la obţinerea celei mai mari plăceri pe care o simte un partener, fie el tânăr sau mai vârstnic.

— Da, dar chinurile dragostei nu pot fi suportate în toate cazurile fără a fi prezentă şi dureroasa dulceaţă a speranţei care o însoţeşte, iar uneori o şi amplifică. Nu trebuie uitat că speranţa se cere a fi căutată în iubire şi nu în nişte iluzii deşarte despre acest nobil sentiment.

— E drept că cei care nu pot iubi sunt nefericiţi deoarece ei vor muri fără acea speranţă pe care o dă numai fericirea în doi, prin împlinirea amorului sufletesc şi trupesc, deci amor şi fericire totală, a completat N.B.

— Dar iubirea adevărată – intervine Lenuţa cu calm – este numai acea iubire împărtăşită de ambii parteneri, fiind ca o comunicare în dublu sens. Aceasta înseamnă reciprocitate, ca o condiţie şi rezultantă a existenţei lor. Numai că de la teoria despre dragoste şi până la dragostea

adevărată este o cale lungă.

— Lenuţa, dacă tu nu simţi câtă dragoste îţi port eu, atunci nu văd ce aş mai putea face să te conving, a spus N.B. deznădăjduit. Eu aşteptam să-mi spui că accepţi propunerea şi să mă faci fericit.

Vorbele lui au înviorat-o, dându-i curaj să spună „Da”, însă amâna răspunsul. Avea să-şi amintească mai târziu: „Am simţit în tot trupul o căldură şi o fericire pe care nu o mai trăisem de când eram cu Viorel, iar o vreme nu mai nădăjduisem s-o repet. Era o experienţă nouă pentru mine”.

…Consider că e mai nimerit ca de aici s-o las pe ea să ne povestească ce a urmat.

„Încolţită de întrebările lui N.B. mi-am amintit de vorbele Victoriei şi mi-am zis în gând: Poate au dreptate colegele de la restaurantul Perla în legătură cu femeia deşteaptă şi cu bandajul de pe ochii „fraierului”, dar mie nu mi se potriveşte; eu vreau să joc cinstit cu acest om pentru care nu am niciun gând pervers. Mi-am dres glasul şi i-am spus:

— La vizita precedentă mi-ai propus să mă căsătoresc cu tine şi să iau în stăpânire acest apartament. Mai este încă valabilă oferta?

— Desigur. Şi dacă mi-ai accepta-o, m-ai face cel mai fericit bărbat din lume.

— Mai sunt pentru tine ce mi-ai spus atunci?

— Eşti. Ai fost tot timpul tot ce mi-aş fi putut dori, dulceaţa mea. Nu au fost vorbe în vânt.

— Îţi mulţumesc pentru bunătatea pe care ai dovedit-o faţă de mine încă de la început, de când ne-am cunoscut. Deşi poate nu te aşteptai să accept, îţi spun că sunt de acord să-ţi fiu soţie, cu respectarea tuturor cerinţelor ce decurg din această relaţie.

N.B. s-a ridicat de pe scaun şi plin de emoţie, m-a luat în braţe, ridicându-mă mult deasupra covorului de pe parchet, m-a sărutat aproape să mă înăbuşe, mulţumindu-mi printre sărutări. Fără să-mi dau bine seama, m-am lăsat

moale în braţele lui, parcă mi-ar fi fost soţ de când lumea. Când m-a lăsat pe picioarele mele, ne-am luat amândoi locurile pe scaune, iar el a continuat:

— Îţi sunt recunoscător şi profund îndatorat pentru că ai luat această hotărâre înţeleaptă şi îţi promit că voi avea grijă de tine cât timp voi fi în viaţă. Casa aceasta îţi aparţine în totalitate şi poţi rămâne aici chiar din acest moment.

— Cred că e bine să procedăm civilizat, adică să vin aici după ce ne căsătorim.

— De ce te formalizezi atât? Amândoi am mai fost căsătoriţi, iar certificatul pe care-l vom obţine nu este decât o hârtie, o formalitate. Mâine, dacă ai timp, vom merge să ne facem analizele şi să depunem, apoi, actele la ofiţerul stării civile.

— Bine, vin mâine, am acceptat eu, în final. Dar trebuie să merg până acasă pentru a-mi lua obiectele de îmbrăcăminte, mai ales pe cele intime.

— Atunci propun să te conduc acasă să le iei şi să ne întoarcem împreună! a insistat N.B.

— Nu, te rog! Acum sunt ameţită de toate cele ce sau întâmplat. Lasă-mă să-mi revin! Dacă vrei, vino mâine pe la ora 16.00 să mă iei de acasă.

— Bine, dacă aşa vrei tu, s-a învoit N.B. bosumflat, ridicându-se de pe scaun pentru a mă însoţi spre casă cu maşina sa.

Când am coborât, înainte de a închide portiera, mi-a zâmbit tandru şi a dus degetele la buze.

— Abia aştept să te revăd mâine, mi-a şoptit, apoi a pornit maşina, îndepărtându-se. Am rămas privind în urma lui, gândindu-mă la viaţa mea din urmă, apăsată de o tristeţe plină de nelămuriri, viaţă plină de necazuri şi drumuri rătăcite. „Va fi, oare, sfârşitul coşmarului” mă gândeam în timp ce urcam scările, spre garsonieră.

În garsoniera mea era linişte deplină. Zamfira urma să se întoarcă la ora douăzeci şi trei, aveam timp la dispoziţie să-mi pregătesc valizele. M-am aşezat pe

canapea şi am început să-mi rotesc privirile prin încăpere, peste tablouri, peste perdele, peste cărţile din mica mea bibliotecă; pe o etajeră se aflau fotografiile de la nunta mea cu Viorel şi o alta mai mare care-l prezenta pe acesta singur; am luat-o, am sărutat-o apoi am plâns preţ de câteva minute, după care le-am aşezat pe toate într-un sertar al mesei, legate într-o mapă de forma plicului.

Mi-am strâns toate obiectele de îmbrăcăminte din dulap şi le-am aranjat frumos în valize; la fel şi încălţămintea, pălăriile, căciula de blană de vulpe argintie, paltonul şi pardesiele.

Când a venit Zamfira de la serviciu, m-a găsit în pat, pregătită pentru culcare, dar citeam o revistă în aşteptarea ei.

— Da, ce faci, dragă, cu valizele astea? Pleci în concediu? a întrebat ea neliniştită, dar şi curioasă.

— Mă mut la N.B.

— În sfârşit, te-ai hotărât. Bravo!

— Cu garsoniera vom proceda la fel ca data trecută: îţi plăteşti datoriile către stat şi stai liniştită; mobila şi celelalte rămân toate aici să te foloseşti de ele. Pe parcurs vom mai vedea ce-i de făcut. Cred că e bine aşa.

— Da. Tu pleci mâine?

— Vine N.B. să mă ia cu maşina. Tot mâine vom merge şi la analizele medicale pentru starea civilă.

— Da grăbit mai e, fetiţo, omul ăsta!

— L-am amânat aproape două luni de zile. Poate are şi el dreptate, cât să mai aştepte?

— Eu îţi doresc să fii fericită alături de el!

— Îţi mulţumesc. La fel îţi doresc şi ţie cu Râul.

Ne-am culcat, dar am continuat să sporovăim până spre miezul nopţii, când am adormit. La ora şase Zamfira a plecat la serviciu, iar eu mi-am făcut o cafea şi l-am aşteptat pe N.B. să vină să mă ia. Mi-a fost foarte greu să mă despart de căsuţa în care am fost fericită cu Viorel; fiecare obiect din încăpere îmi vorbea despre el.

Pe la ora şapte a apărut şi N.B. care părea grăbit, i se citea nerăbdarea pe faţă. Avea cearcăne la ochi.

— N-am dormit toată noaptea cu gândul la tine, a recunoscut el în timp ce îi cercetam faţa.

Nu i-am spus că şi eu avusesem o noapte agitată, ca să nu creadă altceva. Ce să fac? Obicei femeiesc. Mi-a luat valizele şi le-a dus la maşină, timp în care eu mi-am luat rămas bun de la casă, care însemna o parte din trecutul meu, după care am încuiat uşa şi m-am îndreptat spre maşină, care era cu motorul pornit, gata de plecare.

— Îţi pare rău că pleci de aici? m-a întrebat N.B., văzând că nu-mi iau privirile de la balconul garsonierei, deşi pornise maşina pe alee.

— Puţin.

— Lasă, că te vei obişnui repede cu apartamentul care de astăzi va fi în întregime al tău.

Ajunşi în apartament, N.B. a încercat o urare: „Te primesc cu bucurie în acest apartament şi în sufletul meu. Să dea Dumnezeu să trăim până la adânci bătrâneţi”.

Urarea lui m-a emoţionat, încât n-am fost în stare să mai scot un cuvânt. Văzându-mă aşa de fâstâcită, m-a luat în braţe şi m-a învârtit prin sufragerie agitând aerul care a mişcat perdeaua.

— Lasă-mă jos, te rog!

— Te las dacă-mi dai o dulce sărutare. N-a mai aşteptat gestul meu, că m-a acoperit de sărutări, mie rămânându-mi doar să-i răspund în acelaşi mod.

Ne-am aşezat în fotolii ca să ne mai tragem sufletul, timp în care am discutat, pentru prima dată, ca doi viitori soţi.

— Consideră-te stăpâna casei din acest moment!

— Pot să pun o condiţie? l-am întrebat.

— Poţi să pui oricâte, dar să fie rezonabile.

— Casa aceasta cere o ordine perfectă. O voi face eu, dar nu vreau să se amestece nimeni.

— De acord, dar menajul şi celelalte… voiam să-ţi

aduc o femeie pentru lucru la bucătărie, pentru curăţenie.

— Deocamdată nu am nevoie de nimeni. Poate mai târziu, vom vedea.

— Atunci îmi dai voie să-ţi cer şi eu o favoare?

— Da, numai s-o pot îndeplini.

— De astăzi nu te mai duci la serviciu. Dispun de suficiente resurse ca să putem trăi fără griji până la adânci bătrâneţi.

— Trebuie să merg ca să-i anunţ, cel puţin, pentru a angaja o altă persoană în locul meu.

— Mergi astăzi, îţi faci lichidarea şi te întorci acasă. Dacă nu ai nimic împotrivă, mâine mergem la policlinică să ne facem analizele medicale, apoi să depunem actele la

Oficiul stării civile. Este mai corect să pornim cu dreptul în căsnicia noastră.

Am procedat întocmai, iar către sfârşitul lunii septembrie urma să ne prezentăm pentru a primi certificatul de căsătorie.

Într-o seară, N.B. a venit acasă foarte vesel.

— Hai să ne facem lista cu invitaţii la nuntă!

— Despre ce nuntă vorbeşti? l-am întrebat mirată.

— Draga mea, cred că nu se cade să nu facem şi noi o mică petrecere cu rudele şi cunoştinţele noastre, oricât de puţine ar fi ele. Nu este vorba de o nuntă zgomotoasă, dar putem trece de la Oficiul stării civile pe la biserică pentru a ne cununa şi religios – vreau să fiu împreună cu tine şi în faţa lui Dumnezeu – apoi mergem la restaurantul „Palace” unde vom petrece câteva ore cu toţi participanţii la această ceremonie. Invitaţii nu cred să fie prea mulţi; eu am doi colegi de la firmă care vor veni cu soţiile, naşii, care locuiesc la al doilea bloc de aici, oameni simpatici – ai să te convingi – precum şi mama mea, dacă va putea veni. Tu poţi să inviţi pe cine vrei, nu contează câţi vor fi.

— Eu nu am pe nimeni, dragul meu.

— Invită colegele de la serviciu! Cum nu ai pe nimeni.

Tot discutând, N.B. a schiţat lista. Din partea mea i-am invitat pe Zamfira cu Râul, Carmen şi Mia Grancea. Ultima n-a venit, motivând că Mihai, soţul ei, este plecat în cursă cu vaporul. M-am bucurat că a venit tanti Maria.

De pregătiri s-a ocupat N.B., care a vorbit atât cu preotul de la biserică, cât şi cu şeful restaurantului Palace, iar pentru transportul participanţilor s-a îngrijit să aibă la dispoziţie câteva taxiuri.

Ceremonia m-a uimit şi mi-a stors lacrimi. Totul a fost o mare sărbătoare, deşi s-a desfăşurat în cadru restrâns.

…Îi dau dreptate Lenuţei pentru că şi pe mine m-a mişcat acea ceremonie, venit să-i văd, ca apoi să pot scrie despre ei spre neuitare. Au fost superbi amândoi când au spus „Da”. N.B. s-a îngrijit să fie multe flori peste tot, inclusiv în braţele miresei sale, iar blitz-urile n-au încetat cu flas-urile lor până la sfârşit, imortalizând aproape tot.

Când au ieşit de la Oficiul stării civile amândoi arătau deosebit de frumoşi: N.B. era îmbujorat la faţă, în costumul lui albastru croit impecabil, iar la braţul lui păşea mândră şi mulţumită Lenuţa cu întreita aureolă a tinereţii, frumuseţii şi fericirii. Chipul ei luminos plin de bucurie şi ochii săi strălucitori de viaţă sărbătorească. Rochia ei era albă, vaporoasă, dar nu de mireasă, cu voal, aşa cum hotărâseră ei dinainte.

N.B. O privea cu nesaţ, iar chipul lui căpătase strălucire şi lumină care-i acoperea toată faţa. Aflaţi pe aleea care ducea în stradă, au fost întâmpinaţi de vuietul valurilor ce venea dinspre mare, iar lor li se părea că marea cânta vesel pentru ei.

…O las din nou pe Lenuţa să povestească modul cum s-a desfăşurat petrecerea şi celelalte la care eu nu am participat din motive personale.

— Coloana de maşini ne-a dus la biserica „Adormirea Maicii Domnului”, unde slujba cununiei mi-a stors, din nou, lacrimi. M-am aflat o clipă nudă în faţa lui Dumnezeu, de care n-am uitat nici când preotul ne-a „păcălit” cu pişcoturi şi înghiţitura de vin, sau când N.B. mi-a pus în

deget verigheta şi ne-am sărutat în faţa asistenţei.

De la biserică am mers direct la restaurantul „Palace” unde am rămas până la ora 23.00. Acolo am ocupat o singură masă lungă, avându-i în capul mesei pe naşii noştri, doamna Elvira şi domnul Aurel Panait, apoi pe laturi toţi ceilalţi invitaţi ai noştri.

În toiul veseliei, specifică unui astfel de ospăţ, naşul a făcut semn orchestrei să înceteze şi s-a ridicat de la masă pentru a rosti un toast: „Ridic paharul în cinstea mirilor, cărora le doresc casă de piatră şi copii dolofani şi deştepţi. Fine, să ştii că ai cea mai frumoasă, cea mai blândă şi cea m-au bună soţie de care a avut parte vreodată un bărbat. Să ai grijă de ea! Vă doresc sănătate, fericire, noroc şi numai bucurii, precum şi o viaţă lungă! Noroc!”

Au izbucnit în urale, au băut, apoi au schimbat între ei impresii. De acolo am plecat acasă, dar ne-au însoţit numai naşii, mama lui N.B. şi mătuşa sa, ceilalţi rămânând în restaurant sau poate au plecat şi ei acasă după plecarea noastră. Pe tanti Maria a dus-o acasă un taxi. Cu colegele mele Zamfira, Carmen, precum şi cu Râul, nu am mai avut ocazia să discut în zilele următoare deoarece am plecat la Piteşti, la începutul săptămânii următoare, pentru a le duce acasă pe soacra şi pe sora acesteia, care n-au vrut să rămână mai multă vreme la noi, motivând că au lăsat casa singură.

Cu această ocazie am văzut casa unde a copilărit N.B., dar nu am stat decât două zile, cu toate insistenţele soacrei mele, deoarece N.B. a fost hotărât să plecăm la Braşov şi la Predeal, apoi să ne întoarcem acasă pentru că are treabă la firmă.

— Cum s-ar spune, îmi propui un scurt voiaj de nuntă? am glumit eu.

— Nu chiar aşa, vreau să ne odihnim puţin şi să fim numai noi doi, mi-a răspuns N.B. După atâtea zile de aglomeraţie, zgomot şi stres, mă simt obosit, poate şi tu.

I-am dat dreptate şi am fost de acord cu itinerariul

ales de el. Îmi părea puţin rău că mă despart de mama lui – soacra mea – de care mă ataşasem repede în zilele în care am fost împreună. Ea nu înceta să mă laude cu orice prilej şi să spună că se mândreşte cu mine.

La plecarea noastră de la Piteşti, după ce ne-a pus o sacoşă cu mâncare în maşină, s-a apropiat de mine, m-a sărutat şi mi-a spus: „La vară viu la voi. Când Barbu era căsătorit cu prima soţie, am fost o singură dată la el, că nu mi-a plăcut cum s-a comportat, dar la tine voi veni cu drag că eşti blândă, frumoasă şi iubitoare. Să ai grijă de ea, fiule! Când ajungeţi acasă la voi, să-mi scrieţi cum v-aţi petrecut mica vacanţă de nuntă! „Îţi dăm un telefon, mamă!” a spus N.B. „Nu, să-mi scrii tu, Lanuţa!”

I-am promis să-i scriu şi m-am ţinut de cuvânt, primind de la ea un răspuns plin de cuvinte calde şi de îndrumări.

Dar să revin la mica noastră croazieră. Am plecat de la Piteşti spre Sibiu, trecând prin Rm. Vâlcea şi frumoasa staţiune Călimăneşti – Căciulata, apoi pe Valea Oltului, până la Sibiu. De acolo am plecat la Braşov, oprindu-ne două zile la Poiana Braşov, la un hotel, iar ultima etapă a fost la Predeal, unde am stat două zile.

Atât la Poiana Braşov, cât şi la Predeal, am colindat cu N.B. pe cărări de munte unde nu fusesem niciodată. Ma fascinat pădurea în culorile arămii, verzi şi portocalii, amestecate cu ruginiul toamnei.

I-am mulţumit lui N.B. pentru acest minunat voiaj de nuntă în care am zburdat prin păduri, în mijlocul naturii, ne-am odihnit şi ne-am iubit. De atunci am început să văd în el tot ce n-am avut eu: un soţ bun şi iubitor, tată, frate, prieten şi tot ce mi-a lipsit de când m-am născut.

Ne înţelegem bine, iar aceasta îmi întăreşte speranţa că am pornit cu dreptul în căsnicia noastră şi va fi bine. De când ne întorseserăm acasă, N.B. pleca dimineaţa la serviciu de unde se întorcea la masa de prânz, apoi pleca din nou şi venea seara, rar întârzia peste ora 21.00.

Eu trebăluiam prin apartament şi nu mă opream cât

era ziua de lungă, din dorinţa de a fi toate puse la punct şi nu mă odihneam decât când mâneam.

Într-o zi m-a sunat Zamfira la telefon ca să mă întrebe ce mai fac şi să-i povestesc cum am petrecut în mica noastră plimbare la Piteşti. Cum îmi cam terminasem treburile, iar după masa de prânz N.B. plecase din nou la firmă, i-am spus Zamfirei să mă aştepte că o vizitez peste o oră. Am găsit-o ştergând praful de pe bibliotecă, deşi mie mi se părea că nu era praf deloc. Dar Zamfira are mania curăţeniei, încât casa ei era curată şi lustruită de parcă ar fi puntea de comandă a unui vapor al Marinei Militare. Totul strălucea în jur, se vedea mâna femeii gospodine. Râul stătea pe canapea, având aerul că este stăpân în casă, dar după ce am schimbat câteva vorbe, s-a scuzat că are o treabă de rezolvat şi a plecat în oraş.

— Râul s-a mutat la tine? am întrebat-o.

— Da, de câteva zile, mi-a răspuns ea puţin ruşinată. M-am gândit că îşi cheltuia banii pe la hotel şi… Câteodată se mai odihnea în camera de serviciu pe care o ştii şi tu, dar nu putea rămâne acolo permanent. Într-o zi Ileana, colega noastră, mi-a spus:

— Râul te iubeşte, Zamfiro.

— Nu prea mă iubeşte – i-am răspuns. Este, încă, gânditor.

— O fi el şi gânditor, dar te iubeşte, deşi se poartă asemenea marinarilor bătrâni, care cârtesc împotriva propriei lor meserii, dar nu sunt în stare să rămână nici două săptămâni pe uscat, fără să suspine de dorul mării.

Ce dovezi de dragoste mai vrei de la el? A venit pe litoral în fiecare vară şi de o vreme se află numai în preajma ta.

Ileana mi-a dat curaj şi am zis că e bine să-l aduc aici, să simtă şi el căldura unui cămin. În plus, îl iubesc.

— Poate n-ai făcut rău, am zis eu. Dar cu facultatea ce a făcut?

— A abandonat-o. Trecuse în anul IV şi nu s-a mai dus.

— Rău a făcut. Dă de lucru părinţilor lui.

— Doarme noaptea ca un copil şi-mi este aşa drag!

— Lasă-l să doarmă, că un copil care doarme este cu Dumnezeu!

— Nu mai este de mult copil. Deja a trecut de 21 de ani, a spus Zamfira, rugându-se în gând, ca Dumnezeu să-l întărească şi să-l îndrume în hotărârea lui de a se căsători cu ea care îl iubeşte mai mult decât înainte.

O priveam atentă. Deşi o ştiam de mai multă vreme, Zamfira mi se părea de această dată că este foarte frumoasă, cu părul ei blond-auriu, ochii mari, verzi, fruntea bombată uşor şi o faţă albă, lăptoasă. Avea o talie mijlocie, iar linia bustului era desăvârşită, fiind accentuată mai mult de rotunjimea şoldurilor.

Frumuseţea ei nu te izbea din prima clipă, dar când o priveai mai atent era cu neputinţă să nu-i apreciezi trăsăturile perfecte şi graţia formelor ei delicate.

Asemenea frumuseţe l-a ademenit pe Râul, care şi-a oprit asupra ei acea privire limpede din care răzbătea dragostea nevinovată şi fierbinte a inimii curate. Dragostea pentru el i-a încălzit sufletul, părându-i-se că un înger păzitor a coborât la căpătâiul său. Abia când s-a trezit prins în mrejele ei, a încercat să-şi înăbuşe raţiunea care-l îndemna să nu se grăbească, să cântărească bine urmările, deşi el preferă pasiunea.

Râul era aprig în plăceri şi îşi urmărea cu înverşunare ţinta, fără să-şi stăpânească dorinţele şi furtunile care se stârneau în pieptul lui tânăr. În relaţia cu Zamfira i se întâmpla să iubească pentru prima dată, iar acest sentiment gingaş îl speria şi nu era sigur pe el.

I-am povestit cu lux de amănunte ce am mai făcut de când nu ne văzuserăm, după care am plecat acasă.

Pe la începutul lunii noiembrie l-am anunţat pe N.B. că sunt însărcinată. M-a luat în braţe şi m-a dus de la bucătărie până în dormitor, aşezându-mă cu destulă grijă şi delicateţe în pat. M-a sărutat, apoi, cu zgomot.

— De ce ai făcut asta? l-am întrebat.

— Comoara mea trebuie să stea în pat pentru ca moştenitorul nostru să crească sănătos şi voinic.

— Te cam grăbeşti, domnule.

— Săptămâna următoare să mergem la spital ca să aflăm dacă este băiat sau fată. Nu ştiu dacă au aici aparatul acela special, dar tot te duc la Bucureşti.

— Încetează cu glumele, dragul meu! mai e timp destul.

— Să-ţi aduc o femeie care să facă mâncare, curăţenie.

— Nu acum. Îţi voi spune eu la timpul potrivit.

— De ce protestezi? Eu vreau să te menajez.

— Mulţumesc pentru grija ta, dar mai ai răbdare.

…Într-o zi m-a sunat Zamfira. Era’s surescitată şi plângea, încât m-a speriat.

— Ce s-a întâmplat, dragă?

— L-au arestat pe Râul.

— De ce?

— Nu-ţi pot spune la telefon.

— Bine. Închide că trec eu pe la voi peste o oră!

M-am îmbrăcat repede şi am plecat. N.B. era plecat la Bucureşti pentru nişte afaceri şi îl aşteptam abia în ziua următoare, astfel încât nu-mi făceam alte griji.

Când am ajuns acasă la Zamfira, aceasta abia mai putea vorbi din cauza plânsului şi respira greu.

— Hai, spune-mi ce s-a întâmplat?

— Ce mă fac, Lenuţa? Râul a fost arestat de poliţie.

— Care este motivul?

— Ieri a fost un furt la noi în hotel. E vorba de o femeie străină, din Olanda mi se pare, căreia i s-au furat nişte dolari, nişte obiecte, acte, nu ştiu exact.

— Şi a fost bănuit Râul?

— Da. El a băut la o masă cu nişte indivizi, apoi a fost văzut prin holul unde se afla camera străinei.

— Când l-au luat poliţiştii?

— De ieri seara şi nu s-a mai întors, a spus Zamfira

cutremurată de plâns.

Am strâns-o în braţe şi ne-am lipit obrajii una de cealaltă, nedorind să mai aud vreun cuvânt. De Râul îmi era milă, dar în acel moment nu mai aveam decât un îndemn s-o compătimesc pe ea din adâncul inimii şi s-o liniştesc.

— Nu te mai zbuciuma atâta! Aşteaptă să se cerceteze mai întâi. Râul nu poate fi învinuit de furt, nu este el în stare de asemenea josnicii, atât cât îl cunosc eu.

— Nu ştiu Lenuţa, dar el îi cunoştea pe hoţi. Îl iubesc atât de mult şi dacă l-ar aresta, asta m-ar omorî.

— Ai răbdare, dragă, până se va face lumină. Nu poate fi el vinovat. Dacă îi cunoaşte pe făptaşi, are atâta minte să-ispună la poliţie.

— Înainte de a pleca cu poliţiştii, mi-a cerut să-i sun părinţii şi să le spun ce a păţit. Am vorbit cu mama lui aseară şi mi-a spus că soseşte astăzi în Constanţa. Eu m-am învoit de la serviciu. De la 1 octombrie lucrez acolo permanent ca să ne putem întreţine, iar acum a venit şi acest pocinog.

În timp ce discutam noi a sunat telefonul. Era mama lui Raul care a spus:

— Sun de la o prietenă din Constanţa. Spune-mi cum să ajung la dumneata! Venim cu maşina.

— În cartierul Aurel Vlaicu, aleea… Bloc… Vă aştept în faţa blocului, dar vă rog să-mi spuneţi ce număr are maşina cu care veniţi.

— Ce număr ai Beatrice? se aude în telefon – l-Ct4216 mai spune ea, adăugând: „Plecăm imediat într-acolo”.

N-o mai văzusem pe mama lui Raul de aproape doi ani de zile şi îi cam uitasem trăsăturile.

Zamfira s-a îmbrăcat şi a ieşit în faţa blocului să le aştepte, iar eu am rămas în garsonieră singură. Am deschis sertarul mesei şi am dat peste fotografia lui Viorel, pe care am mângâiat-o, încercând să retrăiesc, în câteva clipe, cei doi ani fericiţi trăiţi împreună. „Of, Viorele, de ce

a trebuit să pleci şi să mă laşi singură?”

N-a trecut mult timp şi în cameră a intrat Zamfira, însoţită de dou doamne. Am recunoscut-o pe mama lui Raul cu gâtul ei frumos ca de lebădă şi pasul săltăreţ, dar pe cealaltă n-am cunoscut-o. Zamfira ne-a făcut cunoştinţă sau mai bine zis, m-a prezentat pe mine lor.

— Doamna Lenuţa Niculescu şi mama lui Raul, a spus ea, arătând-o pe doamna cu gâtul de lebădă.

— Ne cunoaştem, am spus eu zâmbindu-i.

— Da, şi eu parcă vă cunosc de la Perla, nu? Dânsa este Beatrice, prietena mea din tinereţe, a spus ea, arătându-ne-o pe aceasta. Era o doamnă în vârstă de 48 – 49 de ani, brunetă, cu ochii negri precum cărbunele, dar foarte mari, care o făceau frumoasă, dacă n-ar fi avut faţa îngustă şi gura ca de felină. Cercetând-o mai cu atenţie când vorbea, am dedus că în fiinţa ei este multă şiretenie, priveşte iscoditor, fără a întoarce capul şi pare că ar da târcoale ca o lupoaică înzestrată cu dibăcie şi experienţă la vânat, îmblânzită numai pe jumătate.

…Doamna Cristina Ionescu, mama lui Raul, a intrat în subiect, fără o altă introducere:

— Spune-mi de ce l-a arestat poliţia? Ce a făcut?

Zamfira a repetat cele ce-mi spusese mie mai înainte, încheind cu părerea de rău că nu s-a întors acasă toată noaptea.

— Trebuie să mergem la poliţie pentru a afla care este situaţia, a spus doamna Ionescu.

— Dar n-ar fi mai bine să mâncaţi ceva înainte de a pleca acolo? Veniţi de pe drum şi poate n-aţi mâncat nimic.

— De mâncare crezi dumneata că îmi arde mie acum? a spus doamna Ionescu, hotărâtă să ia măsuri pe loc.

O priveam cu admiraţie. Toate mişcările ei erau tinereşti şi nu părea să fi împlinit 50 de ani, trupul – poate şi sufletul ei – nu fuseseră atinse de rugina vârstei. Era puţin plinuţă, aproape planturoasă, totuşi destul de sprintenă, chiar impetuoasă, iar sănătatea de care se bucura, părea să fie excelentă, la fel ca şi buna ei

dispoziţie care o menţineau tânără şi în floarea vârstei. Mai avea, încă, obrazul lucios şi mătăsos şi nişte ochi verzi, de o limpezime sănătoasă.

Zamfira a luat nişte haine în braţe, s-a scuzat şi a plecat la bucătărie să se îmbrace, dar după câteva clipe sau auzit voci pe hol şi imediat a pătruns în încăpere Râul, urmat de Zamfira.

— Ce faci, copilul mamei? a sărit doamna Ionescu de pe scaun, fugind aproape, în întâmpinarea lui.

— Bine, mamă, nu s-a întâmplat nimic rău, a răspuns Râul, încercând să se desprindă din îmbrăţişarea ei.

— Cum nimic? De unde vii acum?

— De la poliţie. Am fost acolo să dau o declaraţie în legătură cu un furt dintr-o cameră de hotel.

— De ce tocmai tu? insista mama lui.

— Of, că tare eşti agasantă! a răbufnit Râul. Atunci să-ţi spun totul de la început: eu am stat la o masă cu doi tineri care consumau bere ca şi mine. Ne-a servit acelaşi ospătar pe toţi trei. Când am terminat, ei au plecat, nu ştiu unde, iar eu mă duceam în camera de serviciu ca să stau până termina Zamfira tura, apoi să plecăm acasă. N-am mai ajuns la cameră că pe coridor m-am întâlnit cu doi poliţişti care mi-au cerut să-i însoţesc la poliţie, fiind suspect de furt.

— De ce erai suspect? Au găsit obiectele furate la tine?

— N-au găsit nimic, dar ospătarul care ne-a servit le-a spus poliţiştilor că am băut la masă cu cei doi indivizi, descriindu-ne pe toţi cum arătam, cu ce eram îmbrăcaţi.

— Şi ai stat la poliţie până la această oră?

— Da. Pe cei doi hoţi i-au prins cu banii şi obiectele asupra lor; am dat toţi declaraţii şi ei au recunoscut că nu mă cunoşteau, dar s-a întâmplat să stea cu mine la aceeaşi masă, precum şi că au furat singuri, eu neştiind nimic despre furt.

— Ţi-au dat drumul definitiv sau provizoriu? a continuat mama lui Raul să-l sâcâie cu întrebările.

— Nici nu m-au reţinut de loc. Am dat declaraţia şi am aşteptat în biroul ofiţerului ca să semnez toate actele care s-au făcut, ca martor la cercetarea cazului.

— Ne-ai speriat atât de tare, mamă, că nu ştiam ce să mai facem. Tatăl tău mi-a spus să plec imediat ce am primit telefonul de la Zamfira. Să-l sun şi pe el mai târziu ca să-l liniştesc, a mai spus doamna Ionescu aşezându-se pe scaun.

— Spune-i că a fost o greşeală şi totul s-a terminat! a acceptat Râul, iritat. Îi povesteşti amănuntele când ajungi acasă, la telefon e dificil şi… nu e bine.

Îl priveam pe Râul care era marcat de întâmplarea petrecută; era slăbit, apatic, îngândurat, iar părul lui buclat de culoarea aurului era în dezordine; ochii lui mari şi luminoşi, atât de veseli de obicei, acum erau învăluiţi în tristeţe şi cuprinşi de nelinişte. Când îl întrebam câte ceva, zâmbea, totuşi, imparţial, dar nepăsător, de circumstanţă, parcă circula printr-o apă adâncă. Uneori devenea absent, gândindu-se undeva departe. Părea puţin îmbătrânit.

Exista o degradare a tinereţii, diferită de cea a vârstei, iar tinereţea lui Raul părea că se prăbuşise într-o astfel de degradare. Voioşia cu care-mi făcea curte cu un an în urmă îl părăsise, iar râsul lui suna fals, dogit.

Mi-am luat rămas bun de la toţi şi am plecat acasă. Când am ajuns şi am introdus cheia în yală, am constatat că uşa era descuiată. „Oare am lăsat-o eu descuiată când am plecat în grabă, sau… „Ultimul gând m-a speriat şi am păşit tiptil în hol, iar când am aprins lumina, am văzut pe cuier pardesiul, fularul şi pălăria lui N.B., care m-a făcut să mă liniştesc. Am pătruns încet în sufragerie unde l-am văzut pe N.B. În fotoliu, cu un ziar în mână.

Cum m-a văzut, s-a ridicat, a venit la mine, spre uşă şi m-a sărutat.

— Când ai venit? l-am întrebat, străduindu-mă să ascund sperietura.

— Cu trenul de ora zece. Tu unde ai fost?

— La Zamfira. I-am povestit, apoi, păţania lui Raul.

— Până la urmă cum s-a terminat?

— I-au dat drumul, fiind nevinovat. Au prins deja hoţii.

— Nu înţeleg de ce l-au luat pe el la poliţie.

— Pentru că cei doi hoţi au băut la aceeaşi masă cu Râul, iar ospătarul care-i servise, când a fost întrebat de poliţişti, i-a descris pe toţi trei, crezând că se cunosc.

— Zamfira cum a primit vestea?

— Era distrusă până când a venit Râul de la poliţie. Cu toate acestea are încredere în el. Îl iubeşte, păcătoasa.

— Păcat de ea, să nu ajungă la ruină cu acest tânăr.

— Au chemat-o şi pe mama lui Raul de la Piteşti, care era tare speriată până când s-a întors el şi a explicat toată tărăşenia şi că nu este vinovat de nimic.

— Ia nu-ţi mai face tu griji pentru alţii, dulceaţa mea de portocale! mi-a zis N.B. râzând.

— Râul este un băiat modest şi liniştit, nu-l cred în stare de fapte de acest gen. Mai bea el câteodată, dar nu este predispus la fapte rele. Toate credeam că a fost arestat, dar când l-am văzut intrând pe uşă, mi s-a luat o piatră de pe inimă. Ce s-ar fi făcut Zamfira într-o situaţie ca asta? Până şi mama lui nu s-a putut abţine să nu plângă, deşi el explicase că a ieşit din încurcătura produsă, că a fost o eroare.

— Dacă-l aresta, trebuia să fim alături de Zamfira, n-o puteam lăsa să se scufunde. Moralul e foarte important în astfel de cazuri.

Spunând aceasta, N.B. a rămas pe gânduri, aşa cum rămâne omul care are de făcut o treabă importantă, dar era liniştit şi plin de încredere.

— Eu plec la firmă. Trebuie să pun nişte lucruri la punct.

— Nu mănânci mai întâi? l-am întrebat.

— Am mâncat la restaurantul din tren.

— Deci, nu te aştept la prânz, la masă?

— Nu. Cred că mă întorc mai devreme deseară.

După plecarea lui N.B. m-am apucat să calc nişte rufe pe care le luasem jilave de pe sârmele din balcon. Telefonul a sunat şi o voce catifelată s-a auzit la celălalt capăt al firului.

— Alo! Sunt Cristina Ionescu. Pot veni până la dumneavoastră să discutăm o problemă, doamna Niculescu?

— Poftiţi! Vă aştept în faţa scării de la intrarea în bloc.

— Peste o jumătate de oră sunt la dumneavoastră. La revedere!

— La revedere, am spus şi eu, apoi am aşteptat să închidă. M-am tot gândit: „Ce motiv să aibă ea să vină la mine?” Poate se interesează de situaţia Zamfirei, care-i va fi noră?

Cristina Ionescu a coborât dintr-un taxi, întunecată la faţă, s-a apropiat de mine sfioasă, scuzându-se că m-a deranjat.

— E o problemă care mă interesează în mod deosebit şi n-am mai putut aştepta. Sper să mă înţelegeţi?! a explicat ea.

— Nu-i nimic. Să mergem în casă şi să discutăm!

Abia s-a aşezat în fotoliu şi şi-a potrivit rochia, că a şi început cu întrebările:

— De când o cunoşti pe Zamfira?

— De aproape trei ani de zile. O vreme am lucrat acolo împreună, nu ştiu dacă ea v-a spus.

— Presupun că o cunoşti destul de bine. Ştiţi că trăieşte cu Râul, fiul meu, urmând să se căsătorească?

— Da, mi-a spus câte ceva Zamfira. Aşa cum o cunosc eu este o fată bună, muncitoare, curată, inteligentă şi-l iubeşte mult pe Râul, dar lăsaţi-i să hotărască ei ce au de făcut. În fond, este vorba de viaţa lor.

— Ne-am necăjit mult când am aflat că a abandonat facultatea când mai avea mai puţin de un an de studii, dar când ne-a spus că s-a încurcat cu o femeie la Constanţa, soţul meu a spus că nici nu vrea să-l mai vadă.

Stăteam cu privirea aţintită asupra ochilor ei, dar mă simţeam neputincioasă să-i spun un cuvânt care s-o liniştească. Îmi dădeam seama că suferă ca mamă pentru copilul neascultător, dar nu ştiam cum s-o ajut.

— Cum aţi ştiut unde locuiesc? am întrebat-o.

— După ce aţi plecat de acasă de la Zamfira, acolo a avut loc o discuţie mai amplă. Zamfira ne-a povestit o parte din peripeţiile pe care le-aţi trăit dumneavoastră în viaţă şi eu am întrebat-o unde locuiţi. Înainte de a pleca de la ea mi-am notat numărul de telefon care rămăsese pe noptieră încă de dimineaţă când vă sunase ea. Acasă la prietena mea, Beatrice, am mai avut o discuţie cu aceasta care mi-a spus: „Lenuţa Niculescu seamănă mult cu tine”.

Asta m-a făcut ca atunci când am ajuns în gară, să-mi schimb hotărârea de a urca în tren şi v-am sunat, apoi am dus valiza la depozitul de bagaje, venind încoace. Nu ştie nimeni nimic despre venirea mea aici.

— Tot nu înţeleg ce legătură există între viaţa mea şi căsătoria fiului dumneavoastră cu Zamfira, am spus eu contrariată.

— Atunci s-o luăm metodic, a intervenit ea ca la catedră. Dumneata te-ai născut aici, în Constanţa.

— Da.

— Cine sunt părinţii dumitale?

— E un interogatoriu? am răspuns puţin iritată.

— Nu, iartă-mă! Vreau să-mi lămuresc o enigmă.

— Vasile şi Ioana Vişan, am răspuns cam în silă; dar ei au murit într-un incendiu. Casa a luat foc şi au ars împreună cu ea. Este o poveste urâtă de care nu vreau să-mi mai aduc aminte.

Cap. II Iartă-mă, fetiţa mea!

În timp ce vorbeam, ea mă studia cu atenţie, plimbându-şi privirea peste faţa şi peste mâinile mele.

— Deci, părinţii dumitale zici că au murit?! a repetat ea cu un glas scăzut. De atunci eşti orfană, a pronunţat mai mult pentru ea, cu vocea sugrumată, semn că abia se mai putea abţine să nu izbucnească în plâns.

— Da, am dus o viaţă chinuită nişte ani buni, dar acum s-a terminat şi nu mă pot plânge. Totul este în regulă.

— Nu ţi-a spus nimeni, niciodată, că aceia nu erau părinţii dumitale?

— Nu. Dar de ce să mi se spună asta? De unde aţi mai scos şi asemenea idee? am întrebat eu mirată.

Ochii doamnei Ionescu erau împăienjeniţi de lacrimi şi o vedeam că depunea eforturi mari să nu urle de durere. Încă nu realizam ce enigmă ascunde în ea, încât poate fi stăpânită de o astfel de durere.

— Ei, draga mea, e o poveste veche, încâlcită pe care mă simt obligată să ţi-o spun. dar nu am nici curaj, nici putere şi nici nu ştiu cum să încep.

Eram curioasă să aflu povestea, dar o priveam cu neîncredere, totuşi am insistat să mi-o spună. În aşteptarea începutului povestirii, inima începuse să-mi bată puternic, dându-mi senzaţia că, dintr-o clipă în alta, ceva se va rupe în mine şi voi leşina.

S-a ridicat din fotoliu şi a venit spre mine, luându-mă în braţele ei calde şi şi-a dat drumul izvorului de lacrimi, continuând să spună vorbe pe care nu le înţelegeam; mă strângea la pieptul ei generos, iar lacrimile-i picurau pe faţa şi pe pieptul meu. Plângea cu sughiţuri şi repeta într-una: „Copila mea, copila mea! eu sunt mama ta netrebnică, cea care te-a abandonat la numai trei luni după naştere. Judecă-mă oricât de aspru pentru că ştiu că nu mă poţi ierta!”

Imediat ce am aflat cine eşti, am venit să-ţi mărturisesc adevărul. Este mai bine să-l afli de la mine decât de la alţii.

…Această ştire a căzut ca o bombă asupra mea şi mi-a produs un şoc puternic încât n-am fost în stare să mai rostesc decât frânturi de vorbe. Am început să plâng şi eu, fără să mă pot controla şi auzeam ca prin vis vorbele ei repetate cu obstinaţie: „Iartă-mă, copila mea! Iartă-mă, copila mea!”

Când am reuşit să-mi recapăt controlul şi m-am mai liniştit, i-am răspuns fără prea multă convingere:

— Te-am iertat de mult, dacă eşti mama mea cu adevărat. Eu am crezut mereu că Ioana era mama mea. Nu ştiam că o altă mamă trăieşte undeva şi nu se interesează de mine.

— Cine este Ioana? mă întreabă ea printre lacrimi.

— Femeia care a ars în incendiu cu Vasile Vişan şi care m-a lăsat mereu să înţeleg că este mama mea.

— Vasile Vişan era fratele meu, dar pe această Ioana nu am cunoscut-o pentru că după ce m-am căsătorit cu actualul soţ, tatăl lui Raul, am plecat din Constanţa şi nu am revenit niciodată la casa părintească. Aveam ştiri despre ei de la Beatrice, prietena mea pe care ai cunoscut-o acasă la Zamfira. Cu ea corespondam din când în când. Râul s-a născut la Satu Mare când eu aveam vreo 27 de ani. Prin 1982 ne-am mutat la Piteşti unde locuim şi în prezent.

Despre incendiu am aflat după câţiva ani tot de la Beatrice, dar ea credea că odată cu casa ai murit şi tu. Ai dreptul să mă întrebi cum te-ai născut tu, dar pentru asta trebuie să ai răbdare şi să-mi dai posibilitatea să-ţi spun toată povestea, iar când o vei afla, să fii în măsură să mă judeci corect, a spus ea ştergându-şi lacrimile cu batista.

— Nu sunt eu în măsură să te judec pentru că mi-ai dat viaţă, apoi m-ai lăsat lor ca să mă chinuie, dimpotrivă, sunt înclinată să te iert. Iar acum, când te ştiu aici, lângă mine, simt o nespusă bucurie să te ţin la piept. Este prima dată când am acest sentiment ciudat, dar liniştitor. Dacă mai poţi, încearcă să-mi spui acea poveste încurcată la care te-ai referit mai înainte.

Ne-am şters amândouă lacrimile, iar ea s-a aşezat din nou în fotoliu. În apartament era o linişte desăvârşită, în care simţeam că numai sufletele noastre obosite şi tulburate nu-şi puteau găsi, încă, pacea.

— Îmi vine extrem de greu, dar trebuie s-o fac, a spus doamna Ionescu. Înainte de a începe povestea mea, te rog

din inima mea de mamă vinovată să mă ierţi, să mă binecuvântezi şi să mă primeşti în sufletul tău, aşa cum am făcut şi eu de când am aflat că trăieşti şi eşti aici, în Constanţa, a spus ea printre suspine şi gemete. Ştiu că este târziu, dar poate nu prea târziu ca să ne mai putem bucura de plăcerea de a fi împreună măcar cu sufletul. Sufletul meu te caută şi te cheamă, nu-l refuza!

— Încerc să mă apropii de dumneata, vezi bine, dar nu pot face totul deodată. Mă bucur că ai apărut şi aştept să mă legăn în braţele dumitale, cum n-am făcut-o în copilăria mea. Dă-mi timp să mă obişnuiesc cu acest preaplin din inima mea care a venit pe neaşteptate.

S-a aplecat din nou spre mine şi m-a îmbrăţişat cu căldură, apoi a început să-mi povestească:

— Draga mea, m-am născut într-o familie de oameni săraci, tata a fost muncitor în port, lucra la siloz – la „Baza 9” – aşa-i spunea el. A murit de plămâni, din cauza prafului pe care l-a inhalat timp de aproape 30 de ani. S-a căsătorit cu mama când aveau amândoi 31 de ani. Când a murit, mama a rămas singură cu mine şi cu Vasile, frate mai mare decât mine cu doi ani. Vasile a făcut o şcoală de construcţii şi a lucrat pe diferite şantiere, dar nu ştiu ce făcea, că nu avea bani niciodată, mai lua şi din pensia de urmaş a mamei. Eu am terminat şcoala pedagogică, dar am fost repartizată la ţară, iar mama nu mă lăsat să mă duc, fiind nevoită să accept postul de bibliotecară la Căminul cultural din cartier. Acolo m-am întâlnit cu un îndrumător cultural care mi-a făcut curte, m-am îndrăgostit de el şi mi-a promis că se căsătoreşte cu mine. Am ajuns să-l duc şi la noi acasă, iar mama era de acord să ne căsătorim, numai că el a plecat în vara anului 1968 în R.D. Germană cu un grup de activişti culturali, iar de acolo a trecut în Germania Federală şi nu s-a mai ştiut nimic de el. Eu am rămas însărcinată, iar peste şase luni, adică în februarie 1969, te-am născut pe tine. Atât eu cât şi mama, am fost foarte necăjite din această pricină, dar am dus-o aşa până în luna mai, când a apărut Vlad Ionescu, activist al Comitetului Regional de partid Dobrogea, care m-a întâlnit

la o conferinţă pe teme culturale urmată de dans.

După vreo două – trei întâlniri pe care le-am avut cu el, Vlad mi-a propus să ne căsătorim, dar eu îl tot amânam, ştiind în ce situaţie eram. Într-o zi l-am întrebat:

— De ce te grăbeşti atât?

— Partidul mă trimite într-o funcţie de conducere la Satu Mare, iar dacă nu sunt căsătorit pierd funcţia.

Am discutat această problemă cu mama şi ea m-a sfătuit să nu-i spun că am un copil, că situaţia ar fi împotriva mea: fie renunţă el la mine, fie îşi pierde funcţia dacă află cei de la partid că Vlad Ionescu s-a căsătorit cu amanta unui transfug, de la care mai are şi un copil.

Aşa se face că am acceptat căsătoria cu Vlad, iar înainte de a pleca la Satu Mare, au venit nişte „tovarăşi" care au făcut cercetări în cartier şi la noi acasă. Pe tine te-au găsit în leagăn, aveai doar trei luni, dar mama le-a spus că eşti fiica lui Vasile. În anul 1973 când a murit mama – bunica ta – n-am putut veni la înmormântare deoarece se desfăşura Congresul P.C.R. şi nu pleca nimeni din regiune pentru că era un consemn sever; eu eram în Comitetul Judeţean al Femeilor. Am trimis bani şi s-a ocupat Vasile de toate cele lumeşti, cel puţin aşa mi-a scris el.

Mă simt vinovată faţă de tine, dar poate reuşeşti să înţelegi situaţia mea de atunci şi să-mi ierţi purtarea care te-a făcut pe tine orfană. Poate dacă nu murea bunica ta, ai fi dus-o şi tu mai bine.

— De ce în certificatul de naştere sunt înscrisă cu numele de Vişan Lenuţa şi nu Elena? am întrebat-o.

— Aşa mi-a plăcut mie mai mult şi mama m-a încurajat.

După o clipă de tăcere a reluat:

— Mă gândesc cum să procedez ca să-i spun soţului meu că te-am găsit. Nu ştiu cum va reacţiona la aflarea acestei veşti. Tu eşti de acord să-i spun?

— Pe mine cred că nu m-ar putea afecta cu nimic, dar să nu suporţi dumneata nişte consecinţe neplăcute.

— Noi avem o situaţie materială bună la Piteşti, încât

nu vom fi povara nimănui, dar aş vrea să ştie de existenţa ta. Eu sunt atât de bucuroasă că te-am găsit, copila mea dragă, încât tot mi se pare că visez. Nu ştiu dacă tu crezi că te iubesc, dar îţi jur că dragostea mea de mamă pentru tine nu s-a stins, cu toate că a trecut atâta timp, iar eu am suferit în taină de remuşcări.

— Te cred, mamă, i-am spus eu cu ochii în lacrimi, gândindu-mă mai mult la suferinţele prin care am trecut eu în cei 24 de ani. Bine că ne-am găsit până la urmă, că eu m-am considerat totdeauna un copil singur pe lume. Dacă dumneata eşti mama mea, Râul este fratele meu, deci am câştigat dintr-odată o mamă şi un frate, ceea ce înseamnă o mare bogăţie. În acelaşi timp am un soţ bun cu care mă înţeleg de minune şi nu duc lipsă de nimic.

— Când îmi spui povestea vieţii tale? Asta ca să mă ajute să ies din pustiul pe care l-am străbătut atâţia ani.

— Cred că ţi-o voi spune cu alt prilej. Ar fi prea multe de spus, unele curiozităţi de-a dreptul, altele greu de îndurat. Să le lăsăm pentru o dată când ne vom obişnui cu situaţia. Acum te rog să-mi spui dacă-ţi este foame?

— Nu-mi este, iar o cafea am băut deja la Zamfira. Mă grăbesc să prind trenul de două (14.00) ca să ajung până diseară. Ionescu al meu e îngrijorat.

…I-am pregătit un pachet cu mâncare pentru drum şi am adus o tavă cu două cafele. Când m-am întors, mama îmi scrisese adresa ei şi telefonul din Piteşti, având grijă să-mi atragă atenţia să-i scriu ca o prietenă pe care ar fi cunoscut-o la Constanţa şi nu ca o fiică, până când va reuşi ea să găsească momentul prielnic pentru a-i dezvălui soţului său adevărul. Am fost de acord.

A acceptat s-o conduc la gară pentru a fi mai mult timp împreună. Şi-a cumpărat bilet de călătorie, apoi şi-a scos de la depozitul de bagaje, valiza, după care am urcat cu ea în vagon unde am mai discutat până s-a dat semnul de plecare. Despărţirea am „onorat-o” iar cu lacrimi.

Mama se gândea – aşa cum îmi spunea în scrisoare – în timp ce mergea cu trenul că a trăit 24 de ani fără să ştie

nimic despre mine şi regreta că n-a apelat la toate mijloacele oficiale pentru a mă găsi imediat cum a aflat de incendiu. Era stăpânită de regrete tardive şi de remuşcări zadarnice. În gând îşi făcea planul cum să-l abordeze pe soţ pentru a-i spune despre marele ei „secret”.

La rândul meu, când mă întorceam de la gară spre casă, mă gândeam la ea, la vocea ei care-mi rămăsese în urechi după 24 de ani; era vocea mamei pe care n-o auzisem în copilărie şi nu avusesem ocazia să învăţ s-o iubesc şi s-o recunosc dintr-o mie, pentru că nu avusesem niciodată prilejul s-o ascult cum îmi cânta cântece de leagăn când ar fi trebuit să mă adoarmă. Cu toată dezamăgirea mea, trebuie să recunosc că în cele câteva ore pe care le-am petrecut împreună, vocea mamei mele îmi lăsase în amintire o impresie puternică.

Trebăluiam prin casă dar mintea-mi lucra de zor, gândurile mă năpădeau din toate direcţiile. Copleşită de cele ce aflasem, căutam în mine forţa şi metoda de a păzi această taină faţă de toată lumea care mă cunoştea. Mi-am luat toate precauţiile pentru a nu da de bănuit, preocupându-mă intens de îndatoririle mele zilnice. Aveam momente în care îmi venea greu să-mi înăbuş suspinele şi unele izbucniri de durere care mă năpădeau.

Acum, după ce ştiam adevărul, copilăria mea apărea şi mai crudă şi mă podideau lacrimile când îmi aminteam prin ce chinuri am trecut atunci, deşi mama mea trăia. Mă temeam că existenţa mea îi va cauza, în vreun fel mamei în căsnicie, deoarece eu reprezentam mărturia păcatului ei din tinereţe, constituind astfel un motiv de ceartă între ei. „Oare ce fel de om este acest Vlad Ionescu?” mă întrebam. Abia aşteptam să primesc scrisoare de la mama ca să aflu ce fel s-au desfăşurat faptele, discuţiile dintre ei. Dar mama întârzia să-mi scrie, făcând şi mai grea aşteptarea.

Din cele ce mi-a spus ea, văzusem că nu fusesem destinată morţii la naştere, dar fusesem părăsită de mama mea. Asta îmi arăta că n-ar trebui să mă tem că păcatele părinţilor pot cădea pe capetele copiilor, aşa cum se spune.

Continuând cu analiza am constatat că pe lângă multele necazuri am avut şi puţin noroc, cel puţin acum, la urmă, cu căsnicia mea care, până în prezent, merge destul de bine.

Consideram că nu am nicio vină pentru faptul că m-am născut, şi, deci, nu voi fi pedepsită din această cauză. Amintirea mamei mă ţinea deseori trează până târziu, în noapte şi mă străduiam să nu mă trădez faţă de cunoştinţele mele şi faţă de soţul meu, suferind că îi ascund tocmai lui un secret pe care avea dreptul să-l ştie.

Uneori mă vizitam cu Zamfira, dar nu-i puteam spune că Râul este fratele meu după mamă. Îmi venea greu de tot. Când rămâneam singură acasă, încercam să-mi amintesc sunetul vocii mamei mele şi ardeam de dorinţa de a o auzi, manifestându-mi în gând, părerea de rău că o aflasem de atât de puţină vreme. Aşteptam cu nerăbdare scrisoarea de la ea, dar parcă o aşteptam mai mult pe ea în persoană.

Nu-mi venea să cred că totul era adevărat. Încercam o stare de extaz care făcea să dispară restul lumii, fixând sufletul asupra unui singur punct, iar acel punct nu era altul decât mama, îmbrăcată în rochia ei de mătase, aşa cum o văzusem, mama care mă privea cu ochii înlăcrimaţi, clătinând mereu din cap în semn de mirare, întocmai ca oamenii stăpâniţi de tremurăturile pricinuite de boala numită Almhayzer.

…Cu naşii noştri de cununie ne-am înţeles foarte bine, vizitându-ne şi sfătuindu-ne în toate. Elvira este o foarte bună gospodină, ştie să facă de toate şi m-a învăţat şi pe mine, de aceea o consult ori de câte ori am vreo problemă în acest domeniu. Poate de aceea ies rar din casă, având, mai ales, preocupări domestice. N.B. dovedeşte multă tandreţe când se întoarce de la firmă şi este bucuros să mă găsească acasă. Odată mi-a spus: „De-ai şti cât de mulţumit sunt când deschid uşa apartamentului şi dau de tine, dragostea mea, parcă totul este cald şi primitor. Altă dată mă lovea întunericul, frigul şi singurătatea, încât nu simţeam nicio plăcere să vin

acasă, unde nu mă aştepta nimeni”.

N.B. este atât de bun cu mine, cuvintele şi mângâierea lui exprimă o compătimire şi o afecţiune atât de scumpe mie, iar glasul lui îmi aduce atâta linişte în suflet!

Într-o zi am plecat la cumpărături cu naşa Elvira şi pentru că ea avea de rezolvat o problemă la Banca Comercială Română, am ajuns în parcul de lângă gară. La ieşire din sediul băncii, ne-am aşezat pe o bancă să mai stăm de vorbă şi să ne mai odihnim. Nu era soare, dar nici frig nu era, cerul fiind înnorat şi în aer se simţea un fel de zăpuşeală. Pe alee venea o doamnă în vârstă de 20 – 22 de ani, care s-a apropiat şi ne-a cerut permisiunea să stea pe bancă alături de noi. I-am răspuns, cu oarecare indiferenţă, că se poate aşeza. Noi discutam aprins, fiind absorbite de subiectul pe care-l abordasem.

Doamna a aşteptat să terminăm discuţia, după care mi s-a adresat mie, rugându-mă să discutăm o problemă care ne interesează numai pe mine şi pe ea. Elvira s-a ridicat de pe bancă şi a plecat spunând că trece pe la mine spre seară.

— Bine, Elvira, te aştept. Te pup.

— Dumneata eşti doamna Lenuţa Vişan? m-a întrebat direct necunoscuta.

Am privit-o cu suspiciune. Avea o faţă palidă pe care am citit spaimă şi slăbiciune şi care m-au ţintuit locului.

— Da. De unde mă cunoaşteţi? am spus eu intrigată.

N-a răspuns imediat, dar a continuat să mă studieze în tăcere. Am făcut şi eu la fel, privindu-i faţa pierită, timp în care aşteptam, fără să ştiu ce. A pus mâna pe braţul meu, sporind fascinaţia care pusese stăpânire pe mine, făcând să mi se învârtă totul în cap.

— Eu sunt Natalia. Nu ştiu dacă îţi mai aminteşti de mine. Am locuit odată împreună în canalele de la gară şi am cerşit pe străzi.

— Îmi amintesc, draga mea, cum să nu-mi amintesc, dar nu te-am recunoscut pentru că eşti foarte palidă. Eşti

bolnavă?

— Da, vin de la spital.

— Suferi de ceva grav? am întrebat-o.

— Am o gastrită, dar nu pentru asta am fost internată. Îmi este ruşine să-ţi spun.

M-am gândit că are vreo boală venerică de aceea îi este ruşine şi am privit-o oarecum suspect. Ea şi-a dat imediat seama şi a explicat:

— Nu e ce crezi. M-a bătut bărbatul cu care trăiesc şi am stat aproape o săptămână în spital. Plec de la el că nu suntem căsătoriţi legitim.

O compătimeam cu toată fiinţa mea, dar nu-i puteam fi de niciun ajutor. I-am oferit 100.000 lei. Iniţial i-a refuzat, dar în final, i-a luat şi mi-a mulţumit. Când ne-am despărţit a început o ploaie torenţială, ca vara, care nea udat până la piele. Nu-mi luasem umbrela la plecare, deşi o purtam în geantă altă dată. Pentru această neglijenţă a mea am stat la pat aproape o săptămână de zile, fiind nevoită să accept oblojelile doamnei Vasilica, vecina noastră de apartament, care acceptase să ne facă menajul, aşa cum îl făcuse timp de doi ani de zile pentru N.B.

Cât am stat în pat, am avut prilejul să mă gândesc profund la diversele stadii ale vieţii mele care erau despărţite între ele de mulţi ani, dar amestecate ca existenţă.

Când m-am însănătoşit parcă totul rămăsese în urmă, pierdut în uitare. Până atunci nu simţisem cât de scurtă poate fi viaţa şi cât de uşor o poţi pierde. Despre spirit ce să mai zic?! Nu ştiam că acesta ar putea încăpea într-un spaţiu atât de mic.

Sprijinul moral îl primisem, cu generozitate, tot de la N.B., care rămânea adesea lângă mine şi mă mângâia, încercând să mă îmbărbăteze. Medicul venea şi el o dată pe zi la căpătâiul meu, veghind să nu se înrăutăţească boala, mai ales că eram şi însărcinată.

Totul a trecut, iar când am prins puteri din nou, am început să muncesc ca o disperată, făcând mâncare,

curăţenie şi toate celelalte. Când se întorcea de la firmă N.B. şi mă găsea robotind, mă certa şi-mi spunea să-mi aducă o femeie care să mă ajute. Peste aproape o lună de zile a venit Lică, o fată vioaie şi pricepută la toate, care mi-a luat toată povara de pe umeri.

Într-o zi Lică vine în camera mea şi mă anunţă că a venit o doamnă Zamfira.

— Invit-o în sufragerie şi spune-i că vin imediat! Eram curioasă de ce a venit. Zamfira îşi schimbase comportamentul faţă de mine de când trăia cu Râul. Se ferea să-mi povestească fapte din viaţa lor, probabil avea motive pentru a nu-şi pierde prestigiul căsniciei. Cu toate acestea eu o văzusem odată mâhnită, ceea ce mă făcea să cred că ceva era în neregulă la ei. Nu-mi închipuiam că ar putea să mă invidieze pentru actuala mea situa să mă invidieze pentru actuala mea situaţie în familie. Când am intrat în sufragerie, am surprins-o ştergându-şi lacrimile.

— Ce-i cu tine, Zamfira? Ce ai păţit de plângi? în loc să-mi răspundă, aceasta mi s-a aruncat la piept plângând în hohote. Am reuşit s-o liniştesc şi a început să vorbească, deşi îi tremura glasul şi suspina în continuare.

— Râul nu-şi găseşte serviciu şi e tot mai deprimat. Uneori vine târziu acasă, iar ziua eu plec la serviciu şi el rămâne acasă să doarmă. Îl iubesc, Lenuţa, că altfel aş fi terminat de mult cu el. Când vine acasă mă strădui de fiecare dată să nu-i arăt că îmi pare rău de faptul că am acceptat să fim împreună.

— Eu cred că va reuşi să-şi găsească un loc de muncă dacă nu va fi pretenţios. Să accepte orice la început, apoi mai caută.

— Mai am un motiv pe care trebuie să ţi-l spun: sunt însărcinată şi-i port în pântece copilul.

— Să fii sănătoasă şi să-ţi ajute Dumnezeu să aduci pe lume un copil sănătos! Râul ştie?

— Încă nu i-am spus.

— Eu cred că este mai bine să-i spui. Poate tocmai această mică fiinţă îl va schimba în bine, iar viaţa voastră

va lua alt curs. Nu se poate să-i ascunzi acest fapt.

— Aş vrea, dar uneori când mă uit la el, pierd orice nădejde. Nu ştiu ce să mai fac.

Zamfira era pierdută. Am încercat s-o încurajez şi a plecat acasă mai liniştită.

În aceeaşi seară am discutat cu N.B. despre Râul şi Zamfira, fără să-i destăinui secretul rudeniei noastre, deşi chiar cu acest secret am vrut să încep. Primisem cu două zile în urmă şi o scrisoare de la mama pe care încă, nu i-o arătasem şi îmi simţeam conştiinţa încărcată că îi ascundeam aceste fapte tocmai soţului meu, cu care împărţeam patul şi viaţa noastră. Scrisoarea mamei era codificată, semn că ea se ferea să afle cineva „secretul" nostru. Îi răspunsesem la fel de enigmatic de parcă am fi fost vechi cunoştinţe, una care îi cunoştea fiul şi am amintit câte ceva despre Râul şi Zamfira. Din scrisoarea ei am tras concluzia că nu găsise, încă, prilejul să-i spună soţului său adevărul în legătură cu mine. Mai mult, cerea sfaturi de la mine în acest sens.

— A trecut astăzi pe la mine Zamfira, am început eu discuţia, nesigură dacă să-i spun şi restul soţului.

— Ei ce mai fac? s-a interesat N.B.

— Deocamdată, ea spune că e bine, numai că Râul n-a reuşit să-şi găsească un serviciu până în prezent.

— Cum crezi tu că s-au unit ei doi? întreabă N.B.

— Râul a venit cu familia în fiecare an la Mamaia pe timpul sezonului de vară. Când a cunoscut-o pe Zamfira, s-a îndrăgostit de ea şi n-a mai plecat. Asta a fost în anul acesta când a venit singur, adică fără părinţii lui. Unii bărbaţi o păţesc ca şi peştii: cu toate că văd undiţa şi nada, se îndoapă cu momeala, ba chiar se zbat ca să ajungă la ea cu orice preţ şi s-o înghită, după care sunt prinşi, scoşi la mal, unde se zbat, căscând gura după aer.

— Frumoasă comparaţie ai făcut, scumpa mea! Râul şi Zamfira au trecut împreună bariera matrimonială şi au debarcat în ţara căsniciei, sperând să dea peste încăperi pline de trandafiri şi multă voioşie, de unde cei doi soţi se

iau de braţ şi pornesc domol în viaţă până la adânci bătrâneţi, cum se termină toate basmele noastre populare. Nu s-au gândit că în viaţă nu este chiar aşa. Trebuia, mai întâi, să-şi facă o situaţie, apoi să se însoare.

— Ce ai zice dacă Râul ar fi fratele meu?

— De obicei te ştiu că vorbeşti serios şi nici acum nu ai figura care să arate că glumeşti.

— Tocmai că nu glumesc, este purul adevăr.

I-am povestit întâlnirea cu mama, i-am arătat şi scrisoarea, apoi am adăugat: „m-am îmbogăţit peste noapte cu o mamă şi cu un frate”. N.B. mi-a zâmbit tandru, ca de obicei şi a spus doar atât: „Bravo, dulceaţa mea!”

Generozitatea lui se ridica deasupra ruşinii cu care venisem eu pe lume, ceea ce m-a făcut să am mai multă încredere în el şi să-mi închin toată viaţa fericirii lui. Plângeam de fericire. Nu ştiam cum să-i mulţumesc pentru tot ce face el pentru mine. Era foarte bucuros, iar descoperirea acestui adevăr l-a făcut să mă iubească mai mult.

— Deci Râul este fratele tău, iar fratele tău nu-şi găseşte un loc de muncă. El ştie că sunteţi fraţi?

— Nu ştie. Mama a spus să păstrăm secretul până când va putea să-i destăinuie că mai are o fiică despre care n-a ştiut nimic până în prezent. Scrisoarea cred că te-a edificat cât ţine ea să nu se afle secretul.

— Ce zici dacă l-aş angaja la firma noastră ca merceolog, tot am eu nevoie acolo de un om de nădejde?

— Să-i dau un telefon Zamfirei mâine, deoarece azi este de serviciu până la ora 23.00. Îi spun să vină pe la ora 12.00.

— Aşa să faci! Tu cum te mai simţi? a schimbat el subiectul discuţiei.

— Bine.

— Se dezvoltă fiul nostru? Uite că m-am luat cu treaba la firmă şi am neglijat să mergem la spital ca să aflăm dacă este băia sau fetiţă.

— Elvira zice că e băiat, că perioada în care am avut

greţuri a fost mai lungă. Ştii că şi Zamfira este însărcinată? Mi-a spus astăzi.

— Peste câteva luni nici ea nu va mai putea muncii, un motiv în plus ca să-l angajez pe Râul. Îmi închipui că el este cuprins de o oarecare stare de dezamăgire sau poate crede că este urmărit de ghinion. Trebuie ajutat.

— Dacă va munci, cred că i s-ar deschide o lume nouă în faţa ochilor, am spus eu.

— Aşa este, mai ales că Râul n-a muncit niciodată. Bănuiesc că nici părinţii lui nu mai aşteaptă ceva de la vechea societate socialistă care a apus. Trebuie să se obişnuiască cu noile condiţii.

A doua zi am sunat-o pe Zamfira la telefon:

— Bună dimineaţa! Ce mai faci, draga mea?

— Spăl nişte rufe. Tu ce faci?

— Bine. Râul pe unde este?

— Râul e deprimat, Lenuţa şi a început să bea aproape zilnic. Am vrut să-ţi spun de data trecută, dar mi-a fost ruşine. Vine acolo, la mine la serviciu şi, sub pretextul că mă aşteaptă ca să mă ia acasă, bea. Cochetează cu o colegă a mea.

— De unde are bani?

— De unde? De la mine. Îi dau bani, deşi el mă neglijează.

— I-ai spus că aştepţi un copil?

— Nu i-am spus, încă, a răspuns Zamfira cu glas scăzut.

— Spune-i! După aceea să-l anunţi că îl rog eu mult să treacă pe la mine ca să discut cu el o problemă serioasă. Aş veni eu la voi, dar îmi este din ce în ce mai greu să mă deplasez.

— Mai ai greţuri?

— Uneori.

— În rest, cum o mai duci?

— Bine. Mă bucur de o viaţă paşnică, tihnită şi îndestulată, alături de un bărbat bun, înzestrat cu o fire

nobilă. Cel puţin mie mi se pare că nu există pe lume un alt bărbat mai bun decât el.

— Mă bucur pentru tine, a mai adăugat ea în şoaptă.

— Îl aştept pe Râul mâine sau poimâine. La revedere!

— La revedere, Lenuţa!

…Râul a venit abia la sfârşitul săptămânii. Între timp am mai sunat-o pe Zamfira, care mi-a spus: „ne-am ciondănit un pic. M-a certat că am fost la tine, zicând că cine ştie ce ţi-am spus. Nu vrea să vină la tine”. M-am pomenit cu el tocmai când mă spălam pe faţă.

— Vă caută un domn, Râul Ionescu, m-a anunţat Lică.

— Invită-l înăuntru şi adu-ne două cafele! Spune-i că vin imediat ce termin!

Când am intrat în sufragerie, pe Râul l-am surprins privind fotografiile de la nuntă care rămăseseră pe masă din seara trecută când le-am privit împreună cu N.B… S-a ridicat de pe scaun, mi-a venit în întâmpinare şi mi-a sărutat mâna.

— De ce faci o doamnă să te aştepte? am glumit eu. I-am spus Zamfirei acum câteva zile că te aştept. Sau nuţia spus ea?

— Ba mi-a spus, dar am fost tot ocupat să-mi caut un serviciu şi nu prea am avut timp să vin la tine – a minţit el.

— De ce îţi strici tu viaţa, Râul? l-am întrebat direct.

— Sunt necăjit, Lenuţa. Nu găsesc nicăieri un loc de muncă. Sunt cap de familie şi în loc s-o întreţin eu, sunt un întreţinut.

— Şi pentru asta trebuie să-ţi îneci necazul în băutură? continuă să-ţi cauţi o slujbă şi nu te mai duce la Zamfira la restaurant, s-o faci de râs! Ai o soţie frumoasă şi iubitoare, iar tu flirtezi cu o colegă de-a ei, care-i face în necaz. Numai femeile ştiu să rănească în acest fel. Există o otravă în vârful săgeţilor care muşcă de o mie de ori mai adânc decât toată ironia uzată a unui bărbat. Ştiai că Zamfira este însărcinată?

Îl priveam. Avea ochii duşi în orbite şi era slab.

— Nu. Abia ieri mi-a spus. Dar ea ţi-a spus toate astea?

— Mi-a spus ea „toate astea”, plângând. A adăugat că ea simte că vă veţi despărţi şi nu vei avea prilejul să-l mai vezi pe copil. De ce aşa, Râul? Nu uita că Zamfira te iubeşte!

— N-o voi părăsi că şi eu o iubesc, dar ce vrei să fac? Ia-mă aşa cum sunt, Lenuţa şi vezi dacă mai găseşti ceva bun în mine!

— Disperi foarte repede, dar nu faci mare lucru pentru îndreptarea situaţiei. Te-am chemat, nu pentru ca să-ţi fac morală, ci pentru că N.B. vrea să discute ceva cu tine, care, probabil te interesează. El vine la prânz să mănânce, mai este o jumătate de oră, încât te rog să-l aştepţi!

— Nu-l aştept. Nu vreau să mă simt înjosit faţă de el, a protestat Râul.

— De ce să te simţi înjosit? N.B. ţine la tine şi mi-a spus că îţi oferă o slujbă de merceolog la firma lui, dacă eşti dispus să munceşti. Ce zici?

— Ştiu şi eu? îmi e ruşine de el…

— Atunci să-l aşteptăm împreună şi te rog să rămâi la masă cu noi!

…N.B. a sosit la ora obişnuită, iar după ce s-au salutat ne-am aşezat toţi trei la masă. Către sfârşitul mesei, N.B. la întrebat:

— Ce-ai făcut cu slujba?

— N-am găsit, încă, a răspuns Râul, ruşinat.

— Ai vrea să vii la mine ca merceolog? E vorba de trei milioane la început, apoi vom mai vedea.

— Vin. Când să încep munca?

— Ar fi bine de luni ca să putem întocmi contractul şi celelalte formalităţi de angajare.

— Vă mulţumesc că aveţi încredere în mine. Ştiţi, eu n-am mai lucrat niciodată.

— Nu este o muncă grea, dar trebuie atenţie la acte.

…După plecarea lui Raul am continuat să discutăm în legătură cu situaţia lui:

— Dacă nu abandona facultatea, anul viitor era deja absolvent, am spus eu.

— Asta se mai poate întâmpla, urmând cursurile la secţia fără frecvenţă, numai să vrea el. Ar fi bine să-i placă munca pentru că am gânduri mari cu el.

Nu l-am întrebat ce înţelegea prin „gânduri mari”!

…Înainte de Crăciun, Râul şi Zamfira ne-au făcut o vizită şi ea n-a scăpat ocazia de a-i mulţumi personal lui N.B. pentru ajutorul dat prin angajarea lui Raul la firmă, între timp Zamfira îmi povestise că Râul nu mai bea, că pleacă zilnic la serviciu la ora fixată şi este foarte mulţumită de comportarea lui. Eu ştiam de la N.B. că se descurcă în noua lui muncă şi că lucrează cinstit, că este foarte grijuliu când face contracte şi când aduce marfa.

— De Crăciun veniţi la noi? i-a întrebat N.B. Suntem numai noi doi şi naşii Panait.

— Da, a răspuns Râul, după ce s-a consultat cu Zamfira.

— Noi vă aşteptăm să petrecem ziua împreună.

— Dacă nu vom merge nicăieri de revelion, poate vom fi tot împreună – am adăugat eu, privind spre N.B.

— Desigur. Numai să nu aibă alte aranjamente, a încuviinţat N.B., zâmbindu-mi cu semnificaţie, deoarece numai eu şi el ştiam de ce o făceam.

După plecarea lor, m-am uitat în cutia de scrisori. Mama îmi scria din nou şi-mi spunea – tot codificat – că a discutat problema cu persoana (cu soţul), care s-a supărat puţin la început, dar a acceptat situaţia până la urmă.

După ce ne ura să petrecem „în sănătate şi belşug” sărbătorile de iarnă, mă anunţa că pe la jumătatea lunii ianuarie vor fi amândoi la Constanţa pentru a „face lumină” în toată povestea noastră. „Pe 27 decembrie voi veni eu la voi”.

M-am tot gândit ce a vrut să spună cu această frază, dar nu m-am putut dumiri. N.B. a spus că poate fi vorba de o destăinuire pe care o va face mama în faţa noastră şi a familiei lui Raul, dar nu era sigur.

— Ne va lămuri mama pe 27 decembrie dacă vine, am încercat eu să închid discuţia pe această temă.

…Zilele au trecut, filele coborând grăbite din calendar, iar pe 27 decembrie, aproape pe la prânz, la uşa apartamentului nostru a sunat mama, însoţită de Râul şi Zamfira, dovadă că trecuse mai întâi pe la ei pe acasă. Eram curioasă să văd cum se va desfăşura întâlnirea între N.B. şi mama. Au urmat prezentările şi mama l-a sărutat pe N.B. pe obraz cu multă familiaritate, parcă-l cunoştea de mai multă vreme, făcându-l să se fâstâcească şi să încurce cuvintele.

Mama n-a aşteptat prea mult după ce ne-am aşezat pe scaune, că ne-a şi dat vestea, aproape solemn:

— Domnul Vlad Ionescu, soţul meu, nu a putut veni cu mine aici, dar mi-a dat mandatul să vă spun că a aflat cu plăcere de existenţa Lenuţei, care este fiica mea; deci, Râul şi Lenuţa sunt fraţi după mamă, iar mama lor sunt eu, cea care vă vorbeşte.

N.B., care ştia de la mine adevărul, a bătut din palme şi a râs mulţumit, scandând: „Bine ai venit în casa noastră, mamă soacră!” dar Râul şi Zamfira se uitau când la mama, când la mine, mirându-se amândoi. Se citea pe feţele lor că vestea îi surprinsese.

Au urmat alte îmbrăţişări, sărutări şi lacrimi, iar Râul i-a cerut mamei să explice acest mister, dar n-a primit decât răspunsul „Altă dată!”

La prânz am mâncat împreună, discutând despre toate câte se întâmplaseră de când fusese ea la Constanţa şi până azi, necontenind să-i mulţumească lui N.B. pentru că l-a angajat pe Râul la firmă şi pentru atenţia pe care am dat-o familiei acesteia. Râul ne-a anunţat că în ianuarie ar vrea să facă cununia civilă şi ne cere la toţi părerea cum să procedeze. Cu acest prilej a spus că Zamfira este

însărcinată, făcând-o pe aceasta să se îmbujoreze de ruşine şi să lase privirea în poală.

— Faceţi ca noi! a intervenit N.B. Depuneţi actele la Oficiul stării civile, iar în ziua în care le scoateţi, faceţi şi petrecerea la restaurant. Ar fi bine să alegeţi restaurantul „Zorile" care este mai aproape.

— Noi vrem să se îmbrace Zamfira mireasă, a spus Râul.

— Cine o împiedică? De la oficiul stării civile veţi merge la biserică, iar de acolo la restaurant.

— Dacă v-aţi hotărât, cred că este bine s-o faceţi până la sfârşitul lunii ianuarie, mai târziu se cunoaşte sarcina Zamfirei. În plus, în martie se intră în postul Paştelui, adaugă mama, privind-o tandru pe Zamfira.

La un moment dat, mama îmi face semn cu capul, după care se ridică de pe scaun şi se scuză faţă de cei prezenţi.

— Aş vrea să discut ceva numai cu Lenuţa şi vă rog să ne scuzaţi pentru câteva minute!

Am trecut în camera mea unde mama mi-a povestit cum a reuşit să-i spună soţului său despre existenţa mea:

— Când am ajuns acasă, la Piteşti, l-am liniştit în privinţa lui Raul, în sensul că nu a păţit nimic, nefiind vinovat. S-a supărat când a aflat că Râul a abandonat definitiv facultatea şi că trăieşte cu Zamfira, refuzând să se mai întoarcă acasă.

Peste vreo două săptămâni, când am considerat eu că i-a mai trecut supărarea, am început să-i spun că mi-ar fi plăcut să am o fată, că fetele sunt mai apropiate de părinţi şi că la bătrâneţe ar fi un sprijin, dar el n-a spus decât: „ai avut un băiat şi s-a măritat!"

Am mai aşteptat alte săptămâni şi nu găseam deloc mijlocul prin care să-i spun adevărul care mă durea mai mult pe mine. Într-o zi m-am hotărât. Am zis: „fie ce-o fi să se întâmple" şi i-am spus tot.

Vlad m-a ascultat fără să scoată măcar un cuvânt. Şi-a acoperit faţa cu mâinile, scoţând un geamăt prelung,

după care mi-a cerut să mă opresc. Faţa lui răvăşită şi părul cărunt căzut peste ochi arătau că vestea îl îngrozise, dar se străduia să-şi apere demnitatea şi calmul aparent. Nu m-am lăsat şi am reluat, cu şi mai multă înflăcărare susţinerea mea, însoţită de lacrimi.

— Te rog din suflet să mă înţelegi şi să mă ierţi! Aş vrea s-o cruţ pe fată de taina ruşinii, dar nu mai pot să ascund acest fapt la nesfârşit, iar tu trebuie să mă ajuţi, indiferent ce crezi despre mine. În toţi anii în care am trăit împreună, Dumnezeu îmi este martor că ţi-am fost o soţie devotată şi nu poţi tăgădui acest fapt. De ce nu înţelegi că greşelile din tinereţe pot fi şi ele uitate? Ce mai pot face acum dacă faptele s-au petrecut aşa cum ţi-am spus?

Atunci nu ţi-am spus pentru că am vrut să te feresc de măsurile dure pe care, probabil, le-ai fi suportat, poate ţi-ai fi pierdut funcţia de la partid sau ar fi trebuit să renunţi la mine.

— De ce nu mi-ai spus mai târziu?

— Când a ars casa părintească, împreună cu fratele meu Vasile şi soţia lui, s-a crezut că fetiţa a ars odată cu ei; scrisoarea pe care am primit-o de la Beatrice, menţiona că se crede că trupul micuţei s-a topit în jarul incendiului. Crezând că deja am pierdut-o, am considerat că nu mai avea rost să răscolesc trecutul, care mi-ar fi fost potrivnic, mai ales că şi eu eram în Consiliul Judeţean al Femeilor.

— Poate ai dreptate, a spus Vlad rămas pe gânduri.

— Cu ce te afectează pe tine că această fată există? am continuat eu să aflu până unde este dispus să cedeze.

Are deja familia ei în care este fericită, atât cât poate fi un om care a trecut prin ce a trecut ea ca orfană. Poate are şi ea nevoie de un suflet apropiat, fără să ceară nimic altceva?

— Bine, faci cum crezi.

— Nu aşa! Hai să hotărâm împreună cum să procedăm!

— Dă-i telefon! E mai uşor şi mai rapid.

— Ce să-i spun la telefon? îi voi scrie ca să-i explic,

dar mai bine mă duc eu, personal, la Constanţa să stau de vorbă cu ei toţi şi să-i fac să se apropie între ei.

— E mai bine aşa, a fost Vlad de părere. Dar ce va spune soţul fetei? Cum zici că o cheamă?

— Lenuţa Niculescu, după soţ. El ştie situaţia prin care a trecut fata şi a acceptat-o aşa cum a fost. Nu ştie, încă, despre existenţa mea, mama ei care trăieşte. I-am spus Lenuţei să nu spună nimic până când nu voi discuta cu tine. Nu ştiu ce să mai zic… dar de când am regăsit-o simt că nu mai pot trăi atât de departe şi de străină faţă de ea. Este copilul meu, ce vrei să fac acum? Şi este atât de frumoasă!

După această discuţie, Vlad s-a dus în dormitor, iar eu am rămas în bucătărie să spăl vasele. L-am găsit, peste vreo jumătate de oră, aşezat în pat, cu ochii închişi, semn că medita, dar nu dormea.

— La ce te gândeşti? l-am întrebat.

— M-am gândit la noi. „Soţia mea, pe care am iubit-o întotdeauna atât de mult, din care se hrăneau demnitatea şi mândria mea, pe care am admirat-o şi am înălţat-o în respectul lumii, mă loveşte astăzi cu o astfel de ştire. Dar nici ei nu cred să-i fie uşor, de vreme ce n-a putut ascunde fapta. Nu pot suporta s-o văd prăbuşindu-se din locul pe care a stat până acum şi pe care l-a împodobit atât de bine în aceşti ani”. Astfel m-am gândit.

— Înseamnă că m-ai iertat şi-ţi mulţumesc din suflet. Ce-ar fi să mergem amândoi la Constanţa după Crăciun?

— Nu e bine. Te duci tu singură şi le spui despre ce este vorba, iar la vară poate reuşim să mergem amândoi la mare.

…Şi iată-mă venită la voi! Când va afla şi de nunta lui Raul, cred că se va lăsa convins să vină aici în ianuarie, nu tocmai la vară. Şi să-ţi mai spun un secret: m-am gândit să vindem casa din Piteşti şi să ne mutăm la Constanţa, ca să fim mai aproape de voi. Nu ştiu dacă îl voi putea convinge s-o facem, că el este din Topoloveni şi tocmai de aceea neam mutat la Piteşti în 1984, pentru a fi mai aproape de

ai lui, a avut un frate care a murit în 1991 şi o soră care mai trăieşte încă şi e acolo, în casa lor părintească.

— Acum să-ţi spun şi eu un secret, i-am spus mamei: sunt însărcinată.

— Draga mamei, fetiţa mea! a exclamat mama, cuprinzându-mă în braţe. Mi-ai făcut o mare bucurie. Un copil aduce fericire şi linişte într-o familie. Câte luni ai?

— Aproape trei luni.

— Soţul tău ştie?

— I-am spus de la început şi este foarte fericit, că el n-a avut copii din prima căsătorie.

— A mai fost căsătorit?

— Da şi a divorţat în urmă cu doi ani de zile.

— Trei luni, socoteşte ea în gând. Înseamnă că prin luna iunie să ne aşteptăm să fim bunici?! La Râul va trebui, probabil, să mai aşteptăm.

— De când lucrează, Râul s-a făcut bărbat de casă şi Zamfira este tare mulţumită de el.

— Cât de mult mă bucur pentru voi! a spus mama, în timp ce faţa ei se îndulcea, treptat, într-un zâmbet. Dacă te rog, ai vrea să-mi povesteşti viaţa ta?

— Îmi vine foarte greu, mamă. E o poveste plină de mizerie, suferinţe şi lacrimi.

— Fă, te rog, un efort şi spune-mi-o pe scurt! Vreau să aflu adevărul, apoi să-l dau uitării, dar trebuie să-l ştiu.

…M-a cuprins brusc melancolia şi am simţit o slăbiciune în trup, dar m-am străduit să-i îndeplinesc dorinţa.

— Îmi aduc aminte că locuiam într-o căsuţă împreună cu bunica Maria şi cei doi pe care-i ştii; eu şi bunica am locuit în camera de lângă bucătărie, iar ei în cea care dădea spre stradă. Cred că trecusem de trei ani şi jumătate când a murit bunica şi am rămas cu cei doi, care credeam că sunt părinţii mei. De atunci a început calvarul în viaţa mea. Dacă la început se limitau să mă certe când veneam de la joacă murdară pe mâini sau pe rochiţă, mai

târziu au început să mă bată şi să mă pedepsească cu înfometarea. Într-o iarnă nu aveam lemne şi a tăiat toţi pomii din curte, apoi gardul de scânduri, iar în iarna următoare au pus pe foc toată mobila din casă, inclusiv patul meu. Pentru că nu au mai făcut nicio reparaţie la casă, acoperişul camerei mele s-a prăbuşit de zăpadă şi ploi, apoi a căzut tavanul. Ioana, pe care eu o consideram mama mea, mi-a pus o rogojină în antreu peste ca a pus un ţol şi mi-a dat o pătură veche să mă învelesc.

Când am trecut de vârsta de şase ani, ei nu mai aveau niciunul serviciu – îi dăduse afară din cauza băuturii – şi stăteau amândoi acasă, fiind beţi aproape mereu.

Au început să mă ţină dezbrăcată şi nemâncată, iar Ioana mă bătea des, fără motiv.

…M-am oprit din povestit, deoarece mă îneca plânsul. Mama plângea şi ea şi clătina din cap zicând: „copila mea!” Când m-am mai liniştit puţin, am continuat:

— Am suferit mult, mai ales când Ioana mă bătea şi mă trimitea să cerşesc pe stradă. De multe ori mă apuca noaptea prin diferite locuri, prin bălării sau lângă zidurile încălzite de soarele din timpul zilei, strângând la piept câte un codru de pâine pe care-l primisem de milă şi-l păstram ca să-l mănânc când mă va răzbi iar foamea. Cu timpul mi se formase şi privirea ca la cerşetori, acea privire deznădăjduită, amestecată cu o invidie îndărătnică, asemenea jinduirii pe care o au câinii când privesc o hrană la care nu pot ajunge şi căreia îi atribuie un mare preţ.

Paradoxal, nu-i invidiam pe oamenii avuţi, ci tot pe cei care trăiau în sărăcie, acea sărăcie cinstită, dar care poate asigura minimul de trai, aşa cum sunt familiile de meseriaşi în ale căror case creşteau mulţi copii care duceau laolaltă o viaţă normală, în urma unui câştig mic şi cinstit. De aceea, în mintea mea de copil, pe acei oameni îi consideram zei, fiind vrednici de respectul meu şi al celorlalţi. Când am mai crescut, mi-am dat seama că şi ei se zbăteau în lipsuri şi nevoi.

Dar eu devenisem deja cerşetor, iar cerşetorii sunt

oameni cu mult curaj; când îi îmboldeşte foamea, cer fără ruşine. De ce crezi că o fac? Pentru că nu mai au ce să piardă, adică orgoliul, demnitatea, etc.

Noaptea ajungeam acasă obosită, murdară şi flămândă, iar Ioana îmi lua toţi banii şi ce mai aduceam, apoi mă trimitea pe rogojină să mă culc. Acolo era întuneric şi nu aveam decât o păpuşă cu haine făcute de mine din zdrenţe, pe care o iubeam mult şi adormeam cu ea în braţe. A doua zi plecam iar pe stradă şi strigam la fiecare pas că „îmi este foame, atât eu cât şi părinţii mei murim de foame”, aşa cum mă învăţase Ioana. De fapt, acesta era chiar adevărul care se datora lor, că nu muncea niciunul.

În acele zile crude, când mă ardea stomacul de foame, am jurat în gând, că dacă voi scăpa cu viaţă, când voi fi mare, nu voi mai răbda de foame, chiar dacă va trebui să omor ca să mănânc. Odată eram răcită şi zăceam sub pătura mea, flămândă, dar nimeni nu catadicsea să-mi acorde un pic de îngrijire, mai rău decât unei buruieni.

Când adormeam aveam coşmaruri, din cauza foamei, care mă făceau să cutreier în vis, prin ceaţă şi întuneric. Mă trezeam udă leoarcă, plângând şi suspinând. După ce m-am însănătoşit, m-au trimis iar pe străzi, ca un copil fără căpătâi, dezbrăcat, desculţ şi flămând. Nu aveam de nicăieri vreun ajutor, fiind lăsată pradă celor mai mari restrişti, încă înainte de a înţelege ce este cu mine în această lume.

Fetiţa unei vecine, cu trei ani mai mare decât mine, îmi spunea că bunica m-a lăsat în grija lor şi le-a spus să mă crească bine. Zicea că bunica vede tot de acolo, din mormânt, iar eu am crezut-o şi noaptea mi se părea uneori că vine bunica să-i certe pentru felul în care se purtau cu mine. De câte ori am aşteptat-o eu, plângând, să vină, dar n-a venit.

Odată am trecut pe o stradă şi am văzut o pânză de culoare neagră, având în mijloc o cruce albă, la fel cum am văzut şi la noi când a murit bunica. M-am apropiat de casa

respectivă, iar o doamnă m-a luat de mână şi m-a aşezat la masă. A fost prima dată când am mâncat pe săturate. Când am plecat, femeia mi-a mai dat şi un pachet în care era o bucată de carne prăjită şi o bucată de pâine.

Uneori mă duceam acasă la tanti Lucreţia, o vecină a noastră şi mă jucam cu Rica, fetiţa ei. Dacă se aşezau la masă, mă invitau şi pe mine. Într-o zi, tanti Lucreţia, care văzuse cum se purtau cu mine cei de acasă, mi-a spus: „Fătucă, tu o duci greu de tot cu aceşti oameni. N-ar fi mai bine să te duci undeva, la alte rude?

— Nu am rude pe nicăieri, tanti Lucreţia, îi spuneam eu.

— Odată venise la voi sora mamei tale, una Anuţa, o ştii?

— Nu-mi aduc aminte de ea.

— Voi căuta eu să-i aflu adresa, a zis Lucreţia”.

Abia când a luat foc casa noastră, a apărut această Anuţa.

— Tu unde erai când a ars casa? m-a întrebat mama.

— Pe străzi, la cerşit. Poate am avut noroc că nu m-am întors acasă în acea noapte, dar o făcusem de teamă că mă bate Ioana pentru că îi aduceam numai cinci lei, atât câştigasem. Dormisem noaptea în sala de aşteptare din gară. Abia a doua zi, spre seară, m-am întors şi când am văzut despre ce este vorba, m-am dus la tanti Lucreţia, de unde am ajuns cu ea la miliţie după două zile. Acolo am găsit-o pe tanti Anuţa Bratu, sora Ioanei, care venise de la Târgovişte şi m-a luat la ea acasă, unde am stat opt ani de zile.

— La Târgovişte ce ai făcut? Ş de ce ai plecat de acolo? m-a întrebat mama plină de curiozitate şi cu precipitare în glas.

— Am urmat şcoala generală timp de opt ani. Tanti Anuţa s-a purtat exemplar cu mine şi mă ataşasem mult de ea, dar n-am avut norocul să rămânem împreună, deoarece în luna februarie s-a îmbolnăvit şi, după ce a fost externată din spital, s-a topit ca o bucată de gheaţă.

Păcat că s-a stins din viaţă atât de tânără! Pot să spun că acea doamnă m-a crescut cu iscusinţă şi cu dragoste de mamă, deşi ea nu a avut copii. De la ea am învăţat multe şi în ceea ce priveşte viaţa şi activităţi gospodăreşti.

După moartea ei am mai rămas în casa lor până în luna iunie când am terminat clasa a opta. Rămăsesem iar pe lume un copil neajutorat, venit să facă faţă nevoilor sau să moară.

— Cât a trăit Anuţa asta nu ţi-a spus ce fel de rudă e cu tine?

— Mi-a spus că sunt nepoata ei, dar cred că nu ştia nici ea care era adevărul. Rămasă acolo singură, încercam să ajung la un compromis cu soarta şi să evit marile suferinţe care ar fi putut să mă lovească, închinându-mă unei vieţi întregi de privaţiuni şi de dureri. Nici nu ştiam unde să mă duc, din moment ce nu aveam pe nimeni şi atunci am hotărât să-i dau ascultare soţului Anuţei. Acesta, însă, după ce au trecut cele patruzeci de zile de la moartea ei, a adus-o în casă pe una Lisandra, cam de 35 de ani şi care avea o zgâtie de fetiţă de patru cinci ani, o rea şi o pârâcioasă.

Lisandra mă ura mult. Când îi cădea privirea asupra mea, trăda o duşmănie adâncă, nepotolită. Aveam certitudinea instinctivă că nu mă va suferi prea multă vreme sub acelaşi acoperiş cu ea. Odată m-a lovit pentru că fiica ei i-a spus că am bătut-o, ceea ce nu era adevărat.

— Dar acel Vică, cum i-ai zis tu, nu intervenea?

— El nu avea niciun cuvânt în faţa ei. Era un om bun, cu mine s-a purtat frumos în cei opt ani cât a trăit şi soţia lui, dar era o fire ursuză şi nu se băga pe ea. În casă ea hotăra. Nu ştiu dacă greşesc, dar cred că unchiul Vică trăia cu Lisandra de mai multă vreme, iar fetiţa s-ar putea să fi fost a lui, deoarece avea unele trăsături care-i semănau.

Pentru mine, însă, a fost mai rea decât o mamă vitregă. Îmi aduc aminte că în perioada cât am urmat

clasele a noua şi a zecea la şcoala ajutătoare din Constanţa, o colegă din clasa mea, Silvia, a cărei mamă murise, avea o mamă vitregă care se purta groaznic cu ea. Într-o zi aceasta a venit la şcoală şi a discutat în faţa clasei cu diriginta şi cu directoarea şcolii, spunând: „Aş dori ca eleva să primească educaţia potrivită cu starea ei, ca apoi să devină ascultătoare şi folositoare societăţii, iar când să iasă din clasă, a adăugat: À-propos, în ceea ce priveşte vacanţele, aş vrea să le petreacă aici, în şcoală. Vă vom anunţa, dacă vom socoti şi altfel”.

După ce a plecat femeia fără suflet, am întrebat-o pe Silvia:

— Tu de ce nu ai spus nimic?

— Ce puteam să spun? Am eu putere să mă lupt cu această duşmancă care, pe deasupra, mai este şi soţia tatălui meu? O urăsc şi consider că este mai bine să mă ţin cât mai departe de ea. Cred, totuşi, că se teme de mine, că odată ne-am certat rău acasă la noi şi i-am aruncat în obraz că este o rea, o mincinoasă şi o prefăcută. A tăcut şi a ieşit imediat din cameră. Atunci am avut senzaţia că am reuşit să sfărâm un lanţ gros care mă ţinea legată de un stâlp nevăzut şi el ca şi lanţul. Îmi câştigasem libertatea şi personalitatea în faţa ei. O vedeam cum se înroşise şi era de-a dreptul speriată când a părăsit camera. M-am descărcat pe ea şi nu aş fi ezitat s-o păruiesc un pic. M-am mulţumit că am scăpat de toate impulsurile care clocoteau în firea mea. Asta e mama „vitregă” – a încheiat Silvia.

— Cum ai ajuns din nou în Constanţa? m-a întrebat mama.

— Plănuisem din aprilie să plec undeva, dar am aşteptat să termin cele opt clase ca să-mi iau diploma. Între timp m-am sfătuit cu colega mea de bancă, care era de aceeaşi părere. Chiar începusem s-o vizitez şi acasă la ea. Avea o surioară în vârstă de trei-patru ani, atât de blândă şi de scumpă de care am fost plăcut impresionată. O luam în braţe şi o lăsam să-şi plimbe pe faţa mea, uşurel, mânuţa ei fină, mişcare pe care o făcea cu un fel de grijă

milostivă când îmi atingea obrazul. Mi-am dat seama ce firesc este pentru fiinţele cu suflet nobil să fie atente şi delicate faţă de alte persoane, în special faţă de cei care duc o viaţă plină de lipsuri evidente.

— Aşa este, mamă, iubirea face, adesea, minuni.

— M-ai întrebat cum am ajuns în Constanţa, am reluat eu povestirea. Nu mai aveam motive să rămân la Târgovişte, în situaţia pe care am prezentat-o mai înainte şi atunci mi-am dat seama că eu, singură, trebuie să-mi ţin loc şi de tată şi de mamă, hotărându-mă să mă întorc la Constanţa unde mă născusem.

I-am urmărit pe ei când au plecat toţi de acasă, am mers la sertarul unde ştiam că ţine ea banii şi am luat 200 de lei – bancnote de hârtie albastră – după care mi-a luat sacoşa pe care o pregătisem de seara şi am plecat la gară. De acolo totul a mers normal. Noaptea am ajuns în gara Constanţa şi am dormit în sala de aşteptare până dimineaţa când au început să circule tramvaiele. Ziua hoinăream prin Constanţa sau prim Mamaia, până mi s-au terminat banii, iar noaptea dormeam tot în sala de aşteptare.

Câteva zile am lucrat şi la restaurantul gării.

— Ce făceai la restaurant?

— Spălam vasele, aranjam pe mese tacâmurile, coşuleţele cu pâine, solniţele cu sare. Asta a fost până într-o zi când m-a găsit şeful localului şi m-a dat afară. Aşa am ajuns să dorm prin canale de termoficare împreună cu alţi copii, fete şi băieţi la grămadă, care se ocupau cu cerşitul.

— Să nu-mi spui că ai cerşit şi tu!

— Ba, tocmai asta am făcut. Era o obligaţie ca fiecare să lupte pentru supravieţuirea grupului. De data asta eram mare, pot să spun, pe când atunci când aveam doar şapte ani şi umblam desculţă, cu picioarele umflate de gerul care-mi jupuia pielea de pe obraji, fără cămaşă, cu rochiţa direct pe piele şi era zăpadă mare, iar „ei” mă obligau să merg şi să le aduc bani să-şi cumpere băutură.

— Lua-i-ar dracu’ de beţivani! blestema mama cu faţa

scăldată în lacrimi. Ăştia sunt animale, nu oameni. Cât timp ai stat în canale, draga mea?

— Aproape cinci luni de zile. Neavând pe nimeni care să mă ajute, se vede că acolo îmi era locul. A fost foarte greu. Mizeria înseamnă ispită îngrozitoare de a fura şi atunci eşti lipsit de puterea de a te împotrivi, deoarece sufletul este deznădăjduit. Din această cauză, când furi ai remuşcări, dar când te năpădeşte din nou mizeria şi sărăcia, ele dispar.

Odată au fost aduşi doi fraţi, de 8 şi de 6 ani, fugiţi de acasă că îi bătuse bărbatul mamei lor. care nu le era tată. I-a luat unul din băieţii mai vechi la el în bârlog şi i-a adăpostit. Îl auzeam cum îi îndemna să mănânce:

— Vă e foame?

— Da, a răspuns cel mare.

— Uite aici salam şi pâine, atâta am. Hai, umflaţi-vă repede maţul şi roiu' la culcare!

Unii copii ajung cu vremea hoţi desăvârşiţi şi poliţia îi prinde greu sau deloc. Pentru că în perioada când sunt minori ei nu fac puşcărie, sunt folosiţi de hoţii nărăviţi pentru diferite furturi de milioane, trimiţându-i pe copii în faţă, ia ei îi dirijează din umbră.

— Of, copilul mamei, unde a trebuit să trăieşti, zicea mama.

— Sunt şi situaţii, câteodată, când poliţia fuge după hoţii prinşi asupra faptei, iar aceştia aruncă obiectele furate în boscheţi, în tomberoanele de gunoi sau în locuri dosnice. Am avut asemenea ocazii când am găsit obiectele sau genţi, portmonee cu acte şi bani, pe care le-am luat după ce au trecut poliţiştii.

— Ce făceaţi cu obiectele furate în acest fel?

— Pe cele de mâncare, le mâneam, cele de îmbrăcăminte le împărţeam între noi şi le purtam, iar bijuteriile le duceau băieţii la diferiţi chilipirgii, pe care le dădeau preţuri mici, dar noi eram mulţumiţi.

— Nu vă era teamă că veţi fi prinşi şi pedepsiţi?

— Când te-au înrăit necazurile, nu te mai mişcă frica

de nimic, iar păţaniile anterioare sau sfaturile altora adesea nu-ţi mai pot folosi drept pildă ca să nu mai faci. N-ai să mă crezi câtă nevoie ai, când te afli într-o astfel de situaţie, ca să fii în legătură cu acei necunoscuţi din canale, care te fac să te împaci cu ideea că trebuie să fii vesel şi voios în mijlocul acelei mizerii, dar şi să te simţi liber, ca atunci când te-ai fi născut acolo. Acum, privind acea situaţie din exterior, îmi dau seama că este o formă crasă de decădere.

Toţi aveam acolo nume false, sau porecle, iar pe stradă nu aveam niciodată acte asupra noastră.

În canale erau mulţi copii experimentaţi în furturi. Era unul mai mare „Titi – Manglă”, expert, care făcea cu băieţii – uneori participam şi noi, fetele – un fel de şcoală cum să furi din buzunare, poşete, magazine, din locuinţele unde se produceau incendii sau din cale în care familiile se mutau, neatenţi.

— Draga mea, dar asemenea fapte sunt grave şi nu pot sfârşi decât tot în mizerie şi suferinţă.

— Pe atunci nu aveam de ales şi nici nu ne gândeam la asta. Aşa am dus-o o vreme, draga mea mamă, că n-ai ştiut nimic de mine timp de 24 de ani. Poate aveam să îmbătrânesc în acel mediu dacă nu aveam norocul să dea poliţia peste noi, să ne scoată de acolo şi să ne repartizeze pe la diferite şcoli.

Când am ajuns în canal, acolo erau şi alte trei fete, printre care una pe nume Dalia, o fată foarte frumoasă, în vârstă de treisprezece ani, cu un trup subţire, ca o răsurică fragedă gata să se rupă. Era o fire plăpândă, dar de o vioiciune şi de o veselie greu de închipuit; avea o faţă de culoarea marmurei pe care străluceau doi ochi verzi şi un nas puţin acvalin care cădea frumos peste nişte buze cărnoase şi răsfrânte. Trăia cu un băiat de vreo 15 – 16 ani şi locuiau într-o nişă a coridorului. Era însărcinată şi prin noiembrie i-a venit vremea să nască. A dus-o el la spital iar noi, fetele, am vizitat-o de două ori. Atunci am văzut şi eu femei cum îşi alăptau pruncii la sân, uşile fiind deschise.

Am vorbit cu o asistentă care ne-a spus că Dalia va naşte greu, deoarece are bazinul deformat şi nedezvoltat datorită rahitismului. A murit şi ea şi copilul ei, iar asistenta ne-a spus că era foarte slăbită şi n-a rezistat travaliului la care a supus-o naşterea. „Face parte dintre copiii care n-au mâncat pe săturate niciodată”, zicea ea. Ne-a întrebat dacă are rude, dar i-am spus că nu ştim şi că ea a locuit ca şi noi, prin canale. A îngropat-o Consiliul popular, dar nu ştim unde. Fusese şi Dalia un copil ca şi noi, care băteam străzile zilnic, uneori şi noaptea, mergând în cete, îmbrăcaţi în haine rupte, mereu mai mari decât trupurile noastre, cu tenişi uzaţi în picioare.

— Tu ce şcoală ai făcut, Lenuţa?

— O şcoală ajutătoare de zece clase. Pot spune că am învăţat carte acolo. Este o şcoală întreţinută de stat în care sunt aduse fete provenite din orfani, familii dezmembrate, etc. Noi ne ziceam acolo „copiii milei publice”. În şcoală am avut unele profesoare rele, nu severe, altele bune, sfătoase, adevărate mame.

— Mâncarea cum era?

— Nu prea bună, dar era hrană caldă, pe care o preferam celei din canale şi de pe străzi. Se îmbunătăţea uneori când veneau în şcoală colective de control. Odată am auzit fără să vreau, inspectorii care certau cadrele didactice că nu ne asigură hrana conform normelor: „Sunt copii în perioada de creştere şi au nevoie de toată raţia”.

— Cum te-ai căsătorit cu soţul tău?

— Să lăsăm acest subiect pentru altă dată, mamă. Acum nu am dispoziţia necesară, mă simt copleşită de amintiri.

— Ai suferit mult, draga mea.

— Am suferit, dar am şi învăţat multe de la viaţă. Acum ştiu că există clipe care pot hotărî fericirea sau deznădejdea întregii vieţi, iar de când am aflat de existenţa dumitale şi a lui Raul, sunt mereu buimacă de cele ce mi s-au întâmplat. Nu m-am aşteptat să te găsesc vreodată pentru că nu ştiam că exişti. Acum trăiesc clipe unice, greu

de reprodus în cuvinte.

— Deci, te bucuri că ne-am regăsit?

— Enorm de mult. Am renăscut a doua oară.

...Într-o jumătate de oră, poate mai mult, ne-am spus aproape totul, cu sufletul la gură. A fost o discuţie plină de bucurii, multe lacrimi, o întâlnire plină de efuziuni ale inimii, de dragoste maternă şi fericire de ambele părţi, care au încercat să compenseze, în parte, cei 24 de ani de despărţire şi cumplite suferinţe.

— Hai să mergem în sufragerie, că am lipsit cam mult, iar ei ne aşteaptă! am propus eu. Vom continua discuţia altă dată, pentru că am atâtea să-ţi mai spun!

— Unde aţi dispărut atâta vreme? ne-a întrebat N.B.

— Am discutat în camera mea şi nici nu ştiu când a trecut vremea.

— Îmi cer scuze că am lungit atât discuţia, dornică să aflu cât mai multe de la fiica mea. Şi tot nu ne-am spus tot ce aveam de spus, după atâta vreme, a motivat mama.

În cameră se lăsase o tăcere totală, de parcă fiecare mai aştepta să urmeze ceva. Tot mama a vorbit prima:

— Astăzi pot să mă declar veselă şi mulţumită totodată. Sunt mândră de cei doi copii ai mei, ca şi de ginerele şi, respectiv nora mea. Am ce să-i transmit soţului când voi ajunge acasă. Dacă îi mai dau şi vestea că în curând vom avea doi nepoţei, cred că va fi în al nouălea cer. Mâine plec acasă. Rămâne să ne vedem la nunta voastră, care va avea loc la sfârşitul lunii ianuarie, aşa cum am discutat, i s-a adresat ea lui Raul. Până atunci vom mai discuta la telefon, dar vă rog să ne sunaţi şi voi mai des.

— Diseară rămâi să dormi la noi, i-am spus eu.

— Da, însă valiza mea este acasă la Zamfira.

— Îţi dau eu tot ce-ţi trebuie pentru noapte, nu-i mai deranja pentru valiza pe care o poţi lua mâine la plecare.

Până la urmă a acceptat propunerea mea şi a rămas, astfel am sporovăit amândouă până aproape de miezul nopţii. Ne-am despărţit a doua zi la orele 9.30, cu hotărârea de a ne întâlni din nou la nunta din ianuarie.

N.B. a condus-o la gară cu maşina, apoi a mers la serviciu.

…Am petrecut revelionul împreună cu naşii Panait şi cu fratele meu, însoţit de Zamfira, în apartament la noi, dat fiind că sarcina mea înainta şi aveam o oarecare indispoziţia.

Toţi au fost mulţumiţi, nimeni n-a exprimat dorinţa de a se afla în altă parte în noaptea dintre ani.

Într-o seară. N.B. s-a întors acasă mai devreme ca de obicei şi se tot foia prin sufragerie.

— Ai un fel de neastâmpăr, i-am spus eu.

— Dragă, mă gândeam la Râul. Îmi place cum munceşte la firmă şi cum se comportă cu oamenii. Vreau să-i măresc salariul. L-am văzut preocupat să-şi procure cele necesare pentru nunta de la sfârşitul lunii. Ce-ar fi să-l ajut cu nişte bani ca să-şi poată cumpăra un apartament cu trei camere? Vând şi ei garsoniera, iar diferenţa le-o dau eu. Am înţeles că garsoniera a cumpărat-o Zamfira.

— Nu fi atât de generos cu el, dragul meu, chiar dacă Râul e fratele meu. E vorba de mulţi bani în acest caz.

— Ba da. Mă aşteptam să-mi sugerezi tu o asemenea idee. Banii îi dau împrumut, cu acte în regulă.

— Eşti, totuşi, prea generos cu el, dar tu hotărăşti.

— Cu asentimentul tău iau această hotărâre. Vreau să trăiască mai bine şi să muncească fără a-l mai preocupa permanent grija zilei de mâine. După ce se vor aranja şi ei, mai vedem ce ne rezervă timpul. Îl invit mâine la prânz la masă şi atunci îi spun noutatea. Ce zici?

— Zic că e bine.

A doua zi Râul a venit la noi direct din oraş. N.B. Încă nu sosise acasă.

— Ce are cu mine patronul? m-a întrebat el.

— Vrea să iei masa cu noi. Poate mai are şi altceva.

La câteva minute a sosit şi N.B. şi ne-am aşezat la masă. La sfârşit N.B. i s-a adresat direct:

— Măi Râul, cât timp îţi trebuie ca să vinzi garsoniera voastră şi să vă cumpăraţi un apartament?

— Ce apartament? Nu avem bani pentru el, abia dacă vom reuşi să cumpărăm cele necesare pentru nuntă.

— Lasă măi, că până la nuntă mai sunt aproape trei săptămâni. Dacă vindeţi garsoniera, vă dăm noi diferenţa ca să cumpăraţi un apartament cu trei camere. Acum sunt mai ieftine, dar se vor scumpi. Banii vi-i dăm împrumut, nu altfel.

— Bineînţeles. Dar trebuie să discut şi cu Fira (Zamfira);

— Îmi spui mâine, la firmă!

— Vă mulţumesc din inimă, domnule Niculescu.

— Să nu-mi mai spui domnule! a repetat N.B. râzând. Doar eşti cumnatul meu, ce naiba!? Numai pe voi vă am şi eu rude, că de rest m-a ferit Dumnezeu.

...Îl priveam pe Râul mulţumit şi mă gândeam cât de bun şi de darnic soţ am; el face totul ca cei din jur să se simtă bine. În gând îi mulţumeam lui Dumnezeu pentru că, după atâta zbucium şi suferinţă, mi-a dat o viaţă liniştită, lângă un om minunat.

Mă simţeam importantă şi eram conştientă de faptul că devenisem un liant între cei doi bărbaţi, având o înrâurire totală asupra fiecăruia dintre ei, reuşind astfel să răspândesc liniştea profundă şi armonia între cele două familii. În casă era o fericire totală, acea fericire care este dată numai oamenilor buni, nu şi celor răi.

Cu mama am continuat să ţinem legătura telefonic până când au venit amândoi la nunta lui Raul, în luna ianuarie a anului viitor. La început, însă, mi-a trimis o scrisoare în care mi-a explicat cum a călătorit cu trenul şi toate cele ce i s-au întâmplat. Voi reproduce numai partea care ne priveşte pe noi, cei rămaşi la Constanţa:

...„Când am ajuns în gară la Piteşti, Vlad mă aştepta pe peron, dar nu l-am observat, trecând spre ieşire, cu gândul că n-a venit. În parcarea din faţa gării am văzut maşina noastră şi l-am aşteptat să apară de undeva, din întuneric, aşa cum s-a şi întâmplat. El nu este curios din fire, dat de data aceasta m-a întrebat:

— Ce fac copiii?

— Bine. Dacă-ţi spun o noutate, rămâi ca la dentist.

— Altă noutate? Ce mai e?

— Vei fi bunic. Şi nu numai o dată.

— Explică-te, te rog! a insistat el

— Lenuţa este însărcinată în luna a patra, iar Zamfira, soţia lui Raul este în luna a doua.

— Să fie sănătoşi şi să le trăiască!

— Mai e ceva. În ianuarie Râul face cununia civilă şi un fel de nuntă – acolo, o petrecere restrânsă la restaurant.

— Au stabilit deja totul: data, naşii, şi celelalte?

— Data este ultima sâmbătă din ianuarie.

— Mergem negreşit la ei. Trebuie să le fim alături. Ar fi bine să le trimitem ceva bani înainte – din rezervele noastre – să poată cumpăra cele necesare, că la început e greu.

— Râul lucrează la firma lui N.B., soţul Lenuţei.

— Cum e acest Barbu Niculescu, draga mea?

— E un bărbat înalt, robust, tânăr şi frumos, dar mai ales, un om bun; are 36 de ani, cu 12 ani mai mult decât Lenuţa.

— Păi, tu nu eşti cu 12 ani mai mică decât mine? Şi n-ai păţit nimic, dimpotrivă, ai trăit frumos şi bine până la „adânci bătrâneţi” – a glumit Vlad.

Aşa că în ianuarie ne vedem toţi la nuntă” – a încheiat mama scrisoarea ei.

Cap III Reuniunea de familie. Nunta.

Râul alerga peste tot să adune cele necesare pentru nuntă. Au reuşit să vândă garsoniera vecinului lor cu care aveau perete comun, apoi au cumpărat un apartament cu trei camere într-un bloc din cartier, pe aceeaşi stradă cu noi, motiv pentru care bucuria lor – şi a noastră – este îndoită.

Tot timpul liber îl petrecea cu zugravii şi cu mobila, încât nu mai găsea de loc răgaz să ne mai viziteze ca altă

dată. Voia să fie totul gata înainte de data nunţii.

La 28 ianuarie, mama şi domnul Vlad Ionescu au venit acasă la noi, adresă pe care i-a spus-o şoferului de taxi la gară; pe cea a lui Raul n-o reţinuse complet.

Acasă m-a găsit numai pe mine, Niculescu fiind la firmă. Prezentările le-a făcut mama, mie rămânându-mi doar să-mi pronunţ numele şi să roşesc de emoţie. Abia la prânz când au venit N.B., Râul şi Zamfira, pe care i-am înştiinţat telefonic de prezenţa musafirilor, în încăpere s-au pornit discuţiile vesele, alternând mirarea cu lauda, aprecierea cu sfaturile etc.

Ne-am aşezat toţi la masa de prânz ca nişte vechi cunoştinţe, iar pe la sfârşit, domnul Vlad Ionescu a ţinut să-şi exprime neapărat părerea sa în legătură cu mine:

— Vreau să mă credeţi pe cuvânt, a început el. O primesc pe Lenuţa, aici de faţă, în familia şi în sufletul meu, ca pe fiica mea, odată ce eşti fiica soţiei mele. O voi iubi ca şi pe Râul. De asemenea, mă simt onorat să primesc pe soţii celor doi copii ai noştri. Noi nu cerem nimic pentru noi, în afară de permisiunea ca să vă vizităm din când în când.

— Aţi face foarte bine dacă aţi vinde apartamentul din Piteşti şi să cumpăraţi o casă aici, a intervenit N.B.

— Da, da, am zis eu şi Râul în acelaşi timp.

— Despre acest lucru este prea devreme să discutăm, a încercat Vlad să se eschiveze de a da un răspuns concret.

După masă Vlad l-a luat de-o parte pe Râul şi l-a întrebat:

— Bine măi, băiete, pleci tu de acasă şi nu te întorci timp de şapte luni de zile? De ce ai procedat astfel?

— Ce să fac, tată? Am văzut că nu sunt în stare să fac nimic util în Piteşti, am zis să încerc aici, la Constanţa.

— Dar de ce ai abandonat facultatea? Noi aveam mare încredere în tine şi ne pusesem toate nădejdile în reuşita ta.

— Cum aţi putut voi să fiţi atât de siguri de mine, când eu însumi nu eram sigur de ceea ce voi face. Apoi,

astă vară a intervenit idila cu Zamfira, care a făcut foarte mult pentru mine de când o cunosc. Facultatea o voi continua la secţia fără frecvenţă, mai ales că am căpătat multe cunoştinţe practice…

— Aşa să faci! Dar recunoaşte că abandonarea facultăţii a avut ca motiv pe frumoasa Zamfira! a mai adăugat Vlad, râzând şi privind-o cu coada ochiului pe Zamfira, care auzise aluzia şi i se îmbujoraseră obrajii.

Au urmat apoi discuţii diverse, cu replici din partea lui N.B., a mamei şi a lui Raul. Zamfira tăcea.

— Domnule – spune Vlad Ionescu – am o soţie, pâinea lui Dumnezeu. E dulce şi plăcută ca laptele muls dimineaţa, dar dacă te atingi de copii sau chiar de mine, sare ca o leoaică să-i apere. Când cearta e în toi, ea se aprinde ca şi praful de puşcă, dar se şi calmează repede.

— Eu o cunosc numai de o lună de zile, intervine N.B., dar îi dau dreptate să-i apere. Doamna e un fel de făptură care primeşte faptele bune cu braţele deschise, după care răspândeşte lumina pe fiecare petic de umbră, din jurul său. Într-o oarecare măsură Lenuţa o moşteneşte, atât fizic, preluând din frumuseţea doamnei, cât şi ca mod de a aborda anumite probleme de familie. Pentru toate acestea îi mulţumesc, celelalte nu mai contează.

…Nunta lui Raul s-a desfăşurat – după starea civilă şi biserică – la restaurantul „Zorile”. A fost mai frumoasă decât nunta mea, iar frumuseţea i-a dat-o prezenţa părinţilor. Eu nu i-am avut atunci. Tanti Maria mi-a ţinut loc de mamă. Zamfirei i-au venit părinţii de la Târguşor şi fratele ei, împreună cu soţia.

Toţi am fost fericiţi câteva zile, iar eu am încercat să uit pentru o vreme trecutul plin de lipsuri şi suferinţe.

În iunie am născut un băiat frumos şi sănătos, în greutate de 3, 100 kg. pe care l-am botezat Alexandru. Toată lumea m-a felicitat, iar, la botez, cine credeţi că ne-a făcut surpriza? Doamna Maria Niculescu, mama lui Barbu, a coborât în faţa blocului dintr-un taxi, cu o pălărie mare de soare pe cap şi geamantanul în mână: „Am venit să-mi

văd nepotul”, a apucat ea să spună şi a intrat în camera lui Alexandru, l-a luat în braţe şi după ce l-a sărutat pe frunte, i-a strigat: „Să-mi trăieşti ani mulţi şi fericiţi, nepoate! De astăzi, stau la voi până începe el să vorbească, a glumit ea. N-a stat decât trei zile. Se grăbea să ajungă acasă că „e casa singură”, tot repeta ea.

— SFÂRŞIT – decembrie 1993 Constanţa